

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ :ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΜΟΝΑΔΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ

**"ΟΙ ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ
ΣΤΟ
ΝΟΜΟ ΦΛΩΡΙΝΑΣ"**

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΕΣ: ΜΑΝΤΗ ΜΑΡΙΑ - ΣΟΛΑΚΗ ΚΑΤΕΡΙΝΑ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΔΡΟΥΜΠΑΛΗΣ ΦΩΤΙΟΣ

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 1997

Αφιερώνεται στους γονείς μας

Τα γάργαρα νερά κυλά και πάντα αφρίζει
Ο Λύγκος ο περήφανος και γλυκομουρμουρίζει
Στην Φλώρινα την ξακουστή, στ' ανδρεία παλικάρια
τα ορμητικά στον πόλεμο σαν άγρια λιοντάρια.

Γαύρα του Λύγκου τα νερά, σαν τα στοιχειά μαλλώνουν
Στης Λυκηστιδας τους εχθρούς ορμούν σα να δαγκώνουν
τον βάρβαρο που επιθυμεί να μπει σε πονηρία
στην ένανδρη και ξακουστή, ξανθή Μακεδονία!

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

- Α.Ν.** : Αναγκαστικός Νόμος
Δ.Ε. : Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση
Κ.Π.Σ. : Κρατικοί Παιδικοί Σταθμοί
Κ.Π.Μ.Α : Κέντρο Παιδικής Μέριμνας Αρρένων
Μ.Ο. : Μέσος Όρος
Ν.Δ. : Νομοθετικό Διάταγμα
Ν.Π.Δ.Δ. : Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
Ν.Π.Ι.Δ. : Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου
Ο.Τ.Α. : Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Ο.Π. : Όπως Παραπάνω
Π.Ε. : Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση
Π.Δ. : Προεδρικό Διάταγμα
Π.Σ. : Παιδικοί Σταθμοί
Π.Ι.Κ.Π.Α : Πατριωτικό Ίδρυμα Κοινωνικής Πρόνοιας και Αντίληψης
Τ.Ε. : Τεχνολογική Εκπαίδευση
Τ.Ε.Ι. : Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα
τ.μ. : τετραγωνικά μέτρα
Υ.Υ.Π. : Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας
Υ.Υ.Π.Κ.Α. : Υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
Υ.Ε. : Υποχρεωτική Εκπαίδευση

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

	Σελ.
• ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	i
• ΠΡΟΛΟΓΟΣ	1
• ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

• ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ	
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ	
1.1 Γενική εισαγωγή στην κοινωνική πρόνοια	5
1.2 Φορείς των παιδικών σταθμών	7
Το Κράτος	7
Η Ιδιωτική Πρωτοβουλία	8
Η Εκκλησία	8
Η Τοπική Αυτοδιοίκηση	9
1.3 Αιτία ύπαρξης και ανάπτυξης των Π.Σ.	10
1.3.1 Οι εργαζόμενες γυναίκες	10
1.3.2 Διαζύγια και μόνοι γονείς	11
1.3.3 Συμμετοχή των πατεράδων	11
1.3.4 Μικρότερες οικογένειες	12
• ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ	
ΚΡΑΤΙΚΟΙ ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ	
2.1 Ο σκοπός των παιδικών σταθμών	14
2.2 Οργάνωση και λειτουργία παιδικών σταθμών	14

	Σελ.
• ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ	
ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΙΔΡΥΣΗΣ Π.Σ.	
3.1	19
3.2	22
3.3	24
• ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ	
ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΠΕΡΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ Π.Σ.	
4.1	26
4.2	26
4.3	28
4.4	29
4.4.1	30
4.5	31
4.6	33
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ	
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	36
• ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ	
ΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	
	38
• ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ	
ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ Κ.Π.Σ. ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΦΛΩΡΙΝΑΣ	
2.1	39
2.2	40
2.3	42
2.4	43
2.5	43
2.6	46

• **ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ**

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ Κ.Π.Σ.

3.1	Γενικά	50
3.2	Λειτουργικότητα	51
3.3	Συγκρίσεις - Συμπεράσματα	56

• **ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ**

ΚΤΙΡΙΑΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ ΤΩΝ Κ.Π.Σ.

4.1	Γενικά προδιαγραφές χώρων	58
4.2	Χωροκατανομή Κρατικών Π.Σ.	59
4.2.1	Εστεγασμένοι Χώροι (κτίριο)	59
4.2.2	Μη εστεγασμένοι Χώροι (υπαίθριοι χώροι)	62
4.2.3	Συνολικοί χώροι	65
4.3	Λοιποί Χώροι και αναγκαίος εξοπλισμός Π.Σ.	68
4.4	Συμπεράσματα έρευνας για την κτιριακή υποδομή των Κ.Π.Σ.	71

• **ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ**

ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΩΝ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ

5.1	Γενικά	72
5.2	Προβλεπόμενες αναλογίες προσωπικού	72
5.3	Ποσοτική ανάλυση Εκπαιδευτικού Προσωπικού	74
5.3.1	Αναλογίες εκπαιδευτικού προσωπικού-παιδιών στους Κ.Π.Σ.	76
5.4	Ποσοτική ανάλυση Διοικητικού Προσωπικού	79
5.5	Ποσοτική ανάλυση Βοηθητικού Προσωπικού	82
5.5.1	Αναλογίες βοηθητικού προσωπικού-παιδιών στους Κ.Π.Σ.	84
5.6	Ποιοτική ανάλυση του προσωπικού των Κ.Π.Σ. στο Νομό Φλώρινας	87
5.7	Γενικά συμπεράσματα	89

• **ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ**

ΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΤΟΥΣ Κ.Π.Σ.

6.1	Γενικά	93
6.2	Μορφές προσχολικής αγωγής στους Κ.Π.Σ. του Νομού Φλώρινας	94
6.3	Συμπεράσματα της έρευνας για τα εκπαιδευτικά προγράμματα	97

	Σελ.
• ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ	
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΓΟΝΕΩΝ ΜΕ ΤΟΥΣ Κ.Π.Σ.	
7.1 Γενικά	99
7.2 Αποτελέσματα έρευνας με θέμα, η συνεργασία γονέων με τον παιδικό σταθμό	100
• ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΩΟ	
ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	104
• ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΑΤΟ	
ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	113

ΕΥΡΕΤΗΡΙΑ

• ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΙΝΑΚΩΝ	116
• ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	119
• ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	120
• ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΧΑΡΤΩΝ	120
• ΠΙΝΑΚΑΣ ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ	121
♦ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	123

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

• ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ	
• ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ	

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στα πλαίσια των πτυχιακών εργασιών του ΤΕΙ Καλαμάτας και συγκεκριμένα των πτυχιακών του τμήματος "Διοίκηση Μονάδων Υγείας και Πρόνοιας", σαν σπουδάστριες του τμήματος αυτού αναλάβαμε την σύνταξη εργασίας όπου ερευνά τα προσχολικά ιδρύματα (δηλαδή τους παιδικούς σταθμούς) του Νομού Φλώρινας.

Σκοπός της εργασίας αυτής που έχει σαν τίτλο και θέμα "οι Π.Σ. στο Νομό Φλώρινας" είναι να διεισδύσουμε στον κόσμο των προσχολικών ιδρυμάτων που έχουν ιδρυθεί από το κράτος και αποτελούν ιδρύματα κοινωνικής πρόνοιας.

Η εργασία αυτή αποτελείται από δυο μέρη:

Το πρώτο μέρος αναφέρεται στην ιστορία των παιδικών σταθμών στη χώρα μας, τη σχέση τους με την κοινωνική πρόνοια, τους φορείς, την νομική μορφή ίδρυσής τους, τα αίτια ύπαρξης και ανάπτυξης τους καθώς και στην νομοθεσία που διέπει τους Π.Σ. όσον αφορά την λειτουργία και οργάνωσή τους.

Στόχος του πρώτου μέρους της εργασίας είναι να δοθεί στον αναγνώστη μια γενική εικόνα των προσχολικών κέντρων, έτσι ώστε να κατανοήσει το δεύτερο και βασικό μέρος της εργασίας που αναφέρεται στην παρατήρηση και έρευνα των Π.Σ. στο Νομό Φλώρινας.

Το δεύτερο μέρος της εργασίας μας περιλαμβάνει την έρευνα που πραγματοποιήθηκε για τους Π.Σ. του Νομού με τη βοήθεια κυρίως του ερωτηματολογίου αλλά και επιτόπιων παρατηρήσεων.

Στόχος της έρευνας αυτής είναι η ποιοτική ανάλυση της δομής οργάνωσης και λειτουργίας των Π.Σ. του Νομού Φλώρινας.

Με την εργασία αυτή, δεν φιλοδοξούμε να λύσουμε το πρόβλημα της προσχολικής αγωγής. Μόνο, μια πρακτική και συγκεκριμένη βοήθεια σ' αυτούς που νοιάζονται για τη θαυμάσια αυτή ηλικία που ονομάζεται προσχολική.

Ευχαριστούμε θερμά τον καθηγητή μας Κύριο Φώτη Δρούμπαλη, που μας βοήθησε να φέρουμε εις πέρας την εργασία αυτή, τις διευθύντριες των Κρατικών Παιδικών Σταθμών καθώς και την διευθύντρια της Πρόνοιας Κυρία Άννα Χρήστου για τις πληροφορίες που μας παρείχαν.

Τέλος, ένα μεγάλο ευχαριστώ στους γονείς μας για την ηθική και υλική συμπαράσταση που μας πρόσφεραν κατά τη διάρκεια των ετών της σπουδαστικής μας ζωής.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι σημερινές κοινωνικές συνθήκες που απορρέουν από την αλλαγή της δομής της οικογένειας και την επαγγελματική δέσμευση της μητέρας, σε συνδυασμό με τις σύγχρονες απόψεις της παιδαγωγικής επιβάλλουν την έγκαιρη ένταξη του παιδιού σε μια ομάδα συνομήλικων του για τη δημιουργική απασχόληση της οποίας θα φροντίζουν έμπειροι και ειδικευμένοι παιδαγωγοί.

Από 3-4 ετών, τα παιδιά βγαίνουν από το στενό τους οικογενειακό περιβάλλον, για να περάσουν μερικές ώρες της ημέρας σε κάποιο άλλο χώρο-προθάλαμο του σχολείου και είναι σπάνιες πια οι περιπτώσεις παιδιών που φτάνουν στο Δημοτικό, χωρίς να έχουν περάσει τουλάχιστον από το νηπιαγωγείο.

Ακόμα, αν και οι συναισθηματικές ανάγκες του παιδιού απαιτούν την προσκόλληση του στη μητέρα ή σε κάποιο άλλο πρόσωπο το οποίο θα την υποκαταστήσει μέχρι να γίνει 3 ετών, σε αρκετές περιπτώσεις, δυστυχώς, αυτό δεν είναι δυνατό. Η λύση, τότε, είναι ο βρεφικός σταθμός, που θα αναλάβει τη φύλαξη του μωρού τις ώρες που οι γονείς εργάζονται.

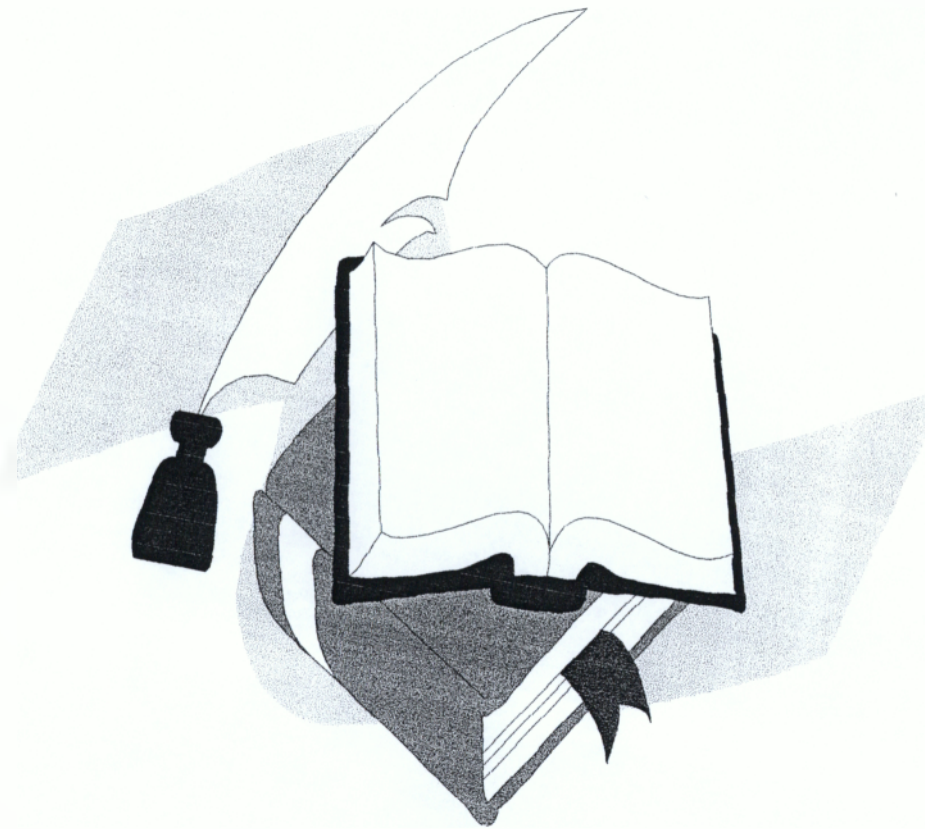
Λαμβάνοντας υπόψη πόσο σημαντικά είναι τα πρώτα χρόνια της ζωής ενός παιδιού και πόσο καθοριστικό ρόλο για το μέλλον του παίζει το περιβάλλον, μέσα στο οποίο θα μεγαλώσει, τα βιώματα που θα πάρει, καταλαβαίνει κανείς πόσο κρίσιμη και σοβαρή είναι για τον κάθε γονιό η επιλογή του χώρου και των ανθρώπων, στα χέρια των οποίων θα εμπιστευθεί το παιδί του. Στα μεγάλα αστικά κέντρα, όπου υπάρχουν και οι περισσότερες ανάγκες, οι δυνατότητες επιλογής είναι πολλές, ανάλογα με τις ανάγκες, τις φιλοδοξίες των γονιών για το μέλλον του παιδιού τους αλλά και τον οικογενειακό προϋπολογισμό.

Σε κάθε περίπτωση, πάντως, η τελική απόφαση για την επιλογή παιδικού βρεφικού σταθμού απαιτεί σκέψη, ενημέρωση, κατάλληλη έρευνα και αρκετό χρόνο από την πλευρά των γονιών!⁽¹⁾

⁽¹⁾ Περιοδικό, "Το παιδί μου και εγώ"

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ

1.1 ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ

Κοινωνική πρόνοια είναι η οργανωμένη προσπάθεια της πολιτείας να εξασφαλίσει την ευημερία των πολιτών με βάση τα θεμελιώδη δικαιώματα του ανθρώπου που είναι η αναγνώριση της αξίας του και ο σεβασμός της αξιοπρέπειάς του.

Διάφορες μορφές της κοινωνικής πρόνοιας έχουν αναπτυχθεί στις διάφορες χώρες, ανάλογα με τις ποικίλες, ιστορικές, οικονομικές, κοινωνικές πολιτικές και πολιτιστικές συνθήκες της κάθε κοινωνίας.

Κατά τα διάφορα στάδια της ανθρώπινης ιστορίας, η έννοια της κοινωνικής πρόνοιας έχει πάρει διάφορες μορφές και ονόματα, όπως ελεημοσύνη, φιλευσπλαχνία, φιλανθρωπία, όροι που δεν ανταποκρίνονται στη σύγχρονη αντίληψη της έννοιας αυτής. Η ιστορία μας δείχνει ότι η ελεημοσύνη, η φιλευσπλαχνία και η φιλανθρωπία υπήρξαν οι πρώτες μορφές κοινωνικής πρόνοιας πριν δημιουργηθούν οι μεγάλοι διεθνείς οργανισμοί και οι διάφορες κρατικές υπηρεσίες, που ανέλαβαν το ρόλο της κοινωνικής πρόνοιας στην οργανωμένη της μορφή.

Η κοινωνική πρόνοια όπως έχει διαμορφωθεί σήμερα είναι μια οργανωμένη και προγραμματισμένη προσπάθεια που σκοπό της έχει να καλύψει τις ανάγκες όλων εκείνων που έχουν ή που θα έχουν ανάγκη από βοήθεια.

Η κοινωνική πρόνοια στην σύγχρονη μορφή της δεν είναι πια το φιλόπτωχο ταμείο της ενορίας, ούτε η φιλεύσπλαχνη γειτόνισσα, ούτε η φιλάνθρωπη κυρία που προσφέρει την βοήθειά της σε λίγα μεμονωμένα

άτομα, είναι ευθύνη κύρια της πολιτικής βούλησης ενός τόπου. Οι παροχές της θεωρούνται δικαίωμα και αποτελούν πλέον σαφή υποχρέωση της πολιτείας. Παύουν να κατευθύνονται σε περιορισμένες ομάδες και καλύπτουν ολόκληρο τον πληθυσμό.

Η κοινωνική πρόνοια παίζει σημαντικό ρόλο στη γενικότερη κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη, με την αντιμετώπιση και πρόληψη, το δυνατόν περισσότερων προβλημάτων και αναγκών που δημιουργούνται παράλληλα με τις οικονομικές εξελίξεις και τις κοινωνικές μεταβολές.

Ένα από τα δημιουργούμενα προβλήματα των σύγχρονων οικονομικών και κοινωνικών μεταβολών που καλείται να λύσει η κοινωνική πρόνοια είναι και η προστασία της οικογένειας της μητέρας, του βρέφους, του παιδιού και της νεότητας γενικώς.⁽²⁾

⁽²⁾ Β. Παλαιολόγου - "Οργάνωση και Διοίκηση μονάδων κοινωνικής πρόνοιας", Αθήνα, Σεπτέμβριος 1991, σελ. 1-2

1.2 ΦΟΡΕΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ

Φορείς των παιδικών βρεφικών Σταθμών είναι οι υπηρεσίες ή οι οργανώσεις (δημόσιες ή ιδιωτικές) που έχουν αρμοδιότητα για την άσκηση της κοινωνικής πρόνοιας για βρέφη και νήπια από 5 μηνών μέχρι 5 1/2 ετών, δηλαδή για παιδιά προσχολικής ηλικίας.

Σαν κύριους φορείς κοινωνικών υπηρεσιών στην Ελλάδα σήμερα έχουμε τους παρακάτω:

- Το Κράτος
- Την ιδιωτική πρωτοβουλία
- Την Εκκλησία
- Την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ

Κυρίαρχος Κρατικός Φορέας άσκησης της κοινωνικής πρόνοιας και αρμόδιος για προσχολικά ιδρύματα είναι το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας (Υ.Υ.Π.). Ασκει κύρια αρμοδιότητα κοινωνικής πρόνοιας μέσω των κεντρικών υπηρεσιών των οργανισμών που έχουν τη μορφή Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) και αποτελούν στην ουσία αποκεντρωμένες υπηρεσίες του Υπουργείου, δεδομένου ότι η λειτουργία τους ρυθμίζεται με νόμους και διατάγματα και η χρηματοδότησή τους προέρχεται κατά το μεγαλύτερο μέρος από επιχορηγήσεις του κρατικού προϋπολογισμού.

ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ

Ασκεί κοινωνική πρόνοια μέσω ιδρυμάτων που έχουν τη μορφή Φυσικών ή Νομικών Προσώπων Ιδιωτικού Δικαίου (Ιδιωτικοί Παιδικοί Σταθμοί) και προσφέρεται:

- α) Από ιδιώτες που έχουν σαν αποκλειστικό σχεδόν σκοπό το κέρδος.
- β) Από σωματεία, εταιρείες, νοσοκομεία, πανεπιστήμια και εμπορικές ενώσεις, προσφέροντας έτσι κάτι παραπάνω στους υπαλλήλους τους. Συνήθως ο Π.Σ. βρίσκεται κοντά στο κτίριο της εταιρείας, έτσι που οι μητέρες να μπορούν να μπουν για λίγο και να δουν τα παιδιά τους στη διάρκεια των διαλειμμάτων από τη δουλειά.
- γ) Από φιλανθρωπικά ιδρύματα. Το κράτος επιχορηγεί ορισμένα από αυτά και για το λόγο αυτό έχει το δικαίωμα άσκησης ελέγχου στην οικονομική διαχείριση των επιχορηγούμενων ιδρυμάτων και σωματείων, αλλά και συμβάλλει στην καθιέρωση ορισμένων κριτηρίων και αρχών οργάνωσης και λειτουργίας τους.

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ασκεί κοινωνική πρόνοια μέσω ιδρυμάτων που έχουν τη μορφή Ν.Π.Ι.Δ. (Π.Σ. Εκκλησίας, Ορφανοτροφεία). Οι Π.Σ. που διοικούνται από την εκκλησία είναι συνήθως για παιδιά από φτωχές οικογένειες. Επιχορηγούνται δε κατά ένα μέρος των δαπανών τους από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

Η ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

Ασκήν κοινωνική πρόνοια μέσω ιδρυμάτων που έχουν τη μορφή Ν.Π.Δ.Δ. (Δημοτικοί - Κοινοτικοί Π.Σ.) και η επιχορήγησή τους γίνεται από το Υ.Υ.Π.

Όλοι οι παιδικό, βρεφονηπιακό ή βρεφικό σταθμοί, ανεξάρτητα από το φορέα που τους λειτουργεί υπάγονται στην εποπτεία και τον έλεγχο του Υ.Υ.Π.Κ.Α. και ασκείται από τις υπηρεσίες αυτού.⁽³⁾

⁽³⁾ Β. Παλαιολόγου - "Όργάνωση και Διοίκηση Μονάδων Κοινωνικής Πρόνοιας", Αθήνα, Σεπτέμβριος 1991, σελ. 3-4

1.3 ΑΙΤΙΑ ΥΠΑΡΞΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΩΝ Π.Σ.

Μια σειρά νέων δεδομένων έχει επιδράσει στη λειτουργία της σύγχρονης οικογένειας και έχει δημιουργήσει νέες ανάγκες αυτής της φροντίδας των παιδιών. Αναλυτικότερα τα νέα δεδομένα που καθιστούν επιτακτική την ανάπτυξη των παιδικών σταθμών είναι:

1.3.1 ΟΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

Η μεγαλύτερη κοινωνική διαφορά που επέδρασε στη φροντίδα των παιδιών ήταν η αλματώδης αύξηση του αριθμού των γυναικών που απασχολούνται σ' επαγγέλματα έξω από το σπίτι. Όλο και περισσότερες γυναίκες στη χώρα μας έρχονται να προστεθούν στις τάξεις του νέου εργατικού δυναμικού την τελευταία δεκαετία, αφού σύμφωνα με τα υπάρχοντα στοιχεία η συμμετοχή του γυναικείου εργατικού δυναμικού αυξήθηκε κατά 9,19% σε σχέση με την προηγούμενη δεκαετία. Σύμφωνα με μια έρευνα της Γενικής Γραμματείας Ισότητας η μεγαλύτερη αύξηση παρατηρείται στην ηλικιακή ομάδα των 25-29 ετών, που από 31,9% το 1975 ανήλθε σε 52,8% το 1985. Κατά την ίδια έρευνα, το 63% των γυναικών που εργάζονταν τη δεκαετία του 80 ήταν έγγαμες και το 36,9% άγαμες, διαζευγμένες ή χήρες.

Η ομάδα που αναπτύσσεται γρηγορότερα στην αγορά εργασίας είναι οι μητέρες των παιδιών προσχολικής ηλικίας και ειδικά παιδιών κάτω των τριών ετών.

Τι προκάλεσε αυτήν την αλματώδη αύξηση στην απασχόληση των μητέρων. Η πρώτη και περισσότερο εμφανής αιτία είναι η οικονομική. Η επιθυμία να διατηρήσουν ή να βελτιώσουν το βιοτικό επίπεδο της οικογένειας που υποβιβάστηκε με το ανερχόμενο κόστος ζωής και τον υψηλό πληθωρισμό,

οδήγησε στην ανάγκη αυξημένου εισοδήματος στις περισσότερες οικογένειες.⁽⁴⁾

1.3.2 ΔΙΑΖΥΓΙΑ ΚΑΙ ΜΟΝΟΙ ΓΟΝΕΙΣ

Μια δεύτερη κοινωνική τάση που έχει επηρεάσει την ημερήσια φροντίδα των παιδιών είναι η αύξηση του αριθμού των διαλυμένων με διαζύγιο οικογενειών.

Από τις αρχές του αιώνα, έχει παρατηρηθεί μια αύξηση 70 % στον αριθμό των γάμων που τελείωσαν με διαζύγιο. Ο ένας στους δέκα γάμους, που γίνονται κάθε χρόνο στην Ελλάδα καταλήγει σε διαζύγιο και για τα δύο τελευταία χρόνια μάλιστα, οι αριθμοί δείχνουν σημαντική αύξηση.

Επίσης, παρουσιάστηκε μία αύξηση στον αριθμό των ανύπαντρων γυναικών που έχουν και κρατούν τα παιδιά τους. Αυτές οι γυναίκες αντιμετωπίζουν τις ίδιες δυσκολίες που αντιμετωπίζουν και οι χωρισμένες γυναίκες που ανατρέφουν μόνες τους τα παιδιά τους. Είτε χωρισμένη είτε ανύπαντρη, μια μητέρα χωρίς σύντροφο είναι περισσότερο πιθανό να ζει μόνη και να εργάζεται.⁽⁵⁾

1.3.3 ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΑΔΩΝ

Μια άλλη κοινωνική αλλαγή που έχει επιδράσει στη σύγχρονη φροντίδα του παιδιού είναι η με γρήγορο ρυθμό αυξανόμενη συμμετοχή των πατεράδων σ' αυτήν.

⁽⁴⁾ Alison Clarke-Stewart "Το παιδί όταν η μητέρα εργάζεται", Αθήνα Εκδόσεις Κουτσουμπός ΑΕ σελ. 19-20

⁽⁵⁾ Ο.Π. σελ. 21-22

Η αύξηση αυτή έχει προέλθει:

- είτε από το μειωμένο ωράριο εργασίας
- είτε από την μειωμένη σωματική κόπωση, στην οποία υποβάλλεται ο εργαζόμενος πατέρας σε σχέση με παλιά
- είτε λόγω της σύγχρονης αντίληψης ότι ο πατέρας πρέπει να συμμετέχει στα κοινά του σπιτιού.

Παρ' όλη την αύξηση της συμμετοχής των πατεράδων στην φροντίδα των παιδιών μέσα στο σπίτι εντούτοις δεν θεωρείται αρκετή για να καλύψει τις σύγχρονες απαιτήσεις που έχει η φροντίδα ενός παιδιού.

1.3.4 ΜΙΚΡΟΤΕΡΕΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ

Μια πλατύτερη κοινωνική αλλαγή που έχει επιδράσει στην ανάγκη για φροντίδα του παιδιού είναι ότι συνεχώς μειώνεται η διάθεση των άλλων συγγενών, όπως παππούδες, οι γιαγιάδες, τα μεγαλύτερα αδέρφια και οι θείοι, να βοηθήσουν. Η τάση για δημιουργία μικρότερων οικογενειών έχει και άμεση και μακροπρόθεσμη σημασία για τη φροντίδα του παιδιού.

Πρώτα, από τότε που οι περισσότερες οικογένειες έχουν μόνο δυο παιδιά, με μικρή διαφορά ηλικίας τα μεγαλύτερα αδέρφια απλά δεν είναι διαθέσιμα να φροντίσουν τα μικρότερα.

Έπειτα οι μικρότερες οικογένειες, οδήγησαν σε μικρότερα "δίκτυα" θείων και μεγαλύτερων ξαδελφιών που προηγουμένως ήταν πρόθυμοι να αναλάβουν την φροντίδα του παιδιού.

Επιπρόσθετα, η γεωγραφική ευκινησία έχει μειώσει τις πιθανότητες αυτοί οι λίγοι συγγενείς να μένουν κοντά ο ένας στον άλλο. Η πιθανότητα να μένουν οι παππούδες και οι θείοι στο ίδιο σπίτι με τους γονείς με μικρά παιδιά

γίνεται όλο και πιο σπάνια.

Στις τρεις τελευταίες δεκαετίες σημειώνεται μια σταθερή πτώση στον αριθμό των οικογενειών που "παίρνουν μαζί" γεροντότερους συγγενείς και στον αριθμό των ενηλίκων που ζουν σ' ένα σπίτι. Στο μέσο σπιτικό σήμερα υπάρχουν δυο μόνο ενήλικοι.

Ακόμα μεγάλο ποσοστό πληθυσμού ζει σε ημιαστικές περιοχές, όπου η δυνατότητα του μικρού παιδιού της προσχολικής ηλικίας για ελεύθερο παιχνίδι είναι πολύ περιορισμένη, εξαιτίας της ρύπανσης και της έλλειψης άνετων και ευχάριστων χώρων, πάρκων και πράσινου.

Τέλος, οι γιαγιάδες και οι θείες, έχουν ζωές, σπίτια και επαγγέλματα δικά τους και ως εκ τούτου είναι λιγότερο πρόθυμες να προσφερθούν σαν μπέιμπι σίτερ.⁽⁶⁾

⁽⁶⁾ Ο.Π. σελ. 25

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΚΡΑΤΙΚΟΙ ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ

2.1 ΣΚΟΠΟΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ

Οι κρατικοί παιδικοί σταθμοί και οι κρατικοί βρεφονηπιακοί σταθμοί σκοπό έχουν την ημερήσια διατροφή διαπαιδαγώγηση και ψυχαγωγία βρεφών και νηπίων τα οποία δεν μπορούν να έχουν στο οικογενειακό τους περιβάλλον την απαραίτητη φροντίδα λόγω απασχόλησης των εργαζομένων γονέων ή λόγω άλλων κοινωνικών αιτιών.

2.2 ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ

Οι παιδικοί σταθμοί στην Ελλάδα για τη σωστή λειτουργία και οργάνωση τους στηρίζονται στο Ν.Δ. της 27-10-1926 που κατά καιρούς έχει τροποποιηθεί από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Το 1984 ψηφίστηκε ο Ν. 1431/84 που προβλέπει την οργάνωση και λειτουργία των παιδικών σταθμών σε σύγχρονη βάση καθώς και την ίδρυση και λειτουργία βρεφονηπιακών και βρεφικών τμημάτων.

Ο κρατικός παιδικός σταθμός είναι Ν.Π.Δ.Δ. και μπορεί να θεωρηθεί ότι είναι μια αποκεντρωμένη δημόσια υπηρεσία.

Σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού λειτουργίας παιδικών σταθμών γίνονται δεκτά παιδιά ηλικίας από 3 ετών μέχρι την εγγραφή στο Δημοτικό σχολείο.

Η εγγραφή των παιδιών πραγματοποιείται ύστερα από αίτηση των ενδιαφερομένων το δεύτερο 15θήμερο του Ιουλίου και πριν από την έναρξη λειτουργίας του σταθμού αλλά και σε όλη τη διάρκεια του έτους όταν

ζητείται η κάλυψη κενής θέσης που θα κενωθεί.

Θα πρέπει κατά κύριο λόγο τα παιδιά να προέρχονται από την περιοχή που εδρεύει ο σταθμός. Δεν αποκλείει όμως την περίπτωση εγγραφής παιδιού που διαμένει σε άλλη περιοχή είτε γιατί δεν λειτουργεί σε αυτή σταθμός ή λειτουργεί, αλλά δεν υπάρχει κενή θέση είτε ακόμα γιατί εξυπηρετεί τους γονείς. Απαιτείται απόφαση Δ.Σ. η οποία λαμβάνεται μετά τον έλεγχο των υποβληθέντων δικαιολογητικών και μετά από έγγραφη εισήγηση του Διευθυντή.

Τα παιδιά που επιλέγονται είναι παιδιά εργαζόμενων γονέων, παιδιά οικονομικά αδύνατων οικογενειών ή εκείνων που έχουν ανάγκη φροντίδας από διάφορα κοινωνικά αίτια.

Στους ιδιωτικούς δεν απαιτείται εισήγηση στο Διευθυντή ή δικαιολογητικά.

Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την εγγραφή των παιδιών στο σταθμό είναι τα εξής:

- α) Αίτηση του γονέα ή κηδεμόνα.
- β) Ληξιαρχική πράξη γέννησης του παιδιού ή οικογενειακής κατάστασης από το οποίο να προκύπτει η ηλικία του παιδιού.
- γ) Βεβαίωση γιατρού του Δημοσίου Ν.Π.Δ.Δ. ή ασφαλιστικών οργανισμών για την καλή υγεία και σωματική αρτιμέλεια του παιδιού.
- δ) Δήλωση του Ν. 105/69 για την οικονομική και οικογενειακή κατάσταση των γονέων του παιδιού.
- ε) Εκκαθαριστικό σημείωμα της εφορίας της οικογένειας του παιδιού, του προηγούμενου έτους ή σε περίπτωση που δεν υπάρχει βεβαίωση του εργοδότη για τις αποδοχές των γονέων.

Από την 1η Σεπτεμβρίου κάθε σχολικού έτους οι σταθμοί δέχονται τα παιδιά που για πρώτη φορά γράφτηκαν στη δύναμή τους ή εκείνα που ήδη φιλοξενούνται και δεν γράφτηκαν.

Οι σταθμοί εγγράφουν παιδιά πέραν της δυναμικότητάς τους και μέχρι ποσοστού 20% έπ' αυτής εφόσον υπάρχουν οι απαραίτητοι χώροι και υπηρετεί το προβλεπόμενο από το άρθρο 7 του Ν. 1431/84 προσωπικό.

Στους ιδιωτικούς σταθμούς δεν επιτρέπεται σε κάθε νηπιακό τμήμα η εγγραφή περισσότερων των 30 νηπίων. Σε περίπτωση προσέλευσης περισσότερων νηπίων για εγγραφή στο ίδιο τμήμα ανατρέπεται με απόφαση του προϊστάμενου της Δ/σης ή του τμήματος Κοινωνικής Πρόνοιας της οικείας Νομαρχίας και υπέρβαση του παραπάνω ορίου μόνο κατά 5 νήπια.

Κατά τον μήνα Αύγουστο ο σταθμός παραμένει κλειστός, για τυχόν επισκευές και συντήρηση του κτιρίου.

Η λειτουργία των σταθμών αρχίζει την 7η ώρα κατά το χειμερινό ωράριο και από την 6:45 κατά το θερινό ωράριο και λήγει την 16:00 ώρα.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις που οι μητέρες εργάζονται σε αγροτικές περιοχές ή εποχιακές εργασίες ή υπάρχουν άλλες τοπικές ανάγκες και με απόφαση του οικείου Νομάρχη, παρατείνεται η λειτουργία του Σταθμού εφόσον η στελέχωση του σε προσωπικό είναι επαρκής με αντίστοιχη καταβολή υπερωριακής αποζημίωσης στο προσωπικό.

Οι σταθμοί δεν λειτουργούν κατά τις ημέρες αργίας των Δημοσίων Υπηρεσιών (όχι όμως ημιαργιών).

Η προσέλευση των παιδιών αρχίζει από την 7η ώρα κατά το χειμερινό ωράριο και από 6:45 κατά το θερινό και λήγει στις 8:30.

Η αποχώρηση των παιδιών πραγματοποιείται από 15:45 μέχρι τις 16:00.

Η παραλαβή των παιδιών πραγματοποιείται από τους γονείς ή κηδεμόνες ή άλλο κατάλληλο πρόσωπο που έχει εξουσιοδοτηθεί εγγράφως από αυτούς.

Για το χρονικό διάστημα της ημέρας που τα παιδιά (νήπια) βρίσκονται στο σταθμό, υπάρχει ημερήσιο πρόγραμμα απασχόλησης. Το πρόγραμμα αυτό περιλαμβάνει εκτός από τη διατροφή, ανάπαυση και τις ελεύθερες δραστηριότητες, ζωγραφική, ντόμινο, παζλ, κουκλοθέατρο, κλπ.

Οι παιδαγωγοί απασχολούν τα παιδιά με συζήτηση, ομαδικά παιχνίδια, τραγούδια, παραμύθια και πολλαπλές δραστηριότητες.

Το πρόγραμμα δε που δίνεται από τον κανονισμό μπορεί να προσαρμόζεται κατά την κρίση του νηπιοβρεφοκόμου ανάλογα με τις ανάγκες των παιδιών, τις συνθήκες τις ημέρας και τις απαιτήσεις της ημερήσιας εργασίας του.

Η απαραίτητη ποιοτικά και ποσοτικά τροφή παρέχεται, σύμφωνα με το πρόγραμμα διατροφής που καταρτίζεται από το Διευθυντή σε συνεργασία με τον υπάλληλο των κλάδων Διοικητικού, Λογιστικού ή Διαχειριστών βάσει του ημερήσιου εφοδίου τροφοδοσίας και του ποσοτολογίου που καθορίζεται κάθε φορά για το σκοπό αυτό από το Υπουργείο.

Το πρόγραμμα διατροφής εγκρίνεται με απόφαση του Δ.Σ. και το καθορισμένο ποσοτολόγιο αναρτάται σε εμφανές σημείο του Σταθμού.

Όλο το προσωπικό δικαιούται διατροφή από το ίδιο φαγητό που παρασκευάζεται για τα νήπια.

Η διατροφή δεν θεωρείται παροχή προς το προσωπικό, αλλά αποβλέπει στην εξυπηρέτηση ομαλής λειτουργίας του Σταθμού. Κατά συνέπεια δεν επιτρέπεται η χορήγηση φαγητού σε χρήμα ή σε είδος παρασκευή φαγητού χωριστά για το προσωπικό εφόσον λειτουργεί ο Σταθμός.

Απαγορεύεται η απομάκρυνση προσωπικού από το σταθμό, κατά τις εργάσιμες ημέρες και ώρες εάν δεν συντρέχουν υπηρεσιακοί και σοβαροί ατομικοί λόγοι και ύστερα από προφορική άδεια του Προέδρου ή του Αντιπροέδρου για το Διευθυντή. Για το υπόλοιπο προσωπικό επιτρέπεται ολιγόωρη απομάκρυνση υπαλλήλου. Η ώρα της εξόδου και επανόδου αυτού στο σταθμό σημειώνεται στο βιβλίο παρουσίας προσωπικού.

Η παρακολούθηση της υγείας των παιδιών που φιλοξενούνται στους παιδικούς σταθμούς γίνεται εφόσον αυτοί δεν εξυπηρετούνται από τις υπηρεσίες του Εθνικού Συστήματος Υγείας, από το γιατρό που συμβάλλεται με το σταθμό, ο οποίος επισκέπτεται αυτόν μια φορά το 15ήμερο.

Για κάθε παιδί πρέπει να τηρείται λεπτομερής καρτέλα που ενημερώνεται από γιατρό σε ότι αφορά την υγεία του παιδιού. Η περιφρούρηση της υγείας του παιδιού αποτελεί μέριμνα και φροντίδα και του λοιπού προσωπικού του σταθμού το οποίο εφαρμόζει πιστά όλα τα απαραίτητα μέτρα υγιεινής και ασφάλειας.⁽⁷⁾

⁽⁷⁾ Β. Παλαιολόγου - "Οργάνωση και Διοίκηση μονάδων κοινωνικής πρόνοιας", Αθήνα, Σεπτέμβριος 1991, σελ. 121-126

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΙΔΡΥΣΗΣ Π.Σ.

3.1 ΙΔΡΥΣΗ Π.Σ. ΣΤΟΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΧΩΡΟ

Η ίδρυση του πρώτου παιδικού σταθμού αναφέρεται στα 1769 στην Ελβετία. Η φαντασία όμως του αλσατού πάστορα Φρειδερίκου Ομπέρλιν δεν θα μπορούσε να χωρέσει πως τα "σχολεία πλεξίματος" που ίδρυσε στην ενορία του για τα παιδιά, που είχαν ανάγκη από προστασία και περίθαλψη, θα εξελίσσονταν σε ένα θεσμό με τεράστια κοινωνική και παιδαγωγική σημασία και χρησιμότητα.

Παιδικοί σταθμοί που εμφανίζονται την ίδια εποχή στην Αγγλία, Γαλλία, Γερμανία και Σκωτία, είχαν σκοπό την προστασία και φροντίδα των παιδιών που χρειάζονταν περίθαλψη.

Οι στερήσεις και οι εξαθλιωμένες συνθήκες διαβίωσης της εποχής επέβαλλαν τη δημιουργία σταθμών "ασύλων" για ορφανά, εγκαταλειμμένα, φτωχά, πεινασμένα και καχεκτικά παιδιά, που οι γονείς τους ή κάποιοι συγγενείς τους βιοπάλευαν και δεν μπορούσαν να τα φροντίσουν.

"Άσυλα" για παιδιά αυτής της κατηγορίας, που στηρίζονταν στις ενισχύσεις φιλανθρώπων και στεγάζονταν σε αποθήκες και εκκλησίες εξαπλώθηκαν γρήγορα σε όλες τις χώρες της Ευρώπης γύρω στα μέσα του 17ου αιώνα.

Ο παιδικός σταθμός θεωρήθηκε ένα κατεπείγον κοινωνικό μέτρο παιδικής προστασίας. Παρόλα αυτά δεν ήταν και θα αργούσε πολύ ακόμα να γίνει ο "ο παράδεισος" των μικρών. Το προσωπικό των ασύλων αυτών το αποτελούσαν γυναίκες χωρίς καμιά εκπαίδευση και μόρφωση που αναλάμβαναν την επίβλεψη του (Gardeuses).

Με το "παιδαγωγικό πτωχοκομείο" το Pestalozzi στο Neuhof της Ελβετίας και το νέο ίδρυμα του εργοστασιάρχη Owen στο Lanark της Αγγλίας (1816) τα πράγματα μπαίνουν σ' ένα πιο σωστό δρόμο.

Αργότερα, με την εξέλιξη της παιδαγωγικής επιστήμης, συνειδητοποιήθηκε η ανάγκη της εκπαίδευσης και διαπαιδαγώγησης των παιδιών από ανθρώπους με ειδικές παιδαγωγικές γνώσεις.

Μια κάποια, ωστόσο, περισσότερο μεθοδευμένη αρχή για τους παιδικούς σταθμούς ξεκίνησε και συνδέθηκε στενά, για λόγους οικονομικούς και κοινωνικούς να εργαστούν έξω από τα σπίτια τους στα εργοστάσια, στις βιοτεχνίες, στο εμπόριο δημιουργήθηκε οξύ πρόβλημα για το που θα άφηναν τα παιδιά τους.

Παράλληλα, τα διάφορα κινήματα για τα δικαιώματα της γυναίκας και οι μεγάλες βιοτικές ανάγκες της οικογένειας σήμαιναν την οριστική και αμετάκλητη έξοδο της μητέρας από το σπίτι. Έτσι οι κυβερνήσεις αναγκάστηκαν να πάρουν μέτρα για την απασχόληση και φύλαξη των παιδιών κατά την διάρκεια της εργασίας των μητέρων τους. Οι παιδικοί σταθμοί, θεσμός πρόσφατος (αν και ιδέα τόσο παλιά) και προϊόν της παγκόσμιας εξέλιξης και αλλαγής έδωσαν μια διέξοδο στις εργαζόμενες μητέρες. Ο θεσμός του παιδικού σταθμού εγγυούταν τη φύλαξη και τη φροντίδα των παιδιών τους κατά της ώρες της εργασίας τους.

Οι πρώτοι παιδικοί σταθμοί αντιμετώπιζαν κατά τη λειτουργία τους πολλά προβλήματα. Δεν κάλυπταν βέβαια το σύνολο των παιδιών των εργαζόμενων μητέρων, είχαν πολλές ελλείψεις και το προσωπικό μεταχειριζόταν αντιπαιδαγωγικές μεθόδους. Παρά τα εμπόδια, όμως, ο παιδικός σταθμός είχε μεταβληθεί πια σε θεσμό με τεράστιες προοπτικές που θα συνέβαλλε πολύ γρήγορα στην κοινωνική απελευθέρωση της

γυναίκας.

Οι παιδικοί σταθμοί στα πρώτα χρόνια της λειτουργίας τους ταυτίστηκαν με το νηπιαγωγείο. Πρωτοπόρος για τις παιδαγωγικές τους αντιλήψεις και θεμελιωτής του νηπιαγωγείου το 1837 ήταν ο Φραϊμπελ (Fröbel).

Ο Φραϊμπελ αντιμετώπισε το παιδί σαν αναπόσπαστο μέλος της κοινωνικής ομάδας και μέσα σ' αυτή θέλησε να το μορφώσει. "Στους νηπιακούς κήπους" μέσα από το παιχνίδι, τις κατασκευές, την κοινή ζωή με τα άλλα παιδιά, το παιδί ανέπτυξε αυτενέργεια, αποκτούσε εμπειρίες, διαμόρφωνε την προσωπικότητά του. Ο Φραϊμπελ πίστευε πως ο παιδικός σταθμός είναι ένα "φυτώριο" με τον κηπουρό του όπου αναπτύσσονται οι ανθρώπινοι βλαστοί, όπως ακριβώς οι βλαστοί των φυτών. Στο ενεργητικό του συγκαταλέγεται και το "Διδασκαλείο Νηπιαγωγείων", για την εκπαίδευση των γυναικών που εργάζονταν στους "νηπιακούς κήπους", καθώς και η εβδομαδιαία εφημερίδα παιδαγωγικής κατεύθυνσης: "Ελάτε, ας ζήσουμε για τα παιδιά μας".

Οι βρεφικοί και παιδικοί σταθμοί μετά τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο αυξήθηκαν σημαντικά προπάντων σε χώρες καταστραμμένες από τα δεινά του πολέμου, για να σωθούν τα παιδιά από την πείνα και τον θάνατο.

Ανυπέρβλητες δυσκολίες παρουσιάστηκαν στα πρώτα βήματα της λειτουργίας τους. Σιγά - σιγά νέες παιδαγωγικές αντιλήψεις διαμορφώθηκαν με τις έρευνες πάνω στη φύση και στην εξέλιξη του παιδιού από τη στιγμή της γέννησής του. Σήμερα η αγωγή στους παιδικούς σταθμούς και τα νηπιαγωγεία στηρίζεται ολοκληρωτικά πάνω στα αποτελέσματα των επιστημονικών αναζητήσεων. Ολοένα και περισσότεροι επιστήμονες της παιδικής ψυχολογίας, της βιολογίας και της παιδαγωγικής αναλαμβάνουν να

οργανώσουν τα προγράμματα παιχνιδιών και απασχολήσεων των παιδιών, προσαρμοσμένα στις ανάγκες τους, στη σωματική, συναισθηματική και πνευματική τους ανάπτυξη.

Είναι μακριά πια η εποχή που το έργο του ανειδίκευτου προσωπικού των πρώτων παιδικών σταθμών απόβλεπε μόνο στη διατροφή και τη φύλαξη τους από κινδύνους. Η πρόοδος της επιστήμης έβαλε τη σφραγίδα της στον τομέα αυτόν της προσχολικής αγωγής.

Μετά τους δυο καταστρεπτικούς παγκόσμιους πολέμους, η εποχή της ειρήνης παρέχει τη δυνατότητα για τη ραγδαία ανάπτυξη της επιστημονικής έρευνας σ' όλες τις χώρες και τη χρησιμοποίηση της σε τέτοιους τομείς για το συμφέρον της ανθρωπότητας.⁽⁸⁾

3.2 Η ΙΔΡΥΣΗ ΤΟΥ Α' ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Στην Ελλάδα ο θεσμός των παιδικών σταθμών εισάγεται από την παιδαγωγό Αικατερίνη Λασκαρίδου με την ίδρυση το 1908 του Σταθμού "Πρότυπος Παιδικός Κήπος". Αργότερα ιδρύθηκε (το 1913) στη Σύρο Παιδικός Σταθμός από το Σωματείο "περίθαλψη του παιδιού".

Το 1914 ιδρύθηκε από το Μερόπειο ίδρυμα νηπιαγωγείο. Το ΠΙΚΠΑ ίδρυσε στην Πάτρα, ύστερα από δωρεά του Μαραγκόπουλου, το "Μαραγκόπουλου νηπιοτροφείο Πατρών" και στη Ν. Ιωνία το 1923 το νηπιαγωγείο Ν. Ιωνίας.

Από την Neav East Fogudatiou ιδρύεται το 1923 η "Παιδική στέγη Δουργουτίου". Επίσης το 1923 ιδρύεται από την Αμερικανίδα Μορ Γενταου το "Νηπιαγωγείο Βύρωνος". Για την ίδρυση του βοήθησε και η επιτροπή

⁽⁸⁾ Πέπη Δαράκη, Φρόσως Χατζηκωνσταντίνου "Παιδικοί σταθμοί και νηπιαγωγεία", Αθήνα, Εκδόσεις Δίπτυχο, σελ. 19-22

Αποκαταστάσεως προσφύγων. Αργότερα αυτό αποτέλεσε υπηρεσία του ΠΙΚΠΑ.

Από τους εθνικούς ευεργέτες Εμμανουήλ και Βιργινία Μπενάκη ιδρύεται το "Μπενάκειο άσυλο Κηφισιάς".

Το επίσημο Κράτος άρχισε να ιδρύει παιδικούς Σταθμούς από το 1927 με νομικό διάταγμα από 27-10-1926. Το παραπάνω διάταγμα προέβλεπε την ίδρυση επτά σταθμών στις Σέρρες, την Έδεσσα, την Αλεξανδρούπολη, τη Μυτιλήνη, τα Ιωάννινα και το Περιστερί. Το 1953 εκδίδεται ο Α.Ν. 2/5-11-1930 που παρέχει την δυνατότητα να ιδρυθούν με διάταγμα από ένας παιδικός σταθμός σε κάθε πρωτεύουσα νομού. Σε πόλεις που αποτελούν βιομηχανικά κέντρα μπορούν να ιδρυθούν περισσότεροι από ένας σταθμός.

Το 1942 με Ν.Δ. 1316/1942 άρχισε η ίδρυση Εθνικών και Αγροτικών Νηπιοτροφείων στην ύπαιθρο για την ημερήσια περίθαλψη και διαπαιδαγώγηση νηπίων 3 έως 6 ετών. Τα ιδρύματα αυτά, αργότερα (1973) μετονομάστηκαν σε Εθνικούς Αγροτικούς Παιδικούς Σταθμούς.

Σήμερα η ίδρυση ή κατάργηση ή μεταφορά Εθνικών Παιδικών Σταθμών και Εθνικών Αγροτικών Παιδικών Σταθμών είναι δυνατή με Π.Δ. ανάλογα με τις ανάγκες βάσει του Ν.Δ. 3045/1954.

Το 1984 ψηφίστηκε ο Ν.1431/84 που προβλέπει την οργάνωση και λειτουργία των Παιδικών Σταθμών σε σύγχρονη βάση, καθώς και την ίδρυση και λειτουργία βρεφονηπιακών και βρεφικών τμημάτων.⁽⁹⁾

⁽⁹⁾ Β. Παλαιολόγου - "Οργάνωση και Διοίκηση μονάδων κοινωνικής πρόνοιας", Αθήνα, Σεπτέμβριος 1991 σελ. 119-120

3.3 Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ο θεσμός του βρεφονηπιακού σταθμού ξεκίνησε στην Ελλάδα μόλις στις αρχές της δεκαετίας του '60, όταν η Ελληνίδα μητέρα άρχισε σιγά - σιγά να εργάζεται. Από τότε μέχρι σήμερα, που οι απαιτήσεις έχουν άλλωστε αυξηθεί, έχουν γίνει, ευτυχώς πολλές θετικές αλλαγές στις συνθήκες και τις προϋποθέσεις λειτουργίας των παιδικών σταθμών και των νηπιαγωγείων, δεδομένου ότι βελτιώθηκε κατ' αρχήν το επίπεδο των επαγγελματιών οι οποίοι ασχολούνται με τα παιδιά αυτής της ηλικίας.

Οι σχολές νηπιαγωγών έγιναν πανεπιστημιακές, λειτούργησαν επίσης ΤΕΙ με ανάλογα τμήματα, ενώ δημιουργήθηκαν ακόμα, πολλά Κέντρα Ελευθέρων Σπουδών, με αποτέλεσμα να αυξηθεί αλλά και να βελτιωθεί η προσφορά εργασίας στο χώρο αυτό. Πράγμα που σημαίνει ότι μπορεί κανείς να διαλέξει τους πιο κατάλληλους επαγγελματίες, για να επανδρώσει σωστά ένα κέντρο προσχολικής αγωγής.

Έτσι ο παιδικός σταθμός που μέχρι πρότινος αποτελούσε απλά χώρο φύλαξης των παιδιών, άρχισε να εξελίσσεται τα τελευταία χρόνια, σε χώρο αγωγής των παιδιών, προσχολικής ηλικίας.

Παρ' όλα αυτά είναι μακρύς ακόμα ο δρόμος για την ουσιαστική βελτίωση του θεσμού. Η λειτουργία, τόσο των Κρατικών Παιδικών Σταθμών όσο και των Ιδιωτικών, εξακολουθεί και καθορίζεται από ένα απαρχαιωμένο νομοθετικό πλαίσιο και δεν υπάρχει ενιαίος φορέας για το συντονισμό ίδρυσης και λειτουργίας τους. Άντ' αυτού, με την αγωγή της προσχολικής ηλικίας ασχολούνται δυο διαφορετικά υπουργεία και η Τοπική Αυτοδιοίκηση. Το Υπουργείο Παιδείας είναι υπεύθυνο για τα νηπιαγωγεία και λειτουργούν 9 μήνες το χρόνο με ωράριο 8:30π.μ.- 12:30μ.μ. και το Υπουργείο Υγείας και

Πρόνοιας για τους παιδικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς , που έχουν συνήθως 10ωρο ωράριο και 12μηνη λειτουργία, ενώ οι δημοτικοί σταθμοί, όπου υπάρχουν, υπάγονται αποκλειστικά στους αντίστοιχους Δήμους.

"Η παρουσία δυο υπουργείων που ποτέ δεν συνεργάστηκαν, αλλά ανταγωνίζονται το ένα το άλλο, όχι μόνο δεν βοήθησε την ομαλή λειτουργία των μονάδων προσχολικής αγωγής, αλλά δυστυχώς τις έχει οδηγήσει σε αδιέξοδο. Και αν τελικά επιτυγχάνουν στο έργο τους, αυτό δεν οφείλεται στις προδιαγραφές της πολιτείας, αλλά στον πατριωτισμό, τις γνώσεις και το μεράκι των παιδαγωγών", μας είπε ο κύριος Σταθόπουλος, Πρόεδρος του Πανελληνίου Συλλόγου ιδιοκτητών παιδικών σταθμών.

Αν και δεν υπάρχουν επίσημα στατιστικά στοιχεία για τον αριθμό των οικογενειών που έχουν για διάφορους λόγους, ανάγκη φύλαξης των παιδιών τους, η κάλυψη των αναγκών της παιδικής μέριμνας θεωρείται ανεπαρκής στη χώρα μας ενώ, ακόμα υπάρχει ανισότητα ανάμεσα στην περιφέρεια και τις πόλεις. Οι κρατικές υπηρεσίες συνήθως δίνουν προτεραιότητα στις ανάγκες των αστικών κέντρων σε βάρος των αγροτικών περιοχών.

Σε όλη την Ελλάδα υπάρχουν 1.009 ιδιωτικοί παιδικοί και βρεφονηπιακοί σταθμοί , εκ των οποίων 539 βρίσκονται στην Αττική και 141 στην Θεσσαλονίκη και 1.306 Κρατικοί Παιδικοί Σταθμοί και 131 βρεφικοί.

Σε διάφορους Δήμους υπάγονται, επίσης, 354 Παιδικοί Σταθμοί και 33 Βρεφικοί, ενώ υπάρχουν ακόμα 37 Βρεφονηπιακοί Σταθμοί Φιλανθρωπικών Σωματείων, 103 Παιδικοί Σταθμοί του Εθνικού Οργανισμού Πρόνοιας, 35 Παιδικοί Σταθμοί του ΠΙΚΠΑ, 40 συνολικά Σταθμοί των Ιδρυμάτων Βρεφονηπιακών Σταθμών Αθήνας, Θεσσαλονίκης και Λάρισας και Σταθμοί διαφόρων άλλων Φορέων, Ταμείων και Οργανισμών.⁽¹⁰⁾

⁽¹⁰⁾ Περιοδικό, "Το παιδί μου και εγώ"

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΠΕΡΙ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ

4.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο Παιδικός Σταθμός (Π.Σ.) είναι για το παιδί το πέρασμα από τον οικογενειακό πυρήνα στην κοινωνική ομάδα, με άλλα λόγια από το σπίτι στο χώρο των συνολικών κοινωνικών δραστηριοτήτων, που είναι ο πολεοδομικός χώρος. Αποτελεί στοιχείο κοινωνικού εξοπλισμού και σαν τέτοιο προγραμματίζεται και σχεδιάζεται στα πλαίσια του πολεοδομικού σχεδιασμού:

Αναφέρουμε παρακάτω κριτήρια και στοιχεία προγραμματισμού και χωροθέτησης Π.Σ., καθώς και στοιχεία καταλληλότητας οικοπέδων γι' αυτούς.⁽¹⁾

4.2 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ Π.Σ.

Κατά τον προγραμματισμό και σχεδιασμό των Π.Σ. λαμβάνονται υπόψη κυρίως:

- α. Οικολογικές και πολεοδομικές συνθήκες γενικά.
- β. Χαρακτηριστικά δημογραφικής, κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης της περιοχής, με αναφορά στις υπάρχουσες ή προβλεπόμενες τάσεις των κατοίκων.
- γ. Το επίπεδο της υπάρχουσας υποδομής κοινωνικών υπηρεσιών γενικότερα και Π.Σ. ειδικά.
- δ. Η ποιότητα και η κατάσταση των υπάρχοντων κτιρίων.

⁽¹⁾ Θεοδώρου Βασίλης - Φωτοπούλου Ξένια, "Έγκριση προδιαγραφών και κτιρολογικών προγραμμάτων παιδικών σταθμών" - ΥΥΠ, Αθήνα, Νοέμβρης 1983.

- ε. Τα οικονομικά κονδύλια που διατίθενται για να πραγματοποιηθεί το πρόγραμμα σε όλα τα επίπεδα.
- στ. Οι επιθυμητοί και εφικτοί χρόνοι πραγματοποίησης του προγράμματος.
- ζ. Οι παρατηρήσεις και προτάσεις τοπικών συλλογικών φορέων και Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Ειδικότερα λαμβάνονται υπόψη:

- οι συνθήκες κατοικίας και το μέγεθος της οικογένειας,
- η αρχαιότητα (μονιμότητα) εγκατάστασης του πληθυσμού,
- η αύξηση του ποσοστού του νεαρού πληθυσμού που μπορεί να αποκτήσει παιδιά,
- ο αριθμός των παιδιών των ηλικιών που καλύπτει ο Π.Σ.,
- ο αριθμός των εργαζόμενων γυναικών με παιδιά αυτών των ηλικιών,
- ο αριθμός των θέσεων εργασίας που προσφέρονται στο γυναικείο πληθυσμό και πιθανή αύξησή τους στο μέλλον,
- ο αριθμός των αιτήσεων για θέση σε Π.Σ. που δεν έχουν ικανοποιηθεί. ⁽¹²⁾

⁽¹²⁾ Θεοδώρου Βασίλης - Φωτοπούλου Ξένια "Έγκριση προδιαγραφών κτιριολογικών προγραμμάτων Παιδικών Σταθμών", ΥΥΠ, Αθήνα, Νοέμβρης 1983, σελ. 2

4.3 ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ

Ο Π.Σ., σαν στοιχείο κοινωνικού εξοπλισμού, πρέπει να βρίσκεται σε άμεση επαφή με τον πληθυσμό που εξυπηρετεί. Έτσι χωροθετείται στην πολεοδομική ενότητα της γειτονιάς σύμφωνα με τα παραπάνω:

- α. Το οικόπεδο να βρίσκεται στην προέκταση του αστικού κέντρου και στην κατεύθυνση των αξόνων κυκλοφορίας που οδηγούν προς τους χώρους εργασίας ή των διαδρομών των μέσων μαζικής μεταφοράς που οδηγούν εκεί και συγχρόνως, εκτός κύριας κυκλοφορίας και ζωνών θορύβου.
- β. Σχετικά με τις γειτονικές χρήσεις:
  - είναι επιθυμητή η γειτνίαση με ελεύθερους χώρους (πράσινο, πλατείες κλπ),
  - είναι αποδεκτή η γειτνίαση με ελεύθερους χώρους σχολείων,
  - είναι απαράδεκτη η γειτνίαση με χρήσεις που ρυπαίνουν το περιβάλλον (ατμοσφαιρικό, ή χημικό, οσμικό, οπτικό κλπ) ή που αποτελούν εστία κινδύνου για τα παιδιά.
- γ. Στις αστικές περιοχές η ακτίνα εξυπηρέτησης (απόσταση κατοικίας-Π.Σ.) να μην είναι μεγαλύτερη από 800 μ. ⁽¹³⁾

⁽¹³⁾ Ο.Π., σελ.3

4.4 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΗΤΑΣ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ

Χαρακτηριστικά οικοπέδου:

- α. Το οικόπεδο να έχει κατά το δυνατόν κανονικό σχήμα.
- β. Η επιφάνεια του εδάφους του οικοπέδου να είναι επίπεδη, ομαλή και οριζόντια. Σε περίπτωση που υπάρχουν κλίσεις, αυτές να είναι ομαλές και πάντως όχι μεγαλύτερες από 5%.
- γ. Η σύσταση του εδάφους του οικοπέδου να προσφέρεται για απλή και οικονομική θεμελίωση του κτιρίου. Να αποφεύγονται εδάφη σαθρά ή προερχόμενα από φυσικά ή δομικά απορρίμματα, προσχωσιγενή, ελώδη ή τελματώδη ή εδάφη που έχουν υψηλή στάθμη υπογείων υδάτων ή που παρουσιάζουν πιθανή αντοχή μικρότερη από 1,5 Χγρ/εκ.
- δ. Ο προσανατολισμός να ευνοεί τον καλό ηλιασμό των χώρων των παιδιών (εσωτερικών και εξωτερικών)
- ε. Να ληφθεί υπόψη το πρόβλημα των κυρίων ανέμων. Οι κύριοι άνεμοι να μελετηθούν σε σχέση και με τις πιθανές πηγές ρύπων.
π.χ. μεταφορά καπνού.
- στ. Αποκλείεται οικόπεδο που γειτνιάζει με χρήσεις που είναι ασυμβίβαστες με τη λειτουργία του Π.Σ.
- ζ. Να υπάρχει δυνατότητα εύκολης σύνδεσης με τα υπάρχοντα ή προβλεπόμενα δίκτυα παροχών (ύδρευσης, ηλεκτροφωτισμού, αποχέτευσης).

4.4.1 ΜΕΓΕΘΟΣ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ

α. Το μέγεθος του οικοπέδου που χρειάζεται για τη σωστή ανάπτυξη ενός Π.Σ. προκύπτει από την απαιτούμενη επιφάνεια ανά παιδί:

απαιτούμενο εμβαδόν οικοπέδου

- κτίριο 10 - 13μ²/παιδί
- υπαίθριος χώρος 10μ²/παιδί
- εμβαδόν οικοπέδου 20 - 23μ²/παιδί

Έτσι, για την επιλογή του οικοπέδου θα πρέπει να είναι γνωστός ο αριθμός των θέσεων που θα αναπτυχθούν στον Π.Σ., ώστε να υπολογιστεί στη συνέχεια και το απαιτούμενο μέγεθος του. Για τα οικόπεδα που ήδη υπάρχουν θα πρέπει να υπολογιστεί ο αριθμός των θέσεων που μπορούν να δεχτούν και ανάλογα να οριστεί το μέγεθος του Π.Σ.

β. Στις περιπτώσεις που είναι αδύνατη η εξεύρεση του απαραίτητου οικοπέδου, όπως αυτό προκύπτει από τον αριθμό των θέσεων που πρέπει να καλυφθούν και την απαιτούμενη επιφάνεια ανά παιδί, είτε πρόκειται για νέα οικόπεδα είτε για οικόπεδα που ήδη υπάρχουν μπορούν να γίνουν οι παρακάτω μειώσεις:

- Μείωση του ελεύθερου χώρου σε 8μ²/παιδί
- Μεταφορά του βρεφικού τμήματος στον όροφο.

Εάν παρόλα αυτά, εξακολουθεί να είναι αδύνατη η εξεύρεση τέτοιου οικοπέδου, θα πρέπει να δημιουργηθεί μικρότερη μονάδα. Η ελάχιστη μονάδα εξυπηρετεί 30 παιδιά. Στην περίπτωση αυτή το ελάχιστο απαιτούμενο μέγεθος οικοπέδου είναι 540-700μ².⁽¹⁴⁾

⁽¹⁴⁾ Θεοδώρου Βασίλης - Φωτοπούλου Ξένια, "Έγκριση προδιαγραφών κτιριολογικών προγραμμάτων παιδικών σταθμών", Υ.Υ.Π., Αθήνα, Νοέμβρης 1983, σελ. 3-4

4.5 ΟΡΓΑΝΙΚΗ ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ

Τρεις ομάδες χώρων μπορούμε να διακρίνουμε στην οργανική δομή του Π.Σ.

- Χώρους που προορίζονται για την υποδοχή των παιδιών και των γονέων, καθώς και για την διοίκηση και το προσωπικό, όπως χώρος αναμονής, γραφείο διευθύντριας και άλλα. Οι χώροι αυτοί τοποθετούνται στο ισόγειο.
- Χώρους παιδιών.

Οι χώροι αυτοί καλύπτουν τη βασική λειτουργία του Π.Σ. και πρέπει να επιτρέπουν την ικανοποίηση όλων των αναγκών και δραστηριοτήτων της ζωής των παιδιών, ανάλογα με την ηλικία τους.

Έτσι έχουμε ένα τμήμα βρεφών και ένα τμήμα νηπίων (βλέπε πίνακα 4.1).

ΤΜΗΜΑΤΑ ΠΑΙΔΙΩΝ	
Τμήμα	Ηλικία
1. ΒΡΕΦΩΝ	2-18 μηνών
2. ΝΗΠΙΩΝ	1,5 - 5,5 ετών
Τομέας Α	1,5 - 3,5 ετών
Τομέας Β	3,5 - 5,5 ετών

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.1: Τμήματα παιδιών

ΠΗΓΗ: Υ.Υ.Π. (Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών - Τμήμα Αρχιτεκτονικών μελετών) "Έγκριση προδιαγραφών κτιριολογικών προγραμμάτων παιδικών σταθμών".

Η λειτουργία των τμημάτων αυτών πραγματοποιείται στη βάση οργανικών λειτουργικών ενοτήτων που αποτελούνται από χώρους ύπνου, χώρους υγιεινής, αίθουσες πολλαπλών χρήσεων.

Υπάρχει επίσης τραπεζαρία και σε περίπτωση που αυτό είναι δυνατό (οικονομικά δεδομένα, μέγεθος οικοπέδου ή άλλες δεσμεύσεις), κοινός χώρος πολλαπλών χρήσεων, στον οποίο αναπτύσσονται οι διάφορες δραστηριότητες του παιδιού. Είναι ευνόητο ότι στο χώρο αυτό τα παιδιά λειτουργούν και σε μικρότερες ομάδες ή και ατομικά. (βλέπε πίνακα 4.2).

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΝΗΠΙΩΝ	
ΓΕΝΙΚΕΣ¹	ΕΙΔΙΚΕΣ²
- ομαδικό παιχνίδι	- ατομικό παιχνίδι
- παιδαγωγικό παιχνίδι	- χειροτεχνία/χαρτοκολλητική
- παραμύθι	- Ασκήσεις χρωμάτων - σχημάτων
- τραγούδι	
- κουκλοθέατρο	
- αισθητήριες ασκήσεις	
- οργάνωση εκδηλώσεων	
1. Δεν απαιτείται εξειδικευμένος χώρος	
2. Απαιτείται ειδικά σχεδιασμένος και καθορισμένος από πριν χώρος για κάθε μια	

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.2: Δραστηριότητες Νηπίων

ΠΗΓΗ: Υ.Υ.Π. (Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών - Τμήμα Αρχιτεκτονικών μελετών)

"Έγκριση προδιαγραφών κτιριολογικών προγραμμάτων παιδικών σταθμών"

- και χώρος γενικών υπηρεσιών που στο σύνολο τους πρέπει να επιτρέπουν και να βοηθούν την καλή λειτουργία του Π.Σ. από τεχνική πλευρά. Περιλαμβάνονται οι χώροι τροφοδοσίας (κουζίνα - αποθήκη τροφίμων),

οι εγκαταστάσεις κεντρικής θέρμανσης και οι αποθήκες υλικού και ειδών καθαρισμού.⁽¹⁵⁾

4.6 ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Ο Π.Σ. αποτελεί στοιχείο Κοινωνικού εξοπλισμού και σαν τέτοιο πρέπει να συνδέεται οργανικά με τον οικισμό.

Η οργάνωση του χώρου του Π.Σ. γενικά έχει μεγάλη σημασία γιατί, όπως έχει αποδειχτεί, παρεμβαίνει σε μεγάλο βαθμό στη συνολική διαδικασία ανάπτυξης της προσωπικότητας του παιδιού.

Ιδιαίτερη φροντίδα απαιτείται ώστε να αποφεύγεται ο ιδρυματικός χαρακτήρας, τόσο στη γεωμετρική οργάνωση του χώρου (αποφυγή συμμετρίας, απλής παράθεσης, μονολιθικότητας κλπ) με αποφυγή μονοχρωμίας, τυποποίησης, απόλυτης τάξης κλπ) και στον τρόπο χρήσης των χώρων γενικότερα (αποφυγή απαγορεύσεων, ρουτίνας, αυστηρού ελέγχου των χώρων κλπ).

Τα κύρια σημεία που πρέπει να έχει κανείς υπόψη του κατά το σχεδιασμό του Π.Σ. είναι τα παρακάτω:

– Πρόβλεψη μεγάλων ενιαίων χώρων που να υποδιαιρούνται σε μικρότερους και σε γωνίες και να ενοποιούνται σε μεγαλύτερους, έτσι ώστε να εξασφαλίζονται συγχρόνως:

α. Η ιδιωτικότητα που έχει ανάγκη το παιδί για να αναπτύξει τη φαντασία και τη δημιουργικότητα του, χωρίς όμως να αισθάνεται απομονωμένο.

⁽¹⁵⁾ Θεοδώρου Βασίλης - Φωτοπούλου Ξένια, "Έγκριση προδιαγραφών κτιριολογικών προγραμμάτων παιδικών σταθμών", Υ.Υ.Π., Αθήνα, Νοέμβρης 1983, σελ.5

β. Η άνετη αλλά διακριτική επίβλεψη του προσωπικού.

γ. Η ανάπτυξη ομαδικών δραστηριοτήτων.

– Καλά καθορισμένη κυκλοφορία και χρήσεις, ιδιαίτερα στους χώρους των παιδιών.

Η συνολική σύνθεση του Π.Σ. πρέπει να δίνει ερεθίσματα, χωρίς όμως να κουράζει ή να αποπροσανατολίζει το παιδί. Συγχρόνως πρέπει να

είναι αρκετά ευέλικτη ώστε να επιτρέπει ελεύθερη και εναλλασσόμενη χρήση των χώρων από το προσωπικό, σε περιπτώσεις π.χ. περισσότερων παιδιών, νέων απαιτήσεων προγράμματος δραστηριοτήτων στο μέλλον, νέων απόψεων της παιδαγωγικής κλπ.

– Για οικονομικούς λόγους είναι σκόπιμο να περιορίζονται στο ελάχιστο οι άλλοι χώροι και οι χώροι κυκλοφορίας προς όφελος των χώρων των παιδιών. Εάν δεν συντρέχουν οικονομικοί λόγοι, είναι αποδεκτή μια μεγαλύτερη ανάπτυξη και των άλλων χώρων.

– Στο βαθμό που η αυτοεξυπηρέτηση αποτελεί ένα από τους στόχους της κοινωνικής εκπαίδευσης, η σχεδίαση και η τοποθέτηση της επίπλωσης και του εξοπλισμού γενικά, πρέπει να γίνεται έτσι ώστε τα στοιχεία αυτά να είναι προσιτά στα παιδιά και χρησιμοποιήσιμα απ' αυτά.

– Χρειάζεται ποικιλία και διαβάθμιση αλλά και μετρημένη χρήση των επιμέρους στοιχείων του αντιληπτικού περιβάλλοντος όπως είναι το χρώμα, ο φωτισμός, τα ύψη των ορόφων, τα σχήματα κλπ.

– Σε συνδυασμό με το κτίριο, απαιτείται μελέτη και οργάνωση του εξωτερικού χώρου. Εσωτερικός και εξωτερικός χώρος πρέπει να αλληλοσυμπληρώνονται, να ενοποιούνται όταν οι καιρικές συνθήκες το επιτρέπουν και να αποτελούν σύνολο.

- Τα μέτρα ασφαλείας πρέπει να είναι αυξημένα.

Τα παιδιά συχνά προσπαθούν να γνωρίσουν τον κόσμο με το στόμα ή τα χέρια. Σε σχέση με την κλίμακα του παιδιού χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή στην επιλογή και χρησιμοποίηση των κατασκευαστικών στοιχείων.

Κάποιο στοιχείο που για τους ενήλικες είναι ακίνδυνο ή και ασφαλές μπορεί να είναι παγίδα για το παιδί. ⁽¹⁶⁾

⁽¹⁶⁾ Θεοδώρου Βασίλης - Φωτοπούλου Ξένια, "Έγκριση προδιαγραφών κτιριολογικών προγραμμάτων παιδικών σταθμών", Υ.Υ.Π., Αθήνα, Νοέμβρης 1983, σελ.5-6

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα έρευνα (το δεύτερο μέρος της εργασίας μας) αποτελεί το πρώτο βήμα εμβάθυνσης στο θέμα της ποιοτικής προσφοράς των Κ.Π.Σ. στο Νομό Φλώρινας.

Πιο συγκεκριμένα οι στόχοι της έρευνας είναι:

- Η καταγραφή των παιδικών σταθμών στο Νομό Φλώρινας (γενικά στοιχεία όπως αριθμός εξυπηρετούμενων παιδιών προσχολικής ηλικίας, ομαδοποιήσεις Π.Σ. με βάση την δυναμικότητά τους).

- Η γεωγραφική κατανομή των Κ.Π.Σ. στο νομό Φλώρινας, με στόχο να εντοπισθούν πιθανές περιπτώσεις ανισοκατανομής Π.Σ., καθώς και οι πιθανές παραμελημένες από το κράτος περιοχές του νομού.

- Η κτιριακή υποδομή των Κ.π.Σ. (χώροι εστεγασμένοι και μη) που χρησιμοποιούνται από τους σταθμούς για την άσκηση της λειτουργίας τους.

- Η καταγραφή του υπάρχοντος εκπαιδευτικού, Διοικητικού και βοηθητικού προσωπικού, οι κενές θέσεις, οι αναλογίες παιδιών-προσωπικού σε κρατικούς παιδικούς σταθμούς.

- Η καταγραφή των εκπαιδευτικών προγραμμάτων που εφαρμόζονται στους Κ.Π.Σ. του νομού.

Το πρόγραμμα προσχολικής αγωγής, χωρίς αμφιβολία, είναι ένα πρόγραμμα σωστά ρυθμισμένης ζωής, που βασίζεται πάνω στις βιολογικές και ψυχολογικές ανάγκες του παιδιού ως τα έξι του χρόνια.

- Και τέλος, η συνεργασία γονέων με τον Π.Σ., η οποία είναι αναγκαία και απαραίτητη. Αυτή η συνάφεια και η συνεργασία των γονιών με το εκπαιδευτικό προσωπικό του σταθμού συμβάλλει στην ενημέρωση

ακόμα και στην επιμόρφωση των γονιών πάνω σε πολλά ζητήματα της αγωγής του παιδιού τους.

Οι παραπάνω στόχοι καθιστούν την έρευνα ιδιαίτερα σημαντική, όσο και αυτό καθ' εαυτό το αντικείμενο της έρευνας, δηλαδή "οι παιδικοί σταθμοί στο Νομό Φλώρινας".

Επιδερμικά, η σημαντικότητα της λειτουργίας των Π.Σ. στην περιφέρεια του Νομού Φλώρινας (με έντονο αγροτικό χαρακτήρα) μπορεί να εντοπίζεται κυρίως στην επιτήρηση - φύλαξη των παιδιών των οποίων οι γονείς εργάζονται.

Είναι μια άποψη όμως ξεπερασμένη. Η σύγχρονη αντίληψη περί παιδικών σταθμών εντοπίζεται στην διαπίστωση της επιστήμης για την ανάγκη κάποιας συστηματικής καθοδήγησης του μικρού παιδιού από πρόσωπα ειδικά εκπαιδευμένα για την αγωγή του.

Το ερώτημα είναι κατά πόσο οι υπάρχουσες εγκαταστάσεις, το προσωπικό και τα εφαρμοζόμενα εκπαιδευτικά προγράμματα στους Κ.Π.Σ. του Ν. Φλώρινας συντελούν στην ποιοτική παροχή φροντίδας στα πλαίσια της προνηπιακής ηλικίας.

Τα στοιχεία της πτυχιακής εργασίας όσον αφορά το ερευνητικό κομμάτι και την ανάλυση των παραπάνω ποιοτικών παραγόντων που επηρεάζουν την σωστή λειτουργία των Π.Σ. στο νομό Φλώρινας, αντλήθηκαν από τα παρακάτω:

- ερωτηματολόγια
- προσωπική επιτόπια έρευνα
- επίσημα έγγραφα
- μαρτυρίες υπευθύνων

Στον πληθυσμό της έρευνας περιλαμβάνεται το σύνολο των Κ.Π.Σ. που λειτούργησαν καθ' όλο το σχολικό έτος 1995-96.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Το ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήθηκε κατά την διάρκεια της έρευνας συμπληρώθηκε από τον υπεύθυνο του κάθε Κ.Π.Σ. (διευθύντριες) καθώς και κατά την διάρκεια των επιτόπιων επισκέψεων μας σ' αυτούς.

Το ερωτηματολόγιο (βλέπε παράρτημα) περιλαμβάνει δυο μέρη:

Το πρώτο μέρος (1ο) μέρος - Γενικό, περιλαμβάνει ερωτήσεις που αφορούν την λειτουργία του κάθε Κ.Π.Σ. όπως (αριθμός εγγεγραμμένων παιδιών, αριθμός αιθουσών, ωράριο προσωπικού, χρονολογίες ιδρύσεως των σταθμών).

Το δεύτερο (2ο) μέρος - Ειδικό, αποτελείται από τέσσερις ενότητες ερωτήσεων:

- Ενότητα ερωτήσεων που αφορά την χωροκατανομή και εξοπλισμό των Κ.Π.Σ. όπως (ύπαρξη αναγκαίων χώρων - εστεγασμένων και μη, καταλληλότητα κτιρίου, κατάλληλη επίπλωση κλπ).
- Ενότητα ερωτήσεων που αφορά το προσωπικό των Κ.Π.Σ. στο Νομό Φλώρινας (Εκπαιδευτικό - Διοικητικό και βοηθητικό).
- Ενότητα ερωτήσεων για τα εφαρμοζόμενα εκπαιδευτικά και ψυχαγωγικά προγράμματα στους Κ.Π.Σ. όπως παραμύθι, θεατρικό παιχνίδι, κουκλοθέατρο, τραγούδια κλπ).
- Ενότητα ερωτήσεων με θέμα την ποιοτική επικοινωνία του Κ.Π.Σ. με τους γονείς των παιδιών, όπως (ομαδικές συγκεντρώσεις, επιστολές προς τους γονείς κλπ).

Τέλος, να σημειωθεί ότι τα στοιχεία που παρατίθενται φέρουν ημερομηνία 30-7-1996.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ Κ.Π.Σ. ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΦΛΩΡΙΝΑΣ

2.1 ΓΕΝΙΚΑ

Η Φλώρινα, είναι ένας από τους τέσσερις (4) Νομούς που συγκροτούν την περιφέρεια της Δυτικής Μακεδονίας και βρίσκεται στο βόρειο τμήμα της.

Ο Νομός προσδιορίζεται βόρεια από τη γειτονική Γιουγκοσλαβία και δυτικά από την επίσης γειτονική Αλβανία.

Η ευρύτερη περιοχή της Φλώρινας - Καστοριάς με την απογραφή του 1940 έφτανε σε αριθμό του 156.168 κατοίκους. Σήμερα δεν ξεπερνάει τους 53.000.

Ο σημερινός πληθυσμός κατανέμεται ως εξής:

- σ' ένα αστικό κέντρο, την πόλη της Φλώρινας με 12.562 κατοίκους,
- σ' ένα ημιαστικό το Αμύνταιο με 3.390 κατοίκους και
- σε 88 συνολικά κοινότητες.

Ο Νομός της Φλώρινας είναι κατ' εξοχήν αγροτικός νομός, όπου ο πληθυσμός της απασχολείται κύρια στη γεωργία, την κτηνοτροφία και σε μικρότερο βαθμό με τον τουρισμό.

Η συνεχής αύξηση της συμμετοχής του γυναικείου πληθυσμού τόσο στο συνολικό εργατικό δυναμικό του Νομού όσο και στον αγροτικό τομέα σε σχέση με την γενικά αναγνωρισμένη ανάγκη για παροχή υπηρεσιών και φροντίδας στο παιδί κατά τα πρώτα στάδια της ζωής τους, όξυναν την ανάγκη δημιουργίας και στελέχωσης σταθμών στο Νομό Φλώρινας.

Η λειτουργία των ιδρυμάτων προσχολικής αγωγής θα διευκόλυνε τις εργαζόμενες κυρίως μητέρες, αφήνοντας τα παιδιά τους κατά τις ώρες εργασίας τους.

Συνεπώς, η ανάγκη προσφοράς ημερήσιας φροντίδας προς τα παιδιά οικογενειών που εργάζονται, είτε στους αγρούς είτε στις βιομηχανίες, είτε στις επιχειρήσεις είναι μεγάλη για τον πληθυσμό του Νομού Φλώρινας.

2.2 ΚΡΑΤΙΚΟΙ ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ (Κ.Π.Σ.)

Τη λύση στο πρόβλημα της παιδικής φροντίδας στο νομό Φλώρινας έδωσε το Υ.Υ.Π. ιδρύοντας από το 1948 μέχρι σήμερα 49 Κρατικούς Π.Σ.

Αναλυτικότερα για το σχολικό έτος 1995-96 στο νομό Φλώρινας λειτουργούσαν πλήρως 44 Κ.Π.Σ. (βλέπε πίνακα 2.1)

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ
1	Α' Κ.Π.Σ. Φλώρινας	Γ. Καραβίτη 38	22-522
2	Β' Κ.Π.Σ. Φλώρινας	Λ. Στρατώνων 32	22-711
3	Γ' Κ.Π.Σ. Φλώρινας	Κοντόπουλου 46	28-632
4	Κ.Π.Σ. Αγ. Παντελεήμονα	Κοντόπουλου Παντ/νας	61-227
5	Κ.Π.Σ. Αγ. Παρασκευής	Αγ. Παρασκευή	92-020
6	Κ.Π.Σ. Αετού	Αετός	41-261
7	Κ.Π.Σ. Αμμοχωρίου	Αμμοχώρι	36-266
8	Κ.Π.Σ. Αμυνταίου	Αμύνταιο	22-490
9	Κ.Π.Σ. Αντιγόνου	Αντίγονο	41-665
10	Κ.Π.Σ. Ανω Καλλινίκης	Ανω Καλλινίκη	92-461
11	Κ.Π.Σ. Αρμενοχωρίου	Αρμενοχώρι	36-263
12	Κ.Π.Σ. Αλώνων	Άλωνα	45-392
13	Κ.Π.Σ. Ασπρογείων	Ασπρόγεια	31-313

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ
14	Κ.Π.Σ. Βαρυκού	Βαρυκό	94-334
15	Κ.Π.Σ. Βεγόρας	Βεγόρα	22-113
16	Κ.Π.Σ. Βεύης	Βεύη	81-238
17	Κ.Π.Σ. Ιτέας	Ιτέα	41-295
18	Κ.Π.Σ. Κάτω Κλεινών	Κ.Κλεινές	92-276
19	Κ.Π.Σ. Κέλλης	Κέλλη	24-628
20	Κ.Π.Σ. Λαιμού	Λαιμός	51-242
21	Κ.Π.Σ. Λεβαίας	Λεβαία	41-514
22	Κ.Π.Σ. Λεχόβου	Λέχοβο	71-354
23	Κ.Π.Σ. Λόφων	Λόφοι	81-196
24	Κ.Π.Σ. Μανιακίου	Μανιάκι	31-401
25	Κ.Π.Σ. Μελίτης	Μελίτη	37-205
26	Κ.Π.Σ. Μεσοχωρίου	Μεσοχώρι	41-739
27	Κ.Π.Σ. Νέου Καυκάσου	Ν. Καύκασος	92-401
28	Κ.Π.Σ. Νεοχωρακίου	Νεοχωράκι	37-282
29	Κ.Π.Σ. Νίκης	Νίκη	92-228
30	Κ.Π.Σ. Παλαιστρας	Παλαίστρα	41-217
31	Κ.Π.Σ. Παπαγιάννη	Παπαγιάννης	41-224
32	Κ.Π.Σ. Πεδινού	Πεδινό	41-266
33	Κ.Π.Σ.Περάσματος	Πέρασμα	30-389
34	Κ.Π.Σ. Πετρών	Πέτρες	22-394
35	Κ.Π.Σ.Πολυπλατάνου	Πολυπλάτανος	92-245
36	Κ.Π.Σ. Πολυποτάμου	Πολυπόταμος	30-559
37	Κ.Π.Σ.Ξινού Νερού	Ξινό Νερό	81-021
38	Κ.Π.Σ. Σιταριάς	Σιταριά	81-188
39	Κ.Π.Σ. Σκοπιάς	Σκοπιά	22-803
40	Κ.Π.Σ.Τροπαιούχου	Τροπαιούχος	30-333
41	Κ.Π.Σ. Υδρούσας	Υδρούσα	30-301
42	Κ.Π.Σ. Φιλώτα	Φιλώτα	41-202
43	Κ.Π.Σ. Φλαμπούρου	Φλάμπουρο	67-352
44	Κ.Π.Σ. Κ.Π.Μ.Α. Φλώρινας	Μ. Αλεξάνδρου 106	22-419

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.1: Κρατικοί Παιδικοί Σταθμοί Ν. Φλώρινας (Ν.Π.Δ.Δ.)

ΠΗΓΗ: Δ/ση Υγείας - Πρόνοιας

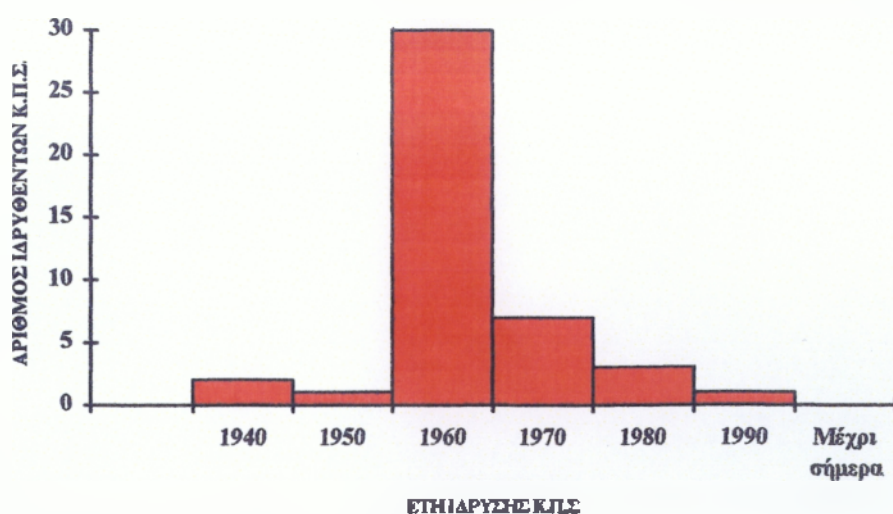
2.3 ΕΤΗ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΤΩΝ Κ.Π.Σ

Σύμφωνα με τα Φ.Ε.Κ. των 44 Κ.Π.Σ. όσον αφορά την χρονολογία ιδρύσεώς τους, από το 1948 μέχρι σήμερα, προκύπτει ο παρακάτω πίνακας 2.2 και το ραβδόγραμμα (2-1).

ΕΤΗ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΙΔΡΥΘΕΝΤΩΝ Κ.Π.Σ
1940-1950	2
1950-1960	1
1960-1970	30
1970-1980	7
1980-1990	3
1990- μέχρι σήμερα	1
ΣΥΝΟΛΟ	44

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.2: Έτη Ιδρύσεως των 44 Κ.Π.Σ. στο Ν. Φλώρινας

ΠΗΓΗ: Ιδρυτικά Φ.Ε.Κ.

ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ (2-1): Ετών Ιδρύσεως των 44 Κ.Π.Σ. στο Νομό Φλώρινας

ΠΗΓΗ: Ιδία έρευνα, Ιδρυτικά ΦΕΚ

Από τα στοιχεία του πίνακα 2.2 και του ραβδογράμματος (2-1), παρατηρούμε ότι κατά το χρονικό διάστημα 1960-1970 ιδρύονται πάνω από το 50% των Κ.Π.Σ. στο Νομό Φλώρινα, ήτοι 30 Κ.Π.Σ.

2.4. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ (Κ.Π.Σ.)

Στους 44 Κρατικούς Π.Σ. του νομού Φλώρινας που λειτουργούσαν τη σχολική περίοδο 1995-1996 (στοιχεία 30-7-96) απασχολείτο το παρακάτω προσωπικό. (Βλέπε πίνακα 2.3)

- Εκπαιδευτικό προσωπικό	66 άτομα
- Διοικητικό προσωπικό	6 άτομα
- Βοηθητικό προσωπικό	<u>79 άτομα</u>
Σύνολο προσωπικού στους 44 Κ.Π.Σ.	151 άτομα

2.5 ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΑ ΠΑΙΔΙΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

Αναλυτικά στους 44 Κ.Π.Σ. του Νομού Φλώρινας στις 30-7-96 εξυπηρετούνταν 1.097 παιδιά προσχολικής ηλικίας (νήπια). (Βλέπε πίνακα 2.3)

- Βρέφη	0
- Νήπια	<u>1.097</u>
Σύνολο εξυπηρετούμενων παιδιών προσχολικής ηλικίας	1.097 παιδιά

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

- Από τα παραπάνω στοιχεία διαπιστώνεται ότι οι Κ.Π.Σ. στο Νομό Φλώρινας εξυπηρετούν κατ' αποκλειστικότητα 100% νήπια.

Η αδυναμία των Κ.Π.Σ. να εξυπηρετήσουν βρέφη εντοπίζεται στο γεγονός του υψηλού κόστους φύλαξης των βρεφών, στην ανάγκη ύπαρξης κατάλληλων χώρων και επίπλωσης καθώς και ειδικευμένου προσωπικού σε αναλογία 1 βρεφονηπιοκόμου ανά 8 βρέφη, δεδομένα που αδυνατεί να προσφέρει το κράτος, τουλάχιστον στο Νομό Φλώρινας.

- Επίσης ο εξυπηρετούμενος από τους 44 Κ.Π.Σ προνηπιακός πληθυσμός (2,5 ετών μέχρι 6 ετών) του Νομού Φλώρινας αποτελεί το 2% του συνολικού πληθυσμού του νομού.

Κρατικοί Παιδικοί Σταθμοί	Αριθμός Νηπίων	Αριθμός Εκπαιδευτικού	Αριθμός Διοικητικού	Αριθμός Βοηθητικού	Σύνολο Προσωπικού
Α' Κ.Π.Σ. Φλώρινας	75	5	1	2	8
Β' Κ.Π.Σ. Φλώρινας	60	2	1	3	6
Γ' Κ.Π.Σ. Φλώρινας	60	3		2	5
Αγ. Παντελεήμονα	40	2	1	1	4
Αγ. Παρασκευής	6	1		2	3
Αετού	32	1		2	3
Αμμοχωρίου	43	1		3	4
Αμυνταίου	60	4		1	5
Αντιγόνου	8	1		2	3
Ανω Καλλινίκης	16	1		1	2
Αρμενοχωρίου	56	2		3	5
Αλώνων	7	1		1	2
Ασπρογείων	4	1		1	2
Βαρυκού	30	2		2	4
Βεγόρας	22	2		1	3

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Κρατικοί Παιδικοί Σταθμοί	Αριθμός Νηπίων	Αριθμός Εκπαιδευτικού	Αριθμός Διοικητικού	Αριθμός Βοηθητικού	Σύνολο Προσωπικού
Βεύης	23	2		2	4
Ιτέας	27	1		1	2
Κάτω Κλεινών	17	1	1	2	4
Κέλλης	20	1		-	1
Λαιμού	18	1		2	3
Λεβαίας	20	2		3	5
Λεχόβου	30	2		2	4
Λόφων	20	1		2	3
Μανιακίου	10	1		1	2
Μελίτης	25	2		2	4
Μεσοχωρίου	15	1		2	3
Νέου Κανκάσου	20	1		2	3
Νεοχωρακίου	22	1	1	2	4
Νίκης	18	1		2	3
Παλαιστρας	15	1		1	2
Παπαγιάννης	13	1	1	2	4
Πεδινού	26	1		2	3
Περάσματος	15	1		2	3
Πετρών	20	1		2	3
Πολυπλατάνου	11	1		1	2
Πολυποτάμου	10	1		2	3
Ξινού Νερού	23	2		2	4
Σιταριάς	26	2		2	4
Σκοπιάς	25	2		2	4
Τροπαιούχου	18	1		2	3
Υδρούσας	13	1		2	3
Φιλώτα	27	1		1	2
Φλαμπούρου	15	1		2	3
Κ.Π.Μ.Α. Φλώρινας	36	1		2	3
ΣΥΝΟΛΟ	1.097	66	6	79	151

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.3: Αριθμός Παιδιών - Προσωπικού στους Κ.Π.Σ.

ΠΗΓΗ: Ιδία έρευνα

2.6 ΟΜΑΔΟΠΟΙΗΣΗ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ

Σχετικά με το μέγεθος των Κ.Π.Σ. στο Νομό Φλώρινας εφαρμόστηκε η μέθοδος της ομαδοποίησης με βάση τον αριθμό των εξυπηρετούμενων παιδιών.

Ορίστηκαν τρία μεγέθη Π.Σ.

- Μικρού μεγέθους Π.Σ. (1-30 παιδιά)
- Μεσαίου μεγέθους Π.Σ. (31-60 παιδιά)
- Μεγάλου μεγέθους Π.Σ. (61 και πάνω)

αφού ελήφθη υπόψη η νομοθετική διάταξη του Υ.Υ.Π. που ορίζει ότι η αναλογία εκπαιδευτικού των Π.Σ. ανά νηπίων πρέπει να είναι 1/25 με δυνατότητα αύξησης μέχρι 30 παιδιά. Έτσι η ομαδοποίηση κατά μέγεθος στο σύνολο των 44 Κ.Π.Σ. που λειτουργούσαν στο Νομό Φλώρινας δίνει τα παρακάτω αποτελέσματα (βλέπε πίνακα 2.4)

Α/Α	ΚΡΑΤΙΚΟΙ ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ	ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ (αριθμός παιδιών)	ΜΕΣΑΙΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ (αριθμός παιδιών)	ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ (αριθμός παιδιών)
1	Α' Κ.Π.Σ. Φλώρινας			75
2	Β' Κ.Π.Σ. Φλώρινας		60	
3	Γ' Κ.Π.Σ. Φλώρινας		60	
4	Αγ. Παντελεήμονα		40	
5	Αγ. Παρασκευής	6		
6	Δετού		32	
7	Αμμοχωρίου		43	
8	Αμυνταίου		60	
9	Αντιγόνου	8		
10	Άνω Καλλινίκης	16		
11	Αρμενοχωρίου		56	
12	Αλώνων	7		
13	Ασπρογείων	4		

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Α/Α	ΚΡΑΤΙΚΟΙ ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ	ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ (αριθμός παιδιών)	ΜΕΣΑΙΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ (αριθμός παιδιών)	ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ (αριθμός παιδιών)
14	Βαρυκού	30		
15	Βεγόρας	22		
16	Βεύης	23		
17	Ιτέας	27		
18	Κάτω Κλεινών	17		
19	Κέλλης	20		
20	Λαμού	18		
21	Λεβαίας	20		
22	Λεχόβου	30		
23	Λόφων	20		
24	Μανιακίου	10		
25	Μελίτης	25		
26	Μεσοχωρίου	15		
27	Νέου Καυκάσου	20		
28	Νεοχωρακίου	22		
29	Νίκης	18		
30	Παλαίστρας	15		
31	Παπαγιάννης	13		
32	Πεδινού	26		
33	Περάσματος	15		
34	Πετρών	20		
35	Πολυπλατάνου	11		
36	Πολυποτάμου	10		
37	Ξινού Νερού	23		
38	Σιταριάς	26		
39	Σκοπιάς	25		
40	Τροπαιούχου	18		
41	Υδρούσας	13		
42	Φιλώτας	27		
43	Φλαμπόρου	15		
44	Κ.Π.Μ.Α. Φλώρινας		36	
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Π.Σ.	35	8	1

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.4: Ομαδοποίηση των 44 Κ.Π.Σ. στο Νομό Φλώρινας

ΠΗΓΗ: Ιδία έρευνα

Πιο συγκεκριμένα, με βάση τα στοιχεία του πίνακα 2.4, διαπιστώνουμε ότι από τους 44 Κ.Π.Σ. του Νομού Φλώρινας, έχουμε:

- Μικρού μεγέθους Π.Σ.	35	ποσοστό	79,5%
- Μεσαίου μεγέθους Π.Σ.	8	ποσοστό	18,2%
- Μεγάλου μεγέθους Π.Σ.	<u>1</u>	ποσοστό	<u>2,3%</u>
ΣΥΝΟΛΟ	44		100%

- Με βάση τα συλλεχθέντα στοιχεία το 79,5% των Κ.Π.Σ. στο Νομό Φλώρινας ανήκουν κατά κύριο λόγο στην κατηγορία των "μικρών" Π.Σ.

Το αξιόλογο στην παραπάνω ομαδοποίηση είναι το γεγονός ότι στην κατηγορία του μικρού μεγέθους Κ.Π.Σ. κατατάσσονται κατ' αποκλειστικότητα οι Π.Σ. των γεωγραφικά απομακρυσμένων περιοχών από το αστικό κέντρο της Φλώρινας, οι οποίες είναι αγροτικές περιοχές.

- Ένα μικρό ποσοστό 18,2% και 2,3% επί του συνόλου των Κ.Π.Σ., ανήκουν αντίστοιχα στις κατηγορίες του "μεσαίου" και "μεγάλου" μεγέθους Π.Σ., οι οποίοι βρίσκονται μέσα στην πόλη της Φλώρινας και γύρω από τον Δήμο Αμυνταίου.

ΧΑΡΤΗΣ

ΧΑΡΤΗΣ 1: Γεωγραφική κατανομή των Κ.Π.Σ. του Νομού Φλώρινας
 ΠΗΓΗ: Εργαστήριο "Υγειονομικός Χάρτης", Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας

★ Λειτουργούντες Κ.Π.Σ.

● Μη-Λειτουργούντες Κ.Π.Σ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΦΛΩΡΙΝΑΣ

3.1 ΓΕΝΙΚΑ

Μελετώντας την γεωγραφική κατανομή των Κ.Π.Σ. στα γεωγραφικά όρια του Νομού Φλώρινας, με την βοήθεια του χάρτη 1 έχουμε να κάνουμε τις παρακάτω παρατηρήσεις:

α. Ο Νομός της Φλώρινας απαρτίζεται από πολλές επιμέρους κοινότητες (88 συνολικά) κατανεμημένες σε γεωγραφικά απομονωμένες περιοχές του Νομού.

Συνέπεια των παραπάνω είναι η ίδρυση συνεχώς περισσότερων παιδικών σταθμών προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες των παιδιών κυρίως των αγροτικών οικογενειών.

β. Τα 2/3 των Κ.Π.Σ., από το σύνολο των 44 σταθμών, είναι εγκατεστημένοι στο δεξιό - κεντρικό τμήμα του Νομού Φλώρινας αφήνοντας ακάλυπτες περιοχές στο αριστερό τμήμα του νομού. Αυτό αιτιολογείται με το ότι οι περισσότεροι Κ.Π.Σ. βρίσκονται κοντά στο αστικό κέντρο, της πόλης της Φλώρινας και γύρω από το ημιαστικό κέντρο, το Αμόνταιο τα οποία αποτελούν το κεντρικό τμήμα του Νομού.

Αν στο γεγονός αυτό συνυπολογιστεί ότι στις περιοχές που αναφέραμε παραπάνω, ο πληθυσμός παιδικής ηλικίας είναι υψηλός τότε ο λόγος ίδρυσης Κ.Π.Σ. σε αυτές τις περιοχές είναι ευνόητος.

Αντίθετα, στο αριστερό τμήμα του νομού, λόγω των ορεινών όγκων δεν υπάρχουν χωριά με σύνθεση πληθυσμού ικανού, για την ίδρυση Π.Σ. Έτσι, δεν μπορούν να εγκατασταθούν παιδικοί σταθμοί σε αυτές τις ορεινές περιοχές.

γ. Παρατηρείται πλήρης έλλειψη Π.Σ. σε συγκεκριμένες κοινότητες που αποτελούν σημαντικά αγροτικά πληθυσμιακά κέντρα όπως Κολχική (408 κατοίκους), Δροσοπηγή (327 κατοίκους), Μεσσονήσι (288 κατοίκους), Άγιοι Ανάργυροι (461 κατοίκους), Αγίου Βαρθολομαίου (392 κατοίκους).

Τα παραπάνω αγροτικά κέντρα, πληθυσμιακά υπερτερούν άλλων αγροτικών κέντρων με μικρότερους πληθυσμούς που όμως έχουν Κ.Π.Σ. (βλέπε πίνακα 3.1)

δ. Τέλος, παρατηρείται ότι έχει ανασταλεί η λειτουργία πέντε (5) Κ.Π.Σ. (Αγίου Γερμανού, Αχλάδας, Βροντερού, Λιμνοχωρίου, Σκλήθρου) λόγω έλλειψης παιδιών προσχολικής ηλικίας.

3.2 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ

Στην προσπάθειά μας να διαπιστωθεί ο αριθμός λειτουργίας των Κ.Π.Σ. στο Νομό Φλώρινας σε συνάρτηση με την πυκνότητα πληθυσμού των περιοχών που εξυπηρετούν οι Π.Σ., παραθέτουμε τον πίνακα 3.1.

Α/Α	ΔΗΜΟΙ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ (Απογραφή 1991)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ
1	Δήμος Αμυνταίου	3.622	1
2	Δήμος Φλωρίνης	12.622	4
Α/Α	ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ (Απογραφή 1991)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ
3	Κοιν. Αγίας Παρασκευής	206	1
4	Κοιν. Αγίου Αχιλλείου	149	-
5	Κοιν. Αγίου Βαρθολομαίου	392	-
6	Κοιν. Αγίου Γερμανού	267	1*
7	Κοιν. Αγίου Παντελεήμονα	1.003	1
8	Κοιν. Αγραπιδέων	255	-
9	Κοιν. Αετού	819	1

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Α/Α	ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ (Απογραφή 1991)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ
10	Κοιν. Ακρίτα	152	-
11	Κοιν. Αλώνων	220	1
12	Κοιν. Αμμοχωρίου	1600	1
13	Κοιν. Αναργύρων	461	-
14	Κοιν. Ανταρτικού	159	-
15	Κοιν. Αντιγονείας	476	1
16	Κοιν. Άνω Καλλινίκης	449	1
17	Κοιν. Άνω Κλεινών	207	-
18	Κοιν. Άνω Υδρούσης	326	-
19	Κοιν. Αρμενοχωρίου	1.014	1
20	Κοιν. Ασπρογείων	339	1
21	Κοιν. Ατραπού	199	-
22	Κοιν. Αχλάδας	473	1*
23	Κοιν. Βαλτόνερων	357	-
24	Κοιν. Βαρυκού	809	1
25	Κοιν. Βατοχωρίου	51	-
26	Κοιν. Βεγόρων	573	1
27	Κοιν. Βεύης	753	1
28	Κοιν. Βροντερού	150	1*
29	Κοιν. Δροσοπηγής	327	-
30	Κοιν. Εθνικού	95	-
31	Κοιν. Ιτέας	698	1
32	Κοιν. Καλλιθέας	177	-
33	Κοιν. Καρυών	74	-
34	Κοιν. Κάτω Καλλινίκης	112	-
35	Κοιν. Κάτω Κλεινών	529	1
36	Κοιν. Κέλλης	980	1
37	Κοιν. Κλαδοράχης	85	-
38	Κοιν. Κλειδίου	190	-
39	Κοιν. Κολχικής	408	-
40	Κοιν. Κορυφής	-	-
41	Κοιν. Κρατερού	208	-
42	Κοιν. Κρυσταλλοπηγής	213	-
43	Κοιν. Κώτα	49	-
44	Κοιν. Λαιμού	252	1
45	Κοιν. Λεβαίας	1.022	1

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Α/Α	ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ (Απογραφή 1991)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ
46	Κοιν. Λεπτοκαρυών	186	-
47	Κοιν. Λευκάνος	133	-
48	Κοιν. Λεχόβου	1.329	1
49	Κοιν. Λιμνοχωρίου	341	1*
50	Κοιν. Λόφων	470	1
51	Κοιν. Μανιακίου	491	1
52	Κοιν. Μαρίνης	266	-
53	Κοιν. Μελίτης	1.562	1
54	Κοιν. Μεσόκαμπου	193	-
55	Κοιν. Μεσσηνισίου	288	-
56	Κοιν. Μεσοχωρίου	581	1
57	Κοιν. Μικρολίμνης	92	-
58	Κοιν. Νέου Καυκάσου	334	1
59	Κοιν. Νεοχωρακίου	635	1
60	Κοιν. Νίκης	425	1
61	Κοιν. Νυμφαίου	244	-
62	Κοιν. Ξινού Νερού	1.371	1
63	Κοιν. Παλαιίστρας	337	1
64	Κοιν. Παπαγιάννη	912	1
65	Κοιν. Παρορείου	70	-
66	Κοιν. Πεδινού	554	1
67	Κοιν. Πελαργού	345	-
68	Κοιν. Περάσματος	499	1
69	Κοιν. Πετρών	509	1
70	Κοιν. Πισοδερίου	25	-
71	Κοιν. Πλατέος	86	-
72	Κοιν. Πολυπλατάνου	369	1
73	Κοιν. Πολυποτάμου	506	1
74	Κοιν. Πρωσίνου	24	-
75	Κοιν. Πρώτης	118	-
76	Κοιν. Ροδώνος	252	-
77	Κοιν. Σιταριάς	736	1
78	Κοιν. Σκλήθρου	553	1*
79	Κοιν. Σκοπιάς	594	1
80	Κοιν. Σκοπού	189	-
81	Κοιν. Τριανταφυλλέας	101	-

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Α/Α	ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ (Απογραφή 1991)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ
82	Κοιν. Τριβούνου	17	-
83	Κοιν. Τριποτάμου	355	-
84	Κοιν. Τροπαιούχου	359	1
85	Κοιν. Υδρούσης	380	1
86	Κοιν. Φαιού	143	-
87	Κοιν. Φαραγγίου	179	-
88	Κοιν. Φιλώτα	1.939	1
89	Κοιν. Φλαμπούρου	621	1
90	Κοιν. Ψαράδων	144	-
	ΣΥΝΟΛΟ	53.147	49

* Δεν λειτουργούν

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.1: Αριθμός λειτουργίας των Κ.Π.Σ. στο Νομό Φλώρινας σε σχέση με τον πληθυσμό

ΠΗΓΗ: Στατιστική Υπηρεσία (Απογραφή 1991)

Με την βοήθεια του πίνακα 3.1 διαπιστώνεται ότι:

- Το 50% των Δήμων - Κοινοτήτων, στο Νομό Φλώρινας, επί του συνόλου (88 Κοινοότητες και 2 Δήμοι) έχουν Κ.Π.Σ.

- Συγκεκριμένα, ο συνολικός αριθμός των Κ.Π.Σ. στο Νομό Φλώρινας ανέρχεται σε 49 Π.Σ. ενώ βάσει της πραγματικότητας λειτουργούν οι 44 σταθμοί.

(Οι υπόλοιποι 5 Κ.Π.Σ. δεν λειτουργούν πια).

Η παραπάνω είναι πολύ σημαντική παρατήρηση για την αναγκαιότητα ύπαρξης και λειτουργίας Κ.Π.Σ. και είναι ενθαρρυντικό που στο Νομό Φλώρινας, διαφαίνεται η δυνατότητα του κράτους να ανταποκριθεί στην ζήτηση περισσότερων Κ.Π.Σ.

- Οι Κ.Π.Σ. στο Νομό Φλώρινας έχουν εγκατασταθεί σε ένα ευρύ φάσμα πληθυσμιακών κέντρων π.χ. Δήμος Αμυνταίου (3.390 κατοίκους) και την κοινότητα Αγίας Παρασκευής (206 κατοίκους).

- Στην κοινότητα Αγίας Παρασκευής με πληθυσμό 206 κατοίκων, υπάρχει ένας (1) Κ.Π.Σ., ενώ σε άλλες κοινότητες με διπλάσιο πληθυσμό, όπως η κοινότητα Αγίων Αναργύρων (461 κάτοικοι), κοινότητα Κολχικής (408 κάτοικοι), κοινότητα Αγίου Βαρθολομαίου (392 κάτοικοι), δεν υπάρχει Π.Σ.

3.3 ΣΥΓΚΡΙΣΕΙΣ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Με την βοήθεια του πίνακα 3.2 όπου γίνεται σύγκριση πληθυσμού και αριθμού Κ.Π.Σ. στους Νομούς Φλώρινας και Μεσσηνίας, προκύπτει η αναλογία Π.Σ. ανά κατοίκους ξεχωριστά για κάθε νομό.

ΝΟΜΟΙ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ Κ.Π.Σ.	ΑΝΑΛΟΓΙΑ Κ.Π.Σ./ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ
Μεσσηνίας	116.964	22	1/5316
Φλώρινας	53.147	44	1/1207

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.2: Συγκριτικός πίνακας αναλογιών Κ.Π.Σ. ανά κατοίκους μεταξύ του Ν. Φλώρινας - Ν. Μεσσηνίας.

ΠΗΓΗ: Ιδία έρευνα

Συγκρίνοντας τα στοιχεία του παρακάτω πίνακα διαπιστώσαμε τα εξής:

- Πασιφανής είναι η πλεονεκτική θέση των Κ.Π.Σ. του Νομού Φλώρινας σε σχέση με τους Κ.Π.Σ. του Νομού Μεσσηνίας όσον αφορά την αναλογία ενός Π.Σ. ανά κατοίκους.

Αυτό αποδεικνύεται με τη σύγκριση αναλογιών πληθυσμού/Κ.Π.Σ., όπου στο Νομό Φλώρινας με μικρότερο πληθυσμό και διπλάσιο αριθμό Κ.Π.Σ. η αναλογία Π.Σ./κατοίκους (1/1.207) είναι καλύτερη της αναλογίας στους Κ.Π.Σ. του Νομού Μεσσηνίας (1/5.316).

- Τέλος, η διαφορά είναι επίσης έντονη και όσον αφορά τον αριθμό λειτουργίας Κ.Π.Σ. στους νομούς Φλώρινας και Μεσσηνίας.

Από τη σύγκριση αυτή, προκύπτει ότι στον Ν. Φλώρινας ο αριθμός Κ.Π.Σ. είναι διπλάσιος (ήτοι 44) του αριθμού των Κ.Π.Σ. στο Ν. Μεσσηνίας (ήτοι 22 σταθμοί).

Η ύπαρξη πολλών Π.Σ. στο Νομό Φλώρινας οφείλεται κυρίως σε εθνικούς λόγους.

Ακόμα και σήμερα σε μερικές απομακρυσμένες περιοχές όπως είναι η Φλώρινα, επιδιώκουν την διάδοση της Ελληνικής γλώσσας και του Ελληνικού πνεύματος και την αναπέρωση του Εθνικού Φρονήματος παντού όπου υπάρχει Ελληνισμός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΚΤΙΡΙΑΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ

4.1 ΓΕΝΙΚΑ - ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΧΩΡΩΝ

Ο παιδικός σταθμός όπως και όλα τα εκπαιδευτικά οικήματα έχει βασική ανάγκη από άνεση χώρου.

Οι κτιριακές εγκαταστάσεις που προορίζονται για την στέγαση των ιδρυμάτων προσχολικής αγωγής έχουν άμεση σχέση από άποψη δομική με το έργο που συντελείται και αφορά τη φροντίδα και την προστασία των παιδιών.

Δεν πρόκειται για απλούς χώρους στέγασης αλλά εγκαταστάσεις με χώρους που εξυπηρετούν βιολογικές και κοινωνικές ανάγκες σε πλαίσια αυτάρκειας και αυτονομίας σε σύνθετους συνδυασμούς εξυπηρέτησης λειτουργικών αναγκών.

Πρέπει λοιπόν ο χώρος να δίνει την αίσθηση της ελευθερίας στην κίνηση σε όλα τα παιδιά και ειδικά στην ηλικία αυτή που η ενεργητικότητα είναι χαρακτηριστικό στοιχείο.

Η υψηλή ποιότητα είναι λιγότερο πιθανή σ' έναν συνωστισμένο και κακά οργανωμένο χώρο, όπου πάνω από 30 παιδιά θα στριμώγονται σ'έναν υπερβολικά μικρό και φτωχά εξοπλισμένο χώρο.

Τα στοιχεία καταλληλότητας οικοπέδων τα οποία πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για την ίδρυση Π.Σ., σύμφωνα με τα στοιχεία της Διεύθυνσης Τεχνικής Υπηρεσίας, του τμήματος Αρχιτεκτόνων του Υ.Υ.Π., όσον αφορά το μέγεθος του οικοπέδου, είναι τα εξής:

- Κτίριο 10-13 m²/παιδί
- Υπαίθριος Χώρος 10 m²/παιδί
- Εμβαδόν οικοπέδου 20-23 m²/παιδί

Το μέγεθος του οικοπέδου που χρειάζεται για τη σωστή ανάπτυξη ενός Π.Σ. προκύπτει από την απαιτούμενη επιφάνεια ανά παιδί.

Σε περίπτωση που είναι αδύνατη η εξεύρεση τέτοιου οικοπέδου θα πρέπει να δημιουργηθεί μικρότερη μονάδα η οποία θα εξυπηρετεί 30 παιδιά.

Στην περίπτωση αυτή το ελάχιστο απαιτούμενο μέγεθος του οικοπέδου είναι 540-700 m².⁽¹⁷⁾

4.2 ΧΩΡΟΚΑΤΑΝΟΜΗ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ

4.2.1 ΕΣΤΕΓΑΣΜΕΝΟΙ ΧΩΡΟΙ (Κτίριο)

Ως εστεγασμένοι χώροι ορίζονται το σύνολο των εστεγασμένων χώρων των Π.Σ. (αίθουσες διδασκαλίας, παιχνιδιού, γραφεία, βοηθητικοί χώροι, διάδρομοι, αποθήκες, κουζίνες, κλπ).

Η συνολική στεγασμένη έκταση των Κ.Π.Σ. στο Νομό Φλώρινας ανέρχεται σε 11.807,15 τ.μ.

Η χωροκατανομή (έκταση) των εστεγασμένων χώρων καθώς και η αναλογία οικοδομικού χώρου (τετρ. μέτρα) ανά παιδί με βάση πάντοτε την οριζόμενη αναλογία m² εστεγασμένου χώρου ανά παιδί (10-13m²/παιδί) φαίνονται στον παρακάτω πίνακα 4.1.

⁽¹⁷⁾ Θεοδώρου Βασίλης - Φωτοπούλου Ξένια, "Έγκριση Προδιαγραφών και κτιριολογικών προγραμμάτων παιδικών σταθμών", Υ.Υ.Π., Αθήνα, Νοέμβρης 1983, Σελ. 4

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Κρατικοί Παιδικοί Σταθμοί	Έκταση εστ/νου χώρου	Αριθμός Νηπίων	m ² εστει/νου χώρου/νήπιο (Ελάχιστο όριο 10-3m ² /παιδί)	
			< 10 m ²	>10 m ²
Α' Κ.Π.Σ. Φλώρινας	300 τ.μ.	75	4 τ.μ.	
Β' Κ.Π.Σ. Φλώρινας	260 τ.μ.	60	4,3 τ.μ.	
Γ' Κ.Π.Σ. Φλώρινας	170 τ.μ.	60	2,8 τ.μ.	
Κ.Π.Σ. Αγ. Παντελεήμονα	350 τ.μ.	40	8,7 τ.μ.	
Κ.Π.Σ. Αγ. Παρασκευής	130 τ.μ.	6		21,6 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Αετού	190 τ.μ.	32	5,9 τ.μ.	
Κ.Π.Σ. Αμμοχωρίου	235,15 τ.μ.	43	5,4 τ.μ.	
Κ.Π.Σ. Αμυνταίου	500 τ.μ.	60	8,3 τ.μ.	
Κ.Π.Σ. Αντιγόνου	200 τ.μ.	8		25 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Ανω Καλλινίκης	139 τ.μ.	16	8,6 τ.μ.	
Κ.Π.Σ. Αρμενοχωρίου	350 τ.μ.	56	6,2 τ.μ.	
Κ.Π.Σ. Αλώνων	100 τ.μ.	7		14,2 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Ασπρογείων	150 τ.μ.	4		37,5 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Βαρυκού	400 τ.μ.	30		13,3 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Βεγόρας	100 τ.μ.	22	4,5 τ.μ.	
Κ.Π.Σ. Βεύης	270 τ.μ.	23		11,7 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Ιτέας	155 τ.μ.	27	5,7 τ.μ.	
Κ.Π.Σ. Κάτω Κλεινών	120 τ.μ.	17	7 τ.μ.	
Κ.Π.Σ. Κέλλης	350 τ.μ.	20		17,5 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Λαιμού	200 τ.μ.	18		11,1 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Λεβαΐας	220 τ.μ.	20		11 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Λεχόβου	400 τ.μ.	30		13,3 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Λόφων	250 τ.μ.	20		12,5 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Μανιακίου	200 τ.μ.	10		20 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Μελίτης	300 τ.μ.	25		12 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Μεσοχωρίου	120 τ.μ.	15	8 τ.μ.	
Κ.Π.Σ. Νέου Καυκάσου	150 τ.μ.	20	7,5 τ.μ.	
Κ.Π.Σ. Νεοχωρακίου	118 τ.μ.	22	5,3 τ.μ.	
Κ.Π.Σ. Νίκης	130 τ.μ.	18	7,2 τ.μ.	
Κ.Π.Σ. Παλαιστρας	100 τ.μ.	15	6,6 τ.μ.	

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Κρατικοί Παιδικοί Σταθμοί	Έκταση εστ/νου χώρου	Αριθμός Νηπίων	m ² εστεγ/νου χώρου/νήπιο (Ελάχιστο όριο 10-3m ² /παιδί)	
			< 10 m ²	>10 m ²
Κ.Π.Σ. Παπαγιάννη	600 τ.μ.	13		46,1 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Πεδινού	500 τ.μ.	26		19,2 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Περάσματος	300 τ.μ.	15		20 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Πετρών	110 τ.μ.	20	5,5 τ.μ.	
Κ.Π.Σ. Πολυπλατάνου	110 τ.μ.	11		10 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Πολυποτάμου	350 τ.μ.	10		35 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Ξινού Νερού	1.350 τ.μ.	23		58,6 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Σιταριάς	200 τ.μ.	26	7,6 τ.μ.	
Κ.Π.Σ. Σκοπιάς	450 τ.μ.	25		18 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Τροπαιούχου	80 τ.μ.	18	4,4 τ.μ.	
Κ.Π.Σ. Υδρούσας	250 τ.μ.	13		19,2 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Φιλώτα	300 τ.μ.	27		11,1 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Φλαμπούρου	200 τ.μ.	15		13,3 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Κ.Π.Μ.Α. Φλώρινας	350 τ.μ.	36	9,7 τ.μ.	
ΣΥΝΟΛΑ	11.807,15 τ.μ.	1.097	21 Κ.Π.Σ.	23 Κ.Π.Σ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.1: Έκταση εστεγασμένων χώρων των 44 Κ.Π.Σ. του Νομού Φλώρινας.

ΠΗΓΗ: Ιδία έρευνα

Με τη βοήθεια του πίνακα 4.1 διαπιστώσαμε τα εξής:

- Από τους 44 Κ.Π.Σ. οι 21 δεν πληρούν τις αναγκαίες αναλογίες m² εστεγασμένου χώρου ανά παιδί (10-3m²/παιδί).

- Κανένας από τους 4 Κ.Π.Σ. του Δήμου Φλώρινας δεν πληρεί την οριζόμενη αναλογία.

- Αξίζει να σημειωθεί ότι ο Γ΄ Κ.Π.Σ. του Δήμου Φλώρινας, έχει την μικρότερη αναλογία (2,8m²/παιδί) απ' όλους τους Κ.Π.Σ. του Νομού Φλώρινας από άποψη εστεγασμένου χώρου.
- Και οι 23 Κ.Π.Σ. που πληρούν τις προϋποθέσεις εστεγασμένου χώρου m² ανά παιδί βρίσκονται σε περιοχές αγροτικές με λίγα παιδιά όπως (Ασπρόγεια, Παπαγιάννης κλπ).
- Και τέλος, από τους 23 Κ.Π.Σ. που πληρούν την οριζόμενη αναλογία οι 13 ή ποσοστό 29,5% του συνόλου των Κ.Π.Σ. του Νομού υπερπληρούν την αναλογία (10-3m²/παιδί).

4.2.2 ΜΗ ΕΣΤΕΓΑΣΜΕΝΟΙ ΧΩΡΟΙ (Υπαίθριοι Χώροι)

Ως μη εστεγασμένοι χώροι ορίζονται το σύνολο των ακάλυπτων χώρων που χρησιμοποιούνται από τα παιδιά για το παιχνίδι και τη ψυχαγωγία τους (παιδική χαρά, αυλή, κήπος κλπ).

Ο υπαίθριος χώρος των Κ.Π.Σ. στο Νομό Φλώρινας καλύπτει έκταση 44.931,17 τ.μ. Σε κάθε Π.Σ. ο υπαίθριος χώρος καταλαμβάνει περίπου το 80% του συνολικού οικοπέδου (56.738,32 τ.μ.).

Η έκταση των μη εστεγασμένων χώρων των 44 Κ.Π.Σ. με βάση την αναλογία 10 m² υπαίθριου χώρου ανά παιδί, που ορίζει ο νόμος φαίνονται στον ακόλουθο πίνακα 4.2.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Κρατικοί Παιδικοί Σταθμοί	Έκταση μη εστ/νου χώρου	Αριθμός Νηπίων	m ² μη εστ/νου χώρου/νήπιο (Ελάχιστο όριο 10m ² /παιδί)	
			< 10 m ²	> 10 m ²
Α' Κ.Π.Σ. Φλώρινας	1.000 τ.μ.	75		13,3 τ.μ.
Β' Κ.Π.Σ. Φλώρινας	200 τ.μ.	60	3,3 τ.μ.	
Γ' Κ.Π.Σ. Φλώρινας	300 τ.μ.	60	5 τ.μ.	
Κ.Π.Σ. Αγ. Παντελεήμονα	850 τ.μ.	40		21,2 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Αγ. Παρασκευής	1.370 τ.μ.	6		228,3 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Αετού	1.042 τ.μ.	32		32,5 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Αμμοχωρίου	32,17 τ.μ.	43	0,7 τ.μ.	
Κ.Π.Σ. Αμυνταίου	1.000 τ.μ.	60		16,6 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Αντιγόνου	800 τ.μ.	8		100 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Ανω Καλλινίκης	1.311 τ.μ.	16		81,9 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Αρμενοχωρίου	157 τ.μ.	56	2,8 τ.μ.	
Κ.Π.Σ. Αλώνων	200 τ.μ.	7		28,5 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Ασπρογείων	350 τ.μ.	4		87,5 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Βαρυκού	600 τ.μ.	30		20 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Βεγόρας	800 τ.μ.	22		36,3 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Βεύης	730 τ.μ.	23		31,7 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Ιτέας	915 τ.μ.	27		33 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Κάτω Κλεινών	380 τ.μ.	17		22,3 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Κέλλης	2.650 τ.μ.	20		132,5 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Λαιμού	600 τ.μ.	18		33,3 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Λεβαΐας	1.280 τ.μ.	20		64 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Λεχόβου	1.300 τ.μ.	30		43,3 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Λόφων	2.290 τ.μ.	20		114,5 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Μανιακίου	800 τ.μ.	10		80 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Μελίτης	6.815 τ.μ.	25		27,2 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Μεσοχωρίου	120 τ.μ.	15	8 τ.μ.	
Κ.Π.Σ. Νέου Καυκάσου	1.150 τ.μ.	20		57,5 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Νεοχωρακίου	926 τ.μ.	22		42 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Νίκης	1.370 τ.μ.	18		76,1 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Παλαιστρας	1.829 τ.μ.	15		121,9 τ.μ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Κρατικοί Παιδικοί Σταθμοί	Έκταση μη εστ/νου χώρου	Αριθμός Νηπίων	m ² μη εστ/νου χώρου/νήπιο (Ελάχιστο όριο 10m ² /παιδί)	
			< 10 m ²	>10 m ²
Κ.Π.Σ. Παπαγιάννη	1.400 τ.μ.	13		107,6 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Πεδινού	1.000 τ.μ.	26		38,4 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Περάσματος	900 τ.μ.	15		60 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Πετρών	300 τ.μ.	20		15 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Πολυπλατάνου	300 τ.μ.	11		27,2 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Πολυποτάμου	1.150 τ.μ.	10		115 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Ξινού Νερού	1.950 τ.μ.	23		84,7 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Σιταριάς	1.360 τ.μ.	26		52,3 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Σκοπιάς	1.050 τ.μ.	25		42 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Τροπαιούχου	-	18	-	
Κ.Π.Σ. Υδρούσας	550 τ.μ.	13		42,3 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Φλώτα	454 τ.μ.	27		16,8 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Φλαμπούρου	500 τ.μ.	15		33,3 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Κ.Π.Μ.Α. Φλώρινας	850 τ.μ.	36		23,6 τ.μ.
ΣΥΝΟΛΑ	44.931,17 τ.μ.	1.097	6 Κ.Π.Σ.	38 Κ.Π.Σ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.2: Έκταση μη - εστεγασμένων χώρων των 44 Κ.Π.Σ. του Νομού Φλώρινας.

ΠΗΓΗ: Ιδία έρευνα

Με τη βοήθεια του πίνακα 4.2 διαπιστώνουμε τα εξής:

- Μόνο 6 από τους 44 Κ.Π.Σ. δεν πληρούν την απαιτούμενη αναλογία m² μη εστεγασμένου χώρου ανά παιδί (10m²/παιδί).

- Μόνο 2 από τους 4 Κ.Π.Σ. του Δήμου Φλώρινας πληρούν την αναλογία m² μη εστεγασμένου χώρου ανά παιδί.(Α΄ Κ.Π.Σ. Φλώρινας με 13,3τ.μ./παιδί και ο Κ.Π.Σ. του Κ.Π.Μ.Α Φλώρινας με 23,6 τ.μ./παιδί).

- Για τον Κ.Π.Σ. της κοινότητας Τροπαιούχου είναι αδύνατη η χρήση αναλογίας m^2 υπαίθριου χώρου/παιδί διότι δεν υπάρχει υπαίθριος χώρος στον συγκεκριμένο σταθμό.
- Εντελώς απαράδεκτη είναι η αναλογία μη εστεγασμένου χώρου ανά παιδί στον Κ.Π.Σ. της κοινότητας Αμμοχωρίου με αναλογία $0,7m^2/παιδί$.
- Τέλος, ο Κ.Π.Σ. της κοινότητας Αγίας Παρασκευής έχει την καλύτερη αναλογία υπαίθριου χώρου ανά παιδί ($228,3m^2/παιδί$).

4.2.3 ΣΥΝΟΛΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ

Στην περίπτωση των συνολικών χώρων περιλαμβάνονται αθροιστικά οι εστεγασμένοι και μη εστεγασμένοι χώροι των Κ.Π.Σ. που χρησιμοποιούνται από τα παιδιά ή το προσωπικό του σταθμού.

Η συνολική έκταση των οικοπέδων που είναι χτισμένοι οι Κ.Π.Σ. ανέρχεται σε **56.738,32 τ.μ.**

Με βάση την οριζόμενη αναλογία $20-23 m^2$ συνολικού χώρου/παιδί προκύπτει ο ακόλουθος πίνακας 4.3.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Κρατικοί Παιδικοί Σταθμοί	Έκταση Συνολικού χώρου	Αριθμός Νηπίων	m ² συνολικού χώρου/νήπιο (ελάχιστο όριο 20-23 m ²)	
			< 20 m ²	>20 m ²
Α' Κ.Π.Σ. Φλώρινας	1.300 τ.μ.	75	17,3 τ.μ.	
Β' Κ.Π.Σ. Φλώρινας	460 τ.μ.	60	7,6 τ.μ.	
Γ' Κ.Π.Σ. Φλώρινας	470 τ.μ.	60	7,8 τ.μ.	
Κ.Π.Σ. Αγ. Παντελεήμονα	1.200 τ.μ.	40		30 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Αγ. Παρασκευής	1.500 τ.μ.	6		250 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Αετού	1.232 τ.μ.	32		38,5 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Αμμοχωρίου	267,32 τ.μ.	43	6,2 τ.μ.	
Κ.Π.Σ. Αμυνταίου	1.500 τ.μ.	60		25 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Αντίγονου	1.000 τ.μ.	8		125 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Ανω Καλλινίκης	1.450 τ.μ.	16		90,6 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Αρμενοχωρίου	507 τ.μ.	56	9 τ.μ.	
Κ.Π.Σ. Αλώνων	300 τ.μ.	7		42,8 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Ασπρογείων	500 τ.μ.	4		125 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Βαρυκού	1.000 τ.μ.	30		33,3 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Βεγόρας	900 τ.μ.	22		40,9 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Βεύης	1.000 τ.μ.	23		43,4 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Ιτέας	1.070 τ.μ.	27		39,6 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Κάτω Κλεινών	500 τ.μ.	17		29,4 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Κέλλης	3.000 τ.μ.	20		150 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Λαιμού	800 τ.μ.	18		44,4 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Λεβαίας	1.500 τ.μ.	20		75 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Λεχόβου	1.700 τ.μ.	30		56,6 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Λόφων	2.540 τ.μ.	20		127 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Μανιακίου	1.000 τ.μ.	10		100 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Μελίτης	7.115 τ.μ.	25		284,6 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Μεσοχωρίου	240 τ.μ.	15	16 τ.μ.	
Κ.Π.Σ. Νέου Καυκάσου	1.300 τ.μ.	20		65 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Νεοχωρακίου	1.044 τ.μ.	22		47,4 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Νίκης	1.500 τ.μ.	18		83,3 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Παλαιστρας	1.929 τ.μ.	15		128,6 τ.μ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Κρατικοί Παιδικοί Σταθμοί	Έκταση Συνολικού χώρου σε τ.μ.	Αριθμός Νηπίων	m ² συνολικού χώρου/νήπιο (ελάχιστο όριο 20-23 m ²)	
			< 20 m ²	>20 m ²
Κ.Π.Σ. Παπαγιάννη	2.000 τ.μ.	13		153,8 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Πεδινού	1.500 τ.μ.	26		57,6 τ.μ.
Κ.Π.Σ.Περάσματος	1.200 τ.μ.	15		80 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Πετρών	410 τ.μ.	20		20,5 τ.μ.
Κ.Π.Σ.Πολυπλατάνου	410 τ.μ.	11		37,2 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Πολυποτάμου	1.500 τ.μ.	10		150 τ.μ.
Κ.Π.Σ.Ξινού Νερού	3.300 τ.μ.	23		100 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Σιταριάς	1.560 τ.μ.	26		60 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Σκοπιάς	1.500 τ.μ.	25		60 τ.μ.
Κ.Π.Σ.Τροπαιούχου	80 τ.μ.	18	4,4 τ.μ.	
Κ.Π.Σ. Υδρούσας	800 τ.μ.	13		61,5 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Φιλώτα	754 τ.μ.	27		27,9 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Φλαμπούρου	700 τ.μ.	15		46,6 τ.μ.
Κ.Π.Σ. Κ.Π.Μ.Α. Φλώρινας	1.200 τ.μ.	36		33,3 τ.μ.
ΣΥΝΟΛΑ	56.738,32 τ.μ.	1.097	7 Κ.Π.Σ.	37 Κ.Π.Σ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3: Έκταση συνολικών χώρων των 44 Κ.Π.Σ. του Νομού Φλώρινας.

ΠΗΓΗ: Ιδία έρευνα

Με βάση τα στοιχεία του πίνακα 4.3 διαπιστώνουμε τα εξής:

- Οι 37 Κ.Π.Σ., ποσοστό 84% πληρούν την πρόβλεψη αναλογία (20 - 23 m² συνολικού χώρου/παιδί) που ορίζει ο νόμος σε σύνολο 44 Κ.Π.Σ.

- Κατά μ.ο. και οι 37 Κ.Π.Σ. πληρούν την οριζόμενη αναλογία (20 - 23 m² ανά παιδί) κατά το διπλάσιο.

- Μόνο (1) ένας από τους 4 Κ.Π.Σ. του Δήμου Φλώρινας πληρεί την οριζόμενη αναλογία (20 - 23 m² / παιδί). Ο Κ.Π.Σ. του Κ.Π.Μ.Α Φλώρινας με αναλογία 33 m²/ παιδί.

- Την μικρότερη αναλογία συνολικού χώρου/παιδί την έχει ο Κ.Π.Σ. της κοινότητας Τροπαιούχου με συνολικό χώρο 44 m²/ παιδί.

- Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι από τους 44 Κ.Π.Σ. οι 7 που δεν πληρούν την οριζόμενη αναλογία (20 - 23 m² / παιδί) εξυπηρετούν μεγάλο αριθμό νηπίων.

Όπως οι παρακάτω παιδικοί σταθμοί:

Α' Κ.Π.Σ. Φλώρινας	με 75 παιδιά
Β' Κ.Π.Σ. Φλώρινας	με 60 παιδιά
Γ' Κ.Π.Σ. Φλώρινας	με 60 παιδιά
Κ.Π.Σ. Αμμοχωρίου	με 43 παιδιά
Κ.Π.Σ. Αρμενοχωρίου	με 56 παιδιά
Κ.Π.Σ. Μεσοχωρίου	με 15 παιδιά
Κ.Π.Σ. Τροπαιούχου	με 18 παιδιά

4.3 ΛΟΙΠΟΙ ΧΩΡΟΙ ΚΑΙ ΑΝΑΓΚΑΙΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ Π.Σ.

Σύμφωνα με τον κανονισμό ίδρυσης και λειτουργίας Π.Σ. του Υ.Υ.Π. και με τα στοιχεία της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών του τμήματος Αρχιτεκτόνων του Υ.Υ.Π.⁽¹⁸⁾ αναγκαίοι χώροι για την λειτουργία Π.Σ. ορίζονται:

- Χώρος Υποδοχής
- Χώροι Ύπνου
- Γραφείο Διευθυντή
- Ιματιοθήκες
- Τραπεζαρία
- Αίθουσα Γενικών Δραστηριοτήτων
- Κουζίνα
- Ιατρείο⁽¹⁸⁾
- Χώροι Υγιεινής

(Βλέπε πίνακα 4.4)

⁽¹⁸⁾ Θεοδώρου Βασίλης - Φωτοπούλου Ξένια, "Έγκριση προδιαγραφών και χώρων λειτουργίας Παιδικών Σταθμών", Υ.Υ.Π., Αθήνα, Νοέμβρης 1983.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΧΩΡΟΙ ΤΩΝ Κ.Π.Σ.

Παιδικός Σταθμός	Χώρος Υποδοχής	Γραφείο Διευθυντού	Τραπε- ζαρία	Κου- ζίνα	Χώροι Υγιεινής	Απο- θήκη	Χώρος ύπνου	Ιματιο- θήκης	Αίθουσα Γεν. Δραστ.	Ιατρείο
Α' Φλώρινας	+	+	+	+	+	+	0	0	0	0
Β' Φλώρινας	0	+	+	+	+	+	0	0	0	0
Γ' Φλώρινας	0	+	+	+	+	+	0	0	+	0
Αγ. Παντελεήμονα	+	+	+	+	+	+	0	+	+	0
Αγ. Παρασκευής	+	+	+	+	+	+	+	+	0	0
Αετού	+	+	+	+	+	+	0	+	0	0
Αμμοχωρίου	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0
Αμυνταίου	+	+	+	+	+	+	0	+	+	0
Αντίγονου	+	+	+	+	+	+	0	+	+	0
Άνω Καλλινίκης	0	+	+	+	+	+	0	+	0	0
Αρμενοχωρίου	0	+	+	+	+	+	+	+	0	0
Αλώνων	0	+	+	+	+	+	0	0	+	0
Ασπρογείων	0	+	+	+	+	+	0	+	+	0
Βαρυκού	0	+	+	+	+	+	0	+	+	0
Βεγόρας	0	+	+	+	+	+	0	0	+	0
Βεύης	+	+	+	+	+	+	0	+	0	0
Γτέας	0	+	0	+	+	+	0	+	+	0
Κάτω Κλεινών	+	+	+	+	+	+	0	+	0	0
Κέλλης	0	+	+	+	+	+	+	+	+	0
Λαμού	+	+	+	+	+	+	0	+	+	0
Λεβαίας	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0
Λεχόβου	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0
Λόφων	0	+	+	+	+	+	0	0	+	0
Μανιακίου	0	+	+	+	+	+	0	+	+	0
Μελίτης	0	+	+	+	+	+	0	0	+	0
Μεσοχωρίου	+	+	+	+	+	+	0	+	+	0
Νέου Καυκάσου	0	+	+	+	+	+	0	+	0	0
Νεαχωρακίου	0	+	+	+	+	+	0	+	+	0
Νίκης	0	+	+	+	+	+	0	+	+	0
Παλαίστρας	0	+	0	+	+	+	0	0	+	0
Παταγάννη	+	+	+	+	+	+	+	+	0	0

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Παιδικός Σταθμός	Χώρος Υποδοχής	Γραφείο Διευθυντού	Τραπεζαρία	Κουζίνα	Χώροι Υγιεινής	Αποθήκη	Χώρος ύπνου	Ιματιοθήκης	Αίθουσα Γεν. Δραστ.	Ιατρείο
Πεδινό	+	+	+	+	+	+	0	+	+	0
Περάσματος	0	+	+	+	+	+	0	0	+	0
Πετράν	+	+	+	+	+	+	0	0	+	0
Πολυπλατάνου	0	+	+	+	+	+	0	0	+	0
Πολυποτάμιου	0	+	+	+	+	0	0	0	+	0
Εινού Νερού	+	+	+	+	+	+	0	0	+	0
Σιταριάς	0	+	+	+	+	+	0	+	+	0
Σκοκιάς	0	+	+	+	+	+	0	+	+	0
Τροκαίουχου	0	+	0	+	+	+	0	0	+	0
Υδροόσας	0	+	+	+	+	+	0	0	0	0
Φιλάτα	+	+	+	+	+	+	0	+	+	0
Κ.Π.Σ. Φλαμπούρου	0	+	+	+	+	+	+	0	0	0
Κ.Π.Μ.Α. Φλώρινας	+	+	+	+	+	+	0	0	+	0

+ ΝΑΙ, 0 ΟΧΙ

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.4: Χώροι των Κ.Π.Σ. στο Νομό Φλώρινας

ΠΗΓΗ: Ιδία έρευνα

Με τη βοήθεια του πίνακα 4.4, όσον αφορά την ύπαρξη των αναγκαίων χώρων στους Κ.Π.Σ. του Νομού Φλώρινας μπορούμε να τονίσουμε τα εξής:

- Και οι 44 Κ.Π.Σ. περιλαμβάνουν (έστω και σε υποτυπώδη μορφή).
  - Γραφείο Διευθυντή
  - Κουζίνα
  - Χώρους Υγιεινής
- Κανένας από τους Κ.Π.Σ. του Νομού Φλώρινας δεν διαθέτει ιατρείο.
- Τρεις (3) Κ.Π.Σ. δεν διαθέτουν τραπεζαρία για το μεσημεριανό φαγητό των νηπίων και για το σκοπό αυτό χρησιμοποιείται η αίθουσα γενικών δραστηριοτήτων.

- Μόνο ένας (1) Κ.Π.Σ. δεν διαθέτει αποθηκευτικό χώρο (κοινότητα Πολυποτάμου).

4.4 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΤΙΡΙΑΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ ΤΩΝ Κ.Π.Σ.

Από την έρευνα και το ερωτηματολόγιο που έχουμε διεξάγει όσον αφορά την κτιριακή υποδομή των Κ.Π.Σ. στο Νομό Φλώρινας μπορούμε να σημειώσουμε τα εξής:

- Το 97,7% (ήτοι 43 Κ.Π.Σ.) εξασφαλίζουν ευνοϊκές συνθήκες διαμονής για τα παιδιά και συγκεκριμένα βρίσκονται:

- κοντά σε ανοικτούς χώρους
- μακριά από καυσαέρια
- μακριά από θορύβους
- μακριά από εστίες μόλυνσης
- μακριά από συγκοινωνιακό κόμβο

- Το 95,4%, ήτοι 42 Κ.Π.Σ. του Νόμου Φλώρινας στεγάζονται σε ιδιόκτητα κτίρια, τα οποία δεν έχουν κατασκευαστεί ευθύς εξ' αρχής για την στέγαση Π.Σ.

Τα περισσότερα από αυτά, κατασκευάστηκαν για μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Δημοτικά σχολεία).

- Τέλος, το 100% των Κ.Π.Σ. του Νομού (ήτοι 44 Κ.Π.Σ.) στεγάζονται σε εγκαταστάσεις χωριστών συγκροτημάτων μονοόροφων όπου το καθένα έχει τη δική του παιδική χαρά και κήπο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΩΝ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ

5.1 ΓΕΝΙΚΑ

Τα άτομα που αποτελούν το προσωπικό ενός παιδικού σταθμού είναι τα ζωντανά κύτταρα που θα προσδώσουν ζωή και ενέργεια σ' αυτόν το τόσο σημαντικό οργανισμό.

Έτσι καθένας από τον τομέα του έχει να προσφέρει πολλά για την επιτυχία αλλά και την σωστή λειτουργία του παιδικού σταθμού.

Το ανθρώπινο δυναμικό του σταθμού αποτελείται από άτομα διαφόρων ειδικοτήτων που το καθένα προσφέρει τις υπηρεσίες του στο σταθμό.

Εάν ο παιδικός σταθμός δεν διαθέτει το κατάλληλο προσωπικό μπορεί να βλάψει τα παιδιά. Όμως είναι δύσκολο να εξασφαλιστεί προσωπικό κατάλληλο για τη φύλαξη - απασχόληση και εφαρμογή κατάλληλου παιδαγωγικού προγράμματος με δραστηριότητες ψυχοσωματικές για τα παιδιά του σταθμού.⁽¹⁹⁾

5.2 ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΑΝΑΛΟΓΙΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Το προσωπικό των Κ.Π.Σ., οι αντίστοιχες θέσεις, βαθμίδες και ειδικότητες που θα καλύπτονται ορίζονται στα αντίστοιχα Φ.Ε.Κ. ίδρυσης των Κ.Π.Σ.

⁽¹⁹⁾ Πέπης Δαράκη - Φρόσως Χατζηκωνσταντίνου "Παιδικοί Σταθμοί και νηπιαγωγεία", Εκδόσεις - Δίπτυχο, Αθήνα 1981, σελ. 260

Αναλυτικότερα το προσωπικό των Κ.Π.Σ. περιλαμβάνει:

- εκπαιδευτικό προσωπικό (βρεφονηπιοκόμοι - παιδαγωγοί)
- διοικητικό προσωπικό (διαχειριστές)
- βοηθητικό προσωπικό (μαγειρίσσες - καθαρίστριες)

Ο συνολικός αριθμός προσωπικού καθώς και οι αναλογίες προσωπικού στους Κ.Π.Σ. καθορίζονται από το Υ.Υ.Π. "Έγκριση κανονισμού ίδρυσης και λειτουργίας παιδικών σταθμών", Απόφαση 52α/οικ./4181/88 (Φ.Ε.Κ. 608/24-8-88).

Η νόμιμη αναλογία προσωπικού ανά παιδί είναι: (βλέπε πίνακα 5.1).

	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ	ΒΟΗΘΗΤΙΚΟ	ΙΑΤΡΙΚΟ
ΠΑΙΔΙΑ				
Βρέφη		1/5	1/24	ένας ιατρός εσωτερικός ή εξωτερικός
Νήπια		1/25	1/30	ένας ιατρός εσωτερικός ή εξωτερικός

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.1: Προβλεπόμενες από το νόμο αναλογίες προσωπικού σε Κ.Π.Σ.

ΠΗΓΗ: Υ.Υ.Π.

5.3 ΠΟΣΟΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Σημαντική είναι η συμμετοχή του εκπαιδευτικού προσωπικού στην ποιοτική λειτουργία των Κ.Π.Σ.

Σύμφωνα με τα Φ.Ε.Κ. ίδρυσης των 44 Κ.Π.Σ. στο Νομό Φλώρινας έχουν οριστεί 88 οργανικές θέσεις για νηπιαγωγούς - βρεφοκόμους.

Με βάση τα στοιχεία της έρευνας μέχρι 30-7-96 παρέμεινε ακάλυπτο το 25% των οργανικών θέσεων εκπαιδευτικού προσωπικού, ήτοι 22 θέσεις.

Το σύνολο των προβλεπόμενων και πληρούμενων θέσεων του εκπαιδευτικού προσωπικού αναλυτικά στους 44 Κ.Π.Σ. του νομού, φαίνεται στον πίνακα 5.2.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Κρατικοί Παιδικοί Σταθμοί	Προβλεπόμενες Θέσεις	Πληρούμενες Θέσεις	Κενές Θέσεις	Ποσοστό Πληρότητας %
Α' Κ.Π.Σ. Φλώρινας	4	5	1*	125
Β' Κ.Π.Σ. Φλώρινας	3	2	1	66,6
Γ' Κ.Π.Σ. Φλώρινας	3	3	-	100
Κ.Π.Σ. Αγ. Παντελεήμονα	2	2	-	100
Κ.Π.Σ. Αγ. Παρασκευής	2	1	1	50
Κ.Π.Σ. Αετού	2	1	1	50
Κ.Π.Σ. Αμμοχωρίου	3	4	2	33,3
Κ.Π.Σ. Αμυνταίου	3	1	1*	133
Κ.Π.Σ. Αντίγονου	2	1	1	50
Κ.Π.Σ. Ανω Καλλινίκης	2	2	1	50
Κ.Π.Σ. Αρμενοχωρίου	3	1	1	66,6
Κ.Π.Σ. Αλώνων	2	1	1	50
Κ.Π.Σ. Ασπρογείων	2	2	1	50
Κ.Π.Σ. Βαρυκού	2	2	-	100
Κ.Π.Σ. Βεγόρας	2	2	-	100
Κ.Π.Σ. Βεύης	2	1	-	100

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

Κρατικοί Παιδικοί Σταθμοί	Προβλεπόμενες Θέσεις	Πληρούμενες Θέσεις	Κενές Θέσεις	Ποσοστό Πληρότητας %
Κ.Π.Σ. Ιτέας	2	1	1	50
Κ.Π.Σ. Κάτω Κλεινών	1	1	-	100
Κ.Π.Σ. Κέλλης	1	1	-	100
Κ.Π.Σ. Λαιμού	2	1	1	50
Κ.Π.Σ. Λεβαΐας	2	2	-	100
Κ.Π.Σ. Λεχόβου	2	2	-	100
Κ.Π.Σ. Λόφων	1	1	-	50
Κ.Π.Σ. Μανιακίου	2	1	1	100
Κ.Π.Σ. Μελίτης	2	2	-	100
Κ.Π.Σ. Μεσοχωρίου	1	1	-	50
Κ.Π.Σ. Νέου Κανκάσου	2	1	1	100
Κ.Π.Σ. Νεοχωρακίου	2	2	-	50
Κ.Π.Σ. Νίκης	2	1	1	100
Κ.Π.Σ. Παλαίστρας	1	1	-	100
Κ.Π.Σ. Παπαγιάννη	1	1	-	50
Κ.Π.Σ. Πεδινού	2	1	1	50
Κ.Π.Σ.Περάσματος	2	1	1	50
Κ.Π.Σ. Πετρών	2	1	1	50
Κ.Π.Σ.Πολυπλατάνου	2	1	1	100
Κ.Π.Σ. Πολυποτάμου	1	2	-	100
Κ.Π.Σ.Ξινού Νερού	2	2	-	100
Κ.Π.Σ. Σιταριάς	2	2	-	100
Κ.Π.Σ. Σκοπιάς	2	2	-	100
Κ.Π.Σ.Τροπαιούχου	2	1	1	100
Κ.Π.Σ. Υδρούσας	2	1	1	50
Κ.Π.Σ. Φιλώτα	2	1	1	50
Κ.Π.Σ. Φλαμπούρου	2	1	1	50
Κ.Π.Σ. Κ.Π.Μ.Α. Φλώρινας	2	1	1	50
ΣΥΝΟΛΑ	88	66	22	75

(*) επιπλέον προσωπικό

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.2: Προβλεπόμενες και πληρούμενες θέσεις εκπαιδευτικού προσωπικού στους 44 Κ.Π.Σ., (στοιχεία 1996)

ΠΗΓΗ: Ίδια έρευνα, Ιδρυτικά Φ.Ε.Κ.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του παραπάνω πίνακα παρατηρούμε ότι:

- Το σύνολο του υπάρχοντος εκπαιδευτικού προσωπικού καλύπτει το **75%** των προβλεπόμενων θέσεων.

- Αναλυτικότερα από τους 44 Κ.Π.Σ.

- α) Οι 19 Κ.Π.Σ. καλύπτονται πλήρως (100%) με εκπαιδευτικό προσωπικό.

- β) Οι 22 Κ.Π.Σ. έχουν ποσοστό πληρότητας πάνω από **50%** επί του συνόλου του προβλεπόμενου εκπαιδευτικού προσωπικού, με εξαίρεση το προσωπικό του Κ.Π.Σ. της κοινότητας Αμμοχωρίου με ποσοστό πληρότητας **33,3%** επί του συνόλου του προβλεπόμενου εκπαιδευτικού προσωπικού.

- γ) Τέλος, παρατηρούμε ότι σε δυο (2) Κ.Π.Σ. του Νομού Φλώρινας (Α' Κ.Π.Σ. Φλώρινας και ο Κ.Π.Σ. Αμυνταίου), ο αριθμός του εκπαιδευτικού προσωπικού υπερβαίνει τον προβλεπόμενο αριθμό, κατά δυο άτομα.

Συγκεκριμένα, στον Α' Κ.Π.Σ. Φλώρινας, η πλεονάζουσα θέση εκπαιδευτικού είναι πλασματική (δεν υφίσταται) και αποκρύπτει την πραγματικότητα.

Αντίθετα, στον Κ.Π.Σ. Αμυνταίου η τέταρτη εκπαιδευτικός από τις τρεις που προβλέπει ο νομός έχει έρθει στο Αμύνταιο με απόσπαση από τον Κ.Π.Σ. της Αλεξανδρούπολης.

5.3.1 ΑΝΑΛΟΓΙΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ - ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΤΟΥΣ Κ.Π.Σ. ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΦΛΩΡΙΝΑΣ

Οι αναλογίες εκπαιδευτικού προσωπικού/παιδιών αναλυτικά στους 44 Κ.Π.Σ. του Νομού Φλώρινας φαίνονται στον πίνακα 5.3.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

Κρατικοί Παιδικόι Σταθμοί	Αριθμός Νηπίων	Αριθμός Εκπαιδευτικού Προσωπικού	Υπάρχουσα Αναλογία Εκπαιδευτικού/παιδιών	
			Πληρεί	Δεν κληρεί
Α' Κ.Π.Σ. Φλώρινας	75	5	1/15	
Β' Κ.Π.Σ. Φλώρινας	60	2		1/30
Γ' Κ.Π.Σ. Φλώρινας	60	3	1/20	
Κ.Π.Σ. Αγ. Παντελεήμονα	40	2	1/20	
Κ.Π.Σ. Αγ. Παρασκευής	6	1	1/16	
Κ.Π.Σ. Αετού	32	1		1/32
Κ.Π.Σ. Αμμοχωρίου	43	1		1/43
Κ.Π.Σ. Αμυνταίου	60	4	1/15	
Κ.Π.Σ. Αντίγονου	8	1	1/8	
Κ.Π.Σ. Ανω Καλλινίκης	16	1	1/16	
Κ.Π.Σ. Αρμενοχωρίου	56	2		1/28
Κ.Π.Σ. Αλώνων	7	1	1/7	
Κ.Π.Σ. Ασπρογείων	4	1	1/4	
Κ.Π.Σ. Βαρυκού	30	2	1/15	
Κ.Π.Σ. Βεγόρας	22	2	1/11	
Κ.Π.Σ. Βεύης	23	2	1/11	
Κ.Π.Σ. Ιτέας	27	1		1/27
Κ.Π.Σ. Κάτω Κλεινών	17	1	1/17	
Κ.Π.Σ. Κέλλης	20	1	1/20	
Κ.Π.Σ. Λαιμού	18	1	1/18	
Κ.Π.Σ. Λεβαΐας	20	2	1/10	
Κ.Π.Σ. Λεχόβου	30	2	1/15	
Κ.Π.Σ. Λόφων	20	1	1/20	
Κ.Π.Σ. Μανιακίου	10	1	1/10	
Κ.Π.Σ. Μελίτης	25	2	1/12	
Κ.Π.Σ. Μεσοχωρίου	15	1	1/15	
Κ.Π.Σ. Νέου Καυκάσου	20	1	1/20	
Κ.Π.Σ. Νεοχωρακίου	22	1	1/11	
Κ.Π.Σ. Νίκης	18	1	1/18	
Κ.Π.Σ. Παλαίστρας	15	1	1/15	

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

Κρατικοί Παιδικοί Σταθμοί	Αριθμός Νηπίων	Αριθμός Εκπαιδευτικού Προσωπικού	Υπάρχουσα Αναλογία Εκπαιδευτικού/παιδιών	
			Πληρεί	Δεν πληρεί
Κ.Π.Σ. Παπαγιάννη	13	1	1/13	
Κ.Π.Σ. Πεδινού	26	1		1/26
Κ.Π.Σ.Περάσματος	15	1	1/15	
Κ.Π.Σ. Πετρών	20	1	1/20	
Κ.Π.Σ.Πολυπλατάνου	11	1	1/11	
Κ.Π.Σ. Πολυποτάμου	10	1	1/10	
Κ.Π.Σ.Ξινού Νερού	23	2	1/11	
Κ.Π.Σ. Σιταριάς	26	2	1/13	
Κ.Π.Σ. Σκοπιάς	25	2	1/12	
Κ.Π.Σ.Τροπαιούχου	18	1	1/18	
Κ.Π.Σ. Υδρούσας	13	1	1/13	
Κ.Π.Σ. Φιλώτα	27	1		1/27
Κ.Π.Σ. Φλαμπούρου	15	1	1/15	
Κ.Π.Σ. Κ.Π.Μ.Α. Φλώρινας	36	1		1/36
ΣΥΝΟΛΑ	1.097	66	36 Κ.Π.Σ.	8 Κ.Π.Σ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.3: Αναλογία εκπαιδευτικού προσωπικού/παιδιών στους 44 Κ.Π.Σ. του Νομού Φλώρινας, (στοιχεία 1996)

ΠΗΓΗ: Ιδία έρευνα.

Από τον παραπάνω πίνακα διαπιστώσαμε ότι:

- Το 82% των Κ.Π.Σ. (ήτοι 36 σταθμοί) πληρεί την αναλογία εκπαιδευτικού/παιδιών (1/25) που προβλέπει ο νόμος.

- Ιδιόμορφη είναι η περίπτωση του Κ.Π.Σ. της κοινότητας Αμμοχωρίου και ο Κ.Π.Σ. του Κ.Π.Μ.Α. Φλώρινας που λειτουργούν με μια (1) μόνο εκπαιδευτικό για 43 και 36 παιδιά αντίστοιχα.

- Από τους 44 Κ.Π.Σ. οι 28 λειτουργούν με μια (1) εκπαιδευτικό, οι 12 Κ.Π.Σ. με δύο (2) εκπαιδευτικούς, οι δύο (2) Κ.Π.Σ. με τρεις (3) εκπαιδευτικούς και 2 Κ.Π.Σ. με τέσσερις (4) και πέντε (5) εκπαιδευτικούς αντίστοιχα.

① Αυτό σημαίνει ότι στις περιπτώσεις των κανονικών ή αναρρωτικών αδειών του εκπαιδευτικού προσωπικού, οι αναλογίες αλλοιώνονται ουσιαστικά. Ιδιαίτερα σ'αυτούς τους σταθμούς με έναν (1) και δυο (2) εκπαιδευτικούς εμφανίζονται έντονα προβλήματα εκπαίδευσης με αποτέλεσμα οι Κ.Π.Σ. με δύο (2) εκπαιδευτικούς να διαθέτουν ουσιαστικά έναν (1) εκπαιδευτικό για τα παιδιά και Κ.Π.Σ. με έναν (1) εκπαιδευτικό να διαθέτουν ουσιαστικά κανέναν εκπαιδευτικό για τα παιδιά. Έτσι τη φροντίδα και εκπαίδευση των παιδιών αναλαμβάνει συχνά το βοηθητικό προσωπικό (μαγείρισσες, καθαρίστριες).

② Η κατάσταση επιβαρύνεται ακόμα περισσότερο αν συνυπολογιστεί ότι χρέη διευθυντή των Κ.Π.Σ. εκτελεί η αρχαιότερη των εκπαιδευτικών και ότι οι διευθυντικές υποχρεώσεις καταναλώνουν τουλάχιστον το 50% του χρόνου της εκπαιδευτικού για διοικητικά θέματα.

5.4 ΠΟΣΟΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Με βάση τα Φ.Ε.Κ. ίδρυσης των Κ.Π.Σ. ορίζεται η όχι οργανική θέση διοικητικού προσωπικού ανάλογα με το μέγεθος και τη δυναμικότητα των Π.Σ. (βλέπε πίνακα 5.4)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Κρατικοί Παιδικοί Σταθμοί	Προβλεπόμενες Θέσεις	Πληρούμενες Θέσεις	Κενές Θέσεις	Ποσοστό πληρότητας %
Α' Κ.Π.Σ. Φλώρινας	1	1	-	100%
Β' Κ.Π.Σ. Φλώρινας	1	1	-	100%
Γ' Κ.Π.Σ. Φλώρινας	-	-	-	-
Κ.Π.Σ. Αγ. Παντελεήμονα	1	1	-	100%
Κ.Π.Σ. Αγ. Παρασκευής	-	-	-	-
Κ.Π.Σ. Αετού	-	-	-	-
Κ.Π.Σ. Αμμοχωρίου	-	-	-	-
Κ.Π.Σ. Αμυνταίου	-	-	-	-
Κ.Π.Σ. Αντίγονου	-	-	-	-
Κ.Π.Σ. Ανω Καλλινίκης	-	-	-	-
Κ.Π.Σ. Αρμενοχωρίου	-	-	-	-
Κ.Π.Σ. Αλώνων	-	-	-	-
Κ.Π.Σ. Ασπρογείων	-	-	-	-
Κ.Π.Σ. Βαρυκού	-	-	-	-
Κ.Π.Σ. Βεγόρας	-	-	-	-
Κ.Π.Σ. Βεύης	-	-	-	-
Κ.Π.Σ. Ιτέας	-	-	-	-
Κ.Π.Σ. Κάτω Κλεινών	1	1	-	100%
Κ.Π.Σ. Κέλλης	1	-	1	0%
Κ.Π.Σ. Λαιμού	-	-	-	-
Κ.Π.Σ. Λεβαίας	-	-	-	-
Κ.Π.Σ. Λεχόβου	-	-	-	-
Κ.Π.Σ. Λόφων	-	-	-	-
Κ.Π.Σ. Μανιακίου	-	-	-	-
Κ.Π.Σ. Μελίτης	-	-	-	-
Κ.Π.Σ. Μεσοχωρίου	-	-	-	-
Κ.Π.Σ. Νέου Καυκάσου	-	-	-	-
Κ.Π.Σ. Νεοχωρακίου	1	1	-	100%
Κ.Π.Σ. Νίκης	-	-	-	-
Κ.Π.Σ. Παλαιστρας	-	-	-	-

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

Κρατικοί Παιδικοί Σταθμοί	Προβλεπόμενες Θέσεις	Πληρούμενες Θέσεις	Κενές Θέσεις	Ποσοστό πληρότητας %
Κ.Π.Σ. Παπαγιάννη	1	1	-	100%
Κ.Π.Σ. Πεδινού	-	-	-	-
Κ.Π.Σ.Περάσματος	-	-	-	-
Κ.Π.Σ. Πετρών	-	-	-	-
Κ.Π.Σ.Πολυπλατάνου	-	-	-	-
Κ.Π.Σ. Πολυποτάμου	-	-	-	-
Κ.Π.Σ.Ξινού Νερού	-	-	-	-
Κ.Π.Σ. Σιταριάς	-	-	-	-
Κ.Π.Σ. Σκοπιάς	-	-	-	-
Κ.Π.Σ.Τροπαιούχου	-	-	-	-
Κ.Π.Σ. Υδρούσας	-	-	-	-
Κ.Π.Σ. Φιλώτα	-	-	-	-
Κ.Π.Σ. Φλαμπούρου	-	-	-	-
Κ.Π.Σ. Κ.Π.Μ.Α. Φλώρινας	-	-	-	-
ΣΥΝΟΛΑ	7	6	1	86%

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.4: Προβλεπόμενες και πληρούμενες θέσεις Διοικητικού προσωπικού στους 44 Κ.Π.Σ. του Ν. Φλώρινας, (στοιχεία 1996)

ΠΗΓΗ: Ιδία έρευνα, Ιδρυτικά Φ.Ε.Κ.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα 5.4 βλέπουμε ότι:

- Από τους 44 Κ.Π.Σ. μόνο οι 7 έχουν οργανική θέση διοικητικού υπαλλήλου.

- Παραμένει ακάλυπτη η 1 από τις 7 οργανικές θέσεις, ήτοι ποσοστό 14%.

- Αξιοσημείωτο είναι ότι τις διοικητικές υπηρεσίες που θα πρόσφερε το διοικητικό προσωπικό προσφέρονται τώρα από το εκπαιδευτικό προσωπικό λόγω έλλειψης οργανικών θέσεων διοικητικού.

Το γεγονός αυτό αποβλέπει εις βάρος της εκπαίδευσης των παιδιών. (βλέπε σελ. 79 το ②)

5.5 ΠΟΣΟΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΒΟΗΘΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Σύμφωνα με τον κανονισμό έγκρισης και λειτουργίας Κ.Π.Σ., στο βοηθητικό προσωπικό περιλαμβάνονται καθαρίστριες και μαγειρίσσες.

Το βοηθητικό προσωπικό που απασχολείται το έτος 1995-96 ανέρχεται σε 79 άτομα ενώ βάσει του ιδρυτικού Φ.Ε.Κ. προβλέπονται 96 άτομα. (Βλέπε πίνακα 5.5).

ΒΟΗΘΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Κρατικοί Παιδικοί Σταθμοί	Προβλεπόμενες Θέσεις	Πληρούμενες Θέσεις	Κενές Θέσεις	Ποσοστό πληρότητας %
Α' Κ.Π.Σ. Φλώρινας	3	2	1	66,6
Β' Κ.Π.Σ. Φλώρινας	3	3	-	100
Γ' Κ.Π.Σ. Φλώρινας	3	2	1	66,6
Κ.Π.Σ. Αγ. Παντελεήμονα	3	1	2	100
Κ.Π.Σ. Αγ. Παρασκευής	2	2	-	100
Κ.Π.Σ. Αετού	2	2	-	100
Κ.Π.Σ. Αμμοχωρίου	3	3	-	100
Κ.Π.Σ. Αμυνταίου	3	1	2	33,3
Κ.Π.Σ. Αντίγονου	2	2	-	100
Κ.Π.Σ. Ανω Καλλινίκης	2	1	1	50
Κ.Π.Σ. Αρμενοχωρίου	3	3	-	100
Κ.Π.Σ. Αλώνων	2	1	1	50
Κ.Π.Σ. Ασπρογειών	2	1	1	50
Κ.Π.Σ. Βαρυκού	2	2	-	100
Κ.Π.Σ. Βεγόρας	2	1	1	50
Κ.Π.Σ. Βεύης	2	2	-	100
Κ.Π.Σ. Ιτέας	2	1	1	50
Κ.Π.Σ. Κάτω Κλεινών	2	2	-	100
Κ.Π.Σ. Κέλλης	2	-	2	0
Κ.Π.Σ. Λαιμού	2	2	-	100

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

Κρατικοί Παιδικοί Σταθμοί	Προβλεπόμενες Θέσεις	Πληρούμενες Θέσεις	Κενές Θέσεις	Ποσοστό πληρότητας %
Κ.Π.Σ. Λεβαΐας	3	3	-	100
Κ.Π.Σ. Λεχόβου	2	2	-	100
Κ.Π.Σ. Λόφων	2	2	-	100
Κ.Π.Σ. Μανιακίου	2	1	1	50
Κ.Π.Σ. Μελίτης	2	2	-	100
Κ.Π.Σ. Μεσοχωρίου	2	2	-	100
Κ.Π.Σ. Νέου Κανκάσου	2	2	-	100
Κ.Π.Σ. Νεοχωρακίου	2	2	-	100
Κ.Π.Σ. Νίκης	2	2	-	100
Κ.Π.Σ. Παλαιστρας	1	1	-	100
Κ.Π.Σ. Παπαγιάννη	2	2	-	100
Κ.Π.Σ. Πεδινού	2	2	-	100
Κ.Π.Σ. Περάσματος	2	2	-	100
Κ.Π.Σ. Πετρών	2	2	-	100
Κ.Π.Σ. Πολυπλατάνου	2	1	1	50
Κ.Π.Σ. Πολυποτάμου	2	2	-	100
Κ.Π.Σ. Ξινού Νερού	2	2	-	100
Κ.Π.Σ. Σιταριάς	2	2	-	100
Κ.Π.Σ. Σκοπιάς	3	2	1	66,6
Κ.Π.Σ. Τροπαιούχου	2	2	-	100
Κ.Π.Σ. Υδρούσας	2	2	-	100
Κ.Π.Σ. Φιλώτα	2	1	1	50
Κ.Π.Σ. Φλαμπούρου	2	2	-	100
Κ.Π.Σ. Κ.Π.Μ.Α. Φλώρινας	2	2	-	100
ΣΥΝΟΛΑ	96	79	17	82

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.5: Προβλεπόμενες και πληρούμενες θέσεις Βοηθητικού προσωπικού στους 44 Κ.Π.Σ. του Ν. Φλώρινας (στοιχεία 1996)

ΠΗΓΗ: Ιδία έρευνα, Ιδρυτικά Φ.Ε.Κ.

Με βάση τα στοιχεία του πίνακα 5.5 διαπιστώνουμε τα εξής:

- Το 18% των προβλεπόμενων θέσεων βοηθητικού προσωπικού στους 44 Κ.Π.Σ. παραμένει ακάλυπτο.

- Από το σύνολο των 44 Κ.Π.Σ. οι 31 Π.Σ. καλύπτονται πλήρως 100% με βοηθητικό προσωπικό.

- Ιδιόμορφη είναι η περίπτωση του Κ.Π.Σ. της κοινότητας Κέλλης όπου ενώ προβλέπονται δυο (2) θέσεις βοηθητικού προσωπικού δεν κατέχεται καμία.

Συνεπώς χρέη βοηθητικού προσωπικού αναγκάζεται να εκτελεί η εκπαιδευτικός του Π.Σ.

Έτσι, αυτή η μια εκπαιδευτικός πρέπει να καλύψει ολόκληρο το χρόνο λειτουργίας του σταθμού, να εφαρμόσει το πρόγραμμα απασχόλησης για τα παιδιά και να διεκπεραιώσει συγχρόνως και τα διοικητικά - διαχειριστικά θέματα, με αποτέλεσμα η εφαρμογή του προγράμματος να είναι πολύ δύσκολη.

5.5.1 ΑΝΑΛΟΓΙΕΣ ΒΟΗΘΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ - ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΤΟΥΣ Κ.Π.Σ. ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΦΛΩΡΙΝΑΣ

Οι αναλογίες βοηθητικού προσωπικού/παιδιών στους Κ.Π.Σ. του Νομού, φαίνονται στον πίνακα 5.6.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

Κρατικοί Παιδικοί Σταθμοί	Αριθμός Νηπίων	Αριθμός Προσωπικού	Υπάρχουσες Αναλογίες	
			Πληρεί	Δεν πληρεί
Α' Κ.Π.Σ. Φλώρινας	75	2		1/37
Β' Κ.Π.Σ. Φλώρινας	60	3	1/20	
Γ' Κ.Π.Σ. Φλώρινας	60	2	1/30	
Κ.Π.Σ. Αγ. Παντελεήμονα	40	1		1/40
Κ.Π.Σ. Αγ. Παρασκευής	6	2	1/3	
Κ.Π.Σ. Αετού	32	2	1/16	
Κ.Π.Σ. Αμμοχωρίου	43	3	1/14	
Κ.Π.Σ. Αμυνταίου	60	1		1/60
Κ.Π.Σ. Αντίγονου	8	2	1/4	
Κ.Π.Σ. Άνω Καλλινίκης	16	1	1/16	
Κ.Π.Σ. Αρμενοχωρίου	56	3	1/18	
Κ.Π.Σ. Αλώνων	7	1	1/7	
Κ.Π.Σ. Ασπρογείων	4	1	1/4	
Κ.Π.Σ. Βαρυκού	30	2	1/15	
Κ.Π.Σ. Βεγόρας	22	1	1/22	
Κ.Π.Σ. Βεύης	23	2	1/11	
Κ.Π.Σ. Ιτέας	27	1	1/13	
Κ.Π.Σ. Κάτω Κλεινών	17	2	1/8	
Κ.Π.Σ. Κέλλης	20	-	-	
Κ.Π.Σ. Λαιμού	18	2	1/9	
Κ.Π.Σ. Λεβαΐας	20	3	1/7	
Κ.Π.Σ. Λεχόβου	30	2	1/15	
Κ.Π.Σ. Λόφων	20	2	1/10	
Κ.Π.Σ. Μανιακίου	10	1	1/10	
Κ.Π.Σ. Μελίτης	25	2	1/2	
Κ.Π.Σ. Μεσοχωρίου	15	2	1/7	
Κ.Π.Σ. Νέου Καυκάσου	20	2	1/10	
Κ.Π.Σ. Νεοχωρακίου	22	2	1/11	
Κ.Π.Σ. Νίκης	18	2	1/9	
Κ.Π.Σ. Παλαιστρας	15	1	1/15	

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

Κρατικοί Παιδικοί Σταθμοί	Αριθμός Νηπίων	Αριθμός Προσωπικού	Υπάρχουσες Αναλογίες	
			Πληρεί	Δεν πληρεί
Κ.Π.Σ. Παπαγιάννη	13	2	1/6	
Κ.Π.Σ. Πεδινού	26	2	1/13	
Κ.Π.Σ.Περάσματος	15	2	1/7	
Κ.Π.Σ. Πετρών	20	2	1/10	
Κ.Π.Σ.Πολυπλατάνου	11	1	1/11	
Κ.Π.Σ. Πολυποτάμου	10	2	1/5	
Κ.Π.Σ.Ξινού Νερού	23	2	1/11	
Κ.Π.Σ. Σιταριάς	26	2	1/13	
Κ.Π.Σ. Σκοπιάς	25	2	1/12	
Κ.Π.Σ.Τροπαιούχου	18	2	1/9	
Κ.Π.Σ. Υδρούσας	13	2	1/6	
Κ.Π.Σ. Φιλώτα	27	1	1/27	
Κ.Π.Σ. Φλαμπόρου	15	2	1/7	
Κ.Π.Σ. Κ.Π.Μ.Α. Φλώρινας	36	2	1/8	
ΣΥΝΟΛΑ	1.097	79	41 Κ.Π.Σ.	3 Κ.Π.Σ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.6: Αναλογίες Βοηθητικού προσωπικού/παιδιών στους 44 Κ.Π.Σ. του Ν. Φλώρινας (στοιχεία 1996)

ΠΗΓΗ: Ιδία έρευνα.

Με βάση τα στοιχεία του πίνακα 5.6 παρατηρούμε ότι:

- Το 93,1% των Κ.Π.Σ. (41 σταθμοί) πληρεί την αναλογία βοηθητικού/παιδιών (1/30) που προβλέπει ο νόμος.

- Ιδιομορφία παρουσιάζει η περίπτωση του Κ.Π.Σ. της κοινότητας Κέλλης όσον αφορά την αναλογία βοηθητικού προσωπικού/παιδιών η οποία δεν υπάρχει λόγω πλήρους ελλείψεως βοηθητικού προσωπικού στο συγκεκριμένο σταθμό.

Συμπερασματικά, μπορούμε να πούμε ότι οι κενές θέσεις βοηθητικού προσωπικού δεν επηρεάζουν τουλάχιστον φαινομενικά την νόμιμη αναλογία (1/30).

Το πρόβλημα όμως γίνεται ουσιαστικό, όπως και στις περιπτώσεις των εκπαιδευτικών με τις αναρρωτικές και τις κανονικές άδειες.

5.6 ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΩΝ Κ.Π.Σ. ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΦΛΩΡΙΝΑΣ

Στο σύνολο του το προσωπικό των 44 Κ.Π.Σ. του Νομού Φλώρινας αποτελείται από 10 υπαλλήλους Πανεπιστημιακής εκπαίδευσης, 61 υπαλλήλους Τεχνολογικής εκπαίδευσης, από 5 υπαλλήλους Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και 75 υπαλλήλους Υποχρεωτικής εκπαίδευσης.

Το Εκπαιδευτικό προσωπικό των 44 Κ.Π.Σ. του Νομού Φλώρινας αποτελείται από 9 Βρεφονηπιαγωγούς Π.Ε. και 57 Νηπιαγωγούς Τ.Ε.

Το Διοικητικό προσωπικό αποτελείται από 1 υπάλληλο Π.Ε., από 4 υπαλλήλους Τ.Ε και από 1 υπάλληλο Δ.Ε.

Το Βοηθητικό προσωπικό αποτελείται από 4 υπαλλήλους Δ.Ε. και 75 υπαλλήλους Υ.Ε.

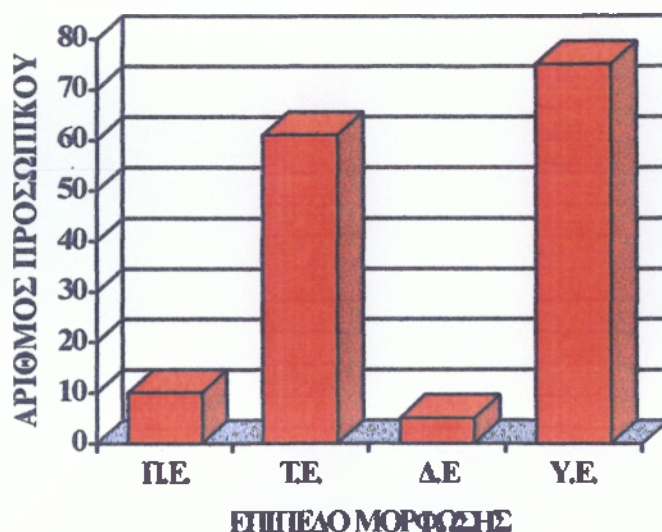
(βλέπε πίνακα 5.7 και ραβδόγραμμα 5-2)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	ΘΕΣΕΙΣ				ΣΥΝΟΛΟ
	Π.Ε.	Τ.Ε.	Δ.Ε.	Υ.Ε.	
Εκπαιδευτικό	9	57	-	-	66
Διοικητικό	1	4	1	-	6
Βοηθητικό	-	-	4	75	79
ΣΥΝΟΛΟ	10	61	5	75	151

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.7: Ποιοτική ανάλυση κατά κατηγορία προσωπικού στους 44 Κ.Π.Σ. του Ν. Φλώρινας

ΠΗΓΗ: Ιδία έρευνα

ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ (5-2):Μορφωτικό επίπεδο προσωπικού στους 44 Κ.Π.Σ. του Ν. Φλώρινας

ΠΗΓΗ: Ιδία έρευνα

5.7 ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

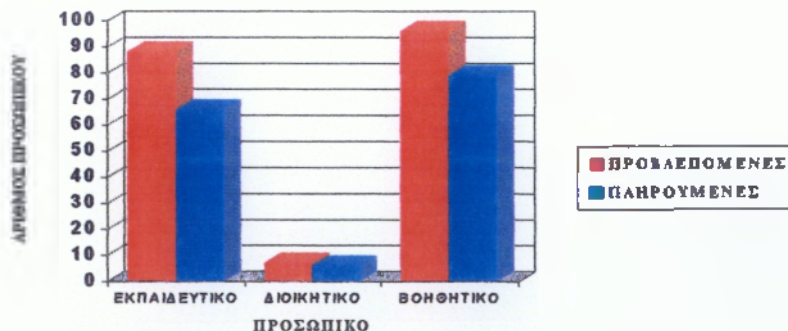
Σύμφωνα με όσα παρουσιάζονται και αναλύονται σ' αυτό το κεφάλαιο, παρατηρούμε ότι η πραγματικότητα στελέχωσης στους 44 Κ.Π.Σ. του Νομού Φλώρινας είναι ενθαρρυντική.

Συνολικά οι οργανικές θέσεις στους 44 Κ.Π.Σ. του Νομού Φλώρινας είναι 191 από τις οποίες είναι καλυμμένες 151 θέσεις και παραμένουν κενές 40 συνολικά θέσεις ή ποσοστό 21% του συνόλου των οργανικών θέσεων. (βλέπε πίνακα 5.8 και ραβδόγραμμα 5-3).

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ Κ.Π.Σ.	ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ	ΠΛΗΡΟΥΜΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ	ΚΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΚΑΛΥΨΗΣ
Εκπαιδευτικό	88	66	22	75%
Διοικητικό	7	6	1	86%
Βοηθητικό	96	79	17	82%
ΣΥΝΟΛΟ	191	151	40	79%

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.8: Συγκεντρωτικός πίνακας προβλεπόμενων και πληρούμενων θέσεων προσωπικού στους 44 Κ.Π.Σ. του Ν. Φλώρινας

ΠΗΓΗ: Ιδία έρευνα, Ιδρυτικά Φ.Ε.Κ.

ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ (5-3): Σύγκριση προβλεπόμενων και πληρούμενων θέσεων προσωπικού στους 44 Κ.Π.Σ.

ΠΗΓΗ: Ιδία έρευνα

Με την βοήθεια του πίνακα 5.8 και του ραβδογράμματος (5-3) διαπιστώνουμε ότι:

- Το σύνολο του υπάρχοντος προσωπικού καλύπτει το 79% των προβλεπόμενων θέσεων.

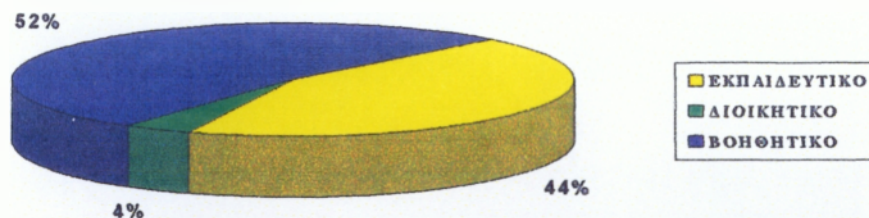
- Όλες οι ειδικότητες καλύπτονται πάνω από το 75% με προσωπικό.

- Το χαμηλότερο ποσοστό κάλυψης οργανικών θέσεων ήτοι 75% παρουσιάζεται στο εκπαιδευτικό προσωπικό.

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι στο συνολικό υπάρχον προσωπικό των Κ.Π.Σ. του Νομού Φλώρινας αναλογούν:

♦ Εκπαιδευτικό προσωπικό	66	άτομα, ποσοστό	44%
♦ Διοικητικό προσωπικό	6	άτομα, ποσοστό	4 %
♦ Βοηθητικό προσωπικό	<u>79</u>	άτομα, ποσοστό	<u>52%</u>
Σύνολο προσωπικού	151	άτομα, ποσοστό	100%

(Βλέπε Σχεδιάγραμμα 5-1)

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ (5-1): Κυκλικό διάγραμμα απεικόνισης, ποσοστιαίας ανάλυσης του συνολικού υπηρετούντος προσωπικού στους 44 Κ.Π.Σ. του Ν. Φλώρινας.

ΠΗΓΗ: Ιδία έρευνα

Έχοντας υπόψη μας το συνολικό αριθμό των εγγεγραμμένων παιδιών στους 44 Κ.Π.Σ. στις 30-7-96 και του αριθμού των εργαζομένων στους Κ.Π.Σ. (βλέπε πίνακα 2.3), μπορούμε να εξάγουμε τις παραπάνω αναλογίες:

- Εκπαιδευτικό προσωπικό 66 άτομα, παιδιά 1.097 (1.097/66).

Αναλογία 1 εκπαιδευτικός ανά 17 παιδιά.

- Διοικητικό προσωπικό 6 άτομα, παιδιά 1.097 (1.097/6).

Αναλογία 1 Διοικητικό ανά 183 παιδιά.

- Βοηθητικό προσωπικό 79 άτομα, παιδιά 1.097 (1.097/79).

Αναλογία 1 βοηθός ανά 14 παιδιά.

Από την έρευνα που διεξάγαμε σχετικά με την ποιοτική ανάλυση του προσωπικού των 44 Κ.Π.Σ. παρατηρούμε ότι σε σύνολο 151 υπαλλήλων: (Βλέπε πίνακα 5.9 και σχεδιάγραμμα 5-2).

- οι 10 υπάλληλοι ή ποσοστό 6% επί του συνόλου έχουν επίπεδο μόρφωσης Π.Ε.

- οι 61 ή ποσοστό 41% επί του συνόλου έχουν επίπεδο μόρφωσης Τ.Ε.

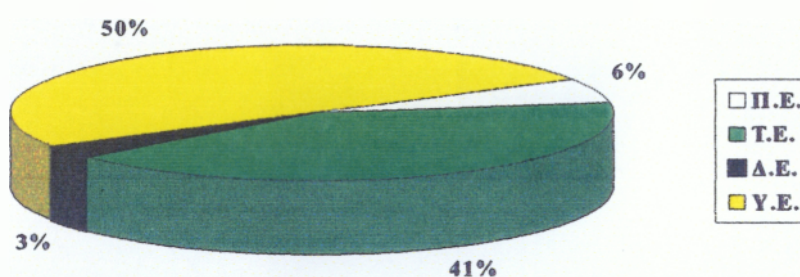
- οι 5 ή ποσοστό 3% επί του συνόλου έχουν επίπεδο μόρφωσης Δ.Ε.

- οι 75 υπάλληλοι ή ποσοστό 50% επί του συνόλου έχουν επίπεδο μόρφωσης Υ.Ε.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	ΠΕ	%	ΤΕ	%	ΔΕ	%	ΥΕ	%	ΣΥΝΟΛΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ	9	5,5	57	38	-	-	-	-	66
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ	1	0,5	4	3	1	0,5	-	-	6
ΒΟΗΘΗΤΙΚΟ	-	-	-	-	4	2,5	75	50	79
ΣΥΝΟΛΟ	10	6%	61	41%	5	3%	75	50%	151

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.9: Ποιοτική ανάλυση προσωπικού στους 44 Κ.Π.Σ. του Ν. Φλώρινας

ΠΗΓΗ: Ιδία έρευνα

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ (5-2): Κυκλικό διάγραμμα απεικόνισης της ποιοτικής ανάλυσης του συνολικού υπηρετούντος προσωπικού κατά μορφωτικό επίπεδο

ΠΗΓΗ: Ιδία έρευνα

Από την ποιοτική ανάλυση του προσωπικού των 44 Κ.Π.Σ. παρατηρείται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό υπαλλήλων έχει χαμηλό επίπεδο μόρφωσης (Υ.Ε.), αφού ανήκουν στην κατηγορία του Βοηθητικού προσωπικού, το οποίο υπερβαίνει το 50% του συνόλου του προσωπικού των Κ.Π.Σ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

ΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΤΟΥΣ Κ.Π.Σ. ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΦΛΩΡΙΝΑΣ

6.1 ΓΕΝΙΚΑ

Υπάρχουν πολλοί που πιστεύουν πως ο παιδικός σταθμός είναι απλώς ένα μέρος όπου μαζεύονται τα βρέφη και τα νήπια, ένας τόπος όπου τα φροντίζουν συνεχώς και διδάσκονται πως να συμπεριφέρονται για να μην δημιουργούνται προβλήματα και συγκρούσεις στις κοινωνικές σχέσεις με τα άλλα παιδιά και με τους άλλους ανθρώπους γενικότερα. Παρά τη σπουδαιότητα των δυο αυτών παραγόντων (παιχνιδιού - κοινωνικών σχέσεων) εντούτοις οφείλουμε να ομολογήσουμε ότι σε ένα καλό οργανωμένο παιδικό σταθμό που εργάζεται σωστά γίνονται πολύ περισσότερα από ότι στην πραγματικότητα πιστεύαμε.

Το πρόγραμμα του παιδικού σταθμού αποβλέπει στο να αντιμετωπίζει τις παρούσες ανάγκες των παιδιών της προσχολικής ηλικίας. Στόχος του είναι να προσφέρει τις πρώτες εμπειρίες, πάνω στις οποίες αργότερα θα ανεγερθεί το οικοδόμημα της ανάγνωσης, γραφής, αριθμητικής, λογοτεχνίας. Γενικά το πρόγραμμα του παιδικού σταθμού είναι πλουσιότατο σε περιεχόμενο, γιατί οι δραστηριότητες των νηπίων και η ποικιλία της ύλης που περιλαμβάνουν, εκτείνονται σε πολλές περιοχές που είναι φυσικά προσαρμοσμένη στο πνευματικό επίπεδο της προσχολικής ηλικίας.⁽²⁰⁾

⁽²⁰⁾ Παλιόκα Α. Χαρίκλειας "Βρεφοκομία", σημειώσεις ΤΕΙ Θεσσαλονίκης, 1989

6.2 ΜΟΡΦΕΣ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΣΤΟΥΣ Κ.Π.Σ. ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΦΛΩΡΙΝΑΣ

Στα πλαίσια της έρευνας γύρω από τα εφαρμοζόμενα εκπαιδευτικά προγράμματα, στο Νομό Φλώρινας προκαθορίστηκε μια σειρά εκπαιδευτικών και ψυχαγωγικών προγραμμάτων που θα μπορούσαν να υλοποιηθούν στους Κ.Π.Σ.

Τα προγράμματα αυτά επιλέχθηκαν με βάση τις προτάσεις των εκπαιδευτικών των Κ.Π.Σ. αλλά και τις προτάσεις από διάφορα ειδικευμένα βιβλία.

Οι μορφές προσχολικής αγωγής είναι:

- Παραμύθια
- Κουκλοθέατρο
- Λεκτικές ασκήσεις
- Χειροτεχνικές ασκήσεις
- Τραγούδι
- Ασκήσεις χρωμάτων και σχημάτων
- Αισθητήριες ασκήσεις
- Παιχνίδι

Τα παραπάνω προγράμματα επισυνάφθηκαν στο ερωτηματολόγιο που δόθηκε στους Κ.Π.Σ. του Νομού Φλώρινας για να συμπληρωθεί.

(Βλέπε πίνακα 6.1)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Κρατικοί Παιδικοί Σταθμοί	Παραμύθια	Κουκλοθέατρο	Λεκτικός Ασκήσεις	Χειροτεχνικές Ασκήσεις	Τραγούδια	Ασκήσεις Χρωμάτων σχημάτων	Αισθητήριες Ασκήσεις	Παιχνίδι
Α' Φλώρινας	+	+	+	+	+	+	+	+
Β' Φλώρινας	+	+	+	+	+	+	-	+
Γ' Φλώρινας	+	+	+	+	+	+	+	+
Αγ. Παντελεήμονα	+	+	+	+	+	+	+	+
Αγ. Παρασκευής	+	-	+	+	+	+	+	+
Αετού	+	-	-	+	+	+	+	+
Αμμοχωρίου	+	+	+	-	+	+	+	+
Αμυνταίου	+	+	+	+	+	+	+	+
Αντιγόνου	+	+	+	+	+	+	+	+
Ανα Καλλινίκης	+	-	-	-	+	-	-	+
Αρμενοχωρίου	+	-	+	+	+	+	+	+
Αλώνων	+	-	-	+	+	-	-	+
Ασπρογείων	+	+	+	+	+	+	+	+
Βαρκού	+	+	+	+	+	+	+	+
Βεγόρας	+	+	+	+	+	+	+	+
Βεύης	+	+	+	+	+	+	+	+
Ιτέας	+	+	-	+	+	+	+	+
Κάτω Κλεινών	+	+	+	+	+	+	+	+
Κέλλης	+	+	+	+	+	+	+	+
Λαιμού	+	+	+	+	+	+	+	+
Λεβαίας	+	+	+	+	+	+	+	+
Λεχόβου	+	+	+	+	+	+	+	+
Λόφων	+	+	+	+	+	+	+	+
Μανιακίου	+	+	+	+	+	+	+	+
Μελίτης	+	+	+	+	+	+	+	+
Μεσοχωρίου	+	+	+	+	+	+	+	+
Νέου Καυκάσου	+	-	-	-	+	-	-	+
Νεοχωρακίου	+	+	+	+	+	+	+	+
Νίκης	+	-	+	+	+	-	-	+
Παλαιστρας	+	-	+	+	+	+	+	+

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

Κρατικοί Παιδικοί Σταθμοί	Παραμύθια	Κουκλοθέατρο	Λεκτικές Ασκήσεις	Χειροτεχνικές Ασκήσεις	Τραγούδια	Ασκήσεις Χρωμάτων σχημάτων	Αισθητήριες Ασκήσεις	Παιχνίδι
Πακαγιάννη	+	+	+	+	+	+	+	+
Πεδινού	+	+	+	+	+	+	+	+
Περάσματος	+	-	-	-	+	+	-	+
Πετρών	+	+	+	+	+	+	+	+
Πολυκλατάνου	+	-	-	+	+	-	+	+
Πολυκοτάμου	+	+	+	+	+	+	+	+
Ξινού Νερού	+	+	+	+	+	+	+	+
Σιταριάς	+	+	+	+	+	+	+	+
Σκοπιάς	+	+	-	+	+	+	+	+
Τροκαιούχου	+	+	-	-	+	-	-	+
Υδρούσας	+	-	+	+	+	+	+	+
Φιλάτα	+	+	+	+	+	+	+	+
Φλαμπύρου	+	-	-	+	+	+	+	+
Κ.Π.Μ.Α. Φλώρινας	+	+	-	+	+	+	-	+
ΠΟΣΟΣΤΟ	100%	73%	73%	77%	100%	86%	89%	100%

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.1: Το εκπαιδευτικό και ψυχαγωγικό πρόγραμμα των Κ.Π.Σ.

ΠΗΓΗ: Ιδία έρευνα

Με βάση τα στοιχεία του παραπάνω πίνακα διαπιστώσαμε τα εξής:

- Το 59% των Κ. Π.Σ., ήτοι 26 σταθμοί εφαρμόζουν πλήρως, όλα τα προγράμματα που αναφέρονται στον πίνακα 6.1

- Τρία (3) από τα προτεινόμενα προγράμματα εφαρμόζονται πλήρως (100%) και από τους 44 Κ.Π.Σ. του Νομού Φλώρινας τα οποία είναι τα παρακάτω:

- Παραμύθια
- Τραγούδι
- Παιχνίδι

• Ενώ, τα υπόλοιπα πέντε (5) από τα προγράμματα που αναφέρονται στον πίνακα, εφαρμόζονται από το 50% των Κ.Π.Σ. του Νομού όπως:

- Κουκλοθέατρο	(73%)
- Λεκτικές Ασκήσεις	(73%)
- Χειροτεχνικές Ασκήσεις	(77%)
- Ασκήσεις Χρωμάτων	(86%)
- Αισθητήριες Ασκήσεις	(89%)

6.3 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Από την έρευνα που διεξάγαμε (με τη βοήθεια του ερωτηματολογίου) σχετικά με τα εφαρμοζόμενα εκπαιδευτικά προγράμματα στους Κ.Π.Σ. του Νομού Φλώρινας, έχουμε να σημειώσουμε τα εξής:

• Μόνον το 43,1% των Κρατικών Π.Σ. (19 σταθμοί) του Νομού Φλώρινας τηρούν ένα στάνταρ σχεδιασμένο ημερήσιο πρόγραμμα κατάλληλων αναπτυξιακών δραστηριοτήτων.

• Το 56,9% των Κρατικών Π.Σ. (υπόλοιποι 25 σταθμοί) του Νομού Φλώρινας, μας απήντησαν ότι το πρόγραμμα που δίνεται από τον κανονισμό μπορεί να αναπροσαρμόζεται κατά την κρίση της νηπιαγωγού, για διάφορους λόγους όπως:

- Οι ανάγκες των παιδιών
- Οι συνθήκες της ημέρας
- Οι απαιτήσεις της ημερήσιας εργασίας του προσωπικού.

• Το εκπαιδευτικό - ψυχαγωγικό πρόγραμμα που εφαρμόζεται από το σύνολο των Κ.Π.Σ., επιλέγεται από το εκπαιδευτικό προσωπικό με βάση τα παρακάτω

- Εμπειρία,	ποσοστό	2,7%
- Μελέτη,	ποσοστό	20,5%
- Συμμετοχή Γονέων,	ποσοστό	6,8%

• Τα 2/3 των Κ.Π.Σ., ήτοι 29 σταθμοί στο Νομό Φλώρινας, καλύπτουν πλήρως τις ιδιαίτερες ανάγκες του κάθε παιδιού ξεχωριστά ενώ το υπόλοιπο 1/3 των Κ.Π.Σ. (15 σταθμοί) όχι, λόγω του μεγάλου αριθμού παιδιών που εξυπηρετούν.

• Τέλος, το 100% των σταθμών (44 Κ.Π.Σ.) δεν εφαρμόζουν διαφορετικά πρόγραμμα για αγόρια και κορίτσια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΓΟΝΕΩΝ ΜΕ ΤΟΥΣ ΚΡΑΤΙΚΟΥΣ ΠΑΙΔΙΚΟΥΣ ΣΤΑΘΜΟΥΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΦΛΩΡΙΝΑΣ

7.1 ΓΕΝΙΚΑ

Οι καλές σχέσεις μεταξύ του Παιδικού Σταθμού και των γονέων αποτελούν σήμερα μια από τις σπουδαιότερες φάσεις στο πρόγραμμα και στην εργασία της νηπιαγωγού..

Το παιδί πηγαίνει στον παιδικό σταθμό ....
Ένας καινούργιος κόσμος ανοίγεται μπροστά του.
Νέες εμπειρίες, νέες περιπέτειες γεμάτες, έξαψη, νέες ανακαλύψεις, με άλλα λόγια μια νέα ζωή.

Ο κόσμος του Παιδικού Σταθμού και του σπιτιού μπορούν να λειτουργήσουν αρμονικά σαν ένας κόσμος μέσα στον οποίο το παιδί θα αναπτύσσεται συναισθηματικά, κοινωνικά και πνευματικά. Μια τέτοια αρμονική συνεργασία είναι απαραίτητη καθώς η μάθηση δεν αρχίζει και δεν τελειώνει στο σπίτι μόνο.

Τα καλύτερα αποτελέσματα μπορούν να επιτευχθούν μόνο αν το σπίτι και το σχολείο εργασθούν από κοινού και παράλληλα με κατανόηση και ειλικρίνεια.

Γονείς και νηπιαγωγοί είναι εξίσου υπεύθυνοι για μια χαρούμενη προσαρμογή του παιδιού από το σπίτι στον Παιδικό Σταθμό.

Εφ' όσον η περίοδος αυτή είναι το ξεκίνημα για μια καινούργια ζωή, ένα μεγάλο μέρος της οποίας θα το δαπανά στον Παιδικό Σταθμό, είναι η πιο ιδεώδης εποχή ν' αρχίσουμε να δημιουργούμε μια καλή συνεργασία μεταξύ οικογένειας και Παιδικού Σταθμού.

Οι γονείς θέλουν και πρέπει να γνωρίζουν τι σημαίνει για το παιδί τους ο Παιδικός Σταθμός, να γνωρίζουν τη σπουδαιότητα των διαφόρων δραστηριοτήτων και εμπειριών που προσφέρονται από το πρόγραμμα του Σταθμού.

Η επικοινωνία με την οικογένεια ενισχύεται με τις ατομικές συνεντεύξεις γονέων, νηπιαγωγών και ομαδικές συγκεντρώσεις καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

Μια φιλική αρμονική συνεργασία μπορεί να επηρεάσει αργότερα ολόκληρη τη σχολική ζωή του παιδιού και να του δώσει ευκαιρίες για μια πιο επαρκή προπαρασκευή για τη ζωή.⁽²¹⁾

7.2 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΜΕ ΘΕΜΑ "Η ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΓΟΝΕΩΝ ΜΕ ΤΟΝ ΠΑΙΔΙΚΟ ΣΤΑΘΜΟ"

Στα πλαίσια της έρευνας για τις δημόσιες σχέσεις και την συνεργασία - επικοινωνία γονέων με τους Κ.Π.Σ., προκαθορίστηκε μια σειρά προτεινομένων δραστηριοτήτων που θα μπορούσαν να υλοποιηθούν στους Κ.Π.Σ. του Νομού.

Οι δραστηριότητες αυτές επιλέγησαν με βάση τις προτάσεις των εκπαιδευτικών και τις προτάσεις από διάφορα ειδικευμένα βιβλία, οι οποίες περιλαμβάνουν:

- Ατομικές συνεντεύξεις
- Ομαδικές συγκεντρώσεις
- Επιστολές προς τους γονείς
- Συμμετοχή Γονέων σε ορισμένες εκδηλώσεις του σταθμού.

⁽²¹⁾ Παλιόκα Α. Χαρίκλειας "Βρεφοκομία", σημειώσεις ΤΕΙ Θεσσαλονίκης, 1989

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

- Επισκέψεις της παιδαγωγού ή της Κοινωνικής λειτουργού στο σπίτι κάθε παιδιού.

Οι παραπάνω δραστηριότητες επισυνάφθηκαν στο ερωτηματολόγιο που δόθηκε στους Κ.Π.Σ. του Νομού για να συμπληρωθεί.

(βλέπε πίνακα 7.1)

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΓΟΝΕΩΝ ΜΕ Κ.Π.Σ.

Κρατικοί Παιδικοί Σταθμοί	ΑΤΟΜΙΚΕΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥ- ΞΕΙΣ	ΟΜΑΔΙΚΕΣ ΕΥΓΚΕΝΤΡΩ- ΣΕΙΣ	ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΓΟΝΕΩΝ ΣΕ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΥ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΚΑΘΕ ΠΑΙΔΙΟΥ	ΠΟΣΟΣΤΟ %
Α' Φλώρινας	+	-	-	+	-	40
Β' Φλώρινας	+	-	-	+	-	40
Γ' Φλώρινας	+	-	-	+	-	60
Αγ. Παντελεήμονα	+	+	-	+	-	60
Αγ. Παρασκευής	-	+	-	+	-	40
Αετού	-	+	-	+	-	40
Αμμοχωρίου	-	+	-	+	-	40
Αμυνταίου	+	+	-	+	-	60
Αντίγονου	+	-	-	+	-	40
Ανα Καλλινίκης	-	+	-	+	-	40
Αρμενοχωρίου	+	+	-	+	-	60
Αλάνας	-	+	-	+	-	40
Ασπρογείων	-	+	-	+	-	40
Βαρικού	-	+	-	+	-	40
Βεγόρας	+	+	-	+	-	60
Βεύης	+	+	-	+	-	60
Ιτέας	-	+	-	+	-	40
Κάτω Κλεινών	+	+	-	+	-	40
Κέλλης	-	+	+	+	-	40
Λαιμού	+	+	-	+	-	60
Λεβαίας	+	+	-	+	-	60
Λεχόβου	-	+	-	+	-	40

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

Κρατικός Παιδικός Σταθμός	ΑΤΟΜΙΚΕΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ	ΟΜΑΔΙΚΕΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΞΕΙΣ	ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΓΟΝΕΩΝ ΣΕ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΥ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΚΑΘΕ ΠΑΙΔΙΟΥ	ΠΟΣΟΣΤΟ %
Λόφων	+	-	-	+	-	40
Μανιακίου	-	-	-	+	-	20
Μελίτης	-	+	-	+	-	40
Μεσοχωρίου	-	-	-	+	-	20
Νέου Καυκάσου	-	+	-	+	-	40
Νεοχαρακίου	+	+	-	+	-	60
Νίκης	-	+	-	+	-	40
Παλαίστρας	-	+	-	+	-	40
Πακαγιάννη	+	-	-	+	-	40
Πεδινού	-	+	-	+	-	40
Περάσματος	+	-	-	+	-	40
Πετρών	-	+	-	+	-	40
Πολυκλατάνου	-	+	-	+	-	40
Πολυκοτάμου	+	-	-	+	-	40
Ξινού Νερού	-	+	-	+	-	40
Σιταριάς	+	+	-	+	-	60
Σκοπιάς	+	+	-	+	-	60
Τροπαιούχου	+	+	-	+	-	60
Υδρούσας	+	+	-	+	-	60
Φιλάτα	+	+	-	+	-	60
Φλαμπούρου	+	+	-	+	-	60
Κ.Π.Μ.Α. Φλώρινας	-	-	-	+	-	20
ΠΟΣΟΣΤΟ	52,2%	75%	2,2	100%	0%	

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.1: Επικοινωνία γονέων με τους παιδικούς σταθμούς του Ν. Φλώρινας

ΠΗΓΗ: Ιδία έρευνα

Με τη βοήθεια του πίνακα 7.1 έχουμε να σημειώσουμε τα εξής:

- α. Η μόνη δραστηριότητα που εφαρμόζεται από το σύνολο των Κ.Π.Σ. είναι η "συμμετοχή γονέων σε ορισμένες εκδηλώσεις του σταθμού".

Ακολουθεί η δραστηριότητα "ομαδικές συγκεντρώσεις" με 75% και τρίτη στη σύγκριση είναι η δραστηριότητα "ατομικές συνεντεύξεις" με 52%.

β. Μόνον ένας (1) από τους σαράντα - τέσσερις (44) Κ.Π.Σ. του Νομού Φλώρινας εφαρμόζει την δραστηριότητα "επιστολές προς τους γονείς" (Ο Κ.Π.Σ. της Κοινότητας Κέλλης).

γ. Ένα αξιοσημείωτο στοιχείο είναι ότι από τους 44 Κ.Π.Σ. κανένας δεν εφαρμόζει την δραστηριότητα "επισκέψεις της Παιδαγωγού ή της Κοινωνικής Λειτουργού στο σπίτι κάθε παιδιού".

δ. Τέλος, και με βάση τις απαντήσεις του εκπαιδευτικού προσωπικού στο ερώτημα: "πώς θεωρούν την επικοινωνία - συνεργασία γονέων και παιδικού σταθμού;", το 41,9% των εκπαιδευτικών απάντησαν ότι:

Η συνεργασία αυτή δεν είναι μια απλή συνάντηση νηπιαγωγού και μητέρας, όταν η μητέρα συνοδεύει το παιδί ως τον Παιδικό Σταθμό, αλλά πολύπλευρη.

Και μια επιστολή που θα μπορούσε να σταλεί στους γονείς:

Έχουμε πολλά να δώσουμε ο ένας στον άλλον, εσείς και εγώ. Εσείς, γιατί γνωρίζετε τόσο καλά το παιδί σας και εγώ γιατί έχω εμπειρίες από πολλά παιδιά.

Αυτό το χρόνο θα μοιραστώ μαζί σας την ευθύνη για την φροντίδα και διαπαιδαγώγηση του παιδιού σας, θα κάνω ότι μπορώ προς την κατεύθυνση αυτή".

Η Νηπιοβρεφοκόμος

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΩΟ

ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Τα γενικά συμπεράσματα της έρευνας αυτής για τους Κ.Π.Σ. του Νομού Φλώρινας, την περίοδο 1995-96 (στοιχεία 30-7-96), παρουσιάζονται με βάση όσα έχουν επισημανθεί και αναλυθεί κατά κεφάλαιο για κάθε έναν από τους Κ.Π.Σ. στην παρούσα εργασία.

• ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑ

Στο Νομό Φλώρινας λειτουργούσαν συνολικά 44 Κ.Π.Σ. σε αριθμό (στοιχεία 1996) με συνολική δυναμικότητα 1.097 νηπίων (25 ανά Κ.Π.Σ.)

Η παντελής έλλειψη Ι.Π.Σ. στο Ν. Φλώρινας οφείλεται κυρίως σε οικονομικούς λόγους. Στον ιδιωτικό τομέα είναι απαραίτητη η ετήσια οικονομική επιβάρυνση των γονέων (τα δίδακτρα παρουσιάζουν μεγάλες διακυμάνσεις), ανάλογα με το τι προσφέρει κάθε παιδικός σταθμός.

• ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ

Οι γεωγραφικές θέσεις- περιοχές που βρίσκονται οι Κ.Π.Σ. δεν είναι κατάλληλες.

Τα σημεία όπου βρίσκονται είναι τέτοια ώστε να μην καλύπτονται παράλληλα και παρόμοια όλες οι κοινότητες του Νομού Φλώρινας.

Όμως σε κάποιες περιοχές του Νομού υπάρχουν ανάγκες τέτοιες οι οποίες απαιτούν την ίδρυση νέων Κ.Π.Σ. Τέτοιες περιοχές όπου θα μπορούσαν να ιδρυθούν Π.Σ. είναι στην περιοχή της κοινότητας Κολχικής, Δροσοπηγής, Μεσονησίου, Αγίων Αναργύρων και Αγίου Βαρθολομαίου.

Αυτό τεκμηριώνεται κατά πρώτο λόγο από το ότι οι περιοχές είναι μακριά από άλλους Κ.Π.Σ. και κατά δεύτερο λόγο στις συγκεκριμένες περιοχές υπάρχει μεγάλος αριθμός κατοίκων.

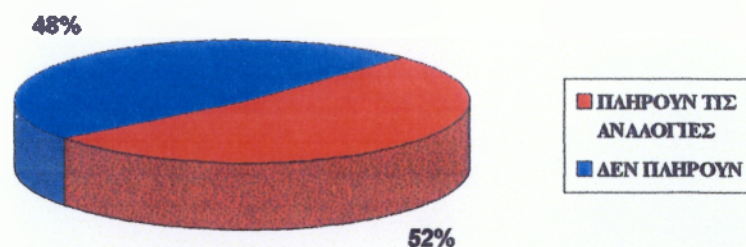
• ΚΤΙΡΙΑΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ

Η έρευνα για τις κτιριακές εγκαταστάσεις βασίστηκε στην ανάλυση των στοιχείων που συγκεντρώσαμε.

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι Κ.Π.Σ. στεγάζονται σε κτιριακά συγκροτήματα που δεν έχουν δημιουργηθεί ευθύς εξ' αρχής για να αντιμετωπίσουν ανάγκες στέγασης παιδικών σταθμών, έτσι ώστε να μην είναι απρόσκοπτη η λειτουργία των Π.Σ.

α. Εστεγασμένοι Χώροι (κτίριο)

Από τους 44 Κ.Π.Σ. οι 23 πληρούν την οριζόμενη αναλογία m^2 εστεγασμένου χώρου ανά παιδί ($10-13 m^2$ /παιδί) ήτοι ποσοστό 52% επί του συνόλου των Κ.Π.Σ. (βλέπε σχεδιάγραμμα 8-3).

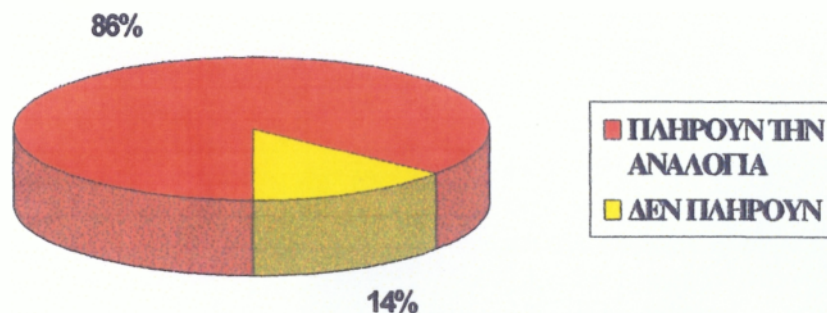

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ (8-3): Κυκλικό διάγραμμα ποσοστιαίας ανάλυση του εστεγασμένου χώρου για την τήρηση αναλογιών ($10-13 m^2$ /παιδί) στους 44 Κ.Π.Σ.

ΠΗΓΗ: Ιδία έρευνα

β. Μη Εστεγασμένοι Χώροι (υπαίθριοι χώροι)

Από τους 44 Κ.Π.Σ. την πρόποσα αναλογία (20-23 m² /παιδί) m² μη - εστεγασμένου χώρου ανά παιδί πληρούν 38 σταθμοί, ήτοι 86% επί του συνόλου των Κ.Π.Σ. του Νομού.(βλέπε σχεδιάγραμμα 8-4)

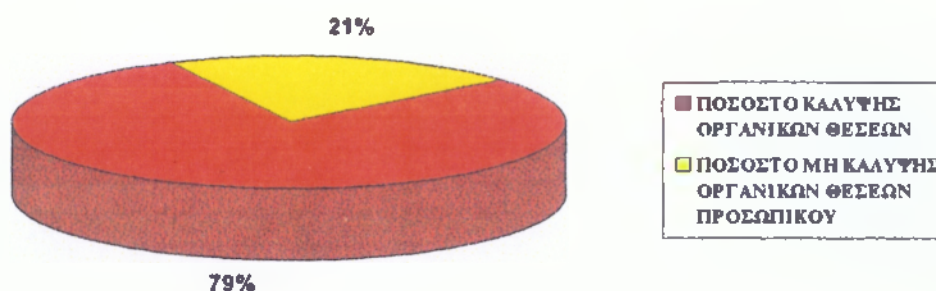
ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ (8-4): Κυκλικό διάγραμμα ποσοστιαίας ανάλυση του μη - εστεγασμένου χώρου για την τήρηση αναλογιών (20-23 m²/παιδί) στους 44 Κ.Π.Σ.

ΠΗΓΗ: Ιδία έρευνα

• ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Από τις 191 θέσεις προσωπικού στους Κ.Π.Σ. του Νομού μόνο οι 151 δηλαδή ποσοστό 79% καλύπτεται.

Το χαμηλότερο ποσοστό κάλυψης οργανικών θέσεων παρουσιάζεται στο εκπαιδευτικό προσωπικό ποσοστό 75% σε σχέση με τους κλάδους του Διοικητικού 85% και Βοηθητικού προσωπικού με 83% ποσοστό κάλυψης οργανικών θέσεων. (βλέπε σχεδιάγραμμα 8-5)

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ (8-5): Κυκλικό διάγραμμα ποσοστιαίας ανάλυση κάλυψης συνολικών οργανικών θέσεων στους 44 Κ.Π.Σ.

ΠΗΓΗ: Ιδία έρευνα

Τέλος αξίζει να σημειωθεί ότι σε πολλούς Κ.Π.Σ. η εκπαιδευτικός εκτός από χρέη παιδαγωγού ασκεί και χρέη Διευθύντριας του Κ.Π.Σ. Με βάση τις μαρτυρίες των εκπαιδευτικών πάνω από το 50% του διαθέσιμου χρόνου της, η διευθύντρια τον χρησιμοποιεί για διοικητικά καθήκοντα. Έτσι τη φροντίδα και εκπαίδευση των παιδιών αναλαμβάνει συχνά το βοηθητικό προσωπικό (μαγείρισσες, καθαρίστρες).

• **ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΤΟΥΣ Κ.Π.Σ. ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ
ΦΛΩΡΙΝΑΣ**

Τα εκπαιδευτικά και ψυχαγωγικά προγράμματα που εφαρμόζουν οι περισσότεροι Κ.Π.Σ. στο Νομό Φλώρινας περιλαμβάνουν τα εξής:

- παραμύθια	- τραγούδι
- κουκλοθέατρο	- ασκήσεις χρωμάτων και σχημάτων
- λεκτικές ασκήσεις	- αισθητήριες ασκήσεις
- χειροτεχνικές ασκήσεις	- παιχνίδι

* Και οι 44 Κ.Π.Σ. του Νομού Φλώρινας εφαρμόζουν στο σχολείο τους τρία από τα παραπάνω προγράμματα

- παραμύθια	(100%)
- τραγούδι	(100%)
- παιχνίδι	(100%)

* Ενώ τα υπόλοιπα πέντε προγράμματα εφαρμόζονται από τους Κ.Π.Σ. του Νομού πάνω από το 50%.

- κουκλοθέατρο	(73%)
- λεκτικές ασκήσεις	(73%)
- χειροτεχνικές ασκήσεις	(77%)
- ασκήσεις χρωμάτων	(86%)
- αισθητήριες ασκήσεις	(89%)

* Το εκπαιδευτικό και ψυχαγωγικό πρόγραμμα που εφαρμόζεται επιλέγεται με βάση τα παρακάτω:

- εμπειρία (72,7%)
- λεκτικές ασκήσεις (20,5%)
- χειροτεχνικές ασκήσεις (6,8%)

* Τέλος το 100% των σταθμών (44 Κ.Π.Σ.) δεν εφαρμόζουν διαφορετικά προγράμματα για αγόρια και κορίτσια.

• ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΓΟΝΕΩΝ ΜΕ ΤΟΥΣ Π.Σ.

Οι δραστηριότητες που εφαρμόζουν οι Κ.Π.Σ. στο Νομό Φλώρινας περιλαμβάνουν τις εξής:

- Ατομικές συνεντεύξεις
- Ομαδικές συγκεντρώσεις
- Επιστολές προς τους γονείς
- Συμμετοχή γονέων σε ορισμένες εκδηλώσεις
- Επισκέψεις της παιδαγωγού στο σπίτι κάθε παιδιού

* Η μόνη δραστηριότητα που εφαρμόζεται από το σύνολο των Π.Σ. του Νομού είναι "Συμμετοχή γονέων σε ορισμένες εκδηλώσεις".

* Κανένας Κ.Π.Σ. από τους 44 του Νομού Φλώρινας δεν εφαρμόζει την δραστηριότητα "επισκέψεις της παιδαγωγού στο σπίτι κάθε παιδιού".

* Τέλος διαπιστώσαμε ότι η συνεργασία αυτή δεν είναι μια απλή συνάντηση νηπιαγωγού και μητέρα όταν η μητέρα συνοδεύει το παιδί ως τον παιδικό σταθμό, αλλά πολύπλευρη.

• **ΣΥΓΚΡΙΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟΥΣ Κ.Π.Σ. ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ**

Έχοντας υπόψη μας τον αριθμό των Κ.Π.Σ., τον αριθμό των εξυπηρετούμενων παιδιών, το προβλεπόμενο και υπάρχον προσωπικό και την αναλογία εστεγασμένου και αυλείου χώρου των Κ.Π.Σ. των Νομών Φλώρινας και Μεσσηνίας, έχουμε να παρατηρήσουμε τα εξής: (Βλέπε πίνακα 8.1).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΟΟ

ΚΡΑΤΙΚΟΙ ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ	ΑΡΙΘΜΟΣ Κ.Π.Σ.	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ Π.Σ.	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ			ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	
				ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ	ΚΑΛΥΠΤΟΜΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΚΑΛΥΨΗΣ %	ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ	ΚΑΛΥΠΤΟΜΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ
ΝΟΜΟΥ ΦΛΩΡΙΝΑΣ	44	1.097	0	88	66	75%	7	6
ΝΟΜΟΥ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	22	945	15	73	35	35%	16	6

ΠΙΝΑΚΑΣ 8.1: Συγκριτικός πίνακας μεταξύ παιδικών σταθμών Νομού Φλώρινας με τους Π.Σ. του Νομού Μεσσηνίας

ΠΗΓΗ: Ίδια έρευνα

ΒΟΗΘΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ				ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΕΣΤΕΓΑΣΜΕΝΟΥ ΧΩΡΟΥ/ΝΗΠΙΟ	ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΑΥΛΕΙΟΥ ΧΩΡΟΥ/ΝΗΠΙΟ	ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ (ΚΡΑΤ. ΙΔΙΟΚΤ.)
ΠΟΣΟΣΤΟ ΚΑΛΥΨΗΣ %	ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ	ΚΑΛΥΠΤΟΜΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΚΑΛΥΨΗΣ %			
85%	96	79	8%	10,7	40,9	42
37%	66	45	68%	9,3	24,7	10

Με βάση τον συγκριτικό πίνακα 8.1 παρατηρούμε ότι:

- * Ο αριθμός των Κ.Π.Σ. στο νομό Φλώρινας είναι διπλάσιος (44 Κ.Π.Σ.) σε σχέση με τους Κ.Π.Σ. του νομού Μεσσηνίας (22 Κ.Π.Σ.)

- * Το καλύτερο ποσοστό κάλυψης οργανικών θέσεων προσωπικού παρατηρείται στους παιδικούς σταθμούς του νομού Φλώρινας και κυρίως στο Διοικητικό προσωπικό με ποσοστό κάλυψης 85% σε σχέση με το Διοικητικό προσωπικό του νομού Μεσσηνίας με ποσοστό κάλυψης 37%.

- * Την καλύτερη αναλογία εστεγασμένου χώρου και αυλείου χώρου έχουν πάλι οι παιδικοί σταθμοί του νομού Φλώρινας με 10,7m² εστεγασμένου χώρου/παιδί και 40,9m² μη εστεγασμένου χώρου/παιδί σε σχέση με τους παιδικούς σταθμούς του νομού Μεσσηνίας.

- * Επίσης σε ιδιόκτητα κτίρια στεγάζονται 42 Κ.Π.Σ. του νομού Φλώρινας ενώ στο νομό Μεσσηνίας μόνο 10 Κ.Π.Σ.

- * Τέλος, στο νομό Φλώρινας παρατηρείται πλήρης έλλειψη ιδιωτικών παιδικών σταθμών.

Αυτό οφείλεται κυρίως σε οικονομικούς λόγους αλλά και στον διαχωρισμό που γίνεται μεταξύ ιδιωτικών και κρατικών παιδικών σταθμών. Παρατηρείται ότι στους ιδιωτικούς είναι συνήθως τα παιδιά των γιατρών, δικηγόρων, τραπεζικών, ενώ στους Κ.Π.Σ. κατευθύνονται κυρίως τα παιδιά των αγροτών, εκπαιδευτικών, εργατών και οικοδόμων. Όπως συμβαίνει και στον νομό της Φλώρινας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΑΤΟ

ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Εκτιμώντας τα αποτελέσματα της έρευνας αυτής, της συζήτησης με γονείς και εκπαιδευτικούς, αλλά και τις εμπειρίες από την έρευνα που διεξάγαμε, συνειδητοποιήσαμε ότι στους Κ.Π.Σ. του νομού Φλώρινας χρειάζεται σφαιρική αντιμετώπιση των αναγκών τους με μέτρα σε πολλούς τομείς.

Περίληπτικά οι προτάσεις μας είναι οι εξής:

① Σε κάποιες περιοχές του νομού υπάρχουν ανάγκες τέτοιες οι οποίες απαιτούν την έρευνα για ίδρυση νέων Κ.Π.Σ. Τέτοιες περιοχές όπου θα μπορούσαν να ιδρυθούν Π.Σ. είναι στην κοινότητα Κολχικής, Δροσοπηγής, Μεσονησίου, Αγίων Αναργύρων και Αγίου Βαρθολομαίου. Αυτό τεκμηριώνεται κατά πρώτο λόγο από το ότι οι περιοχές αυτές είναι μακριά από άλλους Κ.Π.Σ. και κατά δεύτερο λόγο ότι στις συγκεκριμένες περιοχές υπάρχει μεγάλος αριθμός κατοίκων.

② Βελτίωση και εκσυγχρονισμός των κτιριακών εγκαταστάσεων στους Κ.Π.Σ. του Νομού. Πιο συγκεκριμένα κρίνεται αναγκαία η πρόσθεση νέων χώρων στον Γ' Κ.Π.Σ. του Δήμου Φλώρινας και η σταδιακή αντικατάσταση κτιρίου στον Κ.Π.Σ. της κοινότητας Τροπαιούχου.

③ Βελτίωση των παρεχόμενων φροντίδων στους Κ.Π.Σ. με παράλληλη αύξηση του προσωπικού και βελτίωση του επιπέδου εκπαίδευσής τους. Ειδικότερα στον Κ.Π.Σ. της κοινότητας Κέλλης επιβάλλεται η πλήρωση των δύο (2) κενών θέσεων Βοηθητικού προσωπικού, προκειμένου να επιτευχθεί η καλή λειτουργία του σταθμού.

④ Απαλλαγή των εκπαιδευτικών από διαχειριστικά καθήκοντα. Ανάθεση των διαχειριστικών καθηκόντων σε υπαλλήλους-διαχειριστές για το σύνολο των παιδικών σταθμών συγκεκριμένης διοικητικής περιοχής.

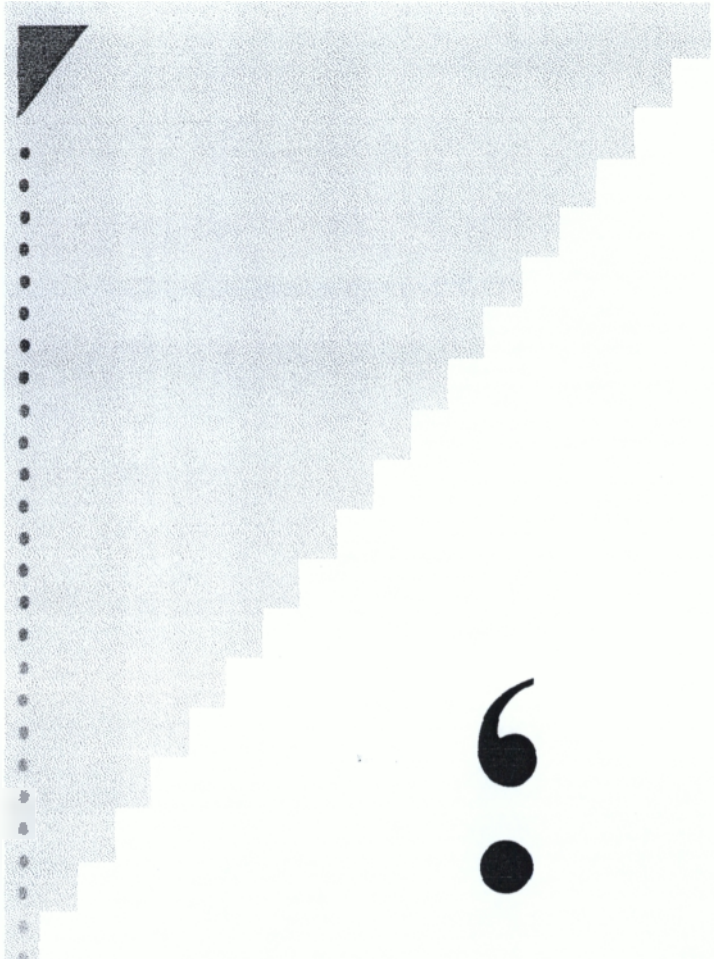
⑤ Προσθήκη νέου εκπαιδευτικού υλικού και ενεργοποίηση, ευαισθητοποίηση των γονέων για τις ανάγκες των παιδιών με νέα προγράμματα επιμόρφωσής τους.

⑥ Μελέτη και εφαρμογή ενιαίου εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας και ύπαρξη συντονιστικού οργάνου για την ποιοτική άνοδο της στάθμης των παρεχόμενων φροντίδων και τη διεύρυνση των εκπαιδευτικών στόχων.

⑦ Επίσης θα πρέπει να προστεθεί και τρίτη θέση παιδαγωγού σε κάθε παιδικό σταθμό για την καλύτερη φροντίδα των παιδιών αλλά και την καλύτερη εφαρμογή του προγράμματος του Π.Σ.

⑧ Συστηματική παρακολούθηση της υγείας και ανίχνευση Ιατροκοινωνικών παρεκκλίσεων των παιδιών στους Κ.Π.Σ. αρχίζοντας από την προνηπιακή ηλικία (2,5 ετών) και ενσωμάτωση του προγράμματος αυτού στο Εθνικό Σύστημα Υγείας.

⑨ Παράλληλα πρέπει να αντιμετωπιστεί και η ανάγκη εκπαίδευσης Βοηθητικού προσωπικού δηλαδή βοηθών και νηπιαγωγών για την κάλυψη επιτακτικών αναγκών σε προσωπικό και κυρίως για την υποβοήθηση των παιδαγωγών στο έργο τους.

;

EYPETHPIA

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΙΝΑΚΩΝ

	Σελ.
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ	
Πίνακας 4.1 : Τμήματα παιδιών	31
Πίνακας 4.2 : Δραστηριότητες νηπίων	32
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ	
Πίνακας 2.1 : Κρατικοί Παιδικοί Σταθμοί Ν. Φλώρινας	40
Πίνακας 2.2 : Έτη Ιδρύσεως των 44 Κ.Π.Σ. στο Νομό Φλώρινας	42
Πίνακας 2.3 : Αριθμός Παιδιών - Προσωπικού στους Κ.Π.Σ.	44
Πίνακας 2.4 : Ομαδοποίηση των 44 Κ.Π.Σ. στο Νομό Φλώρινας	46
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ	
Πίνακας 3.1 : Αριθμός λειτουργίας των Κ.Π.Σ. στο Ν. Φλώρινας	51
Πίνακας 3.2 : Συγκριτικός πίνακας αναλογιών Κ.Π.Σ/κατοίκους, μεταξύ των Νομών Φλώρινας - Μεσσηνίας	56
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ	
Πίνακας 4.1 : Έκταση εστεγασμένων χώρων των Κ.Π.Σ. του Ν. Φλώρινας	60
Πίνακας 4.2 : Έκταση μη - εστεγασμένων χώρων των Κ.Π.Σ. του Ν. Φλώρινας	63
Πίνακας 4.3 : Έκταση συνολικών χώρων των 44 Κ.Π.Σ. του Ν. Φλώρινας	66
Πίνακας 4.4 : Χώροι των Κ.Π.Σ. του Ν. Φλώρινας	69

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

Πίνακας 5.1: Προβλεπόμενες από το νόμο αναλογίες προσωπικού στους Κ.Π.Σ.	73
Πίνακας 5.2: Προβλεπόμενες και πληρούμενες θέσεις Εκπαιδευτικού προσωπικού στους 44 Κ.Π.Σ. του Ν. Φλώρινας	74
Πίνακας 5.3: Αναλογίες Εκπαιδευτικού προσωπικού/παιδιών στους Κ.Π.Σ. του Ν. Φλώρινας	77
Πίνακας 5.4: Προβλεπόμενες και πληρούμενες θέσεις Διοικητικού προσωπικού στους 44 Κ.Π.Σ. του Ν. Φλώρινας	80
Πίνακας 5.5: Προβλεπόμενες και πληρούμενες θέσεις Βοηθητικού προσωπικού στους 44 Κ.Π.Σ. του Ν. Φλώρινας	82
Πίνακας 5.6: Αναλογίες Βοηθητικού προσωπικού/παιδιών στους Κ.Π.Σ. του Ν. Φλώρινας	85
Πίνακας 5.7: Ποιοτική ανάλυση κατά κατηγορία προσωπικού	88
Πίνακας 5.8: Συγκεντρωτικός πίνακας προβλεπόμενων και πληρούμενων θέσεων προσωπικού	89
Πίνακας 5.9: Ποιοτική ανάλυση προσωπικού στους 44 Κ.Π.Σ. του Ν. Φλώρινας	92

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

Πίνακας 6.1: Το εκπαιδευτικό και ψυχαγωγικό πρόγραμμα των Κ.Π.Σ.	95
---	----

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΙΝΑΚΩΝ

	Σελ.
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ	
Πίνακας 7.1 : Επικοινωνία γονέων με τους Π.Σ.	101
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΩΟ	
Πίνακας 8.1 : Συγκριτικός πίνακας μεταξύ Κ.Π.Σ. Νομού Φλώρινας και Κ.Π.Σ. Νομού Μεσσηνίας	111

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Σελ.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Ραβδόγραμμα (2-1): Έτη ιδρύσεως των 44 Κ.Π.Σ. στο Νομό
Φλώρινας 42

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

Ραβδόγραμμα (5-2): Μορφωτικό επίπεδο προσωπικού στους 44
Κ.Π.Σ. του Ν. Φλώρινας 88

Ραβδόγραμμα (5-3): Σύγκριση προβλεπόμενων και πληρούμενων
θέσεων προσωπικού στους Κ.Π.Σ. 89

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Σελ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

- Σχεδιάγραμμα (5-1):** Κυκλικό διάγραμμα απεικόνισης ποσοστιαίας ανάλυσης του συνολικού υπηρετούντος προσωπικού 90
- Σχεδιάγραμμα (5-2):** Κυκλικό διάγραμμα απεικόνισης ποιοτικής ανάλυσης συνολικού υπηρετούντος προσωπικού στους 44 Κ.Π.Σ. του Νομού Φλώρινας κατά μορφωτικό επίπεδο 92

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΟΟ

- Σχεδιάγραμμα (8-3):** Κυκλικό διάγραμμα απεικόνισης ποσοστιαίας ανάλυσης για την τήρηση αναλογιών (10-13 m²/παιδί) στους 44 Κ.Π.Σ. του Νομού Φλώρινας 105
- Σχεδιάγραμμα (8-4):** Κυκλικό διάγραμμα απεικόνισης ποσοστιαίας ανάλυσης για την τήρηση αναλογιών (20-23 m²/παιδί) στους 44 Κ.Π.Σ. του Νομού Φλώρινας 106
- Σχεδιάγραμμα (8-5):** Κυκλικό διάγραμμα απεικόνισης ποσοστιαίας ανάλυσης κάλυψης συνολικών οργανικών θέσεων στους 44 Κ.Π.Σ. του Νομού Φλώρινας 107

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΧΑΡΤΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

- Χάρτης 1 :** Γεωγραφική κατανομή των Κ.Π.Σ. στο Ν. Φλώρινας 49

ΠΙΝΑΚΑΣ ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ

Σελ.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

- (1) Περιοδικό "Το παιδί μου και εγώ" 4

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

- (2) Β. Παλαιολόγου, "Οργάνωση και Διοίκηση Μονάδων Κοινωνικής Πρόνοιας", Αθήνα, Σεπτέμβρης 1991 6
- (3) Ο.Π. 9
- (4) Alison Clarke - Stewart, "Το παιδί όταν η μητέρα εργάζεται", Αθήνα, Εκδόσεις Κουτσομπός Α.Ε. 11
- (5) Ο.Π. 11
- (6) Ο.Π. 13

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

- (7) Β. Παλαιολόγου, "Οργάνωση και Διοίκηση Μονάδων Κοινωνικής Πρόνοιας", Αθήνα, Σεπτέμβρης 1991 18

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

- (8) Πέπης Δαράκη, Φρόσως Χατζηκωνσταντίνου, "Παιδικοί Σταθμοί και Νηπιαγωγεία", Εκδόσεις-Δίπτυχο, Αθήνα 1981 22
- (9) Β. Παλαιολόγου, "Οργάνωση και Διοίκηση Μονάδων Κοινωνικής Πρόνοιας", Αθήνα, Σεπτέμβρης 1991 23
- (10) Περιοδικό "Το παιδί μου και εγώ" 25

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

- (11) Θεοδώρου Βασίλης - Φωτοπούλου Ξένια, "Έγκριση προδιαγραφών και κτιριολογικών προγραμμάτων παιδικών σταθμών", Αθήνα, Νοέμβρης 1983. 26
- (12) Ο.Π. 27
- (13) Ο.Π. 28
- (14) Ο.Π. 30

ΠΙΝΑΚΑΣ ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ

	Σελ.
(15) Ο.Π.	33
(16) Ο.Π.	35

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

(17) Θεοδώρου Βασίλης - Φωτοπούλου Ξένια, "Έγκριση προδιαγραφών και κτιριολογικών προγραμμάτων παιδικών σταθμών", Υ.Υ.Π., Αθήνα, Νοέμβρης 1983.	59
(18) Ο.Π.	68

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

(19) Πέπης Δαράκη, Φρόσως Χατζηκωνσταντίνου, "Παιδικοί Σταθμοί και Νηπιαγωγεία", Εκδόσεις-Δίπτυχο, Αθήνα 1981	72
---	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

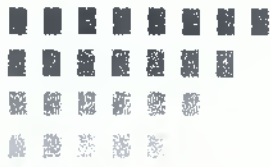
(20) Παλιόκα Α. Χαρίκλειας, "ΒΡΕΦΟΚΟΜΙΑ", Σημειώσεις Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη 1989.	93
---	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

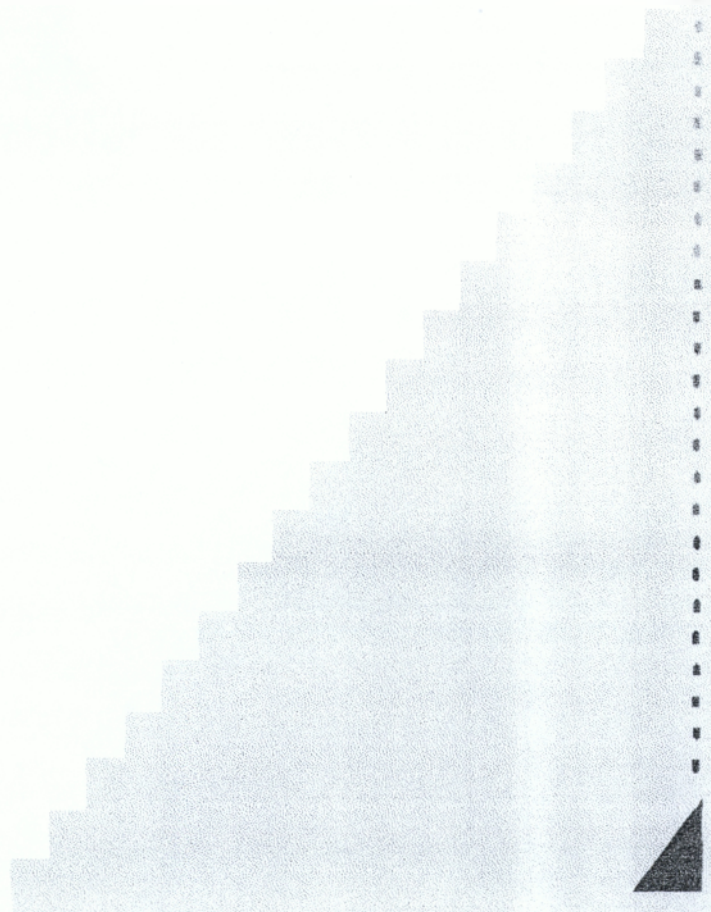
(21) Παλιόκα Α. Χαρίκλειας, "ΒΡΕΦΟΚΟΜΙΑ", Σημειώσεις Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη 1989.	100
---	-----

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ☞ Alison Clarke - Stewart, *"Το παιδί όταν η μητέρα εργάζεται"*, Αθήνα, Εκδόσεις Κουτσομπός Α.Ε.
- ☞ Πέπης Δαράκη, Φρόσως Χατζηκωνσταντίνου, *"Παιδικοί Σταθμοί και Νηπιαγωγεία"*, Αθήνα 1981, Εκδόσεις Δίπτυχο
- ☞ Β. Παλαιολόγου, *"Οργάνωση και Διοίκηση Μονάδων Κοινωνικής Πρόνοιας"*, Αθήνα, Σεπτέμβρης 1991
- ☞ Περιοδικό *"Το παιδί μου και εγώ"*
- ☞ Παλιόκα Α. Χαρίκλειας, *Σημειώσεις "ΒΡΕΦΟΚΟΜΙΑ"*, του Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης, του τμήματος Βρεφονηπιοκομίας, Θεσσαλονίκη 1989.
- ☞ Υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Διεύθυνση Παιδικής Προστασίας), *"Κανονισμός Λειτουργίας Κρατικών Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών"*, (Απόφ. Γ2α/οικ.4108/88 Φ.Ε.Κ. 546/88 τ.Β'), Αθήνα 1988
- ☞ Υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών - Τμήμα Αρχιτεκτονικών Μελετών), *"Έγκριση προδιαγραφών και Κτιριολογικών Προγραμμάτων Παιδικών Σταθμών"*, Υ.Υ.Π., Αθήνα, Νοέμβρης 1983

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΕΡΕΥΝΑ: ΟΙ ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΦΛΩΡΙΝΑΣ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Ονομαζόμαστε Μάντη Μαρία - Σολάκη Κατερίνα και είμαστε σπουδάστριες στο ΤΕΙ Καλαμάτας και συγκεκριμένα του Τμήματος Διοίκησης Μονάδων Υγείας και Πρόνοιας.

Αυτές τις μέρες κάνουμε μια μελέτη για τους Π.Σ. στο Νομό Φλώρινας. Η γνώμη σας θα είναι πολύτιμη για μας. Η συνέντευξη θα είναι πολύ σύντομη. Έτσι δεν πρόκειται να σας απασχολήσουμε περισσότερο από 10 λεπτά.

Ευχαριστούμε

*****

Παιδικός Σταθμός :

Χρόνος ίδρυσης :

Ιδρυτής :

Ειδικότητα ερωτούμενου : ΠΕ

ΤΕ

ΔΕ

ΥΕ

Παρακαλούμε απαντήστε περιληπτικά στις εξής ερωτήσεις:

A. ΜΕΡΟΣ - ΓΕΝΙΚΟ

- Δυναμικότητα Παιδικού Σταθμού :
- Ωράριο Λειτουργίας του Παιδικού Σταθμού:
- Αριθμός Προσωπικού :
- Αριθμός Αιθουσών :
- Ποιο θεωρείται το μεγαλύτερο πρόβλημα που αντιμετωπίζει ο Παιδικός Σταθμός;

- Έλλειψη χώρου
- Τεράστιος αριθμός παιδιών
- Φοβερή έλλειψη υπαίθριου χώρου
- Έλλειψη Προσωπικού
- Άλλο

ΠΟΛΥ	ΜΕΤΡΙΑ	ΚΑΘΟΛΟΥ

- Ποιο είναι το ουσιαστικότερο στοιχείο για την καλή λειτουργία του Παιδικού Σταθμού;

- Καλή Οργάνωση
- Εκπαιδευτικό προσωπικό
- Κατάλληλο κτίριο
- Παιδαγωγικό Σύστημα
- Άλλο

B. ΜΕΡΟΣ - ΕΙΔΙΚΟ

I. ΚΤΙΡΙΑΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ

1. Αριθμός σε τ.μ.

- της οικοπεδικής εκτάσεως του κτιρίου
- του εμβαδού του οικοπέδου
- του υπαίθριου χώρου

2. Το κτίριο του παιδικού Σταθμού είναι χτισμένο με βάση το κτιριολογικό πρόγραμμα, και με κάποιες σύγχρονες απαιτήσεις.

ΝΑΙ

ΟΧΙ

Αν **ΟΧΙ**, τότε σημειώστε του λόγους απόρριψης της ενέργειας αυτής:

- Για οικονομικούς λόγους
- Άλλο

3. Ο παιδικός σταθμός στεγάζεται σε :

- Ιδιόκτητο κτίριο
- Ενοικιαζόμενο κτίριο

4. Υπάρχει δυνατότητα μελλοντικής σταδιακής αντικατάστασης των κτιριακών εγκαταστάσεων του παιδικού σταθμού σε ιδιόκτητο οίκημα;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

5. Το κτίριο όπου στεγάζεται ο Παιδικός Σταθμός είναι:

- Μονόροφο
- Διόροφο

6. Υπάρχει ταμπέλα που να δηλώνει την ύπαρξη του ιδρύματος;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

7. Η περιοχή όπου βρίσκεται ο παιδικός σταθμός εξασφαλίζει ευνοϊκές συνθήκες διαμονής;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

Αν **ΝΑΙ** η θέση του παιδικού σταθμού είναι:

- Κοντά σε ανοικτούς χώρους
- Μακριά από καυσαέρια
- Μακριά από θορύβους
- Μακριά από εστίες μόλυνσης
- Μακριά από συγκοινωνιακό κόμβο

8. Οι κτιριακές εγκαταστάσεις του παιδικού σταθμού είναι σύγχρονες;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

Αν **ΟΧΙ**, τότε εγκυμονούν κινδύνους για τα παιδιά που φιλοξενούν;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

9. Σημειώστε με X στην αντίστοιχη στήλη για κάθε ένα χώρο που υπάρχει στο ίδρυμά σας:

- Χώρος υποδοχής
- Γραφείο διευθυντού
- Τραπεζαρία
- Κουζίνα
- Χώροι Υγιεινής
- Αποθήκη τροφίμων
- Χώρος ύπνου
- Ιματοθήκες
- Αίθουσα γενικών δραστηριοτήτων
- Ιατρείο

10. Η συνολική σύνθεση του παιδικού σταθμού δίνει ερεθίσματα στο παιδί:

- Φωτεινές ευρύχωρες αίθουσες
- Διακόσμηση εσωτερικών χώρων
- Έπιπλα μικρού τύπου
- Χρωματισμός σε απαλούς τόνους
- Ατομικοί χώροι νηπίων
- και εξασφαλίζει στα παιδιά μια ευχάριστη θέα με δέντρα και πράσινο.

11. Στον υπαίθριο χώρο του παιδικού σταθμού υπάρχει:

- Παιδική χαρά
- Κήπος
- Parking

Β. ΜΕΡΟΣ ΕΙΔΙΚΟ

II. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

1. Αριθμός προσωπικού

- Εκπαιδευτικού
- Διοικητικού
- Ιατρικού
- Βοηθητικού

2. Επίπεδο μόρφωσης του προσωπικού του παιδικού σταθμού:

- Π.Ε.
- Τ.Ε.
- Δ.Ε.
- Υ.Ε.

3. Πιστεύετε ότι η στελέχωση του παιδικού σταθμού σε προσωπικό είναι επαρκής;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

Αν **ΟΧΙ**, υπάρχει επιπλέον προσωπικό για ειδικές περιπτώσεις;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

4. Το προσωπικό του παιδικού σταθμού δικαιούται διαμονή;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

Αν **ΝΑΙ**, ποιοί από τους παρακάτω λόγους ειδικών συνθηκών πρέπει να συντρέχουν;

- Έλλειψη συγκοινωνιακού μέσου
- Αδυναμία εξεύρεσης κατοικίας
- Ανάγκη φύλαξης των εγκαταστάσεων
- Ανάγκη προσφοράς αυξημένων υπηρεσιών λόγω ελλειπούς στελέχωσης του σταθμού

5. Έχετε παρακολουθήσει επιμορφωτικά σεμινάρια πάνω σε θέματα παιδαγωγικής;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

Αν **ΝΑΙ**, με τι από τα παρακάτω;

- Με θερινά μαθήματα
- Με αλληλογραφία
- Με παιδαγωγικά σεμινάρια
- Με παρακολούθηση ενός πρότυπου παιδικού σταθμού

6. Είστε ικανοποιημένοι από τις συνθήκες εργασίας;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

Αν **ΟΧΙ**, πως μπορούν να καλύτερεύσουν .....

7. Κατά την εκτέλεση της εργασίας σας αντιμετωπίζετε κάποια προβλήματα;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

Αν **ΝΑΙ**, αναφέρατε ποιά .....

B. ΜΕΡΟΣ ΕΙΔΙΚΟ

III. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

1. Υπάρχει εκπαιδευτικό και ψυχαγωγικό πρόγραμμα;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

Αν **ΝΑΙ**, τι από τα παρακάτω;

- Παραμύθια
- Κουκλοθέατρο
- Λεκτικές ασκήσεις
- Χειροτεχνικές εργασίες
- Τραγούδι
- Ασκήσεις χρωμάτων και σχημάτων
- Αισθητήριες ασκήσεις
- Παιχνίδι

2. Υπάρχει ένα στάνταρ σχεδιασμένο ημερήσιο πρόγραμμα κατάλληλων αναπτυξιακών δραστηριοτήτων;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

Αν **ΝΑΙ**, με τι από τα παρακάτω;

- Διατίθεται γραμμένο στους γονείς
- Τοποθετείται στον πίνακα ανακοινώσεων του Π.Σ.

3. Το εκπαιδευτικό - ψυχαγωγικό πρόγραμμα, που εφαρμόζεται καλύπτει πλήρως τις ιδιαίτερες ανάγκες του κάθε παιδιού ξεχωριστά;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

4. Υπάρχουν διαφορετικά προγράμματα για αγόρια και κορίτσια

ΝΑΙ

ΟΧΙ

5. Το ημερήσιο πρόγραμμα, μπορεί να τροποποιηθεί, να αναπροσαρμοστεί;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

Αν **ΝΑΙ**, ανάλογα με τι από τα παρακάτω;

- τις ανάγκες των παιδιών
- τις συνθήκες της ημέρας
- τις απαιτήσεις ημερήσιας εργασίας του προσωπικού

6. Το καθημερινό πρόγραμμα διαφέρει κατά εποχή και ημέρα;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

Αν **ΝΑΙ**, ανάλογα με :

- την ηλικία
- τις ασχολίες των παιδιών

7. Πώς έγινε η επιλογή του προγράμματος:

- Μελέτη
- Εμπειρία
- Συμμετοχή Γονέων
- Άλλο

8. Με τι από τα παρακάτω, επιδιώκει το ίδρυμά σας, την προφύλαξη της υγείας του παιδιού;

- Ατομικό Δελτίο Υγείας
- Επίσκεψη ιατρού στο σπίτι κάθε παιδιού
- Συνήθειες υγιεινής φύσεως
- Τακτικές ιατρικές εξετάσεις
- Πρώτες βοήθειες - Φαρμακείο
- Άλλο

9. Το πρόγραμμα προσχολικής αγωγής, εφαρμόζεται με επιτυχία

ΝΑΙ

ΟΧΙ

Αν **ΟΧΙ**, τι πιστεύετε;

- Δεν είναι καλά οργανωμένο
- Δεν βρίσκεται σε πλήρη αρμονία με τα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες του παιδιού

B. ΜΕΡΟΣ ΕΙΔΙΚΟ

IV. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΓΟΝΕΩΝ ΜΕ ΠΑΙΔΙΚΟΥΣ ΣΤΑΘΜΟΥΣ

1. Υπάρχει καλή συνεργασία μεταξύ οικογένειας και παιδικού σταθμού;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

Αν **ΝΑΙ**, η επικοινωνία με την οικογένεια, ενισχύεται με:

- Ατομικές συνεντεύξεις γονέων
- Ομαδικές συγκεντρώσεις
- Επιστολές προς τους γονείς
- Συμμετοχή των γονέων σε ορισμένες εκδηλώσεις του Π.Σ.
- Επισκέψεις της παιδαγωγού ή της κοινωνικής λειτουργού στο σπίτι κάθε παιδιού

2. Με βάση και τα παραπάνω, η συνεργασία μεταξύ παιδικού σταθμού και οικογένειας είναι:

- Μια απλή συνάντηση
- Πολύπλευρη

3. Υπάρχει πίνακας ανακοινώσεων, μπαίνοντας στον παιδικό σταθμό, που θα ενημερώνει τους γονείς για εγγραφές, γιορτές, εκδρομές, εκδηλώσεις και άλλα.

ΝΑΙ

ΟΧΙ

4. Οι γονείς συζητούν και ενημερώνονται από τους παιδαγωγούς για την ψυχοσωματική υγεία των παιδιών τους;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

5. Ο Παιδικός Σταθμός, οργανώνει Ψυχολογικές -Παιδαγωγικές έρευνες γύρω από τα προβλήματα του προσχολικού παιδιού

ΝΑΙ

ΟΧΙ

Εάν **ΝΑΙ**, τα αποτελέσματα των ερευνών με ποιο τρόπο ανακοινώνονται;

- με ομιλίες ειδικές
- με άρθρα στα περιοδικά
- με ραδιοφωνικές εκπομπές
- με ειδικά βιβλία

Η/ Ο υπογεγραμμένος..... βεβαιώνουμε ότι η συνέντευξη που πήραμε είναι αληθινή.

Π Ρ Ο Σ

Α Ι Τ Η Σ Η

Επώνυμο .....

Όνομα .....

Πατρώνυμο .....

Μητρώνυμο .....

Όνομα Συζύγου .....

Το γένος .....

Υπηκοότητα .....

Έτος γεννήσεως .....

Τόπος γεννήσεως .....

Κάτοικος .....

Επάγγελμα .....

Αριθ. Ταυτότ. ....

Αστ. Αρχή .....

Ημερ. εκδόσεως .....

Σας παρακαλώ να .....

(υπογραφή) .....

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ : ΔΙΑΙΤΟΛΟΓΙΟ ΝΗΠΙΩΝ από 1-11-95 ως 3-12-95

Δευτέρα	1-11-94	Μοσχάρι λεμονάτο με ρύζι, σαλάτα και φρούτο.
Τρίτη	2-11-94	Ψάρι ψητό με πατάτες, σαλάτα, κομπόστα.
Τετάρτη	3-11-94	Φασολάκια, τυρί, αυγό βραστό, φρούτο.
Πέμπτη	4-11-94	Κοτόπουλο με χυλοπίτες, σαλάτα, φρούτο.
Παρασκευή	5-11-94	Φακές, τυρόπιτα, σαλάτα, φρούτο.
<hr/>		
Δευτέρα	8-11-94	Κοτόπουλο στο φούρνο με πατάτες, σαλάτα, φρούτο
Τρίτη	9-11-94	Παστίτσιο, σαλάτα, φρούτο.
Τετάρτη	10-11-94	Φασολάδα, τυρί, σαλάτα, φρούτο.
Πέμπτη	11-11-94	Ψάρι σούπα, φρούτο.
Παρασκευή	12-11-94	Σπανακόρυζο, αυγό βραστό, τυρί, φρούτο.
<hr/>		
Δευτέρα	15-11-94	Μοσχάρι λεμονάτο, σαλάτα, φρούτο.
Τρίτη	16-11-94	Ψάρι ψητό με πατάτες, σαλάτα, φρούτο.
Τετάρτη	17-11-94	Φακές, τυρόπιτα, σαλάτα, φρούτο.
Πέμπτη	18-11-94	Κοτόπουλο κοκκινιστό, σαλάτα, φρούτο.
Παρασκευή	19-11-94	Αρακάς, τυρί, αυγό βραστό, φρούτο.
<hr/>		
Δευτέρα	22-11-94	Γιουβαρλάκια, σαλάτα, τυρί, φρούτο.
Τρίτη	23-11-94	Ψάρι σούπα, φρούτο.
Τετάρτη	24-11-94	Φακές, τυρί, σαλάτα, φρούτο.
Πέμπτη	25-11-94	Κοτόπουλο με μακαρόνια, σαλάτα, τυρί, φρούτο.
Παρασκευή	26-11-94	Σπανακόρυζο, τυρί, αυγό βραστό, φρούτα.
<hr/>		
Δευτέρα	21-11-94	Μοσχάρι γιουβέτσι, σαλάτα, φρούτο.
Τρίτη	30-11-94	Κοτόπουλο λεμονάτο, σαλάτα, τυρί, φρούτο.
Τετάρτη	1-12-94	Αρακάς, τυρόπιτα, φρούτο.
Πέμπτη	2-12-94	Ψάρι ψητό με πατάτες, σαλάτα, φρούτο.
Παρασκευή	3-12-94	Φασολάδα, αυτό βραστό, σαλάτα, φρούτο.

Το πρωινό των νηπίων περιέχει : φέτα ψωμί με τυρί κίτρινο,
 ή, χυμό φρούτων ή ψωμί με βούτυρο και μέλι ή μαρμελάδα, φρούτο.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΚΩΝ
ΚΑΙ
ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ
(Απόφ. Γ2α/οικ.4108/88, ΦΕΚ 546/88 τ. Β')

ΑΘΗΝΑ, 1988
ΤΥΠΩΘΗΚΕ - ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΗΘΗΚΕ
ΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΚΩΝ
ΚΑΙ
ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 13 του από 2.11.1935 Αναγκαστικού Νόμου «Περί Εθνικών Παιδικών Σταθμών» (ΦΕΚ 527/35 τ. Α').

2. Τις διατάξεις του Ν. 1431/84 «Ρύθμιση θεμάτων Φορέων Κοινων. Πρόνοιας, Παιδικής Προστασίας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 46/1984 τ.Α').

3. Τις διατάξεις του άρθρου 10 του Ν.Δ. 4525/66 «Περί των εν Ρόδω Ορφανοτροφείων «Βασίλισσα Σοφία», «Βασιλόπαις Μαρία» του Πρεβεντορίου «Άγιος Ανδρέας» και άλλων τινών διατάξεων» (ΦΕΚ 141/66 τ.Α').

4. Την αριθ. 471/7.7.88 απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Υγείας Πρόνοιας και Κοιν. Ασφαλίσεων «Ανάθεση αρμοδιοτήτων Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοιν. Ασφαλίσεων στους Υφυπουργούς Υγείας, Πρόνοιας και Κοινων. Ασφαλίσεων, Εμμανουήλ Σκουλάκη, Χρήστο Οικονόμου και Νικόλαο Ριζογιάννη» (ΦΕΚ 463/88 τ. Β').

5. Την ανάγκη εκσυγχρονισμού και συμπλήρωσης του ήδη ισχύοντος Κανονισμού λειτουργίας των Κρατικών Παιδικών Σταθμών.

Εγκρίνουμε νέο κανονισμό λειτουργίας των Κρατικών Παιδικών Σταθμών και των Κρατικών Βρεφονηπιακών Σταθμών από 63 άρθρα, που έχει ως ακολούθως:

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ

Άρθρο 1
ΣΚΟΠΟΣ

Οι Κρατικοί Παιδικοί Σταθμοί και οι Κρατικοί Βρεφονηπιακοί Σταθμοί σκοπόν έχουν την ημερήσια διατροφή, διαπαιδαγώγηση και ψυχαγωγία βρεφών και νηπίων, τα οποία δεν μπορούν να έχουν στο οικογενειακό τους περιβάλλον την απαραίτητη φροντίδα, λόγω απασχόλησης των εργαζομένων γονέων τους ή λόγω άλλων κοινωνικών αιτίων.

Άρθρο 2

1. Όπου στα επόμενα άρθρα του κανονισμού αυτού αναφέρεται η λέξη «Σταθμός» νοείται Κρατικός Παιδικός Σταθμός ή Κρατικός Βρεφονηπιακός Σταθμός, κατά περίπτωση.

Άρθρο 3

Διοίκηση

1. Οι Σταθμοί διοικούνται απο Τριμελή Διοικητικά Συμβούλια που διορίζονται με τους αναπληρωτές τους, με απόφαση του οικείου Νομάρχη.

2. Με την ίδια απόφαση ορίζονται ο Πρόεδρος, ο Αντιπρόεδρος και ο ελεγκτής του Διοικητικού Συμβουλίου.

3. Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου είναι αυτή που προβλέπεται κάθε φορά απο την κείμενη Νομοθεσία.

4. Το Διοικητικό Συμβούλιο καλείται απο τον Πρόεδρο ή τον Γραμματέα αυτού σε συνεδρίαση, με έγγραφη πρόσκληση, στην οποία αναγράφονται τα προς συζήτηση θέματα και βρίσκειται σε απαρτία, εφόσον

παρίστανται και τα τρία μέλη αυτού. Η έγγραφη πρόσκληση δύναται ν' αντικατασταθεί με τηλεφώνημα ή τηλεγράφημα, στις περιπτώσεις δε αυτές, αποδεικνύεται από σχετική σημείωση σε ειδικό βιβλίο, η οποία πρέπει να φέρει χρονολογία και υπογραφή του προσώπου που έκανε την πρόσκληση.

Επίσης την πρόσκληση μπορεί να αναπληρώσει γενική πράξη του Διοικητικού Συμβουλίου που καταχωρείται στα Πρακτικά, με την οποία ορίζονται τακτές ημέρες και ώρες των Συνεδριάσεων.

Για την πρόσκληση των μελών στις συνεδριάσεις, εφαρμόζονται οι γενικές αρχές του δικαίου, σύμφωνα με τις οποίες η παράλειψη της πρόσκλησης των μη μετεχόντων μελών συνιστά τη μη νόμιμη συγκρότηση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Όταν κωλύονται τα καλούμενα μέλη, πρέπει να ειδοποιούν έγκαιρα τον Γραμματέα του Συμβουλίου, ο οποίος και θα φροντίζει για την πρόσκληση του αναπληρωματικού μέλους, σύμφωνα με τα παραπάνω.

Εφ' όσον μετέχει στο Διοικ. Συμβούλιο αναπληρωματικό μέλος πρέπει να γίνεται ρητή μνεία στα Πρακτικά της απουσίας ή του κωλύματος του τακτικού μέλους.

Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου χρέη Προέδρου εκτελεί ο Αντιπρόεδρος, ο οποίος αναπληρώνεται από τον νόμιμο αναπληρωτή του Προέδρου.

5. Οι Συνεδριάσεις του Δ.Σ. είναι τακτικές και έκτακτες.

Οι τακτικές γίνονται τουλάχιστον μία (1) φορά το μήνα και ορίζονται με πράξη του Δ.Σ. και οι έκτακτες εφόσον το ζητήσει ο Πρόεδρος του Διοικ. Συμβουλίου ή υποβληθεί γραπτή αίτηση από δύο μέλη αυτού, στην οποία θα αναφέρονται τα προς συζήτηση θέματα, και υποχρεωτικά, μέσα σε πέντε (5) μέρες, συγκαλείται έκτακτη συνεδρίαση από τον Πρόεδρο του Διοικ. Συμβουλίου.

6. Χρέη Εισηγητή στο Διοικ. Συμβούλιο, με έγγραφη για κάθε θέμα εισήγηση, που καταχωρείται στα Πρακτικά, εκτελεί ο Διευθυντής, χωρίς φήφο και σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος αυτού ο νόμιμος αναπληρωτής του.

Χρέη Γραμματέα εκτελεί ο υπάλληλος των Κλάδων Διοικητικού-Λογιστικού ή Διαχειριστών, εφ' όσον υπάρχει.

Σε περίπτωση που δεν υπάρχει υπάλληλος των Κλάδων αυτών ή

Σταθμ
ον Πι
ρη
αι
ΣΣ
ναφ
λει
ΣΚ
ΠΠ
ΣΣ

υπάρχει, αλλά κωλύεται ή απουσιάζει, τότε χρέη Γραμματέα εκτελεί ο Διευθυντής του Σταθμού ή ο νόμιμος αναπληρωτής του Διευθυντή.

7. Για κάθε συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου τηρούνται από το Γραμματέα του Πρακτικά, τα οποία καταχωρούνται σε αριθμημένο και σφραγισμένο, κατά σελίδα, βιβλίο πρακτικών, που θεωρείται από τον Πρόεδρο του Διοικ. Συμβουλίου.

8. Στην αρχή κάθε συνεδρίασης και αφού διαπιστωθεί απαρτία, διαβάζονται και επικυρώνονται τα Πρακτικά της προηγούμενης συνεδρίασης και στη συνέχεια γίνεται συζήτηση και λαμβάνεται απόφαση για τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, είτε ομόφωνα εάν συμφωνούν όλα τα μέλη, είτε κατά πλειοψηφία, εάν δύο μέλη απ' αυτά συμφωνούν. Τυχόν διαφωνία μέλους, διατυπώνεται στα Πρακτικά, εφόσον αυτό το επιθυμεί. Εάν υπάρχει ισοψηφία υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου.

Σε περίπτωση που στην ημερήσια διάταξη περιλαμβάνεται θέμα που αφορά το προσωπικό του Σταθμού, δύναται ο Πρόεδρος του Διοικ. Συμβουλίου να καλεί να παρευρίσκεται την ώρα της συζήτησης το προσωπικό που έχει σχέση με το θέμα αυτό, προκειμένου να διατυπώσει τις απόψεις του και να παράσχει τυχόν διευκρινίσεις στο Συμβούλιο.

9. Όταν πρόκειται για απόφαση που απαιτεί άμεση ενέργεια, μπορεί το Διοικ. Συμβούλιο να προβαίνει στην επικύρωση του Πρακτικού, στην ίδια συνεδρίαση και να κηρύσσει αυτό αμέσως εκτελεστό.

10. Μπορεί επίσης το Διοικ. Συμβούλιο, μετά την εξάντληση των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης να συζητεί και να αποφασίζει και για άλλα επείγοντα θέματα που δεν αναγράφονται στην ημερήσια διάταξη, όταν υπάρχει ομόφωνη γνώμη για τη συζήτηση των θεμάτων αυτών.

Άρθρο 4

Αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο ασκεί τις παρακάτω αρμοδιότητες:

α. Είναι αρμόδιο να χειρίζεται κάθε υπόθεση που αναφέρεται στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του Σταθμού και είναι υπεύθυνο απέναντι του Δημοσίου για την περιουσία γενικά του ιδρύματος.

β. Φροντίζει για την έγκαιρη βεβαίωση και είσπραξη των πόρων του ιδρύματος και παρακολουθεί και ελέγχει τακτικά τη διαχείριση τη χρη-

ατική, καθώς και του βλιχού, την οποία ειδικότερα παρακολουθεί ο λεγκτής του Διοικ. Συμβουλίου.

γ. Καταρτίζει τον προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων του Σταθμού και υποβάλλει τούτον για έγκριση, ένα μήνα τουλάχιστον πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους, στην αρμόδια Νομαρχία.

δ. Συντάσσει τον απολογισμό και ισολογισμό των εσόδων και εξόδων που πραγματοποιήσε ο Σταθμός και υποβάλλει τα στοιχεία αυτά στην οικεία Νομαρχία για έγκριση.

Ο εγκεκριμένος από τη Νομαρχία απολογισμός και ισολογισμός του Ιδρύματος μαζί με τα συναφή παραστατικά στοιχεία υποβάλλονται στη συνέχεια, στο Ελεγκτικό Συνέδριο για τον κατασταλτικό έλεγχο.

ε. Ορίζει το είδος, την ποσότητα και τον τρόπο προμήθειας των τροφίμων και των υλικών καθώς και της εκτέλεσης έργων και εργασιών, μέσα στα πλαίσια των πιστώσεων του Προϋπολογισμού, και των κειμένων, κάθε φορά, διατάξεων, περί προμηθειών και εκτελέσεως μελετών και έργων.

στ. Εγκρίνει το διαιτολόγιο, ανάλογα με το ημερήσιο εφόδιο τροφοδοσίας, και σύμφωνα με το ποσοτόγιο.

ζ. Φροντίζει για την εκποίηση των υλικών του Σταθμού, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν, κάθε φορά, για το θέμα αυτό.

η. Συγκροτεί Επιτροπή, όπως αναλυτικά αναφέρεται στο άρθρο 57 για την καταστροφή του τελείως εφθαρμένου υλικού του Σταθμού.

θ. Με απόφασή του που εγκρίνεται από την οικεία Νομαρχία δύναται να μισθώνει, και χωρίς δημοπρασία ή τήρηση γενικά των περί Λογιστικού των Ν.Π.Δ.Δ διατάξεων, οικήματα, για την εγκατάσταση του Σταθμού (Π.Δ. 1170/80 ΦΕΚ 300 τ.Α').

Επίσης προβαίνει στην αγορά γηπέδων, οικοπέδων και κτιρίων κατά τη διαδικασία που προβλέπεται στην κείμενη Νομοθεσία (Ν.Δ. 853/71, Ν. 1041/80 και Π.Δ. 1170/80).

ι. Αποφασίζει για την εγγραφή και τη διαγραφή των παιδιών.

ια. Είναι υπεύθυνο για την καλή λειτουργία του Σταθμού και εφαρμόζει για το σκοπό αυτό την κείμενη Νομοθεσία, τον Κανονισμό λειτουργίας του Σταθμού και τις εγκύκλιες οδηγίες.

ιβ. ~~Ασχεί την πειθαρχική εξουσία στα βοηθητικά προσωπικά μέλη και στο προσωπικό καθαριότητας-βοηθητικών εργασιών τα~~

Ιδρύματος, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις του πειθαρχικού δικαίου.

Την διαπίστωση πειθαρχικού αδικήματος υπαλλήλου που έχει την ιδιότητα του δημοσίου υπαλλήλου, αναφέρει αμέσως στη Διεύθυνση ή το Τμήμα Κοιν. Πρόνοιας της οικείας Νομαρχίας ή στο Υπουργείο, ανάλογα με το παράπτωμα, για να κινηθεί η πειθαρχική διαδικασία, σύμφωνα με τις διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα.

ιγ. Προτείνει την κατά το άρθρο 12 του παρόντος κανονισμού, αναστολή λειτουργίας του Σταθμού σε περίπτωση που υπάρχουν εξαιρετικοί λόγοι που επιβάλλουν τούτο.

ιδ. Με απόφασή του καθορίζεται κάθε φορά η έναρξη και το τέλος της εργασίας του προσωπικού του Σταθμού με τέτοιο τρόπο ώστε να καλύπτεται το ωράριο λειτουργίας του Ιδρύματος, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά.

Η παραπάνω απόφαση εγκρίνεται από την οικεία Νομαρχία μόνον όσον αφορά τους υπαλλήλους των Κλάδων Βρεφονηπιοκομίας ή Νηπιαγωγών (Προσωρινός).

Ειδικότερα το ωράριο εργασίας μεταξύ των υπαλλήλων αυτών, αν δεν υπάρχουν ειδικοί προς τούτο λόγοι, είναι εναλλασσόμενο και εκπνέει την 14.30 ώρα. Η τελευταία αυτή περίπτωση ισχύει, εφ' όσον στο Σταθμό υπηρετεί υπάλληλος των Κλάδων Διοικητικού-Λογιστικού ή Διαχειριστών και δεν κωλύεται αυτός ή δεν απουσιάζει, ή δεν έχει οριστεί πρωινό ωράριο εργασίας του.

Ιδιαίτερη μέριμνα λαμβάνεται ώστε τις ώρες αιχμής της λειτουργίας του Σταθμού να είναι παρόν το σύνολο του προσωπικού.

ιε. Μεταβάλλει προσωρινά τον τρόπο προσαφοράς των καθηκόντων του προσωπικού, όποτε επιβάλλουν τούτο ειδικές έκτακτες ανάγκες του Σταθμού.

ιστ. Καθορίζει μεταξύ των υπαλλήλων που ανήκουν στον Κλάδο βοηθητικού προσωπικού μαγειρείου ποιός θα ασκεί καθήκοντα μαγειρού και ποιός βοηθού, εφόσον υπηρετούν δύο υπάλληλοι στον ίδιο αυτό Κλάδο.

ιζ. Ασκει όλες τις υπόλοιπες αρμοδιότητες που προβλέπονται από την κείμενη Νομοθεσία και τις εγκύκλιες οδηγίες.

~~2. Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου~~

α. Εκπροσωπεί το Σταθμό στο Δεκάστηριο και σε κάθε γενική αρχή

για κάθε έννομη αυτού σχέση και αλληλογραφούμε κάθε Δημόσια αρχή.

Τα κθήκοντα αυτά εκτελούνται απο τον Αντιπρόεδρο σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματός του.

β. Υπογράφει μαζί με τον ελεγκτή του Διοικ. Συμβουλίου κάθε παραστατικό στοιχείο, σχετικά με τη διαχείριση και την τήρηση των βιβλίων διοίκησης και διαχείρισης του Σταθμού.

γ. Ασκει τις αρμοδιότητες που προβλέπονται, τόσο από τον παρόντα κανονισμό, όσο και από άλλες ειδικότερες ρυθμίσεις.

3. Για την άσκηση ουσιαστικής εποπτείας του Σταθμού τα μέλη του Διοικ. Συμβουλίου είναι υποχρεωμένα να επισκέπτονται αυτόν τακτικά και εκ περιτροπής κατά τις εργάσιμες ημέρες.

Τις σχετικές παρατηρήσεις τους επι της λειτουργίας του Ιδρύματος τις σημειώνουν, είτε σαν ολομέλεια, είτε κάθε ένα ξεχωριστά, στο βιβλίο παρατηρήσεων μελών Δ.Σ. που τηρείται για το σκοπο αυτό.

Άρθρο 5

Εγγραφή παιδιών

1. Στους Κρατικούς Παιδικούς Σταθμούς γίνονται δεκτά παιδιά ηλικίας απο 3 ετών μέχρι την ηλικία εγγραφής τους στο Δημοτικό Σχολείο, εφόσον ο αυτός λειτουργεί Βρεφικό Τμήμα, και σε αντίθετη περίπτωση απο 2 1/2 ετών.

Στους Κρατικούς Βρεφονηπιακούς Σταθμούς που χωρίζονται σε τρία τμήματα, γίνονται δεκτά παιδιά ηλικίας απο 8 μηνών μέχρι 1 1/2 ετών στο πρώτο τμήμα, απο 1 1/2 ετών μέχρι 3 ετών στο δεύτερο τμήμα και απο 3 ετών μέχρι την ηλικία εγγραφής τους στο Δημοτικό Σχολείο στο τρίτο τμήμα.

Στα Βρεφικά Τμήματα των Κρατικών Παιδικών Σταθμών που χωρίζονται σε δύο ομάδες γίνονται δεκτά παιδιά ηλικίας απο 8 μηνών μέχρι 1 1/2 ετών στην πρώτη ομάδα, και απο 1 1/2 ετών μέχρι 3 ετών στη δεύτερη ομάδα.

2. Τα παιδιά που εγγράφονται στους παραπάνω Σταθμούς, προέρχονται κατά κύριο λόγο απο την περιοχή που εδρεύει ο Σταθμός, μη αποκλεισμένης όμως και της περίπτωσης εγγραφής και παιδιού που διαμένει σε άλλη περιοχή. Κι αυτό, είτε γιατί δεν λειτουργεί στην περιοχή

Εγγραφή παιδιού

αυτή Σταθμός, ή λειτουργεί, αλλά δεν υπάρχει κενή θέση, είτε γιατί γονείς τους, εξυπηρετούνται καλλίτερα απο τον Σταθμό αυτό (βρίσκε πολύ κοντά στην εργασία τους ή κατά την πορεία τους προς αυτή

3. Για την εγγραφή του παιδιού απαιτείται απόφαση του Διοικητικ Συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται μετά από έλεγχο των υποβληθέντ δικαιολογητικών και μετά απο έγγραφη εισήγησης του Διευθυντή. Η σήγηση αυτή στηρίζεται και σε έκθεση κοινωνικής έρευνας για την ου γενειακή κατάσταση του παιδιού, η οποία διενεργείται απο το Διευθυν ή απο υπάλληλο των Κλάδων Βρεφονηπιοκομίας ή Νηπιαγωγών (Πφ σωρινός).

Σε περίπτωση που αυτός δεν μπορεί να μορφώσει γνώμη, μετά τ προσωπική επαφή του με τους γονείς ή κηδεμόνες, η παραπάνω έρευ διενεργείται απο Κοινωνικό Λειτουργό της Διεύθυνσης ή του τμήματ Κοιν. Πρόνοιας της οικείας Νομαρχίας.

Δεν απαιτείται Κοιν. έρευνα για την εγγραφή παιδιού που η μητέ που εργάζεται αποδεδειγμένα σε φορείς του Δημόσιου Τομέα, όπως ο τοι καθορίζονται στην παρ. 6 του άρθ. 1 του Ν. 1256/82 (ΦΕΚ 65/ 82).

4. Κατά την εγγραφή επιλέγονται τα παιδιά εργαζομένων γονέι και τα παιδιά οικονομικά αδυνάτων οικογενειών, προτιμωμένων εκ νων που έχουν ανάγκη φροντίδας απο διάφορα κοινωνικά αίτια (όπε λχ. παιδιά ορφανά από δύο ή ενα γονέα, παιδιά αγάμων μητέρων, δι ζευγμένων ή σε διάσταση γονέων, παιδιά που προέρχονται από γονι με σωματική ή πνευματική αναπηρία, πολυτέκτων οικογενειών κλπ).

Σε περίπτωση που φιλοξενείται στο Σταθμό ένα παιδί οικογενείας, προτιμάται κατά την εγγραφή το δεύτερο ή άλλο παιδί της ίδιας οικογ νείας χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η οικονομική της κατάσταση.

Οι αυτοτελώς απασχολούμενες μητέρες καθώς και οι αγρότισσες μ τέρες θεωρούνται εργαζόμενες κατά την έννοια της παραγράφου αυτής

5. Τα εγγραφόμενα παιδιά πρέπει να είναι σωματικά, πνευματικ και ψυχικά υγιή καθώς και αρτιμελή, απαγορευομένης απολύτως τ έγγραφης παιδιών που πάσχουν από μεταδοτικά νοσήματα. παιδιά π πάσχουν από σωματικές, πνευματικές ή ψυχικές παθήσεις ή δεν είν αρτιμελή, εγγράφονται στο Σταθμό εφόσον υπάρχει πιστοποίηση ειδικ γιατρού Κρατικού Νοσηλευτικού Ιδρύματος ή Ασφαλιστικού Οργα

σμού ότι τούτο είναι ωφέλιμο για το παιδί και ότι δεν υπάρχει κίνδυνος να δημιουργήσει ιδιαίτερες δυσχέρειες στη λειτουργία του Σταθμού.

6. Η κατά τα ανωτέρω εγγραφή πραγματοποιείται, ύστερα από αίτηση των ενδιαφερομένων, το δεύτερο δεκαπενθήμερο του μηνός Ιουλίου και πάντως πριν από την έναρξη λειτουργίας του Σταθμού, αλλά και σε όλη τη διάρκεια του έτους όταν ζητείται η κάλυψη κενής θέσης ή θέσης που θα κενωθεί.

7. Όταν ο Σταθμός διακόψει τη λειτουργία του το μήνα Ιούλιο όπως τούτο ορίζεται στο άρθρο 11 του παρόντος Κανονισμού, το Διοικ. Συμβούλιο, μεταθέτει ανάλογα το χρόνο εγγραφής των παιδιών, όχι όμως πέρα της 3ης Αυγούστου.

8. Οι Σταθμοί εγγράφουν παιδιά πέρα από τη δυναμικότητά τους και μέχρι ποσοστού 20% επ' αυτής, εφ' όσον υπάρχουν οι απαραίτητοι χώροι και υπηρετεί το προβλεπόμενο από το άρθρο 7 του Ν. 1431/84 πρόσωπικό.

9. Τα παιδιά του προσωπικού του Σταθμού γίνονται δεκτά καθ' υπέρβαση της οργανικής του δύναμης, ανεξαρτήτως ηλικίας, όχι όμως πέραν του 8ου έτους συμπληρωμένου.

¶ Εφ' όσον υπάρχουν εξαιρετικοί λόγοι και χωρίς να παρακωλύεται η καλή λειτουργία του Σταθμού, δύναται το Δ.Σ. να αποφασίσει για την παραμονή των παιδιών του προσωπικού, μέχρι τη συμπλήρωση του 10ου έτους της ηλικίας τους. Η απόφαση αυτή εγκρίνεται από τον οικείο Νομαρχη.

Στις παραπάνω περιπτώσεις που έστω και ένα από τα παιδιά των υπαλλήλων μητέρων του Σταθμού είναι γραμμένα στη δύναμή του οι υπάλληλοι αυτοί δεν δικαιούνται του μειωμένου ωραρίου εργασίας, ως μητέρες.

Επίσης δεν δικαιούνται μειωμένου ωραρίου εργασίας, όσες από τις μητέρες υπαλλήλους του Σταθμού έχουν γράψει στη δύναμη άλλου Σταθμού από εκείνον που υπηρετούν, έστω και ένα από τα παιδιά τους, ενώ δεν υπήρχαν λόγοι αντικειμενικής δυσκολίας που να επέβαλαν την εγγραφή του στο Σταθμό αυτό και όχι στο Σταθμό που υπηρετούν.

Στις περιπτώσεις που για οποιονδήποτε λόγο δεν είναι κανένα παιδί γραμμένο στη δύναμη του Σταθμού που υπηρετούν ή είναι γραμμένο έστω και ένα από τα παιδιά τους στη δύναμη άλλου Σταθμού, για λό-

γους όμως αντικειμενικής δυσκολίας, τότε δικαιούνται μειωμένου ωραρίου εργασίας, ως ακολούθως:

α. Οι υπάλληλοι των Κλάδων Βρεφονηπιοκομίας ή Νηπιαγωγών (Προσωρινός) μισής ώρας την ημέρα, εφ' όσον τα παιδιά τους είναι ηλικίας μέχρι 2 ετών.

β. Το λοιπό προσωπικό, δύο ώρες την ημέρα εφ' όσον τα παιδιά τους είναι ηλικίας μέχρι δύο ετών και μιάς ώρας την ημέρα, εφ' όσον αυτά είναι ηλικίας μέχρι 4 ετών.

10. Για όλο το προσωπικό των Σταθμών έχουν ανάλογη εφαρμογή οι διατάξεις του Π. Δ/τος 193/1988 (ΦΕΚ 84/1988 τ.Α').

11. Από 1ης Σεπτεμβρίου κάθε σχολικού έτους οι Σταθμοί δέχονται τα παιδιά που για πρώτη φορά γράφτηκαν στη δύναμή τους και εκείνα που ήδη φιλοξενούνται και δεν διαγράφηκαν κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 9 του παρόντος Κανονισμού.

12. Σε περίπτωση που ο Σταθμός λειτουργεί το μήνα Αύγουστο, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο άρθρο 11 του παρόντος Κανονισμού, φιλοξενεί τα παιδιά, που για πρώτη φορά γράφτηκαν στη δύναμή του και τα παιδιά που θα παραμείνουν σ' αυτόν.

Άρθρο 6

Δικαιολογητικά εγγραφής

1. Για να γίνει εγγραφή παιδιού στο Σταθμό απαιτούνται τα παρακάτω δικαιολογητικά.

α. Αίτηση του γονέα ή κηδεμόνα, που υποβάλλεται μέσα σ' ένα μήνα πριν τη διακοπή της λειτουργίας του Σταθμού, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 11 του παρόντος Κανονισμού ή και σε όλη τη διάρκεια του έτους όταν ζητείται η κάλυψη κενής θέσης ή θέσης που θα κενωθεί.

β. Ληξιαρχική πράξη γέννησης του παιδιού ή πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης, από το οποίο να προκύπτει η ηλικία του παιδιού.

γ. Βεβαίωση γιατρού του Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ. ή Ασφαλιστικού Οργανισμού, για την καλή υγεία και σωματική αρτιμέλεια του παιδιού.

δ. Δήλωση του άρθρου 8 του Ν. 1599/1986 ή του Ν.Δ. 105/69 για την οικονομική και οικογενειακή κατάσταση των γονέων του παιδιού.

ε. Εκκαθαριστικό σημείωμα της Εφορίας της οικογένειας του παιδιού

του προηγούμενου έτους ή σε περίπτωση που δεν υπάρχει, βεβαίωση του εργοδότη για τις αποδοχές των γονέων.

στ. Κάθε άλλο στοιχείο που κρίνεται απαραίτητο από το Δ.Σ. για τη διευκόλυνση της επιλογής.

Δεν μπορεί να αποτελέσει λόγο για την μη εγγραφή παιδιού η μη προσκόμιση, όταν ζητηθεί, βιβλιαρίου ενσήμων της μητέρας, με το αιτιολογικό ότι δεν έχει ασφαλισθεί από τον εργοδότη της.

Άρθρο 7

Έκτακτη εγγραφή παιδιών

Επιτρέπεται σε εντελώς εξαιρετικές περιπτώσεις να γίνονται δεκτά στους Σταθμούς παιδιά με προφορική εντολή του Προέδρου και χωρίς δικαιολογητικά. Στις αμέσως προσεχείς συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου αποφασίζεται η οριστική ή μη εγγραφή, με βάση τα δικαιολογητικά που στο μεταξύ προσκομίσθηκαν.

Άρθρο 8

Καταβολή τροφείων για τα βρέφη

Για τα βρέφη που εγγράφονται στους Σταθμούς καταβάλλονται τροφεία, εκτός των βρεφών του προσωπικού που έχουν ως ακολούθως:

1. α) Πέντε χιλιάδες δραχμές (5.000) το μήνα για μηνιαίο οικογενειακό εισόδημα από 50.000 μέχρι 100.000 δραχμές.

β) έξι χιλιάδες (6.000) δραχμές το μήνα για μηνιαίο οικογενειακό εισόδημα από 100.000 δραχμές μέχρι 125.000 δραχμές.

γ) επτά χιλιάδες δραχμές (7.000) το μήνα για μηνιαίο οικογενειακό εισόδημα από 125.000 μέχρι 150.000 δραχμές.

δ) οκτώ χιλιάδες δραχμές (8.000) το μήνα για μηνιαίο οικογενειακό εισόδημα πάνω από 150.000 δραχμές.

Σαν μηνιαίο οικογενειακό εισόδημα νοείται το ποσό που προκύπτει από τον συνυπολογισμό των κάθε φύσεως εισοδημάτων τακτικών ή εκτάκτων, μηνιαίων ή ετήσιων (υπολογιζόμενων κατά μήνα) από εργασία ή από άλλες πηγές της οικογένειας του βρέφους, αφού όμως προηγουμένως αφαιρεθεί απ' αυτό το ποσό του ενοικίου που καταβάλλει το

μήνα η οικογένεια ή το ποσό των δόσεων που καταβάλλει η οικογένεια προς εξόφληση δανείου για την απόκτηση ιδιόκτητης πρώτης κύριας κατοικίας.

2. Το παραπάνω, κατά κατηγορία, ποσό θα προσαυξάνεται κατά 2.000 δραχμές, εφόσον για τη μεταφορά του βρέφους χρησιμοποιείται αυτοκίνητο του ιδρύματος.

3. Από την υποχρέωση καταβολής τροφείων εξαιρούνται οι οικονομικά ασθενείς οικογένειες εφόσον προσκομίσουν την σχετική απόφαση της οικείας Νομαρχίας, που προβλέπεται από το άρθρο 2 Ν.Δ. 57/73 (ΦΕΚ 149/19.7.1973 τ.Α').

4. Για κάθε, πέραν του πρώτου, βρέφος της ίδιας οικογένειας τα ως ανωτέρω τροφεία μειώνονται κατά 50%.

5. Σε περίπτωση που ο ένας ή και οι δύο γονείς παίρνουν επίδομα φύλαξης παιδιών από τον εργοδότη τους, τότε, ανεξάρτητα από την παραπάνω (3) εξαίρεση, θα καταβάλλεται το ποσό του επιδόματος αυτού, μη δυναμένου να υπερβεί τις 8.000 δραχμές κατά βρέφος, προσαυξανόμενου κατά 2.000 δραχμές, εφόσον για τη μεταφορά του βρέφους χρησιμοποιείται αυτοκίνητο του ιδρύματος.

6. Τα τροφεία θα καταβάλλονται το πρώτο 10ήμερο του μήνα στο κάθε ίδρυμα με απόδειξη ή στην Τράπεζα ή στο Ταμειούτσιο, που τηρεί αυτό το λογαριασμό του.

7. Δεν θα καταβάλλονται τροφεία το μήνα Αύγουστο ή το μήνα Ιούλιο, που αναστέλλεται η λειτουργία των παραπάνω Ιδρυμάτων και οποιονδήποτε άλλο μήνα, που το βρέφος δεν θα φιλοξενηθεί στο ίδρυμα πέραν των πέντε ημερών.

Άρθρο 9

Διαγραφή παιδιών

1. Η διαγραφή των παιδιών ενεργείται πάντοτε με απόφαση του Δ.Σ.

2. Διαγραφές παιδιών πραγματοποιούνται:

Α. Το δεύτερο δεκαπενθήμερο του μηνός Ιουλίου ή το χρονικό διάστημα που θα ορίσει το Διοικητικό Συμβούλιο, σε περίπτωση διακοπής της λειτουργίας του Σταθμού το μήνα Ιούλιο και πάντως όχι πέραν της 3ης Αυγούστου. προκειμένου:

α. Για τα παιδιά που συμπλήρωσαν τη σχολική ηλικία και πρόκειται να εγγραφούν στο Δημοτικό Σχολείο.

β. Για εκείνα που διαπιστώνεται από το Διευθυντή ή από πληροφορίες που έχουν περιέλθει στο Σταθμό ότι η μητέρα τους δεν εργάζεται ή εξέλιπαν οι κοινωνικοί λόγοι που επέβαλαν την εγγραφή τους.

Η διαγραφή των παιδιών αυτών πραγματοποιείται αφού προηγουμένως κληθεί η μητέρα τους για να δώσει σχετικές διευκρινίσεις και κριθεί στη συνέχεια από το Διοικητικό Συμβούλιο ή από κοινωνική έρευνα, που τυχόν διενεργηθεί ότι οι παραπάνω πληροφορίες είναι βάσιμες.

Β. Καθ' όλη τη διάρκεια του έτους για τις ακόλουθες περιπτώσεις:

α. Για αδικαιολόγητη απουσία του παιδιού πέραν του μηνός.

β. Όταν το ζητήσει ο γονέας ή κηδεμόνας του παιδιού.

γ. Λόγω εγγραφής του στο Νηπιαγωγείο.

δ. Λόγω της κατ' εξακολούθηση αδικαιολόγητης κατά την κρίση του Δ.Σ. μη έγκαιρης παράδοσης και παραλαβής του παιδιού από το γονέα ή κηδεμόνα, σύμφωνα με το ωράριο που καθορίζεται στο άρθρο 13 του παρόντος Κανονισμού.

ε. Για λόγους υγείας, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 5 του Κανονισμού τούτου.

Άρθρο 10

Μεταφορά παιδιών στο Σταθμό

1. Σε περίπτωση που μεταφέρονται παιδιά στο Σταθμό με αυτοκίνητο που διαθέτει αυτός, η ευθύνη της μεταφοράς τους αναλαμβάνεται από τους ίδιους του γονείς, αφού προηγουμένως έλθουν σε συνεννόηση με το Δ.Σ., προκειμένου να ρυθμισθούν οι προϋποθέσεις της ασφαλούς μεταφοράς των παιδιών αυτών.

2. Όταν πρόκειται για μεταφορά βρεφών, μπορεί το Δ.Σ., εφ' όσον το επιτρέπουν οι συνθήκες λειτουργίας του Σταθμού, να αναθέτει την συνοδεία αυτών στους υπαλλήλους του Κλάδου Βρεφονηπιοκομίας, εκ περιτροπής.

Άρθρο 11

Λειτουργία Σταθμών

1. Η λειτουργία των Σταθμών αρχίζει από την 07.00 ώρα, κατά το

χειμερινό ωράριο και από την 06.45 ώρα κατά το θερινό ωράριο και λήγει την 16.00 ώρα.

2. Σε όλως εξαιρετικές περιπτώσεις και σε περίπτωση που οι μητέρες εργάζονται σε αγροτικές εποχιακές εργασίες ή υπάρχουν άλλες τοπικές ανάγκες δύναται με απόφαση του Νομάρχη να παρατείνεται η λειτουργία του Σταθμού, εφόσον η στελέγωσή του σε προσωπικό είναι επαρκής, με αντίστοιχη καταβολή υπερωριακής αποζημίωσης στο προσωπικό ή να ορίζεται άλλο ωράριο λειτουργίας από το προαναφερόμενο, δεν μπορεί όμως το τελευταίο αυτό ωράριο να είναι ολιγοτέρων ωρών, από εκείνες που καθορίζονται στην προηγούμενη παράγραφο.

3. Σε περίπτωση που αποφασίζεται από το Υπουργείο η λειτουργία των Σταθμών να καλύπτει ανάγκες που προκύπτουν από την εφαρμογή συνεχούς ωραρίου λειτουργίας των Εμπορικών Καταστημάτων, Εμπορίας τροφίμων κ.λπ., η λειτουργία στις περιοχές που εφαρμόζεται το ωράριο αυτό παρατείνεται αναλόγως με απόφαση του οικείου Νομάρχη.

Στην περίπτωση αυτή ο Σταθμός λειτουργεί με επί πλέον προσωπικό που προσλαμβάνεται για τη σκοπό αυτό.

4. Οι Σταθμοί δεν λειτουργούν κατά τις ημέρες αργίας των Δημοσίων Υπηρεσιών (όχι όμως ημερολογίων) καθώς και τις ακόλουθες ημέρες:

α. Από 24 Δεκεμβρίου μέχρι και της 5ης Ιανουαρίου.

β. Από τη Μεγάλη Πέμπτη μέχρι και την Κυριακή του Θωμά.

γ. Του Πολιούχου του Δήμου ή της Κοινότητας όπου λειτουργεί ο Σταθμός ή εορτασμού Εθνικού Τοπικού γεγονότος, στην περίπτωση που η εορτή αυτή έχει καθιερωθεί ως αργία για όλες της Δημόσιες Υπηρεσίες, Εμπορικά Καταστήματα κ.λπ., που λειτουργούν στην περιοχή αυτή.

5. Το μήνα Αύγουστο οι Σταθμοί δεν λειτουργούν.

Με απόφαση όμως του οικείου Νομάρχη και μετά από εκτίμηση των αναγκών των εργαζομένων γονέων, δύναται κατά περιοχή να καθορίζεται, εναλλακτικά κάθε χρόνο, ορισμένοι Σταθμοί να λειτουργούν το μήνα Αύγουστο και να διακόπτουν τη λειτουργία τους το μήνα Ιούλιο.

6. Το μήνα που οι Σταθμοί διακόπτουν τη λειτουργία τους:

α. Εκτελούνται οι τυχόν αναγκαίες επισκευές.

β. Οι υπάλληλοι των Κλάδων Βρεφονηπιοκομίας ή Νηπιαγωγών (Προσωρινός) λαμβάνουν υποχρεωτικά το ήμισυ της ετήσιας κανονικής

τους άδειας, το δε υπόλοιπο ή μέρος αυτής το λαμβάνουν σε ένα οποιοδήποτε άλλο μήνα, που θα το επιτρέπουν οι υπηρεσιακές ανάγκες του Σταθμού, οι οποίες εκτιμούνται από το Διοικητικό Συμβούλιο αυτού.

γ. Το λοιπό προσωπικό λαμβάνει υποχρεωτικά ολόκληρη την κανονική του άδεια και σε περίπτωση που δεν εξαντληθούν όλες οι ημέρες το μήνα αυτό, τις υπόλοιπες τις λαμβάνει σε άλλη ημερομηνία.

δ. Το προσωπικό που είναι αναγκαίο να παραμείνει στο Σταθμό τον παραπάνω μήνα, λόγω επισκευών του κτιρίου του, λαμβάνει ολόκληρη ή μέρος της κανονικής του άδειας σε έναν οποιοδήποτε άλλο μήνα που θα το επιτρέπουν οι υπηρεσιακές ανάγκες του Σταθμού, οι οποίες εκτιμούνται από το Διοικητικό Συμβούλιο αυτού.

ε. Σε όλως εξαιρετικές περιπτώσεις που υπάρχει ανάγκη υπάλληλος του Σταθμού να λάβει μέρος της κανονικής του άδειας, πέρα του παραπάνω μηνός, όχι όμως περισσότερο του ημίσεος της άδειας, αυτή χορηγείται σε οποιοδήποτε άλλο μήνα, ύστερα από απόφαση του Δ.Σ., που εγκρίνεται από τον οικείο Νομάρχη, αφού προηγουμένως εκτιμηθούν οι ανάγκες του Σταθμού και δεν δημιουργηθούν προβλήματα στην ομαλή και εύρυθμη λειτουργία αυτού.

στ. Το προσωπικό που κατά τον παραπάνω μήνα δεν έχει θεμελιώσει δικαίωμα κανονικής άδειας, προσφέρει τις υπηρεσίες του στο Ίδρυμα, εάν υπάρχουν, διαφορετικά απασχολείται με θέματα άλλων ιδρυμάτων ή Υπηρεσιών της πόλης που εδρεύει ο Σταθμός, ύστερα από απόφαση του οικείου Νομάρχη, την δε κανονική του άδεια λαμβάνει έναν οποιοδήποτε άλλο μήνα, αφ' ότου θεμελιώσει τέτοιο δικαίωμα.

ζ. Σε περίπτωση που υπάλληλος βρίσκεται σε αναρρωτική άδεια ή σε άδεια κύησης ή λοχείας όλο τον πιο πάνω μήνα, τότε η κανονική του άδεια, που είναι υποχρεωτική να ληφθεί το μήνα αυτό, θα μεταφερθεί σε έναν οποιοδήποτε άλλο μήνα του ίδιου χρόνου.

Στην περίπτωση όμως που η προαναφερόμενη άδεια (αναρρωτική, κύησης ή λοχείας) λήξει μέσα στον πιο πάνω μήνα, τότε θ' ακολουθήσει η χορήγηση της κανονικής του άδειας που είναι υποχρεωτική να λάβει μέσα στο μήνα αυτό, κι αν μέρος απ' αυτή δεν εξαντληθεί μέσα στον ίδιο μήνα, τότε θα μεταφερθούν οι μέρες που θα του απομείνουν σ' έναν οποιοδήποτε άλλο μήνα του ίδιου χρόνου.

7. Κατά τις περιόδους των εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα, που οι

Σταθμοί διακόπτουν τη λειτουργία τους, το προσωπικό δεν υποχρεούται να προσέρχεται σ' αυτούς, εκτός αν εξαιρετικοί λόγοι, που εκτιμούνται από το Διοικητικό Συμβούλιο, επιβάλλουν την εκτέλεση υπηρεσίας απειρισμένους υπαλλήλους για την αντιμετώπιση ειδικών ή εκτάκτων αναγκών για περιορισμένο αριθμό ημερών.

Η απόφαση του Δ.Σ. που θα εκδοθεί για το σκοπό αυτό, εγκρίνεται από την οικεία Νομαρχία.

8. Για τις εορτές των Χριστουγέννων δίδεται στα παιδιά την 23η Δεκεμβρίου, συμβολικό δώρο, που καθορίζεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Τη μέρα αυτή πραγματοποιούνται και εορταστικές εκδηλώσεις με συμμετοχή γονέων και κηδεμόνων και των Τοπικών Αρχών.

Κατά τα λοιπά, ο Σταθμός την παραπάνω μέρα προσφέρει τις υπηρεσίες του στα παιδιά που φιλοξενεί, κανονικά, χωρίς περικοπή του ωραρίου λειτουργίας του.

9. Κάθε παράβαση από τις ρυθμίσεις, που αναφέρονται στο παρόν άρθρο, τόσο από το Διοικητικό Συμβούλιο του Σταθμού, όσο και από το προσωπικό αυτού, συνεπάγεται τ' ακόλουθα:

α) Αποτελεί λόγο, που εκτιμάται κάθε φορά από τον οικείο Νομάρχη, για την αντικατάσταση του Διοικητικού Συμβουλίου.

β) Τιμωρείται πειθαρχικά το προσωπικό, κατά τις διατάξεις των άρθρων 205 και μετά του 611/77 Π.Δ/τος και των άρθρων 31 και μετά του Ν. 993/79.

Άρθρο 12

Αναστολή λειτουργίας Σταθμών

Η λειτουργία του Σταθμού δύναται ν' ανασταλεί όταν συντρέχουν εντελώς εξαιρετικοί λόγοι όπως λ.χ. μεταστέγαση σε άλλο κτίριο ή σοβαρή βλάβη στις κτιριακές εγκαταστάσεις του Ιδρύματος που εγκυμονούν κινδύνους, σύμφωνα με γνωμοδότηση των αρμοδίων οργάνων και που η αντικατάστασή τους δεν επιδέχεται αναβολή για εκτέλεση μέσα στο μήνα που ο Σταθμός έχει διακόψει τη λειτουργία του, κατά τα οριζόμενα στην παρ. 5 του άρθρου 11 του παρόντος Κανονισμού.

Η παραπάνω αναστολή πραγματοποιείται με απόφαση του οικείου

Νομάρχη, ύστερα από σχετική πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου του Σταθμού, όταν δεν υπερβαίνει τον ένα μήνα.

Η απόφαση αυτή κοινοποιείται στην αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου.

Σε περίπτωση όμως που η αναστολή υπερβαίνει τον ένα μήνα, τότε εκδίδεται για το σκοπό αυτό απόφαση του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινων. Ασφαλίσεων, ύστερα από πρόταση της οικείας Νομαρχίας, που υποβάλλεται έγκαιρα στην αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου.

Τα παιδιά του Σταθμού που ανεστάλη η λειτουργία του δύνανται με απόφαση του Νομάρχη, να φιλοξενηθούν για το χρονικό διάστημα της αναστολής, σε άλλους λειτουργούντες στον ίδιο Δήμο ή Κοινότητα Σταθμούς και εφόσον συμφωνούν γι' αυτό οι γονείς ή κηδεμόνες τους.

Επίσης με την ίδια ή άλλη απόφαση του Νομάρχη τοποθετείται το μη αναγκαίο προσωπικό στους Σταθμούς που φιλοξενούνται τα παιδιά ή σε άλλα Ιδρύματα ή Υπηρεσίες του Νομού.

Άρθρο 13

Προσέλευση και αποχώρηση παιδιών

1. Η προσέλευση των παιδιών αρχίζει από την 07.00 ώρα, κατά το χειμερινό ωράριο και από την 06.45 ώρα κατά το θερινό ωράριο και λήγει για μεν τα νήπια την 08.30 ώρα, για δε τα βρέφη την 09.00 ώρα.

Σε περίπτωση που φιλοξενούνται στο Σταθμό αδέρφια (νήπιο και βρέφος) η προσέλευση λήγει την 09.00 ώρα. Όταν όμως παρατείνεται η λειτουργία του Σταθμού κατά τη διάταξη των παρ. 2 και 3 του άρθρου 11 του παρόντος Κανονισμού, τότε η προσέλευση των παιδιών που θα παραμείνουν πέρα της 16.00 ώρας, μπορεί να γίνει μέχρι την 12.00 ώρα.

2. Η αποχώρηση των παιδιών πραγματοποιείται από την 15.45 ώρα μέχρι την 16.00 ώρα. Δύναται όμως να αποχωρούν παιδιά πριν από την παραπάνω ώρα και μετά το μεσημβρινό γεύμα, εφ' όσον το επιθυμεί ο γονέας ή κηδεμόνας τους, οπότε στην περίπτωση αυτή υποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του Ν. 1599/1986 ή του Ν.Δ. 105/69. Όταν όμως παρατείνεται η λειτουργία του Σταθμού κατά τη

διάταξη των παρ. 2 και 3 του άρθρου 11 του παρόντος κανονισμού, τη αποχώρηση των παιδιών αρχίζει 15 λεπτά πριν από την λήξη του ραταθέντος ωραρίου.

Μπορούν όμως ν' αποχωρούν παιδιά και πριν από το παραπάνω χρονικό διάστημα και πάντως όχι νωρίτερα της μιας και μισής ώρας, ο ότου παρατάθηκε το ωράριο, εφ' όσον το επιθυμεί ο γονέας ή κηδεμών τους, οπότε στην περίπτωση αυτή υποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση τ άρθρου 8 του Ν. 1599/86 ή του Ν.Δ. 105/69.

3. Η παραλαβή των παιδιών πραγματοποιείται από τους γονείς κηδεμόνες ή από άλλο κατάλληλο πρόσωπο που έχει εξουσιοδοτηθεί γράφως απ' αυτούς.

Η καταλληλότητα του προσώπου δύναται ν' αμφισβητηθεί από 1 Διοικ. Συμβούλιο του Σταθμού. Στην περίπτωση αυτή ζητείται η παρέμβαση Κοιν. Λειτουργού της Δ/σης ή του Τμήματος Κοιν. Πρόνοιας της οικείας Νομαρχίας.

Άρθρο 14

Ημερήσιο πρόγραμμα απασχόλησης παιδιών

A. Βρεφών ηλικίας από 8 μηνών - 1½ ετών

06.45 ή 07.00-09.00: Προσέλευση βρεφών. Ικανοποίηση ατομικών αναγκών, πρόγευμα, ανάπαυση ή ελεύθερη απασχόληση.

09.00-12.00: Ατομικά προγράμματα για εξέλιξη του παιδιού στην κοινωνική, συναισθηματική, νοητική και κινητική του ανάπτυξη και υποβοήθηση κατάκτησης αυτονομίας.

12.00-13.00: Προετοιμασία - φαγητό.

13.00-14.30: Ανάπαυση.

14.30-15.15: Ελεύθερη απασχόληση των βρεφών με τους προαναφερόμενους στόχους.

15.15-15.45: Απογευματινό.

15.45-16.00: Προετοιμασία - Αποχώρηση.

Κατά τη διάρκεια της παραμονής του βρέφους στο Σταθμό, πρωταρχική σημασία έχει, ανεξάρτητα από το παραπάνω ωράριο, η ικανοποίηση των σημαντικών αναγκών του (φαγητό, καθαριότητα) και η εξα-

ιτε
ια-
ιο-
:φ'
ας
ου

σφάλιση συνθηκών που ευνοούν τη ψυχική υγεία των παιδιών και υποβοηθούν την ομαλή τους ανάπτυξη. Κύριο μέλημα του Βρεφονηπιοκόμου πρέπει να είναι η δημιουργία μιάς ατμόσφαιρας στοργής, αποδοχής, ασφάλειας και χαράς. Εφ' όσον η λειτουργία του Σταθμού έχει παραταθεί, κατά τα προβλεπόμενα στις παρ. 2 και 3 του άρθρου 11 του παρόντος Κανονισμού, παρέχεται στα βρέφη κατά το χρονικό διάστημα της παράτασης της λειτουργίας του Σταθμού, κατά κύριο λόγο φύλαξη, ανάπαυση και ελεύθερη απασχόληση.

Υ-
το
μ-
ης

Β. Βρεφών ηλικίας από 1½ - 3 ετών

06.45 ή 07.00-0900: Προσέλευση βρεφών. Ικανοποίηση ατομικών αναγκών, πρόγευμα, ανάπαυση, ή ελεύθερη απασχόληση, ευκαιριακά εκπαιδευση στο δοχείο και στην ατομική καθαριότητα.

09.00-12.00: Ατομικά προγράμματα για εξέλιξη του παιδιού στην κοινωνική, συναισθηματική, νοητική και κινητική του ανάπτυξη και υποβοήθηση κατάκτησης αυτονομίας. Απασχόληση των παιδιών σε γωνιές δραστηριοτήτων, ανάλογα με τις ηλικίες τους.

12.00-13.00: Προετοιμασία - φαγητό.

13.00-14.30: Ανάπαυση.

14.30-15.15: Ελεύθερη απασχόληση των βρεφών με τους προαναφερόμενους στόχους.

15.15-15.45: Απογευματινό.

15.45-16.00: Προετοιμασία - Αποχώρηση.

ην
αι

Στην ηλικία αυτή ιδιαίτερη σημασία έχει η ενθάρρυνση της ανεξαρτησίας στα παιδιά που προωθείται μέσα από τις επαναλαμβανόμενες δραστηριότητες φαγητού και καθαριότητας και άλλων αναλόγων με την ηλικία.

α-

Παράλληλα είναι απαραίτητη η εξασφάλιση συνθηκών που ευνοούν την ψυχική υγεία των παιδιών και υποβοηθούν την ομαλή τους ανάπτυξη. Κύριο μέλημα του Βρεφονηπιοκόμου πρέπει να είναι η δημιουργία μιάς ατμόσφαιρας στοργής, αποδοχής, ασφάλειας και χαράς.

Ρ-
η-
α-

Εφ' όσον η λειτουργία του Σταθμού έχει παραταθεί κατά τα προβλεπόμενα στις παρ. 2 και 3 του άρθρου 11 του παρόντος Κανονισμού, παρέχεται στα βρέφη κατά το χρονικό διάστημα της παράτασης της λει-

τουργίας του Σταθμού, κατά κύριο λόγο φύλαξη, ανάπαυση και ελεύθερη απασχόληση.

Γ. Νηπίων από 3 ετών μέχρι της εγγραφής τους στο Δημοτικό Σχολείο.

06.45 ή 07.00-08.30: Προσέλευση νηπίων, προετοιμασία, τακτοποίηση ατομικών ειδών, καθαριότητα. Ατομική απασχόληση σε γωνιές δραστηριοτήτων, περιποίηση φυτών, λουλουδιών, ζώων.

08.30: Προσευχή (σε γλώσσα κατανοητή από τα παιδιά και σε μορφή ενός μικρού ποιήματος για την ενίσχυση του θρησκευτικού συναισθήματος).

Προετοιμασία προγεύματος με συμμετοχή των παιδιών (στρώσιμο τραπεζιού, διανομή, συγκέντρωση σκευών, τακτοποίηση χώρου).

09.00: Πρόγευμα.

09.30-10.30: Συζήτηση - επεξεργασία κάποιου θέματος, ευκαιριακού ή προγραμματισμένου, με τις σχετικές δραστηριότητες.

Λεκτική έκφραση, αισθητηριακός εμπλουτισμός, προμαθηματικές δραστηριότητες.

10.30-11.00: Διάλλειμμα.

11.00-11.30: Ψυχοκινητικές δραστηριότητες στην αυλή και στην αίθουσα.

11.30-12.30: Ελεύθερες δραστηριότητες στις γωνιές δραστηριοτήτων (ζωγραφικής, πλαστικής, οικοδομικού υλικού, κατασκευών, γωνιά για την ανάπτυξη της αντιληπτικής ικανότητας του παιδιού, πάζλ, τόμπολα, λότο-μαγαζάκι, γωνιά δραματοποίησης, κουκλοθέατρο, γωνιά βιβλιοθήκης, γωνιά άμμου, νερού κ.λπ. γωνιά με φυσικό υλικό και υλικό για πειραματισμούς).

12.30-13.15: Προετοιμασία για φαγητό και συμμετοχή των ίδιων των παιδιών - Γεύμα.

13.15-13.45: Διάλλειμμα - Προετοιμασία για μεσημβρινή ανάπαυση.

13.45-15.15: Μεσημβρινή ανάπαυση. Τα παιδιά που για οποιοδήποτε λόγο δεν αναπαύονται, απασχολούνται με διάφορα επιτραπέζια παιδαγωγικά παιχνίδια ή στις διάφορες παιδαγωγικές γωνιές.

15.15-15.45: Απογευματινό.

λεύ

15.45-16.00: Προετοιμασία - Αποχώρηση.

είο.

κτο-
νιές

Σε περίπτωση που όλα τα νήπια του Σταθμού δεν αναπαύονται (κοιμούνται το μεσημέρι) ή έχει παραταθεί η λειτουργία του Σταθμού, κατά τα προβλεπόμενα στις παραρ. 2 και 3 του άρθρου 11 του παρόντος Κανονισμού, παρέχεται και το ακόλουθο πρόγραμμα, εφ' όσον το ωράριο αυτό καλύπτεται από υπάλληλο των κλάδων Νηπιαγωγών (προσωρινός) ή Βρεφονηπιοκομίας, διαφορετικά παρέχεται μόνο φροντίδα.

: σε
και-

Μουσική αγωγή - Ακρόαση επιλεγμένων κομματιών κάθε είδους μουσικής (δημοτικής Ελληνικής και ξένης, σύγχρονης ελληνικής και ξένης, κλασικής).

μο

Τραγούδι.

Παιδική ορχήστρα.

κα-

Παραμύθι - Δραματοποίηση.

Θεατρικό παιχνίδι.

κές

Το πλαίσιο που δίνεται παραπάνω μπορεί ν' αναπροσαρμόζεται κατά τη κρίση του Βρεφονηπιοκόμου, ανάλογα με τις ανάγκες των παιδιών, τις συνθήκες της ημέρας ή τις απαιτήσεις της ημερήσιας εργασίας του.

την

Άρθρο 15

τή-

ιά

ό-

ο,

κό

Ιατρική παρακολούθηση παιδιών

ον

1. Η παρακολούθηση της υγείας των παιδιών που φιλοξενούνται στους Σταθμούς γίνεται, εφ' όσον αυτοί δεν εξυπηρετούνται από τις υπηρεσίες του Εθνικού Συστήματος Υγείας, από γιατρό που συμβάλλεται με το Σταθμό, ο οποίος επισκέπεται αυτόν μία (1) φορά το δεκαπενθήμερο.

ι-

2. Για κάθε παιδί τηρείται λεπτομερής καρτέλλα που ενημερώνεται από το γιατρό σε ότι αφορά την υγεία του παιδιού.

ρ-

α

3. Η περιφρούρηση της υγείας του παιδιού αποτελεί επίσης μέριμνα και φροντίδα και του λοιπού προσωπικού του Σταθμού, μέσα στα πλαίσια της αρμοδιότητας του κάθε υπαλλήλου, το οποίο εφαρμόζει πιστά όλα τα απαραίτητα μέτρα υγιεινής και ασφάλειας και ευθύνεται για κάθε αμέλεια ή παράλειψη που μπορεί να έχει επίπτωση στην υγεία των παιδιών.

Άρθρο 16

Διατροφή παιδιών

1. Στα πλαίσια παρέχεται η απαραίτητη ποιοτικά και ποσοτικά τροφή, σύμφωνα με το πρόγραμμα διατροφής που καταρτίζεται από το Διευθυντή σε συνεργασία και με τον υπάλληλο των Κλάδων Διοικητικού - Λογιστικού ή Διαχειριστών, βάσει του ημερήσιου εφοδίου τροφοδοσίας και του ποσοτολογίου που καθορίζεται για το σκοπό αυτό κάθε φορά από το Υπουργείο.

Το πρόγραμμα διατροφής που εγκρίνεται με απόφαση του Διοικ. Συμβουλίου και το καθορισμένο ποσοτολόγιο, αναρτώνται σε εμφανές σημείο του Σταθμού.

Στην καθημερινή διατροφή περιλαμβάνεται το πρόγευμα, το μεσημβρινό γεύμα και το απογευματινό.

Στα παιδιά που θα παραμείνουν στο Σταθμό πέρα από την 14.30 ώρα, παρέχεται απογευματινό, που σερβίρεται από την 15.15 ώρα και μετά.

2. ΠΙΝΑΚΕΣ ΠΟΣΟΤΟΛΟΓΙΟΥ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΙΤΟΛΟΓΙΟΥ

α) Ποσοτολόγιο

Ομάδες τροφίμων	Ποσότητα σε γραμμάρια
γάλα νωπό για ρόφημα 1 φλυτζάνι	240
" " " ρυζόγαλο	120
" " " κρέμα	180
" " " πουρέ	80
" " " τυρόπιττα	80
" " " μπεσαμέλ	80
γιαούρτι ένα κεσέ	240
τυρί φέτα	30
τυρί κασέρι	30
τυρί τριμμένο	10

α
ο
υ
;

ΖΑΧΑΡΙ

Ζάχαρι για ρόφημα	5
Ζάχαρι για κομπόστα	5
Ζάχαρι για ρυζόγαλο - κρέμα	5-10
Μέλι ή μαρμελάδα	10

ΦΡΟΥΤΑ

Μήλο - αχλάδι - πορτοκάλι - ροδάκινο	100	ακαθάριστα
μανταρίνι	100	ακαθάριστα
βερύκοκα 2 μεγάλα	80	
σταφύλι	100	
φράουλες - κεράσια	100	
καρπούζι - πεπόνι	135	

ΛΑΧΑΝΙΚΑ

Πράσινες σαλάτες ωμές	135	
Σπανάκι σωτέ ή γιαχνί	200	
Τομάτα σαλάτα	110	
Τομάτες γεμιστές	110	
Τομάτα για σάλτσα	40	
Φασολάκια νωπά	200	
αγγούρι 1/4 από ένα μέτριο	100	
καρόττα βραστά ή ωμά ή συμπλήρωμα	100	
Αρακά κατεφυγμένο (κύριο φαγητό)	150	
Αρακά συμπλήρωμα	100	
κρεμμύδια - μαϊντανό - σέλινο - άνηθο	5-10	
όσπρια (γενικά)	50-60	3/4 φλυτζανιού (για βρέφη 30 γραμ.)
πατάτες κύριο φαγητό	260	
πατάτες με κρέας	200	
πατάτες γαρνιτούρα	135	
		(για βρέφη 105 γραμ.)
πατάτες πουρέ	135	

ΨΩΜΙ - ΖΥΜΑΡΙΚΑ - ΡΥΖΙ

Ψωμί (μια φέτα)	30
-----------------	----

μακαρόνια - κριθαράκι - χυλοπίτες	45-60
ρύζι για κύριο φαγητό	45-60
» για σούπα	20
» σε γιουβαρλάκια	15
» » γεμιστές τομάτες	30
» » σπανακόρυζο	20
» » ρυζόγαλο	10
αλεύρι για κεφτεδάκι	50
» » άλλες χρήσεις	10
ΚΡΕΑΤΑ - ΠΟΥΛΕΡΙΚΑ - ΨΑΡΙΑ - ΑΥΓΑ	
Μοσχάρι	130 (για βρέφη 50 γραμ.)
Αρνί	140
Χοιρινό	140
κιμάς για παστίτσιο	92
» » γιουβαρλάκια	92
» » μπιφτέκια	92
κοτόπουλο	140 (για βρέφη 50 γραμ.)
φάρι φέτα	130 (για βρέφη 50 γραμ.)
αυγό	1
αυγό για σούπα	1/4
ΛΙΠΟΣ	
Λάδι για μαγείρεμα	10
Λάδι για σαλάτα	10
Βούτυρο φρέσκο για πρωινό	
ή για ζυμαρικά	5

Το παραπάνω ποσοτολόγιο, με απόφαση του Διοικ. Συμβουλίου μπορεί να τροποποιηθεί με μείωση της ποσότητας κάποιου είδους, εφ' όσον διαπιστωθεί ότι το παρασκευαζόμενο φαγητό από το είδος αυτό δεν εξα-ντλείται τελείως από τα παιδιά κι αυτό για να μην απορρίπτονται μεγά-λες ποσότητες παρασκευασθέντος φαγητού.

β) Διαιτολόγιο για τα βρέφη

ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
<u>Πρόγευμα</u>	<u>Πρόγευμα</u>	<u>Πρόγευμα</u>	<u>Πρόγευμα</u>	<u>Πρόγευμα</u>
Γιαούρτι Φρούτο περαστό και μπισκότα (2)	Γάλα (1 φλιτζάνι). Ζελέ με περαστά φρούτα	Το ίδιο της ΔΕΥΤΕΡΑΣ	Το ίδιο της ΔΕΥΤΕΡΑΣ	Το ίδιο της ΔΕΥΤΕΡΑΣ
Φρούτα: Αχλάδι ή μήλο ή 1/2 αχλάδι + 1/2 μήλο ή άλλα φρούτα εποχής	Ζάχαρι 1/2 αχλάδι + 1/2 πορτοκάλι ή άλλα φρούτα εποχής			
<u>Μεσημεριανό</u>	<u>Μεσημεριανό</u>	<u>Μεσημεριανό</u>	<u>Μεσημεριανό</u>	<u>Μεσημεριανό</u>
Κρέας βραστό περαστό Πατάτα μέτρια Καρότο - σέλινο Κολοκυθάκι - κρεμμύδι Φιδίς - Λάδι «Χυλός στο μπλέντερ»	Το ίδιο της ΔΕΥΤΕΡΑΣ Αντί το κρέας κοτόπουλο	Το ίδιο της ΔΕΥΤΕΡΑΣ Αντί το κρέας φάρι βραστό (κατεψ. ή νωπό)	Όσπρια περαστά (φακίς) Κρέας περαστό Καρότο - σέλινο «Χυλός στο μπλέντερ»	Το ίδιο της ΤΡΙΤΗΣ

γ) Διαιτολόγιο για τα νήπια

ΗΜΕΡΑ	ΠΡΟΓΕΥΜΑ	ΜΕΣΗΜΕΡΙΑΝΟ
ΔΕΥΤΕΡΑ	Γάλα Δημητριακά (ψωμί, φρυγανιά, Κόρν φλέιξ)	Γιουβαρλάκια ή Σουτζου- κάκια Πατάτες φούρνου Σαλάτα εποχής Ψωμί - Φρούτο εποχής
ΤΡΙΤΗ	Γάλα ή Γιαούρτι Μπισκότα (3 ημ.)	Κοτόπουλο ψητό Πουρέ ή ρύζι Σαλάτα εποχής Ψωμί - φρούτο ή κομπό- στα
ΤΕΤΑΡΤΗ	Κρέμα καραμελέ	Όσπρια Αυγό βραστό Τυρί φέτα ή κασέρι Σαλάτα εποχής Ψωμί - φρούτο εποχής
ΠΕΜΠΤΗ	Κρέμα (Ζάχαρη)	Παστίτσιο ή μακαρόνια με κιμά Σαλάτα εποχής Ψωμί - κομπόστα
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	Γάλα Δημητριακά (ψωμί, φρυγανιά, κορν φλέιξ)	Ψάρι βραστό Ψαρόσουπα Σαλάτα διάφορα Ψωμί - φρούτο εποχής

δ) Απογευματινό για τα βρέφη και νήπια

Μέσος όρος θερμιδικής πρόσληψης για το απογευματινό είναι 200 KCAL.

Ενδεικτικά προτείνονται 5 απογευματινά:

1. Κρέμα + φρούτο
2. Γάλα + φωμί + τυρί
3. Ρυζόγαλο + φρούτο
4. Κέικ απλό
Φρούτο ή χυμός φρούτου
5. Γάλα + απλό μπισκότο
Φρούτο

Για τα παιδιά (8 μηνών - 12 μηνών) το απογευματινό μπορεί να περιλαμβάνει:

Κρέμα ή φρουτοκρέμα ή φρούτο με απλό μπισκότο ή γάλα.

Στα παραπάνω προτεινόμενα όσον αφορά στο διαιτολόγιο των παιδιών μπορούν να υπάρξουν διαφοροποιήσεις, χωρίς να υπερβαίνουν τις θερμιδικές ανάγκες που προβλέπονται για κάθε φαγητό και το ημερήσιο εφόδιο τροφοδοσίας, ύστερα από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Άρθρο 17

Ωράριο εργασίας προσωπικού

1. Το μόνιμο προσωπικό του Σταθμού το οποίο έχει την ιδιότητα του Δημοσίου υπαλλήλου ή του υπαλλήλου του Ν.Π.Δ.Δ., ακολουθεί το καθοριζόμενο από την κείμενη Νομοθεσία ωράριο.

2. Για το λοιπό προσωπικό το οποίο συνδέεται με το ίδρυμα με σχέση Εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου εφαρμόζεται το προβλεπόμενο, κάθε φορά για τους δημοσίους - πολιτικούς διοικητικούς υπαλλήλους ωράριο.

3. Η έναρξη και το τέλος της εργασίας του προσωπικού του Σταθμού καθορίζεται με απόφαση του Διοικ. Συμβουλίου αυτού, όπως αναφέρεται στο εδαφ. ιδ της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κανονισμού.

Έξοδος προσωπικού

1. Το προσωπικό του Σταθμού κατά τις μέρες και ώρες που δεν λειτουργεί αυτός είναι ελεύθερο.

2. Απαγορεύεται κατά τις εργάσιμες ημέρες και ώρες απομάκρυνση του προσωπικού από το Σταθμό. Εφόσον συντρέχουν υπηρεσιακοί ή σοβαροί ατομικοί λόγοι και ύστερα από προφορική άδεια του Προέδρου ή του Αντιπροέδρου για το Διευθυντή και του Διευθυντή, για το υπόλοιπο προσωπικό, επιτρέπεται ολιγόωρη απομάκρυνση υπαλλήλου από το Σταθμό τις ώρες λειτουργίας του.

Η ώρα τόσο της εξόδου του υπαλλήλου από το Σταθμό όσο και της επανόδου του σ' αυτόν θα σημειώνεται στο βιβλίο παρουσίας προσωπικού.

Άρθρο 19

Διαμονή και διατροφή προσωπικού

1. Όλο το προσωπικό δικαιούται διατροφή (πρόγευμα, μεσημβρινό γεύμα και απογευματινό), από το ίδιο φαγητό που παρασκευάζεται για τα νήπια, βάσει του ημερησίου εφοδίου τροφοδοσίας και του ποσοτολογίου που καθορίζεται για το σκοπό αυτό κάθε φορά από το Υπουργείο.

2. Η διατροφή δεν θεωρείται παροχή προς το προσωπικό, αλλά αποβλέπει κυρίως στην εξυπηρέτηση της ομαλής λειτουργίας του Σταθμού.

Κατά συνέπεια δεν επιτρέπεται:

α. Η χορήγηση στο προσωπικό φαγητού σε χρήμα ή είδος.

β. Η παρασκευή φαγητού χωριστά για το προσωπικό, εφ' όσον λειτουργεί ο Σταθμός.

3. Τα Σάββατο και τις Κυριακές και τις εξαιρέσιμες ημέρες καθώς και όταν δεν λειτουργεί ο Σταθμός για λόγους ανωτέρας βίας και σε περίπτωση που διαμένει ή παρευρίσκεται σ' αυτόν το προσωπικό του, παρέχεται διατροφή από ειδικά παρασκευαζόμενο φαγητό, εφ' όσον τούτο κρίνεται αναγκαίο, με πράξη του Διοικ. Συμβουλίου του Σταθμού.

4. Όλο το προσωπικό δικαιούται να διαμένει στη Σταθμό, ύστερα από απόφαση του Διοικ. Συμβουλίου, εφ' όσον υπάρχει αναλογος χώρος

και το απαιτούν οι υπηρεσιακές ανάγκες του Ιδρύματος ή ειδικές συνθήκες το επιβάλλουν, χωρίς μείωση του προβλεπόμενου, για την καλή λειτουργία του Σταθμού, χώρου.

Συστέγαση μελών οικογένειας υπαλλήλου σε χώρο του Σταθμού απαγορεύεται.

Λόγοι ειδικών συνθηκών που να δικαιολογείται η παραμονή του προσωπικού στο Σταθμό είναι:

α. Ελλειψη συγκοινωνιακού μέσου προς μετάβαση στον τόπο διαμονής του υπαλλήλου

β. Αδυναμία εξεύρεσης κατοικίας

γ. Ανάγκη φύλαξης των εγκαταστάσεων του Σταθμού και

δ. Ανάγκη προσφοράς αυξημένων υπηρεσιών, λόγω ελλειπών στελέχωσης του Σταθμού.

Άρθρο 20

Ιματισμός προσωπικού

Κάθε Σταθμός προμηθεύεται κάθε χρόνο ύστερα από απόφαση του Διοικ. Συμβουλίου αυτού, δύο (2) μπλούζες εργασίας (μία χειμερινή και μία θερινή) και δύο ζεύγη υποδημάτων εργασίας, για κάθε ένα υπάλληλο που ανήκει στους Κλάδους Βρεφονηπιοκομίας (μόνο όμως στην περίπτωση που υπηρετεί στο Βρεφικό Τμήμα), βοηθητικού προσωπικού μαγειρείου και προσωπικού καθαριότητας - βοηθ. εργασιών, τα οποία χρησιμοποιούνται κατά τις ώρες εργασίας του και παραμένουν στο Σταθμό μετά τη λήξη αυτής.

Άρθρο 21

Καθήκοντα και αρμοδιότητες προσωπικού

Διευθυντής

Χρέη Διευθυντή ασκεί ένας υπάλληλος των Κλάδων Βρεφονηπιοκομίας ή Νηπιαγωγών (προσωρινός) που ορίζεται με απόφαση του Υπηρεσιακού Συμβουλίου και σε περίπτωση που δεν έχει ορισθεί από το Υπηρεσιακό Συμβούλιο, καθήκοντα ασκεί ο αρχαιότερος υπάλληλος των παραπάνω Κλάδων.

Ειδικότερα:

α. Παρίσταται στις συνεδριάσεις του Διοικ. Συμβουλίου, ως εισηγητής, χωρίς ψήφο, εισηγείται τα θέματα ημερήσιας διάταξης που καταρτίζεται από τον Πρόεδρο του Δ.Σ. και εκφέρει γνώμη για κάθε ένα απ' αυτά, που καταχωρείται στα Πρακτικά.

β. Φροντίζει για την πιστή εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας, του Κανονισμού λειτουργίας του Σταθμού, των εγχειλίων και οδηγιών του Υπουργείου και για την πιστή εκτέλεση των αποφάσεων του Διοικ. Συμβουλίου.

γ. Είναι υπεύθυνος για την τήρηση του εκπαιευτικού προγράμματος.

δ. Φροντίζει για την εσωτερική τάξη του Σταθμού και για κάθε σημειούμενη παράβαση ή ανωμαλία υποχρεούται ν' αναφέρεται στο Διοικ. Συμβούλιο.

ε. Προϊστάται όλων των υπαλλήλων του Σταθμού, ασκώντας τις προβλεπόμενες από τις κείμενες διατάξεις αρμοδιότητες, παρακολουθεί δε και συντονίζει το έργο τους, ανάλογα προς τις ανάγκες που ανακύπτουν κάθε φορά.

στ. Συγκαλεί τουλάχιστον μία φορά το μήνα το προσωπικό του Σταθμού για συζήτηση και ενημέρωση σε γενικότερα θέματα που απασχολούν το Σταθμό και για προγραμματισμό νέων δραστηριοτήτων.

ζ. Συντάσσει την εμπιστευτική αλληλογραφία του Ιδρύματος καθώς επίσης και την υπόλοιπη αλληλογραφία τούτου, εφ' όσον για την τελευταία αυτή περίπτωση δεν υπηρετεί υπάλληλος των Κλάδων Διοικητικού - Λογιστικού ή Διαχειριστών ή υπηρετεί αλλά αυτός απουσιάζει ή κωλύεται, υπογράφει δε τα έγγραφα εκείνα, για τα οποία έχει εξουσιοδοτηθεί από το Διοικ. Συμβούλιο.

η. Τηρεί τη σφραγίδα του Σταθμού και το Αρχείο της εμπιστευτικής αλληλογραφίας τούτου.

θ. Κρατεί τα κλειδιά του Σταθμού (τρία) από τα οποία τα δύο παραδίδει καθημερινά σε ένα υπάλληλο των Κλάδων Βρεφονηπιοκομίας ή Νηπιαγωγών (προσωρινός) ή Διοικητικού - Λογιστικού ή Διαχειριστών, καθώς επίσης και σ' ένα υπάλληλο από το λοιπό προσωπικό, που εκτελεί πρωινό ωράριο εργασίας, αλλά και σε κάθε άλλο υπάλληλο όταν παρίσταται ανάγκη.

ι. Κρατεί το ένα από τα δύο κλειδιά της αποθήκης (το άλλο κρατείται από τον υπάλληλο των Κλάδων Διοικητικού - Λογιστικού ή Διαχειριστών και σε περίπτωση που δεν υπηρετεί τέτοιος υπάλληλος ή υπηρετεί αλλά κωλύεται ή απουσιάζει από το νόμιμο αναπληρωτή του Διευθυντή).

ια. Απασχολεί τα παιδιά, σύμφωνα με το ημερήσιο πρόγραμμα απασχόλησης, μέχρι τέσσερις και μισή ώρες από το κανονικό ωράριο εργασίας του, όταν στο Σταθμό υπηρετεί υπάλληλος των Κλάδων Διοικητικού - Λογιστικού ή Διαχειριστών και σε περίπτωση που δεν υπηρετεί τέτοιος υπάλληλος ή υπηρετεί αλλά αυτός απουσιάζει ή κωλύεται, μέχρι δύο και μισή ώρες από το κανονικό του ωράριο.

ιβ. Φροντίζει για την υγιεινή κατάσταση των παιδιών, σύμφωνα με τις οδηγίες του γιατρού.

ιγ. Κατευθύνει το προσωπικό καθαριότητας - βοηθητικών εργασιών ως προς τη σωματική καθαριότητα των νηπίων.

ιδ. Επιβλέπει την καθαριότητα του Σταθμού και φροντίζει για τη σωστή λειτουργία του καθώς και για την έγκαιρη παρασκευή του φαγητού.

ιε. Συνεργάζεται με τον υπάλληλο των Κλάδων Διοικητικού - Λογιστικού ή Διαχειριστών και το Διοικ. Συμβούλιο για την κατάρτιση του ετήσιου προϋπολογισμού εσόδων και εξόδων του Σταθμού και του απολογισμού και ισολογισμού τούτου.

ιστ. Επιμελείται για τον εφοδιασμό του Σταθμού που πραγματοποιείται από τον υπάλληλο των Κλάδων Διοικητικού - Λογιστικού ή Διαχειριστών, όσον αφορά στα αναγκαία τρόφιμα και λοιπά είδη και υλικά καθώς και για την καλή φύλαξη, συντήρηση και διάθεση αυτών.

Όσον αφορά στο Παιδαγωγικό υλικό η προμήθεια γίνεται από κοινού με τον παραπάνω υπάλληλο.

ιζ. Ενημερώνει το προσωπικό των Κλάδων Βρεφονηπιοκομίας ή Νηπιαγωγών (προσωρινός) για τα εισερχόμενα, κάθε φορά, έγγραφα στο Σταθμό, ώστε το προσωπικό αυτό να είναι σε θέση να τον αναπληρώνει, σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματός του.

Ίδια ενημέρωση γίνεται και στο λοιπό προσωπικό του Σταθμού, όπου τούτο επιβάλλεται.

ιη. Συγκαλεί, ύστερα από απόφαση του Διοικ. Συμβουλίου, συζήτηση γονέων και κηδεμόνων, τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο, στην

οποία παρευρίσκεται οπωσδήποτε ο ίδιος, ένα από τα μέλη του Διοικ. Συμβουλίου, οι υπάλληλοι των Κλάδων Βρεφονηπιοκομίας ή Νηπιαγωγών (προσωρινός) και αν το επιθυμούν ο γιατρός του Σταθμού και λοιπό προσωπικό αυτού.

~~Σκοπός της συγκέντρωσης είναι η ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των γονέων και κηδεμόνων και διοίκησης για λειτουργικά θέματα του Σταθμού. η εννημέρωσή τους σε ότι αφορά τη ψυχασωματική υγεία των παιδιών τους και η υποβοήθησή τους στο έργο του προσωπικού για τη προαγωγή της αυτοεξυπηρέτησης των παιδιών τους.~~

ιβ. Τηρεί από τα βιβλία διοίκησης του Σταθμού τα εξής:

- (α) Βιβλίο παρουσίας προσωπικού
- (β) Βιβλίο εμπιστευτικού πρωτοκόλλου
- (γ) Βιβλίο παρατηρήσεων μελών Διοικ. Συμβουλίου
- (δ) Βιβλίο διδαχθείσας ύλης

Στο βιβλίο αυτό καταχωρούν και υπογράφουν καθημερινά, τόσο ο ίδιος όσο και οι υπάλληλοι των Κλάδων Βρεφονηπιοκομίας ή Νηπιαγωγών (προσωρινός) τη διδαχθείσα ύλη.

κ. Συνυπογράφει με το διαχειριστή τα δελτία εισαγωγής υλικού.

κα. Υπογράφει τις μισθοδοτικές καταστάσεις των αποδοχών του προσωπικού που έχει την ιδιότητα του δημοσίου υπαλλήλου, οι οποίες συντάσσονται από τον υπάλληλο των Κλάδων Διοικητικού - Λογιστικού ή Διαχειριστών.

κβ. Παρακολουθεί και ελέγχει σε τακτά χρονικά διαστήματα τα βιβλία διαχείρισης και διοίκησης και λοιπά παραστατικά στοιχεία που τηρεί ο υπάλληλος των Κλάδων Διοικητικού - Λογιστικού ή Διαχειριστών.

κγ. Ασκεί τα καθήκοντα του υπαλλήλου των Κλάδων Διοικητικού - Λογιστικού ή Διαχειριστών, σε περίπτωση που δεν υπηρετεί στο Σταθμό τέτοιος υπάλληλος ή υπηρετεί αλλά απουσιάζει ή κωλύεται, ως και εκτελεί κάθε άλλη εργασία σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης.

κδ. Όταν δεν υπηρετεί Διευθυντής ή υπηρετεί αλλά απουσιάζει ή κωλύεται, όλα τα παραπάνω καθήκοντα ασκεί ο νόμιμος αναπληρωτής αυτού.

ιοικ.
γω-
ι το

Άρθρο 22

Υπάλληλοι των Κλάδων Βρεφονηπιοκομίας ή Νηπιαγωγών (προσωρινός)

των
του
ων
την

1. Φροντίζουν για τη σωστή ψυχοσωματική υγεία και ψυχοκινητική εξέλιξη των παιδιών, με πραγματοποίηση ατομικών προγραμμάτων, ανάλογα με την ηλικία τους.

2. Εισηγούνται στο Διευθυντή του Σταθμού για τον έγκαιρο εφοδιασμό των αιθουσών με τα ακαιτούμενα είδη και ευθύνονται για την είσοδο κάθε ατόμου σ' αυτές.

3. Επιβλέπουν για την τακτοποίηση των κρεββατιών των παιδιών και των λοιπών επίπλων και για τον κατάλληλο αερισμό των αιθουσών.

4. Απασχολούν τα παιδιά, σύμφωνα με το ημερήσιο πρόγραμμα απασχόλησης.

5. Καταχωρούν και υπογράφουν καθημερινά τη διδαχθείσα ύλη στο σχετικό βιβλίο που τηρείται από το Διευθυντή.

6. Είναι υπεύθυνοι και υπόλογοι για τα εποπτικά μέσα διδασκαλίας, το εκπαιδευτικό υλικό και γενικά για κάθε υλικό που τους έχει διατεθεί.

7. Παρακολουθούν τη διανομή του φαγητού στα παιδιά, που πραγματοποιείται από το βοηθητικό προσωπικό μαγειρείου και το προσωπικό καθαριότητας - βοηθητικών εργασιών.

Επίσης φροντίζουν τα παιδιά κατά την ώρα του φαγητού τους.

8. Επιλαμβάνονται για την ανάπαυση των παιδιών.

9. Διατηρούν επαφή με τους γονείς ή κηδεμόνες και τους ενημερώνουν για τη συμπεριφορά και τη ψυχοσωματική υγεία των παιδιών του τμήματός τους.

10. Βοηθούν το Δ/ντή κατά τις ώρες που δεν απασχολούνται με τα παιδιά, στη διοικητική και διαχειριστική εργασία, σε περίπτωση που δεν υπηρετεί υπάλληλος των Κλάδων Διοικητικού - Λογιστικού ή Διαχειριστών ή υπηρετεί αλλά απουσιάζει ή κωλύεται, ως και εκτελούν κάθε άλλη εργασία σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης με υπόδειξη του Διευθυντή.

11. Οι υπάλληλοι του Κλάδου Βρεφονηπιοκομίας, εφ' όσον υπηρετούν σε τμήματα βρεφών, έχουν πέρα από τα προαναφερόμενα καθήκοντα και τ' ακόλουθα:

α. Φροντίζουν για την ικανοποίηση των ατομικών και σωματικών αναγκών των βρεφών (καθαριότητα, διατροφή)

β. Επιμελούνται του καθημερινού ιματισμού των βρεφών, που παραλαμβάνουν από τον υπάλληλο των Κλάδων Διοικητικού - Λογιστικού - Διαχειριστών, ευθυνόμενοι για κάθε απώλεια ή αδικαιολόγητη καταστροφή του.

Άρθρο 23

Υπάλληλος των Κλάδων Διοικητικού - Λογιστικού ή Διαχειριστών

1. Εκτελεί χρέη Γραμματέα στο Διοικητικό Συμβούλιο του Σταθμού και καταχωρεί τις αποφάσεις που λαμβάνονται απ' αυτό στο βιβλίο Πρακτικών Συνεδριάσεων του Δ.Σ.

2. Ενημερώνει, κάθε μέρα, το Διευθυντή για τα παρόντα στο Σταθμό παιδιά.

3. Είναι υπεύθυνος για την προμήθεια και τον έγκαιρο εφοδιασμό του Σταθμού με τα αναγκαία τρόφιμα και λοιπά υλικά, για την καλή φύλαξη, συντήρηση και διάθεση του υλικού, καθώς και για τη λοιπή εν γένει περιουσία του Σταθμού, σύμφωνα με τις εκάστοτε αποφάσεις του Διοικ. Συμβουλίου.

4. Εκδίδει και συνυπογράφει με τον Πρόεδρο και τον Ελεγκτή του Δ.Σ. τις διπλότυπες αποδείξεις εισπραξης.

5. Εκδίδει και συνυπογράφει με το Διευθυντή τα δελτία εισαγωγής υλικού.

6. Εκδίδει και συνυπογράφει με το μάγειρα τα δελτία εξαγωγής υλικού.

7. Συντάσσει τις μισθοδοτικές καταστάσεις του πάσης φύσεως προσωπικού του Σταθμού και υπογράφει εκείνες που αφορούν το προσωπικό που δεν έχει την ιδιότητα του Δημοσίου υπαλλήλου.

Στις παραπάνω καταστάσεις που υπογράφονται και από τους δικαιούχους αναφέρεται ξεχωριστά και κατά κωδικό αριθμό το ανάλογο χρηματικό ποσό αμοιβής του υπαλλήλου.

8. Συνεργάζεται με το Διευθυντή για τον καθορισμό της ποσότητας των αναγκαίων τροφίμων και λοιπών υλικών.

9. Τηρεί όλα τα διοικητικά και διαχειριστικά βιβλία, εκτός εκείνων

που τηρεί ο Διευθυντής τα οποία αναφέρονται στο άρθρο 21 του παρόντος κανονισμού.

10. Καταχωρίζει, κάθε μέρα, στα διαχειριστικά βιβλία τις εισαγωγές και εξαγωγές τροφίμων και λοιπών υλικών, καθώς επίσης τις εισπράξεις και πληρωμές που πραγματοποιούνται κάθε φορά, ευθυνόμενος για την καλή τήρηση και έγκαιρη καταχώριση στα βιβλία αυτά των απαιτούμενων εγγραφών.

11. Εκδίδει και συνυπογράφει με τον Πρόεδρο και τον Ελεγκτή του Δ.Σ. τις απαραίτητες επιταγές και αναλαμβάνει από τον τηρούμενο στο Πιστωτικό Ίδρυμα λογαριασμό του Σταθμού τα σχετικά χρηματικά ποσά, μη δικαιούμενος να κρατεί στα χέρια του μετρητά, περισσότερα από όσα προβλέπονται στο άρθρο 33 του παρόντος Κανονισμού.

12. Συγκεντρώνει όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά, βάσει των οποίων εκδίδει τα χρηματικά εντάλματα πληρωμής, τα οποία συνυπογράφει με τον Πρόεδρο και τον ελεγκτή του Διοικητικού Συμβουλίου.

13. Εκτελεί τις πληρωμές στους δικαιούχους, στις περιπτώσεις που δεν εκδίδονται επ' ονόματί τους επιταγές.

14. Είναι υπεύθυνος για τη συγκέντρωση και απόδοση έγκαιρα στα αρμόδια Ταμεία των γενομένων κρατήσεων.

15. Είναι υπεύθυνος για την τήρηση γενικά των λογαριασμών, τη συγκέντρωση των παραστατικών στοιχείων της διαχείρισης και τη φύλαξη και ταξινόμηση των δικ/κών εισπράξεων και πληρωμών έτσι που να είναι ευχερής ο έλεγχος σε οποιοδήποτε χρόνο.

16. Παραλαμβάνει, παρουσία του Διευθυντή τα τρόφιμα και τα υλικά, αφού προηγουμένως τα ζυγίσει και φροντίζει στη συνέχεια για την αποθήκευσή τους.

17. Τηρεί το ένα από τα δύο κλειδιά της αποθήκης.

18. Μεριμνά για την έγκαιρη κατάθεση των σχετικών χρηματικών ποσών στο λογαριασμό που τηρείται σε Πιστωτικό Ίδρυμα.

19. Συνεργάζεται με το Διευθυντή για την κατάρτιση του προϋπολογισμού εσόδων και εξόδων καθώς και του απολογισμού και ισολογισμού του Σταθμού.

20. Είναι υπεύθυνος και οφείλει να παρακολουθεί όλες τις διαχειριστικές και διοικητικές πράξεις του Σταθμού.

21. Συντάσσει την αλληλογραφία του Ιδρύματος, εκτός της εμπιστευτικής αλληλογραφίας.

22. Τηρεί το Αρχείο του Σταθμού, την κείμενη Νομοθεσία, τον Κανονισμό λειτουργίας του Σταθμού και τις εγκύκλιες οδηγίες του Υπουργείου, πλην του Αρχείου εμπιστευτικής αλληλογραφίας.

23. Εκτελεί κάθε εξωτερική εργασία του Σταθμού.

24. Είναι υπεύθυνος και υπόλογος για το κάθε φύσεως υλεκό του Σταθμού.

25. Οι ώρες εργασίας του καλύπτονται κατά το τελευταίο ωράριο της κανονικής λειτουργίας του Σταθμού, έτσι ώστε να συμπίπτουν με τη φύλαξη και παράδοση των νηπίων, όπου καθίσταται και υπεύθυνος μετά την αποχώρηση των υπαλλήλων των Κλάδων Βρεφονηπιοκομίας ή Νηπιαγωγών (προσωρινός).

Το Δ.Σ., ύστερα από έγγραφη εισήγηση του Διευθυντή, μπορεί να καθορίσει διαφορετικά το ωράριο εργασίας του.

Η απασχόλησή του αυτή είτε είναι απογευματινή είτε πρωινή, θα καλύπτει μία και μισή ώρα.

26. Εκτελεί κάθε άλλη εργασία σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης με υπόδειξη του Διευθυντή.

27. Σε περίπτωση που δεν υπηρετεί στο Σταθμό υπάλληλος των Κλάδων αυτών ή υπηρετεί αλλά απουσιάζει ή κωλύεται, τα καθήκοντά του ασκεί ο Διευθυντής ή ο νόμιμος αναπληρωτής του Διευθυντού.

Άρθρο 24

Ιατρός

1. Εκτελεί την υγειονομική υπηρεσία και επισκέπτεται το Σταθμό μία φορά το 15ήμερο.

2. Υποβάλλει σε ιατρική εξέταση όλα τα παιδιά, παρακολουθεί τη σωματική και διανοητική τους ανάπτυξη και ελέγχει την τήρηση των υποχρεώσεων εμβολιασμών τους.

3. Τηρεί τις καρτέλλες παρακολούθησης της υγείας των παιδιών και υποδεικνύει την ενδεδειγμένη αγωγή, ενημερώνοντας το Διευθυντή και τους γονείς.

4. Υποδεικνύει τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται για την υγιεινή των παιδιών και την εν γένει υγειονομική κατάσταση του Σταθμού.

5. Διατηρεί στο Σταθμό φαρμακείο με τα απαραίτητα φάρμακα πρώτων βοηθειών.

6. Υποδεικνύει τα κατάλληλα μέτρα για την προφύλαξη των παιδιών από λοιμώδη νοσήματα και για πρόληψη και περιστολή και παρακολούθει την ακριβή εκτέλεσή τους.

7. Καταρτίζει πρόγραμμα και αναπτύσσει δραστηριότητες αγωγής υγείας για τα παιδιά, το προσωπικό και τους γονείς.

Άρθρο 25

Υπάλληλοι του Κλάδου Βοηθητικού προσωπικού μαγειρείου

Ο υπάλληλος που ορίζεται ν' ασκεί καθήκοντα μαγείρου:

α. Παραλαμβάνει από το διαχειριστή την αναγκαία ποσότητα τροφίμων και υπογράφει τα σχετικά δελτία εξαγωγής.

β. Είναι υπεύθυνος για την επιμελημένη και έγκαιρη παρασκευή του φαγητού, σύμφωνα με το ισχύον ποσοτόλγιο και διαιτολόγιο.

γ. Φροντίζει για το σερβίρισμα του προγεύματος, και του μεσημβρινού φαγητού.

δ. Είναι αποκλειστικά υπόλογος για τα μαγειρικά σκεύη και λοιπά είδη εστίασεως που παραλαμβάνει από τον υπάλληλο των Κλάδων Διοικητικού - Λογιστικού ή Διαχειριστών και οφείλει να φροντίζει για την καλή συντήρηση και καθαριότητα αυτών, καθώς και του χώρου του μαγειρείου, ευθυνόμενος για κάθε απώλεια ή αδικαιολογητή καταστροφή τους.

ε. Φροντίζει για την έγκαιρη τακτοποίηση των προμηθευόμενων τροφίμων και ειδών καθαριότητας στον κατάλληλο χώρο αποθήκευσης αυτών και μεριμνά για τη διατήρηση της τάξης και της καθαριότητας του χώρου αυτού.

στ. Σε όλες τις παραπάνω εργασίες βοηθείται από τον υπάλληλο του ίδιου Κλάδου που έχει ορισθεί ως βοηθός και σε περίπτωση έλλειψης αυτού, από το προσωπικό καθαριότητας - βοηθητικών εργασιών, με υπόδειξη του Διευθυντή.

ζ. Εκτελεί κάθε άλλη εργασία ο ίδιος, καθώς και ο βοηθός, όταν υπάρχει, σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης, με υπόδειξη του Διευθυντή.

η. Σε περίπτωση που δεν υπηρετεί υπάλληλος των Κλάδων Διοικητικού - Λογιστικού ή Διαχειριστών και απουσιάζει ο Διευθυντής ή ο αναπληρωτής αυτού, κρατεί το δεύτερο κλειδί της αποθήκης.

Άρθρο 26

Υπάλληλοι Κλάδου Προσωπικού Καθαριότητας - Βοηθητικών εργασιών

α. Εκτελούν τις εργασίες καθαριότητας όλων των εσωτερικών και εξωτερικών χώρων του Σταθμού, εκτός εκείνων του μαγειρείου και της αποθήκης.

β. Είναι αποκλειστικά υπόλογοι για το γενικό ιματισμό του Σταθμού, που παραλαμβάνουν από τον υπάλληλο των Κλάδων Διοικητικού - Λογιστικού ή Διαχειριστών, εκτός εκείνου που χρησιμοποιείται από κάθε υπάλληλο των Κλάδων Βρεφονηπιοκομίας ή Νηπιαγωγών (προσωρινός) και οφείλουν να μεριμνούν για την καλή συντήρηση, καθαριότητα και φύλαξη αυτού στον κατάλληλο χώρο αποθήκευσής του, ευθυνόμενοι για κάθε απώλεια ή αδικαιολόγητη καταστροφή του.

γ. Βοηθούν το μάγειρα, σε περίπτωση που δεν υπάρχει βοηθός μάγειρα, στην προετοιμασία του φαγητού των παιδιών.

δ. Φροντίζουν για τη διανομή του φαγητού, παρευρίσκονται δε στο χώρο της τραπέζιας και βοηθούν τους υπαλλήλους των Κλάδων Βρεφονηπιοκομίας ή Νηπιαγωγών (προσωρινός), καθόλη τη διάρκεια του φαγητού των παιδιών.

ε. Φροντίζουν μετά το τέλος του φαγητού, για τη συγκέντρωση και μεταφορά στο χώρο του μαγειρείου των ειδών εστίασεως.

στ. Βοηθούν εφ' όσον παρίσταται ανάγκη στην προετοιμασία των παιδιών του νηπιακού τμήματος για τη μεσημβρινή τους ανάπαυση καθώς και στην ετοιμασία αυτών για την αποχώρησή τους από το Σταθμό.

ζ. Σε περίπτωση κωλύματος ή ασθένειας του υπαλλήλου που έχει οριστεί να ασκεί καθήκοντα μαγειρού και μη υπάρχοντος άλλου στον ίδιο Κλάδο βοηθητικού προσωπικού μαγειρείου, εκτελούν ex περιτροπής και τα καθήκοντα του μαγειρού, μέχρι την πρόσληψη εκτάκτου υπαλλήλου προς αναπλήρωση του κωλυμένου ή ασθενούντος.

η. Επιλαμβάνονται της καθαριότητας των παιδιών του νηπιακού τμήματος.

θ. Εκτελούν κάθε άλλη εργασία σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης, με υπόδειξη του Διευθυντή.

Άρθρο 27

Υπάλληλος Κλάδου ΔΕ Τεχνικού (οδηγός οχημάτων)

α. Επιλαμβάνεται για την ασφαλή μεταφορά των φιλοξενουμένων στο Σταθμό παιδιών κατά τις ώρες προσέλευσης και αποχώρησης αυτών και σε λοιπές μετακινήσεις τους για λόγους εκπαιδευτικούς και φυλαγωγικούς.

β. Είναι υπεύθυνος για την καλή συντήρηση και καθαριότητα του αυτοκινήτου και οφείλει να τηρεί σχολαστικά τον Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας.

γ. Εκτελεί τις εξωτερικές εκείνες εργασίες του Σταθμού, που καθορίζονται από το Διευθυντή.

Άρθρο 28

Βιβλία διοίκησης

1. Στο Σταθμό τηρούνται τα παρακάτω βιβλία διοίκησης.

α. Βιβλίο πρωτοκόλλου εισερχομένων και εξερχομένων εγγράφων.

β. Βιβλίο εμπιστευτικού πρωτοκόλλου εισερχομένων και εξερχομένων εγγράφων.

γ. Βιβλίο πρακτικών συνεδριάσεων του Διοικ. Συμβουλίου.

δ. Βιβλίο ακινήτου περιουσίας (κτηματολόγιο).

ε. Βιβλίο κινητής περιουσίας (χρεώγραφα, ομολογίες κ.λπ.).

στ. Βιβλίο μητρώου παιδιών.

ζ. Βιβλίο παρουσίας παιδιών.

η. Βιβλίο Μητρώου προσωπικού.

θ. Βιβλίο παρουσίας προσωπικού.

ι. Βιβλίο διδαχθείσας ύλης.

ια. Βιβλίο παρατηρήσεων μελών Διοικ. Συμβουλίου.

2. Κάθε άλλο βιβλίο που κρίνεται απαραίτητο για την καλή λειτουργία του Σταθμού, ύστερα από έγκριση του Διοικ. Συμβουλίου.

3. Τα παραπάνω βιβλία αριθμούνται και σφραγίζονται κατά σελίδα. θεωρούνται δε από τον Πρόεδρο του Διοικ. Συμβουλίου.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟ

Άρθρο 29

Προϋπολογισμός

1. Ο Προϋπολογισμός εσόδων και εξόδων κάθε Σταθμού, προσδιορίζει τα έσοδα και καθορίζει τα όρια των εξόδων του, για κάθε οικονομικό έτος.

2. Ο προϋπολογισμός συντάσσεται από τον υπάλληλο των Κλάδων Διοικητικού - Λογιστικού ή Διαχειριστών σε συνεργασία με το Διευθυντή, υπογράφεται και από τους δύο και σε περίπτωση που δεν υπάρχει υπάλληλος των παραπάνω Κλάδων, μόνο από τον Διευθυντή και στη συνέχεια εγκρίνεται και υπογράφεται από τα μέλη του Διοικ. Συμβουλίου.

3. Μετά την έγκρισή του από το Δ.Σ. και ένα μήνα τουλάχιστον πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους, υποβάλλεται εις τριπλούν με ισάριθμα αντίγραφα της σχετικής εισηγητικής έκθεσης και της πράξης ψήφισής του από το Διοικ. Συμβούλιο, στο αρμόδιο όργανο για έγκριση.

4. Η ισχύς του προϋπολογισμού αρχίζει με την έναρξη του οικονομικού έτους και μετά την έγκρισή του από το αρμόδιο όργανο.

5. Σε περίπτωση που αυτός δεν έχει εγκριθεί με την έναρξη του οικον. έτους η εκτέλεσή του κατά το πρώτο εξάμηνο ενεργείται σε ποσοστό 50% των αντίστοιχων πιστώσεων του προϋπολογισμού του προηγούμενου οικονομικού έτους.

Με απόφαση του αρμόδιου οργάνου που εγκρίνει τον προϋπολογισμό και μετά από αιτιολογημένη πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου επιτρέπεται το παραπάνω ποσό ν' αυξάνεται μέχρι του συνόλου των πιστώσεων του προϋπολογισμού του προηγούμενου οικον. έτους. Με όμοια απόφαση επιτρέπεται η είσπραξη εσόδων και η πραγματοποίηση εξόδων

που δεν είναι γραμμένα στον προϋπολογισμό του προηγούμενου οικον. έτους. Δαπάνες των οποίων η πληρωμή είναι υποχρεωτική από διάταξη Νόμου ή Δικαστική απόφαση ή σύμβαση που έχει συναφθεί κατά τα προηγούμενα οικονομικά έτη ενεργούνται μέχρι του συνόλου των αντίστοιχων πιστώσεων του προϋπολογισμού του προηγούμενου οικονομικού έτους, με απόφαση του Διοικ. Συμβουλίου.

6. Τα έσοδα και τα έξοδα του προϋπολογισμού ταξινομούνται κατά είδος, ομάδες και κατηγορίες, ανάλογα με την αιτία και τη φύση αυτών, σύμφωνα με τα οριζόμενα κάθε φορά.

7. Έσοδα είναι απαίτηση του Σταθμού που δημιουργείται από νομική διάταξη, έξοδα δε είναι η υποχρέωση αυτού, που δημιουργείται από κάθε νόμιμη πράξη της διοίκησης του και αποβλέπει στην επιτυχία του σκοπού του.

Τα έσοδα και έξοδα πρέπει να στηρίζονται στις οικείες κείμενες διατάξεις που διέπουν το Σταθμό. Οι προβλέψεις των εσόδων και εξόδων στις οποίες αναφέρεται ο προϋπολογισμός του οικονομικού έτους, πρέπει να γίνονται με τον ακριβέστερο δυνατό τρόπο, αφού ληφθεί υπόψη το ύψος των εσόδων και των εξόδων που πραγματοποιήθηκαν κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος.

Σε περιπτώσεις που για οποιονδήποτε λόγο επιβάλλεται η πρόβλεψη αυξημένων εσόδων ή εξόδων, πρέπει να γίνεται επαρκής αιτιολόγηση.

8. Τα έσοδα εισπράττονται κατά τη διαδικασία εισπραξης των δημοσίων εσόδων και σύμφωνα με αυτά που ειδικότερα ορίζονται στη Νομοθεσία που ισχύει κάθε φορά.

Άρθρο 30

Ο προϋπολογισμός πρέπει να είναι ισοσκελισμένος δηλαδή τα έξοδα δεν μπορούν να υπερβαίνουν τα έσοδα, εκτός αν η επιπλέον διαφορά που προκύπτει, καλύπτεται από το ταμειακό υπόλοιπο του προηγούμενου οικονομικού έτους.

Άρθρο 31

Τροποποίηση του προϋπολογισμού

1. Τροποποίηση προϋπολογισμού αποφασίζεται από το Διοικητικό

Συμβούλιο του Σταθμού, ύστερα από εισήγηση του Διευθυντή, εφόσον προκύψει τέτοια ανάγκη.

Ο υπάλληλος των Κλάδων Διοικητικού - Λογιστικού ή Διαχειριστών ως υπεύθυνος της διαχείρισης παρακολουθεί τις δαπάνες του Σταθμού και σε περίπτωση εξάντλησης πιστώσεως κάποιου κωδικού αριθμού αναφέρεται έγκαιρα μέσω του Διευθυντή στο Δ.Σ. για τα περαιτέρω.

Η εκτίμηση της σκοπιμότητας των προτεινομένων τροποποιήσεων του προϋπολογισμού και της χορήγησης ή μη των συμπληρωματικών πιστώσεων, ανήκει στο Διοικ. Συμβούλιο, το οποίο πρέπει να αποφασίζει, εκτιμώντας τις πραγματικές ανάγκες και επιδιώξεις του Ιδρύματος.

Οι ανάγκες της χορήγησης των ζητούμενων συμπληρωματικών πιστώσεων πρέπει να αιτιολογούνται με σαφήνεια.

2. Τροποποίηση του προϋπολογισμού διενεργείται ως εξής:

α. Για την αύξηση της αναγραφόμενης στον προϋπολογισμό πίστωσης, η οποία κατά την εκτέλεσή του απεδείχθη ανεπαρκής. Η αύξηση της πίστωσης αυτής ενεργείται με μεταφορά από το τακτικό αποθεματικό.

β. Για την εγγραφή πίστωσης στον Προϋπολογισμό προς αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών που δεν προβλέφθηκαν κατά την αρχική σύνταξη του, μεταφέρεται το ανάλογο ποσό από το έκτακτο αποθεματικό, το οποίο εφόσον δεν επαρκεί, αυξάνεται όπως και οι υπόλοιπες πιστώσεις από το τακτικό αποθεματικό.

γ. Εάν το τακτικό αποθεματικό που έχει εγκριθεί δεν επαρκεί, η ενίσχυση αυτού πραγματοποιείται ή με την μεταφορά αδιάθετου ποσού πίστωσης που εγκρίθηκε ή με την αύξηση των εσόδων του προϋπολογισμού με το αντίστοιχο ποσό.

δ. Για την αύξηση των πιστώσεων που αναφέρονται στη μισθοδοσία προσωπικού και στην υπέρ του ΙΚΑ εργοδοτική εισφορά, γίνεται αύξηση του οικείου κεφαλαίου των εσόδων με το αντίστοιχο αναγκαίο ποσό, ή με μεταφορά πιστώσεων που αφορούν άλλης φύσεως δαπάνες.

Απαγορεύεται η ενίσχυση πιστώσεων που αφορούν άλλης φύσεως δαπάνες από μεταφορά πιστώσεων μισθοδοσίας του προσωπικού και υπέρ του ΙΚΑ εργοδοτικής εισφοράς.

Η για την τροποποίηση του προϋπολογισμού πλήρως αιτιολογημένη πράξη του Δ.Σ. υποβάλλεται σε τρία αντίγραφα με ισάριθμα φύλλα με-

ταβολών του προϋπολογισμού στην οικεία Νομαρχία προς έγκριση, όπως πιο κάτω.

(α) Εφ' όσον πρόκειται για αύξηση των εσόδων από κρατική επιχορήγηση μέχρι την 10η Σεπτεμβρίου κάθε έτους.

(β) Εφ' όσον πρόκειται για τροποποίηση χωρίς αύξηση εσόδων, μέχρι την 1η Δεκεμβρίου κάθε έτους και

(γ) Εφ' όσον πρόκειται για εξαιρετικές περιπτώσεις, που να δικαιολογούνται από μια πραγματική κατάσταση, μέχρι την 23η Δεκεμβρίου κάθε έτους.

στ. Απαγορεύεται η πραγματοποίηση δαπάνης σε βάρος κωδικού αριθμού, η πίστωση του οποίου έχει εξαντληθεί μέχρις ότου εγκριθεί η τροποποίηση που έχει αποφασισθεί.

Άρθρο 32

Εισπράξεις εσόδων - Αναλήψεις

1. Τα ποσά που αποστέλλονται στο Ίδρυμα από το Δημόσιο με χρηματικά εντάλματα ή με επιταγές ή άλλα μέσα, από τους Δήμους ή Κοινοότητες, Ενοριακούς Ναούς, Οργανώσεις ή εισφορές ιδιωτών από δωρεές ή κληροδοτήματα ή καταβάλλονται τροφεία από τους γονείς ή κηδεμόνες, εισπράττονται από το Σταθμό με έκδοση από τον υπάλληλο των Κλάδων Διοικητικού - Λογιστικού ή Διαχειριστών διπλότυπης απόδειξης εισπράξεως (μπλοκ), αριθμημένου και θεωρημένου από τη Δ/ση ή το Τμήμα Κοιν. Πρόνοιας της οικείας Νομαρχίας, η οποία υπογράφεται από τον Πρόεδρο, τον ελεγκτή και τον υπάλληλο των Κλάδων Διοικητικού - Λογιστικού ή Διαχειριστών.

2. Ο υπάλληλος των πιο πάνω Κλάδων καταχωρεί αυθημερόν στο ημερολόγιο και καθολικό το ποσό που εισέπραξε και φροντίζει να κατατεθεί στο Πιστωτικό Ίδρυμα που ασκεί τη διαχείριση του Σταθμού, σύμφωνα με τη Νομοθεσία που ισχύει κάθε φορά.

3. Τα έσοδα βεβαιώνονται και εισπράττονται μέσα στη διάρκεια του οικονομικού έτους. Όσα απαντά δεν εισπραχθούν βεβαιώνονται ως έσοδο του επομένου οικονομικού έτους.

4. Η ανάληψη των καταθέσεων από τα πιστωτικά Ιδρύματα γίνεται τμηματικά και ανάλογα με τις ανάγκες του Σταθμού, με επιταγές υπογραμμένες από τον Πρόεδρο, τον Ελεγκτή και τον υπάλληλο των Κλάδων Διοικητικού - Λογιστικού ή Διαχειριστών.

Άρθρο 33

Πληρωμές δαπανών

1. Οι δαπάνες εκτελούνται οπωσδήποτε μετά την έκδοση χρηματικού εντάλματος, το οποίο αποτελεί εντολή του Νομικού Προσώπου για την πληρωμή δαπάνης νόμιμα αναγνωρισμένης.

Τα εντάλματα εκδίδονται για την πληρωμή δαπανών στο όνομα του δικαιούχου, βάσει δικαιολογητικών που αποδεικνύουν την υποχρέωση του Ιδρύματος και εξοφλούνται με επιταγή που εκδίδεται στο όνομά του.

Η εξόφληση των μηνιαίων παγίων δαπανών και μικροδαπανών που αποφασίζεται κάθε φορά στην αρχή του έτους από το Δ.Σ. ενεργείται από τον υπάλληλο των Κλάδων Διοικητικού - Λογιστικού ή Διαχειριστών με ανάληψη του αναγκαίου ποσού από το πιστωτικό Ίδρυμα, στο οποίο ευρίσκονται κατατεθειμένα τα κεφάλαια ή από το αδιάθετο χρηματικό ποσό που βρίσκεται στα χέρια του παραπάνω υπαλλήλου, το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των 40.000 δρχ.

Άρθρο 34

Δικαιολογητικά πληρωμών

1. Για την έκδοση ενταλμάτων πληρωμής απαιτούνται τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

α. Απόφαση του Διοικ. Συμβουλίου για έγκριση της δαπάνης.

β) Δελτίο εισαγωγής, εφόσον πρόκειται για προμήθεια υλικού ή βεβαίωση επί του παραστατικού στοιχείου (τιμολόγιο ή εξοφλητική απόδειξη) που υπογράφεται από το Διευθυντή και τον υπάλληλο των Κλάδων Διοικητικού - Λογιστικού ή Διαχειριστών του Ιδρύματος εφόσον πρόκειται για εργασία.

γ. Συμφωνητικό εφόσον πρόκειται για εργολαβία προμήθειας υλικών ή εκτέλεσης εργασίας νομίμως χαρτοσημασμένου.

δ. Τιμολόγιο νόμιμα θεωρημένο από την οικεία εφορία.

ε. Αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας για ποσό που ισχύει κάθε φορά.

στ. Βεβαίωση της οικείας Αγορανομικής Αρχής για είδη που υπόκεινται σε Αγορανομικό Έλεγχο.

ζ. Πρακτικά δημοπρασίας και δικαιολογητικά διενέργειας και κατακύρωσης αυτής καθώς και κάθε άλλο δικαιολογητικό με το οποίο θα πιστοποιείται η κανονική και συμφέρουσα ενέργεια της δαπάνης, στο πρώτο ένταλμα για κάθε είδος.

2. Με βάση τα πιο πάνω δικαιολογητικά ο υπάλληλος των Κλάδων Διοικητικού - Λογιστικού ή Διαχειριστών συντάσσει το χρηματικό ένταλμα πληρωμής ξεχωριστά για κάθε είδος δαπάνης, ανάλογα με τη διαίρεση του προϋπολογισμού.

Τούτο υπογράφεται από τον Πρόεδρο, τον Ελεγκτή και τον Υπάλληλο των Κλάδων Διοικητικού - Λογιστικού ή Διαχειριστών και στη συνέχεια καταχωρείται στο βιβλίο Ημερολόγιο και στο βιβλίο Καθολικού, μετά την έγκρισή του από τον Πρόεδρο ή τον Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Ο υπάλληλος των Κλάδων Διοικητικού - Λογιστικού ή Διαχειριστών αποδίδει αρμοδίως και ανελλιπώς και μέχρι της 15ης του επομένου της εξόφλησης των ενταλμάτων πληρωμής, μηνός, τις γενόμενες κρατήσεις.

Τα αποδεικτικά στοιχεία των πιο πάνω καταθέσεων επισυνάπτονται στο οικείο ένταλμα μαζί με σχετική κατάσταση, στην οποία αναγράφονται οι αριθμοί των χρηματικών ενταλμάτων επί των οποίων έγιναν οι σχετικές κρατήσεις.

3. Για την πληρωμή των πάσης φύσεως αποδοχών του προσωπικού, συντάσσονται και υπογράφονται από τον υπάλληλο των Κλάδων Διοικητικού - Λογιστικού ή Διαχειριστών μισθοδοτικές καταστάσεις και εφ' όσον πρόκειται για την πληρωμή του προσωπικού που έχει την ιδιότητα του δημ. υπαλλήλου αυτές υπογράφονται από το Διευθυντή.

Οι πιο πάνω καταστάσεις υπογράφονται και από το δικαιούχο.

Άρθρο 35

Προμήθειες τροφίμων και λοιπών υλικών

1. Οι προμήθειες των αναγκαιούντων ειδών ή η εκτέλεση εργασιών στο Ίδρυμα, πραγματοποιούνται με την ανάδειξη χορηγητών ή εργολάβων, σύμφωνα με τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις, με εξαίρεση την εκτέλεση έργων καθώς και την ανάθεση εκπόνησης μελετών, για τα

οποία ισχύει η εκάστοτε Νομοθεσία για την εκτέλεση έργων του Δημοσίου ή Ν.Π.Δ.Δ. καθώς και οι διατάξεις των άρθρων 21 και 22 του Ν. 1579/85 (ΦΕΚ 217/85 τ.Α').

2. Η διαδικασία καθορίζεται ανάλογα με το ύψος της δαπάνης, ως ακολούθως:

α. Η προμήθεια ειδών ή εκτέλεση εργασιών μέχρι ποσού δρχ. 150.000 δρχ. ενεργείται από την ελεύθερη αγορά με την απ' ευθείας συμφωνία και κατά τον καλλίτερο και συμφερότερο τρόπο.

β. Η προμήθεια ειδών ή εκτέλεση εργασιών αξίας ποσού 150.000 - 300.000 δρχ. ενεργείται με πρόχειρο μειοδοτικό διαγωνισμό αφού ληφθούν τρεις τουλάχιστον προσφορές από τριμελή επιτροπή που συγκροτείται με απόφαση του Προέδρου του Διοικ. Συμβουλίου.

γ. Η προμήθεια ειδών ή εκτέλεση εργασιών αξίας άνω του ποσού των 300.000 δρχ. ενεργείται με δημόσιο μειοδοτικό διαγωνισμό.

(Απόφαση 119459/1313/1986 Υπουργείου Οικονομικών (ΦΕΚ 951/1986 τ.Β').

Δημόσιος μειοδοτικός διαγωνισμός

Άρθρο 36

Επιτροπές διενέργειας διαγωνισμών

1. Ο διαγωνισμός για την ενέργεια προμηθειών πραγματοποιείται ενώπιον Επιτροπών, Τριμελών μεν, εφ' όσον η προϋπολογιζόμενη και εγχρινόμενη δαπάνη δεν υπερβαίνει τα τρία εκατομμύρια (3.000.000) δρχ. πενταμελών δε, εφ' όσον η δαπάνη αυτή υπερβαίνει το ποσό τούτο.

2. Οι Επιτροπές αποτελούνται από μόνιμους υπαλλήλους του Σταθμού, όπου δε αυτό δεν είναι δυνατόν από μόνιμους υπαλλήλους της Δ/νσης ή του Τμήματος Κοιν. Πρόνοιας της οικείας Νομαρχίας.

Σε περίπτωση αδυναμίας συγκρότησης των Επιτροπών κατά τον παραπάνω τρόπο, αυτές μπορούν να συγκροτούνται από μόνιμους υπαλλήλους Υπουργείου ή άλλου Ν.Π.Δ.Δ.

Σε έλλειψη ικανού αριθμού μόνιμων υπαλλήλων επιτρέπεται στις Επιτροπές αυτές να μετέχουν και έκτακτοι υπάλληλοι, με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, του Σταθμού.

Γραμματέας της Επιτροπής ορίζεται υπάλληλος του Σταθμού, ο

οποίος δεν αποκλείεται να είναι και μέλος της Επιτροπής.

3. Επιτρέπεται να ορίζονται ως μέλη των Επιτροπών και μέλη του Δ.Σ. του Σταθμού, αυτά όμως δεν μπορούν να υπερβαίνουν το ένα για τις τριμελείς και τα δύο για τις πενταμελείς επιτροπές.

4. Οι Επιτροπές συγκροτούνται κάθε φορά δεκαπέντε (15) ημέρες κατ' ανώτατο όριο πριν από την ημέρα διεξαγωγής του διαγωνισμού με απόφαση του Προέδρου του Διοικ. Συμβουλίου του Σταθμού. Με την απόφαση αυτή ορίζονται, ο Πρόεδρος, καθώς και οι αναπληρωτές του Προέδρου, των μελών και του Γραμματέα.

5. Οι παραπάνω Επιτροπές συνεδριάζουν με την παρουσία όλων των μελών τους και αποφασίζουν κατά πλειοψηφία που καταχωρίζεται στο Πρακτικό. Επίσης καταχωρίζεται και η γνώμη των τυχόν μειοψηφούντων μελών.

6. Προκειμένου για προμήθειες για τις οποίες απαιτούνται ειδικές γνώσεις, ορίζεται υποχρεωτικά σαν ένα από τα μέλη της Επιτροπής υπάλληλος του Σταθμού ή άλλου Ν.Π.Δ.Δ., που να κατέχει τις απαιτούμενες γνώσεις.

(άρθρο 2 Π.Δ. 715/1979 ΦΕΚ 212/79 τ.Α').

Άρθρο 37

Διακήρυξη διαγωνισμού

1. Ο δημόσιος διαγωνισμός, ενεργείται, ύστερα από διακήρυξη του Δ.Σ. του Σταθμού.
2. Με τη διακήρυξη προσδιορίζονται:
  - α. Ο Σταθμός που προκηρύσσει το διαγωνισμό
  - β. Το αντικείμενο του διαγωνισμού
  - γ. Η προϋπολογιζόμενη δαπάνη
  - δ. Ο τόπος υποβολής των προσφορών καθώς και η ημερομηνία και ώρα έναρξης και λήξης της προθεσμίας αποδοχής των προσφορών από την Επιτροπή.
  - ε. Η ημερομηνία, ώρα και τόπος διεξαγωγής του διαγωνισμού.
  - στ. Το σύστημα διεξαγωγής του διαγωνισμού, κατά τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 13 του Π. Δ/τος 715/1979, όπως ισχύουν κάθε φορά.

ζ. Οι όροι συμμετοχής στο διαγωνισμό, ήτοι οι ιδιότητες τις οποίες πρέπει να πληρούν τα πρόσωπα που επιθυμούν να γίνουν δεκτά στο διαγωνισμό.

η. Τα στοιχεία και τα δικαιολογητικά συμμετοχής, καθώς και αν απαιτείται η κατάθεση δείγματος.

θ. Το επί της προσφερομένης τιμής ποσοστό εγγυήσεως συμμετοχής και καλής εκτέλεσης της σύμβασης.

ι. Ο χρόνος ισχύος των προσφορών.

ια. Ο τρόπος πληρωμής, καθώς και τα τέλη και οι κρατήσεις οι οποίες θα βαρύνουν τον προμηθευτή.

ιβ. Η τυχόν επιβάρυνση του προμηθευτή με τα έξοδα δημοσίευσης της διακήρυξης και τα τέλη της σύμβασης.

ιγ. Όρος που να παρέχει την ευχέρεια κατακύρωσης του διαγωνισμού για μέρος του υπό προμήθεια είδους.

ιδ. Όρος ότι ο διαγωνισμός θα διεξαχθεί κατά τις διατάξεις του Π. Δ/τος 715/79 όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά και σε περίπτωση που ισχύουν και ειδικές διατάξεις, βάσει και των διατάξεων αυτών.

ιε. Οι ημέρες και ώρες κατά τις οποίες μπορούν οι ενδιαφερόμενοι να λαμβάνουν γνώση των όρων του διαγωνισμού.

ιστ. Ο τρόπος ανακοίνωσης της διακήρυξης.

ιζ. Όρος ότι, στην προσφορά θα αναγράφεται ότι ο προσφέρων έλαβε γνώση των όρων της διακήρυξης τους οποίους και αποδέχεται πλήρως και ανεπιφύλακτα.

ιη. Κάθε άλλος κατά την κρίση του Σταθμού αναγκαίος όρος.

3. Η διακήρυξη ακόμα περιέχει προδιαγραφές και λοιπούς όρους υπό τους οποίους θα καταρτισθεί και εκτελεσθεί η σύμβαση προμήθειας και ιδιαίτερα.

α. Λεπτομερή περιγραφή του αντικειμένου της προμήθειας, η οποία περιλαμβάνει τα είδη της προμήθειας και την ποσότητα αυτών, την ποιότητα των ειδών, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του καθ' ενός απ' αυτά, ως και τον τρόπο συσκευασίας τους.

β. Την προθεσμία παράδοσης των ειδών.

γ. Τον τόπο παράδοσης και τον τρόπον του ποιοτικού ελέγχου αυτών.

δ. Τις ποινικές ρήτρες και λοιπές κυρώσεις που θα επιβληθούν από το Δ.Σ. του Σταθμού, σε περίπτωση μη εκτέλεσης της σύμβασης ή μη εμπρόθεσμης ή μη καλής εκτέλεσης αυτής.

ε. Τον τρόπο επίλυσης των τυχόν διαφορών.

(Άρθρο 3 Π. Δ/τος 715/1979 ΦΕΚ 212/79 τ.Α')

Άρθρο 38

Δημοσίευση διακήρυξης

1. Εφ' όσον η έδρα του Σταθμού βρίσκεται στη μείζονα περιοχή της Πρωτεύουσας, η ανακοίνωση της διακήρυξης πραγματοποιείται με τη δημοσίευση περίληψης αυτής σε μία τουλάχιστον ημερήσια Εφημερίδα κατά προτίμηση εμποροοικονομικού περιεχομένου ευρείας κυκλοφορίας.

2. Εφ' όσον η έδρα του Σταθμού βρίσκεται εκτός της Μείζονος περιοχής της Πρωτεύουσας, η ανακοίνωση διακήρυξης πραγματοποιείται με τη δημοσίευση περίληψης αυτής σε μία τουλάχιστον ημερήσια ή εβδομαδιαία εφημερίδα που εκδίδεται στην έδρα του Σταθμού και σε έλλειψη τούτων, σε μία τουλάχιστον ημερήσια ή εβδομαδιαία Εφημερίδα της έδρας του Νομού στην Περιφέρεια του οποίου βρίσκεται η έδρα του Ιδρύματος. Περίληψη της διακήρυξης αυτής τοιχοκολλάται και στο Δημαρχιακό ή Κοινοτικό Κατάστημα του οικείου Δήμου ή Κοινότητας.

Σε περίπτωση μη έκδοσης ημερήσιας ή εβδομαδιαίας εφημερίδας, στην περιφέρεια του Νομού όπου βρίσκεται η έδρα του Σταθμού, η ανακοίνωση της διακήρυξης πραγματοποιείται με τοιχοκόλληση αυτής στο Δημαρχιακό ή Κοινοτικό Κατάστημα του οικείου Δήμου ή Κοινότητας.

Για μεγάλο ύψος προμήθειας και εφ' όσον κατά την κρίση του Δ.Σ. του Σταθμού επιδιώκεται η συμμετοχή στο διαγωνισμό μειοδοτών και από άλλα διαμερίσματα της χώρας, περίληψη της διακήρυξης δημοσιεύεται και σε μία ημερήσια εφημερίδα των Αθηνών ή Θεσσαλονίκης.

3. Η δημοσίευση της περίληψης διακήρυξης στις Εφημερίδες μπορεί να γίνει, κατά την κρίση του Δ.Σ. του Σταθμού, δύο ή τρεις φορές εφ' όσον αυτό ενδείκνυται, μετά από ειδικά αιτιολογημένη πρόταση του Διευθυντή του Σταθμού.

4. Πέρα από τις κατά τις προηγούμενες παραγράφους δημοσιεύσεις, η διακήρυξη γνωστοποιείται με επικολλήσεις σε εμφανές μέρος της εισόδου του Καταστήματος του Σταθμού ή της αρμοδίας κατά τόπον υπηρεσίας αυτού (Δ/νση ή Τμήμα Κοιν. πρόνοιας της οικείας Νομαρχίας) και μί αποστέλλεται στα οικεία Επιμελητήρια και Επαγγελματικά Σωματεία της περιφέρειας τούτου, επιτρεπομένης της αποστολής της διακήρυξης μ αυτής σε Επιμελητήρια και Επαγγελματικά Σωματεία εκτός της περιφέρειας του Σταθμού.

(άρθρο 4 Π. Δ/τος 715/1979 ΦΕΚ 212/79 τ.Α')

Άρθρο 39

Χρόνος δημοσίευσης της διακήρυξης

1. Η μεταξύ της χρονολογίας δημοσίευσης της περιληφής διακήρυξης, ως τέτοιας λαμβανομένης της πρώτης δημοσίευσης και της διενέργειας του διαγωνισμού προθεσμία, είναι ανάλογη προς τη φύση της προμήθειας και τις ανάγκες του Σταθμού.

Δεν μπορεί όμως να είναι μικρότερη των είκοσι ημερών, προκειμένου για διενέργεια διαγωνισμού εσωτερικού ή των τριάντα ημερών προκειμένου για διεθνείς διαγωνισμούς.

2. Με αιτιολογημένη απόφαση του Δ.Σ., μπορεί να συντομευθεί, σε συγκεκριμένη περίπτωση, ο χρόνος της δημοσίευσης της περιληφής σε οκτώ ημέρες τουλάχιστον πριν από τη διενέργεια του διαγωνισμού.

(άρθρο 5 Π. Δ/τος 715/1979 ΦΕΚ 212/79 τ.Α')

Άρθρο 40

Δικαιούμενοι συμμετοχής σε διαγωνισμούς

Στους διενεργούμενους διαγωνισμούς δικαιούνται συμμετοχής.

α. Όλα τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, ημεδαπά ή αλλοδαπά, που ασκούν στην ημεδαπή ή αλλοδαπή το εμπορικό ή βιομηχανικό ή βιοτεχνικό επάγγελμα κατά το τρέχον του διαγωνισμού έτος.

β. Εμπορικοί αντιπρόσωποι των παραπάνω φυσικών ή νομικών προσώπων.

γ. Συναιτερισμοί από εκείνους που εδρεύουν στην ημεδαπή.

(Άρθρο 7 Π. Δ/τος 715/1979 ΦΕΚ 212/79 τ.Α')

Δικαιολογητικά συμμετοχής σε διαγωνισμούς

1. Όσοι λαμβάνουν μέρος στους διαγωνισμούς οφείλουν να προσκομίσουν τ' ακόλουθα, κατά περίπτωση, δικαιολογητικά.

A. Οι Έλληνες πολίτες που κατοικούν στην Ελλάδα και ασκούν εμπορικό ή βιομηχανικό ή βιοτεχνικό επάγγελμα:

α. Πιστοποιητικό του οικείου Επιμελητηρίου του τόπου που ασκούν το επάγγελμά τους, στο οποίο θα βεβαιώνεται το ειδικό αυτών επάγγελμα και η κατά το τρέχον του διαγωνισμού έτος άσκηση αυτού και

β. Πιστοποιητικό Ποινικού Μητρώου, ότι δεν έχουν καταδικασθεί από τα Ελληνικά Δικαστήρια σε ποινή που συνεπάγεται τις εκπτώσεις των άρθρων 59 και επόμενα του Ποινικού Κώδικα.

B. Οι αλλοδαποί που κατοικούν στην Ελλάδα και ασκούν εμπορικό ή βιομηχανικό ή βιοτεχνικό επάγγελμα:

Την άδεια άσκησης του επαγγέλματος αυτού που τους έχει χορηγηθεί από τις αρμόδιες Ελληνικές Αρχές, όπου απαιτείται.

Γ. Τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα.

Πιστοποιητικό του οικείου Επιμελητηρίου της περιοχής που εδρεύουν.

Δ. Οι στην Ελλάδα Εμπορικοί Αντιπρόσωποι αλλοδαπών φυσικών ή νομικών προσώπων:

α. Πιστοποιητικό του αρμόδιου Επιμελητηρίου ότι είναι αναγνωρισμένοι Εμπορικοί αντιπρόσωποι και ότι είναι κάτοχοι του διπλώματος του Ν. 2765/41 «Περί εμπορικών αντιπροσώπων εισαγωγής», όπως αυτός κάθε φορά ισχύει.

β. Βεβαίωση αυτού που εκπροσωπούν.

E. Οι αντιπρόσωποι των φυσικών ή νομικών προσώπων στην Ελλάδα, για λογαριασμό των οποίων υποβάλλουν την προσφορά:

α. Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται στην περίπτωση του φυσικού ή νομικού προσώπου.

β. Σχετική εξουσιοδοτική επιστολή αυτών για λογαριασμό των οποίων ενεργούν.

ΣΤ. Οι Συνεταιρισμοί:

α. Βεβαίωση της αρμόδιας Δημόσιας Αρχής ή προκειμένου για Γε-

ωργικούς Συναιτερισμούς της αρμόδιας Εποπτικής Υπηρεσίας της Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδας, περί της νόμιμης λειτουργίας του Συνεταιρισμού.

β. Αντίγραφο της απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου, περί της συμμετοχής του Συνεταιρισμού στο διαγωνισμό και της στην προκειμένη περίπτωση εκπροσώπησης του.

2. Από τα πιο πάνω δικαιολογητικά τα πιστοποιητικά του οικείου Επιμελητηρίου και του Ποινικού Μητρώου, ισχύουν το μὲν πρώτο μέχρι τη λήξη του έτους κατά το οποίο εκδόθηκε, το δε δεύτερο για ένα εξάμηνο από την έκδοσή του.

3. Η μη προσκόμιση μαζί με την προσφορά όλων των πιο πάνω δικαιολογητικών, συνεπάγεται την απόρριψη, ως απαράδεχτου, εκτός εν ο μειοδότης προσκομίσει δικαιολογητικά μέσα σε πέντε μέρες από την προθεσμία διενέργειας του διαγωνισμού.

(άρθρο 8 Π. Δ/τος 715/1979 ΦΕΚ 212/79 τ.Α')

Άρθρο 42

Εγγυοδοσίες

1. Κάθε προσφορά στο δημόσιο διαγωνισμό πέρα από τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στο προηγούμενο άρθρο, συνοδεύεται και από γραμμάτιο παρακαταθήκης του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων ή εγγυητικής επιστολής αναγνωρισμένης Τράπεζας, για ποσό ίσο προς 5% τουλάχιστον της αξίας της προσφοράς, ως εγγύηση συμμετοχής στο μειοδοτικό διαγωνισμό και υπογραφής της οικείας, στην προκειμένη περίπτωση, σύμβασης κατακύρωσης του διαγωνισμού στον συμμετέχοντα.

Σε περίπτωση που ο καταθέτης δεν ανακηρυχθεί προμηθευτής, η εγγύηση επιστρέφεται σ' αυτόν, μέσα σε πέντε μέρες από την κατακύρωση του διαγωνισμού.

2. Οι χωρίς εγγυήσεις ή χωρίς της ανάλογης εγγύησης προσφορές, απορρίπτονται από την Επιτροπή διαγωνισμού, ως απαράδεκτες.

3. Πριν από την υπογραφή της σύμβασης ο υπέρ του οποίου κατακυρώθηκε ο διαγωνισμός υποχρεούται να διπλασιάσει την κατατεθειμένη απ' αυτόν εγγύηση, η οποία και παραμένει μέχρι πλήρους εκτέλεσεως της σύμβασης, ως εγγύηση για την καλή εκτέλεση αυτής.

Εάν το Δ.Σ. του Σταθμού κρίνει ότι πρέπει να κατατεθεί μεγαλύτερη πρόσθετη εγγύηση για την καλή εκτέλεση της σύμβασης, υποχρεούται να καθορίζει τούτο στη διακήρυξη.

(άρθρο 9 Π. Δ/τος 715/1979 ΦΕΚ 212/79 τ.Α')

Άρθρο 43

Υποβολή προσφορών - αντιπροσφορές

1. Για να λάβει μέρος κάποιος στο διαγωνισμό, υποβάλλει την προσφορά του μέσα στην προθεσμία που ορίζεται στη διακήρυξη μαζί με την εγγύηση που προβλέπεται στο προηγούμενο άρθρο.

Στην προσφορά πρέπει να αναγράφεται απαραίτητα ότι ο προσφέρων έλαβε γνώση των όρων της διακήρυξης, τους οποίους και αποδέχεται πλήρως και ανεπιφύλακτα.

2. Προσφορά η οποία υπεβλήθη εκπρόθεσμα ή είναι αόριστη και ανεπίδεκτη εκτίμησης ή υπό αίρεση, απορρίπτεται ως απαράδεκτη από την Επιτροπή διαγωνισμού.

3. Η Επιτροπή διαγωνισμού μπορεί να απορρίψει, με ειδικά αιτιολογημένη απόφασή της, που ανακοινώνεται αμέσως στον ενδιαφερόμενο, οποιαδήποτε προσφορά, εάν αυτός που την υπέβαλε δεν παρέχει τα εχέγγυα της πλήρους και τέλειας εκπλήρωσης των υποχρεώσεών του, για την υπό ενέργεια προμήθεια οι οποίες επιβάλλονται από τους όρους της διακήρυξης και από τις διατάξεις του Π. Δ/τος 715/79 όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά και ιδιαίτερα αν αυτός δεν ανταποκρίθηκε κατά το πρόσφατο παρελθόν σε προμήθειες που του ανατέθηκαν από το Δημόσιο ή Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου και έγινε, λόγω αυτού του γεγονότος, αποδεδειγμένα πρόξενος ανωμαλιών.

4. Οι προσφορές, εφ' όσον δεν ορίζεται διαφορετικά στη διακήρυξη, δεσμεύουν τους προσφέροντας επί τριάντα ημέρες από της επόμενης της διενέργειας του διαγωνισμού.

Αυτός που υποβάλλει την προσφορά δεσμεύεται απ' αυτή για υπογραφή της σύμβασης σε περίπτωση που κατακυρωθεί σ' αυτόν ο διαγωνισμός, εκτός αν συντρέχει ανωτέρα βία.

5. Αντιπροσφορές δεν γίνονται δεχτές.

(άρθρο 10 Π. Δ/τος 715/79 ΦΕΚ 212/79 τ.Α')

Άρθρο 44

Ενστάσεις - Πρακτικό διεξαγωγής διαγωνισμού

1. Κατά τις νομιμότητας της διακήρυξης, της συμμετοχής μειοδότη ή της νομιμότητας διενέργειας του διαγωνισμού χωρεί ένσταση.

2. Δικαίωμα ένστασης έχουν μόνο εκείνοι που συμμετέχουν στο διαγωνισμό. Αυτές υποβάλλονται εγγράφως ενώπιον της Επιτροπής Διαγωνισμού, κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού ή μέσα σε είκοσι τέσσερις ώρες από τη λήξη διενέργειας αυτού.

3. Η Επιτροπή Διαγωνισμού αποφασίζει οριστικά επί των ενστάσεων, με αιτιολογημένη απόφασή της.

4. Επί του πίνακα μειοδοτικού διαγωνισμού η Επιτροπή διαγωνισμού συντάσσει Πρακτικό το οποίο μαζί με τις προσφορές, τις τυχόν υποβληθείσες ενστάσεις, τις επ' αυτών αποφάσεις καθώς και έκθεσή αυτής για το αν συμφέρουν ή όχι οι τιμές που προσφέρθηκαν, υποβάλλει στο Διοικητικό Συμβούλιο του Σταθμού, για τη λήψη τελικής απόφασης περί της κατακύρωσης του διαγωνισμού.

(άρθρο 15 Π. Δ/τος 715/79 ΦΕΚ 212/79 τ.Α')

Άρθρο 45

Λοιπά θέματα προμηθειών

Για θέματα προμηθειών που δεν αναφέρονται στα προηγούμενα άρθρα που έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των αντίστοιχων άρθρων του Π.Δ/τος 715/79, όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά ήτοι των άρθρων 6, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23 και 24.

Άρθρο 46

Μεταφορά υλικών και κεφαλαίων

1. Με απόφαση του οικείου Νομάρχη επιτρέπεται η δωρεά διάθεση υλικών καθώς και η μεταφορά αδιάθετων κεφαλαίων που προέρχονται από κρατική επιχορήγηση, εφόσον δεν προβλέπεται η άμεση χρησιμοποίησή τους, από ένα Ίδρυμα Παιδικής Προστασίας σε άλλο Ίδρυμα Παιδικής Προστασίας που εδρεύει στον ίδιο Νομό.

2. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοιν. Ασφαλίσεων και ύστερα από πρόταση της οικείας Νομαρχίας, επιτρέπεται η διάθεση υλικών καθώς η μεταφορά αδιαθέτων κεφαλαίων από ένα Ίδρυμα Παιδικής Προστασίας σε άλλο Φορέα που εδρεύει στον ίδιο Νομό ή από ένα Ίδρυμα Παιδικής Προστασίας σε άλλο Ίδρυμα Παιδικής Προστασίας που εδρεύει σε άλλο Νομό.

(άρθρο 11 Ν. 4051/60 ΦΕΚ 68/1960 τ.Α') και Β. Δ/γμα 197/72 ΦΕΚ 41/72 τ.Α').

Άρθρο 47

Μίσθωση ακινήτων

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Σταθμού με αιτιολογημένη απόφασή του, που υπόκειται στην έγκριση του οικείου Νομάρχη, μπορεί να μισθώνει και χωρίς δημοπρασία ή τήρηση γενικά των περί Λογιστικού των Ν.Π.Δ.Δ. διατάξεων οικήματα για την εγκατάσταση των Σταθμών.

2. Επιτρέπεται η προκαταβολή ενοικίων για κτίριο μισθωμένο από το Σταθμό, εφόσον ο ιδιοκτήτης του πραγματοποίησε δαπάνες για την εκτέλεση συγκεκριμένων τεχνικών εργασιών προσαρμογής των κτιρίων στις λειτουργικές ανάγκες του Σταθμού.

Το ύψος της προκαταβολής των ενοικίων δεν μπορεί να υπερβεί το ύψος των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν και σε καμιά περίπτωση το συνολικό ύψος των ενοικίων της χρονικής διάρκειας, για την οποία ισχύει η μίσθωση.

3. Κτιριακές διαρρυθμίσεις, βελτιώσεις και λοιπές τεχνικές εργασίες που είναι απαραίτητες για την προσαρμογή του μισθωμένου κτιρίου στις ανάγκες λειτουργίας του Σταθμού, εφόσον δεν αναλαμβάνεται η εκτέλεσή τους από τον ιδιοκτήτη, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο ή είναι πέραν αυτών που έχουν εκτελεσθεί απ' αυτόν, πραγματοποιούνται από το Σταθμό σε βάρος των πιστώσεων του προϋπολογισμού του και σύμφωνα με τις ισχύουσες για τα Ν.Π.Δ.Δ. γενικές ή ειδικές διατάξεις εκπόνησης μελετών και εκτέλεσης έργων, εφόσον η διάρκεια της μίσθωσης είναι πέντε χρόνια και πάνω και προβλέπεται τέτοια δυνατότητα από τη σύμβαση μίσθωσης.

4. Όταν μεταβιβάζεται κατά τη διάρκεια της μίσθωσης η κυριότητα του ακινήτου που είναι μισθωμένο, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται πιο πάνω, τυχόν απαιτήσεις των νέων ιδιοκτητών για καταβολή μισθωμάτων, σύμφωνα με άλλες γενικές ή ειδικές διατάξεις δεν αναγνωρίζονται, αν αναφέρονται σε χρονική περίοδο της μίσθωσης, για την οποία έχει καταβληθεί το μίσθωμα, με οποιοδήποτε τρόπο, στον ιδιοκτήτη εκμισθωτή του ακινήτου αυτού.

5. Μετά τη λήξη του χρόνου μίσθωσης ή παραχώρησης της χρήσης του κτιρίου, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο άρθρο αυτό, τυχόν απαιτήσεις για καταβολή δαπανών σε βάρος του Δημοσίου ή του Σταθμού για εκτέλεση τεχνικών εργασιών αποκατάστασης του κτιρίου αυτού στην κατάσταση που ήταν πριν από τη μίσθωση δεν αναγνωρίζονται.

(άρθρο 1 Π.Δ/τος 1170/80 ΦΕΚ 300/80 τ.Α' και άρθρο 22 Ν. 1579/85 ΦΕΚ 217/85 τ.Α').

Άρθρο 48

Εκπόνηση μελετών και εκτέλεση τεχνικών εργασιών συντήρησης, επισκευών, διαρρυθμίσεων και βελτιώσεων κτιρίων.

Για το παραπάνω θέμα έχουν εφαρμογή οι διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά για την εκτέλεση έργων του Δημοσίου ή Ν.Π.Δ.Δ. καθώς και οι διατάξεις του άρθρου 21 του Ν. 1579/85 (ΦΕΚ 217/1985 τ.Α').

Άρθρο 49

Αγορά ακινήτων

1. Για την απευθείας αγορά ακινήτου προς στέγαση του Σταθμού απαιτείται προηγούμενη αιτιολογημένη έκθεση Επιτροπής που αποτελείται:

Από τους Προϊσταμένους της Δ/νσης ή του Τμήματος Κοιν. Πρόνοιας και Υγιεινής της Νομαρχίας, από ένα Μηχανικό της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών της Νομαρχίας και από τον οικονομικό έφορο της οικείας περιοχής και συγχροτείται με απόφαση του οικείου Νομάρχη.

Η Επιτροπή αυτή γνωμοδοτεί για την καταλληλότητα του ακινήτου για το σκοπό που προορίζεται και για το συμφέρον του τιμήματος.

2. Για την κατάρτιση σύμβασης μεταβίβασης της κυριότητας ακινήτου ή σύστασης άλλων επ' αυτού εμπραγμάτων δικαιωμάτων πλην υποθήκης, στην οποία συμβάλλεται το Δημόσιο ή Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (Σταθμός), απαιτείται εκτίμηση της αγοραίας αξίας τούτων από το Σώμα Ορκωτών Εκτιμητών.

Η εκτίμηση αυτή δεν δεσμεύει τους συμβαλλόμενους.

3. Σε όσες περιπτώσεις το Δημόσιο προσφεύγει στο Σώμα ορκωτών εκτιμητών, για εκτίμηση περιουσιακών στοιχείων, απαλλάσσεται της καταβολής δαπάνης εκτιμήσεως.

(άρθρο 2 Π.Δ/τος 1170/80 ΦΕΚ 300/80 τ.Α' και άρθρο 39 Ν. 1041/80 ΦΕΚ 75/80 τ.Α').

Άρθρο 50

Διαχειριστικά βιβλία

1. Ο υπάλληλος των Κλάδων Διοικητικού - Λογιστικού ή Διαχειριστών τηρεί τ' ακόλουθα διαχειριστικά βιβλία:

α. Διπλότυπο εισπράξεως (μπλοκ)

β. Διπλότυπο εισπράξεως τροφείων

γ. Τριπλότυπο χρηματικών ενταλμάτων μπλοκ

δ. Ημερολόγιο χρηματικής διαχείρισης

ε. Καθολικό χρηματικής διαχείρισης

στ. Βιβλίο αναλωσίμου υλικού

ζ. Βιβλίο μη αναλωσίμου υλικού

η. Βιβλίο σισιτούντων

θ. Δελτίο διπλοτύπου εισαγωγής

ι. Δελτίο διπλοτύπου εξαγωγής

ια. Βιβλίο μισθοδοσίας προσωπικού

ιβ. Κάθε άλλο βιβλίο που κρίνεται απαραίτητο για την καλή λειτουργία του Σταθμού, ύστερα από έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου.

2. Ο τρόπος τήρησης καθενός από τα πιο πάνω διαχειριστικά βιβλία καθορίζεται από το έντυπο εγκεκριμένο υπόδειγμα με τη γραμμογράφηση αυτών και από τα περιλαμβανόμενα σε κάθε ένα στοιχείο και διαιρέσεις αυτών.

3. Διορθώσεις, ξέσματα ή αβησαίματα στις εγγραφές βιβλίων απαγορεύονται ρητά.

4. Τα παραπάνω βιβλία με εξαίρεση του υπό στοιχείο α της παρ. 1, το οποίο θεωρείται από την οικεία Νομαρχία (διπλότυπο εισπράξεως), αριθμούνται και σφραγίζονται κατά σελίδα, θεωρούνται δε από τον Πρόεδρο του Δ.Σ.

Άρθρο 51

Κλείσιμο βιβλίων

1. Το ημερολόγιο χρηματικής διαχείρισης και το καθολικό χρηματικής διαχείρισης κλείνονται στο τέλος κάθε οικονομικού έτους και μεταφέρεται το αδιάθετο χρηματικό υπόλοιπο, από το ημερολόγιο στη διαχείριση του νέου οικονομικού έτους, με την έκδοση ισόποσης διπλότυπης απόδειξης εισπραξης.

2. Η σχετική πράξη του κλεισίματος υπογράφεται από τον ελεγκτή του Δ.Σ. και τον υπάλληλο των Κλάδων Διοικητικού - Λογιστικού ή Διαχειριστικών θεωρείται δε από τον υπάλληλο που ορίζεται κάθε φορά από την οικεία Νομαρχία.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΛΙΚΟΥ

Άρθρο 52

Εισαγωγή υλικού

1. Όλα τα είδη από οποιαδήποτε πηγή και αίτια και αν προέρχονται εισάγονται στην αποθήκη του Ιδρύματος, αφού παραληφθούν από τον υπάλληλο των Κλάδων Διοικητικού - Λογιστικού ή Διαχειριστών παρουσία και του Διευθυντή.

Τα σχετικά δελτία εισαγωγής υπογράφονται και από τους δύο.

Από το διπλότυπο εισαγωγής το μεν στέλεχος παραμένει στο Αρχείο του Ιδρύματος, το δε άλλο επισυνάπτεται στο οικείο ένταλμα πληρωμής.

2. Ο υπάλληλος των Κλάδων Διοικητικού - Λογιστικού ή Διαχειριστών αυθημερόν καταχωρεί τα εισαχθέντα υλικά στο βιβλίο υλικού.

3. Προκειμένου για είδη που προέρχονται από δωρεά στο Ίδρυμα η εισαγωγή αυτών ενεργείται με την έκδοση δελτίου εισαγωγής, σύμφωνα με τα παραπάνω.

Άρθρο 53
Εξαγωγή υλικού

1. Η εξαγωγή των τροφίμων και κάθε είδους υλικού ενεργείται βάσει διπλοτύπου εξαγωγής που εκδίδεται από τον υπάλληλο των Κλάδων Διοικητικού - Λογιστικού ή Διαχειριστών και υπογράφεται από τον ίδιο και το μάγειρα.

2. Τα χρησιμοποιούμενα από τους υπαλλήλους των Κλάδων Βρεφονηπιοκομίας, βοηθητικού προσωπικού μαγειρείου και προσωπικού καθαριότητας - βοηθητικών εργασιών, είδη ιματισμού (μπλούζες εργασίας και υποδήματα εργασίας), διαγράφονται από το βιβλίο υλικού με την έκδοση διπλοτύπου δελτίου εξαγωγής που υπογράφεται από το Διευθυντή και τον υπάλληλο των Κλάδων Διοικητικού - Λογιστικού ή Διαχειριστών και σε περίπτωση που δεν υπηρετεί τέτοιος υπάλληλος ή υπηρετεί αλλά απουσιάζει ή κωλύεται από τον αρχαιότερο υπάλληλο των Κλάδων Βρεφονηπιοκομίας ή Νηπιαγωγών (προσωρινός).

Άρθρο 54
Διαχωρισμός υλικού

Όλα τα εισαγόμενα είδη διαχωρίζονται σε κατηγορίες, τοποθετούνται στην αποθήκη για φύλαξη και λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για τη διατήρησή τους.

Άρθρο 55
Μετασχηματισμός υλικού

1. Με απόφαση του Διοικ. Συμβουλίου μπορεί να πραγματοποιηθεί μετασχηματισμός υλικού.

2. Για το μετασχηματισμό υλικού εκδίδεται διπλότυπο εξαγωγής και στη συνέχεια δελτίο εισαγωγής του είδους που μετασχηματίσθηκε, που υπογράφονται από το Διευθυντή και τον υπάλληλο των Κλάδων Διοικητικού - Λογιστικού ή Διαχειριστών και σε περίπτωση που δεν υπηρετεί τέτοιος υπάλληλος ή υπηρετεί αλλά απουσιάζει ή κωλύεται από τον αρχαιότερο υπάλληλο των Κλάδων Βρεφονηπιοκομίας ή Νηπιαγωγών (προσωρινός).

Άρθρο 56

Κλείσιμο βιβλίων υλικού και τροφίμων

Στο τέλος κάθε οικονομικού έτους ο υπάλληλος των Κλάδων Διοικητικού - Λογιστικού ή Διαχειριστών προβαίνει στο κλείσιμο των βιβλίων υλικού και τροφίμων μεταφερομένου του υπολοίπου στο νέο οικονομικό έτος.

Η σχετική πράξη του κλεισίματος υπογράφεται από τον ελεγκτή το Δ.Σ. και από τον παραπάνω υπάλληλο, θεωρείται δε από τον υπάλληλο που ορίζεται κάθε φορά από την οικεία Νομαρχία.

Άρθρο 57

Αχρήστευση υλικού

1. Με απόφαση του Διοικ. Συμβουλίου συγκροτείται Ειδική Επιτροπή που αποτελείται από ένα μέλος του Δ.Σ. και δύο υπαλλήλους το Σταθμού, για τη διαπίστωση του τελείως φθαρμένου υλικού, λόγω πολυετούς χρήσεως ή καταστροφής του.

Η Επιτροπή συντάσσει πρακτικό καταστροφής του υλικού αυτού το οποίο υποβάλλει για έγκριση στο Διοικητικό Συμβούλιο του Σταθμού και στη συνέχεια επιλαμβάνεται για την καταστροφή του με φωτιά ή άλλο πρόσφορο μέσο.

Βάσει του Πρακτικού καταστροφής εκδίδεται διπλότυπο δελτίο εξαγωγής που υπογράφεται από το Διευθυντή και τον υπάλληλο των Κλάδων Διοικητικού - Λογιστικού ή Διαχειριστών και σε περίπτωση που δεν υπηρετεί τέτοιος υπάλληλος ή υπηρετεί αλλά απουσιάζει ή κωλύεται από τον αρχαιότερο υπάλληλο των Κλάδων Βρεφονηπιοκομίας ή Νηπιαγωγών (προσωρινός).

2. Το υλικό που χαρακτηρίζεται ως εκπονήσιμο, παραδίδεται στον ΟΔΔΥ (άρθρο 13 Ν. 1041/80 ΦΕΚ 75/80 τ.Α').

Άρθρο 58

Απολογισμός - Ισολογισμός

1. Ο απολογισμός είναι πίνακας στον οποίο φαίνονται τα αποτελέσματα της εκτέλεσης του προϋπολογισμού εσόδων και εξόδων κάθε οικονομικού έτους.

2. Ο ισολογισμός είναι λογιστική απεικόνιση της οικονομικής κατάστασης του Ιδρύματος σε δεδομένη στιγμή.

3. Ο απολογισμός και ισολογισμός συντάσσονται μέχρι τέλος Μαΐου του επόμενου οικον. έτους από τον υπάλληλο των Κλάδων Διοικητικού - Λογιστικού ή Διαχειριστών σε συνεργασία με το Διευθυντή, υπογράφονται και από τους δύο και εγκρίνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Στη συνέχεια αποστέλλονται σε τρία αντίγραφα στο αρμόδιο όργανο, για έγκριση μέχρι τέλος Ιουνίου του επομένου οικον. έτους.

4. Ο εγκεκριμένος από το αρμόδιο όργανο απολογισμός και ισολογισμός του Ιδρύματος μαζί με τα συναφή παραστατικά στοιχεία (χρηματικά εντάλματα πληρωμής) υποβάλλονται στο Ελεγκτικό Συνέδριο για τον κατασταλτικό έλεγχο.

5. Μαζί με τα παραπάνω υποβάλλονται και τα ακόλουθα δικαιολογητικά.

α. Απόσπασμα πρακτικού του Δ.Σ. περί εγκρίσεως Απολογισμού και Ισολογισμού.

β. Αντίγραφο προϋπολογισμού μαζί με τις σχετικές εγκριτικές και τροποποιητικές αποφάσεις.

γ. Βιβλίο (μπλοκ) διπλοτύπων αποδείξεων εισπράξεως.

δ. Βεβαίωση του πιστωτικού Οργανισμού στον οποίο τηρούνται οι λογαριασμοί του Ιδρύματος με τα υπόλοιπα της 31ης Δεκεμβρίου ή της τελευταίας ημέρας του Φεβρουαρίου σε περίπτωση παράτασης του οικονομικού έτους και εφόσον πραγματοποιήθηκαν δαπάνες μέσα στο διμηνο αυτό.

ε. Αντίγραφα κίνησης λογαριασμών καθ' όλο το οικονομικό έτος του οικείου πιστωτικού Ιδρύματος.

στ. Πρωτόκολλο ετήσιας επιθεώρησης της διαχείρισης σχετικό με το κλείσιμο των διαχειριστικών βιβλίων του Ιδρύματος.

ζ. Γενικούς πίνακες των εσόδων και εξόδων που πραγματοποιήθηκαν και

η. Κάθε άλλο στοιχείο που έχει σχέση με τον απολογισμό και ισολογισμό του Ιδρύματος.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 59

Για κάθε θέμα που ανάγεται στην παροχή οδηγιών ή πληροφοριών σχετικά με την εφαρμογή του παρόντα Κανονισμού, οι Σταθμοί θα απευθύνονται αποκλειστικά στη Διεύθυνση ή το Τμήμα Κοιν. Πρόνοιας της οικείας Νομαρχίας.

Σε περίπτωση που η Υπηρεσία αυτή δεν μπορεί να δώσει λύση, τότε θα διαβιβάζει το σχετικό αίτημα στην καθ' ύλην αρμοδία Υπηρεσία του Υπουργείου για την αντιμετώπισή του.

Άρθρο 60

Κάθε θέμα που αναφέρεται στη λειτουργία του Σταθμού και δεν περιλαμβάνεται στον παρόντα Κανονισμό, ρυθμίζεται με απόφαση του Διοικ. Συμβουλίου, η οποία εγκρίνεται από τον οικείο Νομάρχη.

Άρθρο 61

1. Οι διατάξεις του παρόντος ισχύουν, εφόσον δεν έρχονται σε αντίθεση με τις διατάξεις του Λογιστικού των Ν.Π.Δ.Δ. που ισχύουν κάθε φορά, εκτός των διατάξεων αυτών που έχουν εξαιρεθεί με το Π.Δ/γμα 597/1977 (άρθρα 13, 14, 20, 24, 25, 26, 28 και 29) καθώς και εκείνων που αναφέρονται στα άρθρα 21 και 22 του Ν. 1579/1985 και στα άρθρα 1 και 2 του Π.Δ/τος 1170/1980.

2. Οι διατάξεις του άρθρου 32 του Ν.Δ/τος 496/1974 έχουν εφαρμογή για όλο το προσωπικό που υπηρετεί στους Σταθμούς.

Άρθρο 62

Από την ισχύ του παρόντος Κανονισμού καταργείται κάθε άλλη διάταξη Κανονισμού, απόφαση ή εγκύκλιος που έρχεται σε αντίθεση με τον Κανονισμό αυτό.

Άρθρο 63

Η ισχύς του παρόντος Κανονισμού αρχίζει μετά ένα (1) μήνα από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 1 Αυγούστου 1988

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΧΡ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ